ABDULLAH ÖCALAN

Sosyalizmde ısrar insan olmakta ısrardır

İkinci Baskı

WEŞANÊN
SERXWEBÛN 87

Abdullah Öcalan

Sosyalizmde ısrar insan olmakta ısrardır

ABDULLAH ÖCALAN

Sosyalizmde ısrar insan olmakta ısrardır

WEŞANEN SERXWEBUN 87

Abdullah ÖCALAN
Sosyalizmde ısrar insan olmakta ısrardır
Weşanên Serxwebûn: 87

Birinci baskı: Şubat 1998

İÇİNDEKİLER

Önsöz 7

Sosyalizmde ısrar insan olmakta ısrardır 15
Emeğe yabancılaşmayan modellere ihtiyaç var 17
Yapay-kul bir kişilik değil,
düşünen ve karar veren bir kişilik 21
Ordu süreklileşti mi egemen, sömüren sınıf durumuna dönüşebilir 24
Toplum ile doğa arasında büyük bir uçurum var 27

Günümüzde sosyalist hamlenin bazı yeni özellikleri 31
19. yüzyıldaki gibi bir işçi sınıfı kalmamıştır 38
PKK bir emek hareketidir 41

Yeni devrimler dönemine giriyoruz 45

Kapitalizmle uzun soluklu bir mücadele gerekiyor 55
İdeoloji ve moral ilk insana da son insana da gereklidir 58
Sosyalist ideolojinin tarihinde önemli duraklar 67
Devletleşerek sosyalizm amacına ulaşamaz 70
Yeni bir enternasyonal sosyalizme çıkış yaptırır 77
Sosyalizmde önder-militan gerçeği 81
Dünyayı kamplara bölmek gerçekçi değil ve bu aşılmıştır 84
Sosyalizm bir nitelik, insanın kendisini sosyalleştirme sorunudur 87
Üretiyor, yaşıyor ve doğru mücadele ediyoruz 90

ABD ve TC benden hiçbir zaman "yürüttüğümüz mücadele terörizmdir" sözünü duymayacaktır 97

**İnsanı kurtarmak istiyoruz
ve asla kapitalizme teslim olmayacağız** 117

Sosyalizm ve PKK'de gelişen evrensel çözüm **123**
Yüzyılımızı bütünüyle etkileyen leninizmdir 126
ABD hem yavuz hırsız, hem de yavuz teröristtir 131
Sol, Türkiye'de kemalizmdir 134
Sosyalist ütopya, umut ve iddia başarı için esastır 139
Eski dünya modeli insanlık için dar bir gömlektir 145

Ölüme karşı yaşam, köleliğe karşı özgürlük **151**

Türk faşizmi Sovyet desteğiyle gelişti **165**
Rus halkı için de "Nasıl yaşamalı" sorusu 171
Türk şovenizmini
Ruslar ve Kürtler birlikte durdurabilir 174
Kürt-Rus ittifakı birçok sorunu çözebilir 176
Sosyalist insan yaratmak,
devlet kurmaktan daha önemlidir 178
Reel sosyalizmin özeleştirisini ben veriyorum 180
Sovyetler kendine sevdalı bir kişilik yarattı 183

PKK sosyalizmde büyük aşamadır **189**
Ya sosyalizm, ya hiç! 191
Sosyalizm hem hayal, hem de bilimdir 193
Batı'nın saldırısına Asya ittifakıyla karşılık buluyor 199
"Yeterlilik" anlayışı sosyalizmde olamaz 205

Ütopya için yaşayacaksınız **211**

İnsana, insanın da en iyisine güvenirim **231**
Özgürlük kendini derinliğine gerçekleştirme olayıdır 244

Önsöz

Reel sosyalizmin ayakta olduğu, emperyalizmle rekabet halinde olduğu, dolayısıyla dünyanın iki kampa bölündüğü yıllardaki dünya konjonktürüne bakıldığında reel sosyalist ve emperyalist kampların gelişmeler karşısındaki güç ve kontrolleri bugünden çok daha etkindi. Adeta ikiye bölüşülen dünyadaki her gelişmenin başındaki hareket, bu durum nedeniyle iki bloktan birini tercih etmek zorunda bırakılmıştı. Dünyanın herhangi bir yerindeki gelişmeye yaklaşımda esas ölçü ise, halkların, ulusların ve sınıfların genel çıkarlarından çok, bu iki sistemin çıkarlarına, nüfuz alanlarının genişlemesine ne kadar hizmet edip etmediğidir. Bu egemenlik politikaları, uluslararası gelişmeleri boğuyor ve sistemler arası bir kilitlenmeyi ortaya çıkartıyordu. Sonuçta ise, insanlık ve doğa sorunlarının her yönüyle dağ gibi büyümesine yol açılıyordu.

Sovyetler Birliği önderliğindeki reel sosyalizmin dağılmasıyla birlikte, dünyadaki kutuplaşma ortadan kalkıyor ve halkların kurtuluş, bağımsızlık mücadeleleri açısından elverişli koşullar ortaya çıkaran yeni bir süreç başlıyordu. Bu durum kontrol edilmezse, yeni politika ve stratejiler geliştirilmezse emperyalizmin de aleyhinde çok ciddi gelişmeleri yaratacaktı. Nitekim "yeni dünya düzeni" politikası böyle bir süreçte gündeme getiriliyordu. Fakat emperyalizm de umduğunu bulamayacak ve başarı sarhoşluğuyla yaptığı hesapları tutmayacaktı. Reel sosyalizmin dağılması kapitalist-emperyalizmin zaferi olmayacaktı.

Bugün şunu çok açıkça söyleyebiliriz: Dünyamız bir geçiş sürecindedir. '90'ların dünyasını belirleyen, Sovyetlerin dünya dengelerinden çekilmesiyle adeta dünyanın çivisi çıktı ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan boşluğun, çeşitli güçlerce doldurulmak istenmesinin ortaya çıkardığı bir hareketlilik sözkonusudur.

Eski dengenin ağırlık merkezinde iki temel güç -ABD ve Sovyetler- vardı. Ağırlık merkezlerinden birinin ağırlığını yitirmesi, bütün

dengeleri altüst etti. Dengeden, dengesizliğe geçildi. Mevcut durumda 2000'li yıllara doğru ilerlerken, dünyamızı, yeni bir denge arayışındaki dünya olarak tanımlayabiliriz.

Yalnız dünyanın bir bölgesinde ya da dengenin oluşmasında bir taraf olarak Sovyetlerin olduğu alanlarda değil, Ortadoğu, Kafkaslar, Balkanlar, Latin Amerika ülkelerinde, kısacası dünyanın her tarafında güç dengeleri yeniden oluşmaktadır. Bu durum ise özellikle '90'lı yıllardan bu yana kendisini yeni savaşlar, yeni dostluklar, yeni ittifaklar ve yeni düşmanlıklar biçiminde göstermektedir. Bunun böyle olması kaçınılmazdır. Ortaya çıkan otorite boşluklarını, kimin otorite olduğunun bilinmediği alanları doldurmak isteyen güçler arasında çatışmaların çıkması doğaldır.

Geçiş sürecinin diğer adı savaşlar, çatışmalar olmaktadır. Savaşın açık biçimleri, politik-diplomatik biçimleri ve bağımlı devletleri savaştırma yolu dahil her türlü yöntem kullanılmaktadır.

Herkes bu geçiş sürecinin ortaya çıkardığı imkanlardan yararlanmak istemektedir. Herkes yeni dengelere ulaşmadan önce pozisyonunu güçlendirmeye çalışmaktadır.

Her devlet ve siyasal güç şunu iyi bilmektedir: Dengeler bir defa oturduktan sonra herhangi bir hamle ile dengeleri kendi lehine bozmak kolay değildir. Yalnız dünyamızın geneli için değil, bölgesel dengeler için de bu kural geçerlidir. İşte, bu gerçekten yola çıkan devletler ve siyasi güçler büyük bir itiş-kakış ve savaş ile kendilerine yeni alanlar açmaya ve avantaj kazanmaya çalışmaktadırlar.

Dünyadaki bütün emperyalist güçler yeni ittifaklar ve ataklarla mevcut pozisyonlarını güçlendirmeye çalışmaktadırlar. Soğuk savaş döneminde aralarında bulunan müttefiklik bugün yerini –karşılıklı savaş biçimine dönüşmese de– bir çekişme ve sürtüşmeye bırakmıştır. Bu sürtüşmeyi emperyalistlerin Ortadoğu, Balkanlar, Kafkasya, Doğu Avrupa, Afrika politikalarındaki farklılığına bakarak görmek mümkündür.

Gerçekleşen sosyalizmin çözülüşünden bu yana fazla bir zaman geçmiş değil. Bu kısa süre içerisinde gerek eski reel sosyalist ülkelerde ve gerekse de emperyalist ülkelerde, yine dünyanın çeşitli bölgelerinde olup bitenler dikkatle incelenirse, reel sosyalizme alter-

natif gösterilen politikaların ileriye adım atamadığı, emperyalizmin de dünya üzerindeki kontrolünün o yıllardakinden daha da azaldığı görülecektir. Dünyanın hemen her alanında, bütün kıtalarında savaşlar, çatışmalar, huzursuzluklar vb. gelişmeler adeta birbirini kovalarcasına takip edegeliyor. Emperyalist ülkeler herhangi birisini kontrol altına almaya çalıştıklarında büyük zorlanmalarla, halkların direnişleriyle karşı karşıya kalmaktadırlar. Dış gelişmelerin yanısıra artan iç sorunlar, çelişkiler, istikrarsızlıklar var. Eskiden dış sorunların bastırılmasıyla sağlanan "başarı"lar, iç sorunlara perde yapılırken, günümüzde bunu başarmanın önüne büyük engeller dikilmektedir. Bu anlamda emperyalizmde de ciddi bir gerileme durumu yaşanmaktadır.

"Dünya insanlığının büyük bir bölümü neredeyse ateşin üstünde yaşamaktadır. Latin Amerika, Asya'nın güneyi, Kafkaslar, Ortadoğu, tüm Afrika kıtası, eski sosyalist ülkelerin önemli bir bölümü yoğun siyasi ve ekonomik krizlerle birlikte yaşıyorlar. Avrupa ve Amerika, bu alev alev yanan dünyanın ortasında, sanki iki cennet adacığıdır. Dünyanın her önemli bölgesi gerilimle yüklüdür. Olaylar sanki bir büyük hesaplaşmaya doğru yavaş yavaş birikiyor.

Sosyalizmin karşısında emperyalist güç merkezini ABD temsil ediyordu. Bu her bakımdan böyleydi. Ekonomik olarak, silah üstünlüğü ve politik ataklık anlamında ABD tartışılmaz önderdi. 1970'lerin ortalarından itibaren yavaş yavaş değişen bu durum, sosyalizmin yıkılışıyla çok daha hızlı olarak yaşanmış, emperyalizm kendi arasında bir güç dağılmasına uğramıştır. Bugün üç emperyalist merkezden söz etmek mümkündür: ABD, Avrupa ve Japonya. Şüphesiz, bu üç merkezin hâlâ en güçlüsü Amerika'dır. Ancak ABD artık bir bakıma 'eşitler arasında birinci'dir. Yoksa önceki gibi tartışılmaz dünya lideri değildir.

Yakın gelecekte bu üç merkezin yanına iki dünya gücü daha ilave olacaktır. Bunlar Rusya ve Çin'dir.

Eskiden 'Sovyet tehdidi'ne karşı aynı politikalara sarılan, ortak stratejide bir araya gelen emperyalist güçlerin, günümüzdeki dünya gelişmelerine karşı ortak politik tavra girmemeleri için bir hayli nedenler vardır.

Güçlerin birbirlerine göre durumları oldukça farklıdır. Bu fark ne olursa olsun süreç güç merkezinde dağılma yönünde işlemektedir."

Egemenlik sahalarını genişletme ve sömürü kaynaklarını zenginleştirme konusunda yarışan bu devletlerin rekabetleri, kendi aralarında çelişki yaratıyor ve bu gittikçe derinlik kazanıyor. Çok ileri boyutlarda olmasa da artık "ortak düşman"ın yanısıra, bir de ek olarak birbirleriyle uğraşıyorlar ve 21. yüzyılda ağırlıklı olarak bu güçlerin siyasi ve ekonomik mücadelelerine tanık olacağız.

Emperyalist ülkelerde açığa çıkan bu gelişmeler; kendi kamuoylarına da yansımaktadır. Eskiden "komünizm tehlikesi"yle şartlandırılan Batı insanı, artık yeni yöntemler geliştirilmeksizin uyuşturulamıyor. Emperyalizm toplumun uyanışını engellemek, aralanan gözlerini kapatmak için özellikle tekelleşen medya vd. teknik iletişim-etkileşim araçlarını geliştiriyor. Dünyadaki gelişmelere müdahale etmeden önce kendi kamuoyunu –bu konuda zorlanmasa da– ikna etmek zorunda kalıyor. Haksız işgallerini, müdahalelerini "demokrasi", "insan hakları" vb. kavramlar ve "hümanist" söylemlerle meşrulaştırmaya çalışıyor. Ayrıca eskisi gibi, iç sorunlarını görmezden gelip çok rahat bir şekilde dış sahalara müdahaleye hemen karar verme gücünü kendinde bulamıyor. Hem iç, hem dış kamuoyunun olası tepkisini almaktan çekiniyor.

Öte yandan müdahale edilen halklar da eskisi gibi emperyalist güçlere hemen teslim olmuyorlar. Daha fazla öz güçlerine dayanarak direnişin onurlu yolunu seçiyorlar. Bunda emperyalizmin halklar düşmanı kimliği ve politikasının iyice görülmüş olmasının önemli bir rolü vardır. Ortadoğu, Balkanlar, Kafkaslar, Afrika, Latin Amerika, Uzakdoğu gibi dünyanın hemen her yerinde devam eden çatışmalar, içine düşülen çözümsüzlük emperyalizmin halklara boyun eğdirmede ne kadar gerilediğini çok iyi göstermektedir.

Emperyalizmin kartondan kaplan olduğu, kendini üretemediği, yaratmaya çalıştığı görkemli imajın tersine çok kof bir yapıya sahip bulunduğu bu son yıllarda çok daha iyi açığa çıktı. Özgür denilen yaşamın, gerçekte ise uyuşturulmuş, tekniğe endekslenmiş, kumandaya bağlanmış, her tarafa rahatlıkla yönlendirilmeye açık hale ge-

tirilmiş bir yaşam olduğu gözler önündedir. Bu yaşam esaret altına alınmış, öz güvenden ve bağımsız karar verme gücünden yoksun kılınmıştır. Adeta sinema, TV ve benzeriyle, reklam bombardımanıyla yerle bir edilmiş bir suni yaşam biçimidir. Uzakta hedef gösterilen maddiyatla maneviyatı, ahlaki ölçüleri öldürülmüş tekdüze, teknik bir yaşamla buradaki insanlar ölüleri oynayan figüranlara dönüştürülmüştür.

Bu şekilde kendi insanını düşüren, kendine bağlayan emperyalizm, reel sosyalist ülke insanlarını da teknikle, reklamla, demokrasi ve özgürlük söylemleriyle o dönemin "komünist" rejimlerine karşı harekete geçiriyordu. Reel sosyalizmin kendi insanını kapitalist toplum insanına alternatif olarak yeniden şekillendirmemiş olması da emperyalizme hedeflerine ulaşmada kolaylık sağlıyordu. Ve nitekim gerçekleşen sosyalizm deneyiminde görüldü ki, sosyalist insan yaratılmadan, büyük devletler kurulsa da, dünyanın altı da biri sosyalist olsa da, uzay çalışmaları yürütülse de sonuçta o devlet yıkılmaya mahkumdur. Gerçekleşen sosyalizmde devlet olgusu fazlasıyla öne çıkarıldı. Kitlelerin ruhsal gelişimleri ve moral faktörüne eğilme gereği duyulmadı. Dolayısıyla Sovyetler Birliği'nde gerçekleşen sosyalizmin bilimsel sosyalizmden büyük sapma olduğunu vurgulamamız gerekiyor.

Gelişen teknik canavarlaşmanın çok gözükaraca insanlığın aleyhinde kullanılması, yine mevcut bilimin insanı uyuşturma, güçsüzleştirme, büyük tüketim canavarı haline getirmesi ve hiçleştirme yönünde geliştirilmesi, sosyalizm bilimine başvurmayı kaçınılmaz kılmaktadır. Emperyalizmin teknolojinin gücüne sığınarak dünyanın her tarafına serbestçe kollarını uzatması, bu yöntemle halkların, insanların beynine girerek kendini içselleştirmeye çalışması, buna karşılık verecek, hatta bunu adım adım yerle bir edecek devrimlerin perspektifini ve kapsamını ortaya koymaktadır. Reel sosyalizmin deneyiminden sonuçlar çıkarma temelinde mevcut emperyalist gerçekliği çok iyi tahlil eden yeni yaklaşımlarla sosyalizme sarılmak, insanlığa karşı yerine getirilebilecek en kutsal bir görev yakıcılığındadır. Teknolojik gelişme içinde boğdurulan, öldürülen insanı kurtarmanın tek yolu, onun yeniden şekillendirmekten, moral ve insani yönlerini

açığa çıkarmaktan geçiyor. Sosyalizm ya da sosyalistlik bunun dışında bir şey değildir. Nitekim, elinizdeki kitapta PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın da dile getirdiği gibi, "Sosyalizm bir insan bilimidir. İnsanı sürekli inançlı, umutlu ve moralli kılan bir bilimdir."

Aslında PKK'nin sosyalist özelliği de bu noktada ortaya çıkmaktadır. PKK'yi yenilmez kılan, onun düşürülmüş, inançtan ve umuttan yoksun olan insanı, sömürgeciliğin ve emperyalizmin kişiliği adeta işe yaramaz ve bir bela haline getiren özelliklerinden koparmaya çalışmasıdır. Bu, insana yaklaşımda yeni bir yöntem, yerleşik kalıpları aşan bir sosyalist bilimdir. İnsanın sözünden çok, özünün ve eyleminin esas alınması; devrim saflarına gelen kişinin olduğu gibi kabul edilmemesi ve mutlak anlamda ona bir dönüşümün dayatılması, sosyalist insanı yaratma mücadelesinin ta kendisidir. Burada insana yaklaşımda yöntemin isabetli olması, sosyalizmin gücünü ortaya çıkarmaktadır.

Dünyada insanlığın "teknolojinin harikaları"yla kuşatma altına alındığı, onun gelişme özünün imha edilmeye çalışıldığı koşullarda PKK'nin bilimsel sosyalist yöntemi hiçbir sapmaya yer vermeden kullanıyor olması, sosyalizm mücadelesinde yeni bir soluk, yeni bir aşamadır. Bunun, ulusallığı ve hatta sınıfsallığı aşarak uluslararası bir karaktere ulaşmış olması, sadece TC sömürgeciliği için değil, Emperyalizm için de ciddi bir tehlikedir. Karşı-devrim güçlerinin yakınında dolaşan "korku hayaleti"dir. Sömürgecilik ve emperyalizm için, PKK'nin en kabul edilemeyen temel özelliği de budur. ARGK saflarına katılıp Kürdistan dağlarında savaşan bir Alman bayan gerillanın, yine bir Alman TV muhabirinin "Bu yaşam koşullarında zorlanmıyor musunuz?" sorusuna, "Benim için Avrupa insanının soğuk ilişkisi, bu yaşam koşullarından daha zordur" şeklindeki cevabı, bu konuya ışık tutan bir örnektir.

Tarihte ve günümüzde ortaya çıkan bütün savaşlarda tarafların nasıl kazandıkları veya nasıl kaybettikleri konusu incelendiğinde, başarıların nasıl sağlandığı daha iyi görülebiliyor. Kendini düşmanının taktik ve stratejisine göre konumlandırmayan ve yenginin yolları üzerinde günlük olarak yoğunlaşmayanlar kaybetmekten kurtu-

lamazlar. Kazanmanın şartlarını yerine getirmek ve yenilginin zeminini ortadan kaldırmak için tayin edici rol oynayacak insanı ortaya çıkarmak gerekiyor. Gelişmelerin doğrultusunu belirleyecek, onu kalıcılaştırıp kazanımlara dönüştürecek olan sosyalist inançlı insan faktörüdür. Teknik, ancak güçlü ve özgür insanın bulunmadığı koşullarda sonuç alabilir. Reel sosyalizm neden yıkıldı ve PKK ise nasıl kazanıyor sorularını bir de bu çerçevede cevaplandırmak mümkündür.

Teknolojinin bir hayli geliştiği Batı ülkelerinde insanların iradeleri, umutları, inançları ve moralleri yok edilmiştir. İnsan egemenlerin elinde bulundurduğu tekniğe yenik düşmüştür. Batı insanındaki sınırsız bireyciliğin, insanlık sorunlarına karşı büyük ilgisizliğin temel nedenlerinden biri budur. Burada egemenler tarafından geliştirilen teknik mevcut insan tipine hükmediyor ve etkisi altında onun kişiliğini iradesizleştiriyor.

Türk sömürgeciliğinin insana yaklaşımı ise emperyalistler devletlerle karşılaştırılamayacak kadar kişilik kırıcı ve öldürücüdür. Şimdi en çok yapılmaya çalışılan, özel savaş kişiliğini tam egemen kılmaktır. Elinizde bulunan kitapta PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan, TC sömürgeciliğinin insanları figüranlıktan öteye maymunlaştırdığını, hiçleştirdiğini söylüyor. İnsanlar karınlarını doyurmak pahasına kendilerini satacak duruma getirilmiştir. Bu kadar düşürülen, ruhsal çöküntü içinde bırakılan insanın dünyasında soylu kavram ve değerlere yer yoktur. Daha da kötüsü bu şekilde yaşayan ölüler durumundaki tiplerin dünyası da dağıtılıp yok ediliyor, şimdiki zamanları ve gelecekleri ortadan kaldırılıyor. Sonuçta kendilerine olan güvenlerini sonuna kadar kaybederek bağlanacakları, teslim olacakları, karın tokluğuna çalışacakları bir efendi ararlar. TC'nin topluma dayattığı özel savaşın kendisi budur. Dolayısıyla bu, özel savaşın halk üzerinde gerçekleştirdiği diğer bir katliamdır.

Emperyalizmin ve sömürgeciliğin sadece kaba yöntemlerle yaptıkları katliamları görmekle yetinmek, gerçekleri bütün yönleriyle kavramamak demektir. Nitekim bu yöntem deşifre olmuş ve tepki toplamış olduğundan artık fazla tutunamıyor, sonuç alamıyor. Önemli olan bu yöntemin başarısızlığının sonuçları temelinde geliştirilen ince ve gizli katli-

am yöntemlerini görmektir. İnsanlığın bir de bu şekilde çok sinsice katledildiği, beyinlerin ve yüreklerin fethedilerek duyarsızlaştırıldığı dikkate alınırsa, sosyalizmin ekmek, hava ve su kadar ihtiyaç duyulan bir yaşam biçimi ve inanç olduğu kendiliğinden anlaşılır.

PKK mücadelesinin temel hedefi yeni bir insanı ve bu insanın kuracağı yeni bir yaşamı ortaya çıkarmaktır. Kürdistan topraklarında yürütülen savaşın bu özelliği çok somuttur. Yaşamak için savaşılıyor veya bu savaşta bir yaşam ortaya çıkarılıyor. Gelişmeler, kazanımlar, yenilikler bu temelde gerçekleşiyor. PKK ve özellikle onun Önderliği dış düşmandan daha çok bu sahada yoğunlaşıyor, birbiri ardına çözümlemeler gerçekleştiriyor. Hiç şüphesiz bu sahada, yani insan ve yaşam konusunda yoğunlaşmak, aynı zamanda dış düşmanla da en iyi savaşmanın yoludur. Bir adı da iç ve sınıf mücadelesi olan bu yöntem süreklileştirilmezse, bunun sonuçları insan kişiliğinde ve yaşamında somut olgulara dönüştürülmezse, PKK'nin TC sömürgeciliğinin özel savaşına ve emperyalizmin beyinleri fethetme çabalarına dayanması mümkün değildir. PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş, son dönemlerde artan bir tempo ve zenginleştirilen yöntemlerle yeni erkek, yeni kadın, kısacası yeni insan ve yeni yaşam çözümlemelerini geliştiriyor. Artık zaferi koparacak kişiliği şekillendiriyor. Ulusal kurtuluş mücadelemizin ihtiyaç duyduğu bu kişiliktir. Yüzyıllar geçse de yeni insanı yaratma, süreçlere göre yenileme ve dönüştürme mücadelesi esastır.

PKK, "Ne mülk olan, ne de mülk edinen", inanç ve moral sahibi sosyalist kişiliği yaratarak, Ortadoğu'nun büyük insanlık ve sosyalist devrimini gerekleştirme mücadelesini, emperyalizmin, sömürgeciliğin ve her türden gericiliğin karşı engellerine rağmen yükseltiyor ve zaferi yaratma yolunda dünyayı sarsan adımlarla ilerliyor. Onun bu önlenemez başarısı, bilimsel sosyalizmin zaferidir.

Weşanên Serxwebûn

Şubat 1998

Sosyalizm insanlığın tek geleceğidir

Tarihte Lenin misyonu hiç şüphesiz emekçiler adına büyük bir eylemdir. Özgünlüğü kapitalist üretim biçiminin geliştirdiği sınıflaşma, sömürgecilik ve bunun bir üst aşaması olarak emperyalist koşulların belirlediği Rusya'da ve ağırlıklı olarak kapitalist koşulların bir ürünü olan marksizmin, kapitalizmin bu aşamaya uyarlanması sonucu iradi yanı ağır basan bir eylem partisiyle sistemi zorlamasıdır. Sistemi bir parçasından koparmak ve bu konuda ilk olması bir yerde sosyalizmin ilkel bir başlangıcını teşkil etmesinde yatıyor.

Aslında her devrim biraz da birbirine benzer. Bu açıdan Bolşevik parti modelini bundan sorumludur, yoksa başka şeyler mi demek fazla açıklayıcı olmayacaktır. Bir Fransız devriminin şiddeti uygulayış tarzının, Bolşeviklerden aşağı kalır yanı yoktur. Bunun yanında birçok burjuva devrimi daha vahşice gerçekleştirilmiştir. Feodal dönemin, yine köleci dönemin şiddeti uygulamaları çok ileri düzeydedir.

Bazılarının sandığı gibi leninist parti anlayışından kaynaklanmıyor bu çözülüş. Bolşevik parti modeli de bu anlamda bu çözülüşten sorumlu tutulamaz. Bu parti modeli ile çok iyi bir sosyalizm kurulacağı gibi, eğer gerekleri yerine getirilemezse zıddına da dönüşebilir.

Marks ve Engels dönemlerinin en iyi sosyal bilimcileri, yani top-

lumun bilimsel gelişminin en iyi ifadeleri olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. O döneme kadar toplumu bu denli bilimsel ifade eden bir teoriye rastlanılmamıştır. Felsefe, sosyalizm ve ekonomi üzerine değerlendirmeler vardır, ama ilk defa bu kadar tutarlı, kendi içinde bütünlüklü bir teoriye ulaşmışlardır. Lenin'in buna eklediği bir devrim teorisi, yani politikanın, sosyalist devrimin partisini ve taktiklerini belirlemesi vardır. Biz buna reel sosyalizmin çözülüşünden de ziyade, ilk olan deneyimin emperyalizm kuşatması ve henüz bir kapitalist girişimin fazla gelişmeyişi, feodal ve ara tabakanın çok güçlü etkileri, Rus kimliğinin toplumsal biçimleniş içinde çok katı özellikler arz etmesi devletin çözülüşünde bile, Bolşeviklerin esas olarak bu devlet kalıntılarına dayanması ve hatta yeni ekonomi politikayla kapitalist ekonomiyle belli bir ölçüde yaşaması kaçınılmazdı. Burada daha sonra çokça tartışılan Troçki'nin eleştirileri, Stalin'in uygulamalarının bu çözülüşte ne kadar sorumlu olduğuna dair epey şey söyleniyor. Bence esas sorun bu değildir.

Ekonomik olarak yapılanlar, çok geri bir ekonominin en gelişmiş kapitalist ekonomiye ulaşması, hatta onu geçebilme gücünü göstermesi fazla eleştirilecek bir durum değildir. Nitekim çözülüş ise bundan kaynaklanmıyor. Kaldı ki, bu ekonominin sosyalist ekonomi olduğunu da söylemek mümkün değildir.

Bir gelişmiş devlet kapitalizmi ile karşı karşıyayız.

Bilindiği üzere devlet kapitalizmi geri ülkelerin baş vurduğu kolektif kapitalizm yöntemidir. Hızlı kapitalistleşmek için bu model yoğunca uygulanıyor. Türkiye'de de uygulanan bundan farklı bir şey değildir. Ve halen de devlet kapitalizmi Rusya ekonomisinin ağırlıklı bir kısmını oluşturuyor. Özel kapitalistlerin bundan türemesi –yine dünya çapında birçok ülkede gözükmüştür–, Rusya'da bu daha yaygın yaşanıyor.

Bu kapitalizmi daha da geliştirseydik bu iyi bir sosyalizm anlamına mı gelirdi? Hayır. Hatta sosyalist kamu ekonomisine de dönüştürseydik sosyalizm tam kurulur muydu? Bu da tartışmalıdır. Acaba tek sosyalizme götüren ekonomi bu devlet kapitalizmi midir? Bu da tartışılabilir. Bizzat bu sosyalizm midir? Epey soru işaretleri vardır ve sosyalizmi esasta belirleyen acaba kapitalist altyapı mıdır?

Emeğe yabancılaşmayan modellere ihtiyaç var

Şu çok açık: Sosyalizm, birey emeğinin dışında şu veya bu yolla sömürüsünü hedef alanı hırsız ilan eder. Bir sermaye birikim teorisi vardır. Sermaye birikimi bir yerde, eğer doğru bölüşülmezse hırsızlıktır. Devlet eliyle, özel ellerle olur bu o kadar önemli değildir. Burada önemli olan emeğin üretkenliğine bağlı olarak paylaşımı, ister devlet eliyle, ister kooperatiflerle veya başka bir yolla, hem üretimde bir üretkenliği hem de paylaşımı emekle orantılı olarak geliştirmektir. Bunun birçok biçimleri denenebilir. Çok genel bir kamu ekonomisi kadar, özel bir ekonomi de sosyalizme yakın olabilir. Gruplar ekonomisi kadar, az sayıda bireyler ekonomisinden tutalım daha genel bir kamu ekonomisi, sosyalist model içerisinde ifade edilebilir. Burada katı olmamak gerekiyor.

Herkesi devlet kapitalizminin bir işçisi haline getirmek sosyalizm olamaz. Üretim araçlarına bireylerin sahip olması her şart altında kapitalizm değildir. Biraz toprağa, araç-gereçlere sahip olmak, emeğiyle onları işletmek pekala sosyalizm olabilir.

Üretim araçlarının kamulaştırılması sosyalizm değildir.

Hatta Rusya örneğinde görüldüğü gibi, bunun çok dar bir bürokrasinin eline geçirilişi, yeni bir burjuva sınıfının oluşmasına yol açar. Dolayısıyla tehlikelidir. Belki de özel kapitalizmden daha tehlikelidir. Bunun yanında emeğiyle orantılı olarak bireylerin, birey gruplarının bireylerden oluşması, daha az sayıda grupların üretim araçlarına sahip olması sosyalizmde daha da mümkündür, diye düşünüyorum. Bilindiği üzere sosyalizm sadece ürünü değil, üretim araçlarıyla ürün arasında da sıkı bir ilişki vardır.

Ürünün paylaşılması neden araçların paylaşımı biçiminde gelişmesin?

Hem araçlara, hem ürünlere sahip olmak pekala sosyalizm olabilir. Burada mühim olan üretkenliğin optimum düzeyini belirlemektir. Eğer on kişilik bir birleşik emek yeterli sayıda üretim araçlarıyla verimli olabiliyorsa, bu sosyalist birim olabilir. Araçlar da onlarındır, ürünler de onlarındır. Ve bunun diğer birimlerle değişim süreci de olacaktır.

Bu biçimler üzerinde durmak sanırım sosyalist ekonomiye daha fazla açıklık getirecektir. "*Toprağı önce devletleştirelim sonra bölüşelim, üretim araçlarını önce devletleştirelim sonra bölüşelim.*" Bunlar pratik örneklerde de görüldüğü gibi çok tehlikeli sonuçlara kadar götürmüştür. Bunun yerine özellikle bazı üretim araçlarında uzmanlaşmış, kesin verimliliği dikkate alan, emeğe yabancılaşmayan modelleri bulunmalı.

Asıl sosyalizmin gerçekleşmeyişi partinin ve daha sonra da devletin kendisinin yabancılaşmasında yatıyor. Altyapıda belli bir birikim gerçekleştikten sonra bunun sosyalistleşmesi halinde kaçınılmaz olarak parti ideolojisi ile devlet kısır bir bürokrasiye dönüşecek veya çok yoğun bir birikime sahip olacak ve bu da yeni bir kapitalist üst sınıf olacaktır. Nitekim gerçekleşen de budur.

Üretim ve paylaşım emeğe, dolayısıyla emeğin demokratik ifadesine sahip olamadığı için giderek partide bürokratlaşan ve çok az sayıdaki ellerde yoğunlaşan gücü devlette de mutlak hakim olmaya dönüşünce, sonuç bütün bir Sovyet sisteminin işçileşmesi yanında çok üst düzeyde bir kolektif burjuvazinin ortaya çıkışı yaşandı. Bunu denetleyen herhangi bir organ da yok. Giderek sosyalist ideoloji, sosyalist siyaset, sosyalist demokrasi kapitalist-emperyalist burjuva ölçülerinin bile çok gerisinde veya hiç gelişmeme gibi bir duruma dönüştü.

Dışarıdan emperyalizm tehditi, içeriden de salt ekonomiye ağırlık veren, dolayısıyla insanları sadece çalıştıran onların moral ve demokratik değerlerini geliştirememe, sendikaların ve hatta devletin diğer aygıtlarının hiçbir fonksiyonlarının kalmayışı yozlaşmayı, bürokratlaşmayı, dolayısıyla burjuvalaşmayı yaratıyor. Hem de çok tehlikeli, hatta asalak bir biçimde. Çünkü özel kapitalistler yaptıkları işe çok daha bağlılar, sonuçları ile ilgilenirler. Burada o da yok. Sadece yetkiyi ele geçirip birikmiş değerleri zaptetme var. Yarış böyle oldu, gerçekleşen bu oldu.

Giderek sosyalizmin bütün ilkeleri gözden düştü. Devletin içinde yoğunlaşmış bir bürokrat kesiminin amaçlarına alet oldu. Ne emeğin, emekçilerin yabancılaşmasının önüne geçildi, ne enternasyonalizm, ne devrimler gözönüne getirildi. Habire "*Sovyet çıkarları.*" Sovyet çıkarları da, işte bir avuç parti bürokratı, teknokratın çıkarı. İşte bugün bu

sermayeyi paylaşıyorlar. Bürokrat kesim bugün bu muazzam birikimi yiyip tüketiyor, -hem de asalakça, çok yozca.

Yaşadığımız deneyimi gözönüne getirerek daha çarpıcı gelişmeleri dile getirebilirim: PKK hangi tür bir parti olarak değerlendirilirse değerlendirilsin, her parti son tahlilde bir emek hareketidir. Bazı insanların beyin gücü bir araya gelir; ister şu sınıf, ister bu sınıf adına, bir ulus, bir azınlık adına eyleme geçerler.

Örneğin, burjuvalar adına bir devrim yaparsa bu üretken bir partidir. Kendi sınıfınca göklere çıkarılır. Tarihi rolünü oynar ve böyle partiler çoktur. Bazıları kendi sınıfsal çelişkilerine hizmet etmeden, devrimi başarıya götürmeden dar bir menfaat çetesi olur ve hep hazin bir biçimde sona ererler.

Hiç şüphesiz emeğin partisi çok daha değişiktir. Emeğin hele çok yoksul ulusal, toplumsal koşulları, örneğin bizim Kürdistan gibi bir realitede oluşuyor ve bunun emekçi niteliğini bozmak istemiyorsan, tıpkı bir bitkiyi iki günde bir sulayıp yaşamını garantiye almak zorundaysan, öyle bir itinayla bakmayı gerektirir. Aksi halde o parti elden gider ve sana karşı dönüşür. Bu genel bir kuraldır.

İslam devriminde yozlaşmamak için büyük bir nefs mücadelesi diye bir kavram ortaya atılmıştır. Arifler ve evliya menkibeleri vardır. Dergahlarda ömür boyu çile tüketenler vardır.

Bunun anlamı şudur: İdeolojik arılığı elde etmek. Eğer bu devrimlerin etkisi günümüze kadar gelmişse böylesine yöntemleri geliştirmesinden kaynaklanıyor. Devletin dışında böyle birçok ideolojik dergahlar vardı. Nitekim İran devrimini bu dergahlar geliştirdi. Ve halen birçok dergah devrime rahatlıkla kanalize olabiliyor. Bunlar ideolojik arılığın olduğu yerlerdir. Dünya malına karşıdırlar ve fazla göz dikmezler. Hep ilkelere göre yaşarlar. Hıristiyanlıkta da bunlar yaygındır. İşte, sosyalizmde böyle kurumlar gelişmemiştir. Her şey parti içinde ve giderek çok dar bir grubun emrine girmiştir.

Dolayısıyla ideolojinin katledilmesi gerçekleşmiştir.

Çünkü her şey o anın ekonomik siyasal politikalarına hizmet etmek durumunda ise ilke, kural kalmaz. İslamiyette bile devlet erkinden ayrı şeyhülislamlar var. Ama Sovyet deneyiminde bunlara yer verilmemiştir. Öyle ki, farklı bir eleştiri oldu mu, büyük günah sayılmış ve orta-

çağlardan daha acımasızca üzerine gidilmiştir. İdeolojik tartışmalar neredeyse kesilmiştir. Neredeyse ortaçağdaki mezhep tartışmalarının bile çok gerisine düşürülmüştür. Hatta tartışma donmuştur. Tek ses, tek irade ortaya çıkarılmıştır. Elbette bu da insanın doğasına aykırıdır.

Eğer kapitalizmin belli bir üstünlüğü hâlâ varsa, bunun en temel nedeni geliştirdiği "*demokrasi*" de yatıyor. Örneğin, kapitalizm faşizmi geliştirdi, ama fazla bel bağlamadı. Nitekim faşizm gerçekleşmesi adı altında kapitalizmin fazla yaşama sansı da mümkün değildi. Ancak özel bir tarihi süreçte özel amaçlarla ortaya çıkarılmış ardından aşılmıştır. Burjuva demokrasi çok daraltılmış da olsa, ölçüleri esastır. Ve bu kapitalizmi yaşatıyor.

Nedeni de şudur: Emekçilere biraz söz hakkı veriyor. Çeşitli tabakalara, gruplara kendilerini ifade hakkı veriyor. Bu da rekabete yol açıyor ve sistemi yaşatıyor. Sosyalizmde bu olmadı. Sosyalist demokrasi, sosyalist rekabet hiç düşünülmedi bile. Oysa kapitalizmden daha fazla sosyalizmde demokrasi geliştirilmeliydi.

Demokrasi nedir?

Halkın kendisini ifade etme düzeyi; düşünce ve politikada bunun çok değişik kurumları olmalıydı. Bütün bu hususlarda bu kurumlar gerçekten partiyi de aşan, hatta partinin yadsındığı biçimde olmalıydı. Çünkü bilimsel sosyalizmde parti belli bir aşamadan sonra aşılmak durumunda olan bir araçtır. Nereden bakılırsa bakılsın sosyalist teoride devletin bu kadar gelişmesi kabul edilemez bir durumdur.

Sovyet devleti gibi neredeyse devletin sızmadığı tek bir hücrenin kalmaması tehlikeli bir yabancılaşmadır, sapmadır. Partinin de bu kadar güçlü olması sosyalist teorinin reddidir. Zaten bu da sosyalist demokrasinin reddidir. Düşünün, insanların artık midesinden başka düşündükleri bir şey kalmamıştır. Dünyaya hep ak veya kara bakmak zorundalar. Renklilik gitmiş, umut gitmiş, rekabet gitmiş. Bu da çalışma gücünü felç eder. Sonuç, çöküştür.

Kolektivizme evet, ortak irade üzerinde çalışmaya evet, ama bir o kadar da birey inisiyatifi, grup inisiyatifi. Yoksa "*yat kalk*" borusuyla konuşun, ya da susun demek bu olmaz. Kesinlikle bu gözönüne getirilememiştir ve başarılamamıştır. Hep itaat istenilmiştir. "*Devlete mutlak uy! Hiç ses çıkarma! En iyi vatandaş devletine en çok bağlı olan vatan-*

daşır! Yanlış veya doğru." Öyle politikalar var ki, halkların, emekçilerin aleyhinedir, ona da mutlaka uyulmuştur. Burada kulluk ideolojisi egemendir ve bunu yaşayan bir toplum kesinlikle sosyalist olamaz.

Tam istenilen düzeyde olmasa da Lenin'in oldukça sosyalist, yani gelişkin bir kişilik olduğu söylenebilir.

Önderler, hatta mürşit kuramı dinlerde de çok önemlidir. "*Pir, mürşit*" eğer olmasa bilmem cemaat ne yapar. "*İmam ne yaparsa cemaat ne yapar.*" Burada da bana göre öyle bir durum var. Stalin oldukça kaba bir uygulamacıydı. Genel doğrularla hareket eden, ama ayrıntılara dikkat etmeyen biriydi. Aslında ne kadar sosyalist esasların bilincinde olduğu, ne kadar kendini çözdüğü, ne kadar kendini feodal özelliklerden arındırdığı fazla anlaşılamamış bir kişiliktir.

Nitekim o koşullarda zaten Stalin'den başka bir şeyde beklememek gerekir. Stalin sosyalist demokrasi üzerine duramadı. Hatta bunların hepsini –Lenin döneminde yapılanları da– lüks gibi gördü. Her taraftan böyle seslerin çıkarılmasını sosyalist demokrasinin ahengi içerisinde birleştiremedi. "*Sus!*" dedi. Belki başta taktik amaçlıydı. Zaten Stalin'in bütün girişimleri başlangıçta taktik gibidir, ama sonra ilke düzeyine getirilmiştir. Altından çıkamamıştır. Rehavet böyle başlamıştır. Lenin'de gerçekten böyle veciz ifadeler vardır. Gizli ittifakları ortadan kaldırır. İnsanların iradelerine hükmeden araçların parçalanması gerektiğini söyler ve yapmıştır da. Halklar üzerinde baskıyı kırmıştır. Yoksullara özgürlük tanımıştır. Kendi öğretisi sonuna kadar buna açıktır ve uygulamalarda bunu önemli oranda göstermiştir. Başarılmıştır da, ama bu tam kurumlaşamadı, demokrasi açısından devletleşemedi veya devlet demokratik temelde oluşamadı. Demokrasi aslında Lenin'in deyişinde devlettir.

Yapay-kul bir kişilik değil, düşünen ve karar veren bir kişilik

Örneğin, Kürdistan çok geri. Çarlık Rusyası'ndan yüz kat daha geri bir feodaliteyi, hatta aşiretçiliği ve kapitalizm anlamında da çok daha geri bir kapitalistleşmeyi en tehlikeli katliamın sınırındaki

bir sömürgecilikle yaşadığı için, bunları daha net gözlemleyebiliyorum.

Örneğin "*kemalist etkiler*" diye bir kavram ortaya çıkardık. Bunun yanında "*aşiretçi, ağalık etkileri*" biçimindeki kavramları da çok sıkça kullanıyoruz. Hatta ben bu işi o kadar derinleştirdim ki, buna artık marksizmde psikolojiyi alabildiğine uygulamada diyoruz. Sosyalist psikoloji yöntemini çok derinliğine uygulama ihtiyacı duydum. Çünk sosyalist kadrolar meselesi halledilemezse ister zafere ulaş, ister çok sınırlı bir siyasal veya askeri eylemi geliştir, bir çırpıda tersine dönüşebilir. Günlük olarak sosyalist militan üzerinde durmasan, o kişi bir çırpıda kocaman partiyi çok katı bir feodal araca dönüştürebilir.

Topraksız, haraçsız, aristokrat aile fertleri, tipleri Kürdistan'da çok. Aile, "*benim oğlum büyüsün paşa olsun*" terbiyesi verilir. En yoksulun bile terbiye usulü böyledir. Aşiret usulüne göre örnek alınan budur. Şimdi, eğer biz bunu çözmez ve uygun yöntemlerle terbiye etmesek, gerçekleştireceği çingene misali önce babasını asan paşalık biçiminde olacaktır. Güç, yetkiyi eline aldı, çok sıradan bir eleştiri yapanı bile tasfiye etmeyi mutlak bir ilke sayıyor.

Kemalizm, Türkiye'de bunu daha değişik yapar. Bu da bunun bir örneğidir. Gerisi yozlaşmış kullar biçiminde, içeriksiz, boyun eğen artık kul diyebileceğimiz bir duruma hızla gelirler. Nitekim bizde neredeyse her yıl bir tasfiye oluşur ve müdahalelerimizi yaparız. Bu PKK'yi geliştiriyor. Eğer ben olmasam herkes, "*hepimizi bastıracaktı, hatta bizi acımasız cezalandıracaktı*" diyor. Diğerlerinin de zaten yüzde yetmişbeşi kul durumuna gelmiş. Karşısındaki örgütün özel savaş gücü çok ileri düzeyde olduğu için birkaç aylığına ya kalır ya kalmaz. Kendi içinde zaten hızla yozlaşıyor. Öyle ciddi politik ufku, demokrasi kültürü de yok. Çok egoist! Adeta "*beni sevmeyen ölsün*" diyor. Sevgiyi bile zorla gerçekleştirmeye koyuluyor. Ciddi bir yaratıcılığı yok. Bütün yapabildiği partinin milyonlarca insanın emeğine dayalı, bütün bir tarihin ürünü olan değerleri kestirmeci, korkutucu yöntemlerle ele geçirme! Buna engel teşkil edenleri kendine göre komplocu yöntemlerle bitirme! Sonuçta kendini çok kısa sürede milyonların emeği üzerine tek egemen haline getirme.

Şimdi bu nedir? Kişiliğin durumuna bakılırsa olsa olsa katı feodal bir despotik olabilir. Bir kapitalist veya bir burjuva siyasal önderi bile olamaz. Ondan da geri. Hele bir burjuva demokratı hiç olamaz. Bir köylü demokratı da olamaz. Neden böyle oldu? Nereden bakarsak bakalım bu bilinçli bir ajan mı, değil. Sömürgeciliğin ajanı mıdır, değil. Yedi yaşından itibaren böyle oluşmuş, böyle gelişmiş. Ailede bulamadığını, toplumda sağlayamadığı güçlenmeyi, itibari partide gerçekleştiriyor.

İşte, Bolşevik partisinde gerçekleşen bundan başka bir şey değildir. Buna "*küçük Stalin*" örnekleri de diyebilirim. Bu yoğun bir gerçeklikti ve dünya çapında yaşandı. Aslında buna karşı başarılı bir aşama yaptırılamadı. Nereden bakılırsa bakılsın bu kişilikler birbirini besledi. Nitekim Bolşevik partisi için Stalin döneminde şu söylenir: "*İki yüzlü insanlar partisi.*" Yüzeyde mütliş alkışlayan, ama içinde rahatsız. Çavuşesku'da da bu çok açıkça kendini dile getirdi. Aslında buna münafık tip demek daha doğru olur. Yanında büyük şakşak, zor durumda girdi mi de, sonuna kadar ihanet... Şimdi bu önlenmelidir. Kendi örneğimde de bunu uygulamaya çalışıyorum. Bağlantıların, bağlılıkların büyük bir kısmı böyle.

Bu bağlılığa karşıyım. Hepsi dürüst, öyle ille münafık olmak için, ikiyüzlü olmak için bağlanmıyorlar. Kişilikleri ancak bu kadar bağlılığı kaldırabiliyor. Köylüden gelme bir bağlılığın ne kadar değeri olabilir ki! Yüreğinde yüzde doksan kendini yaşar, yüzde onunu varsa köyde anası için, varsa Allah'ı içindir. Ama esasında küçük bir mülke dayalı kendine sevdası vardır. Bu sosyalizm değil, küçük-burjuvazinin bağlılık tarzıdır. Ve her an değişebilir. Tanrısını övebilir de, ihanette edebilir ve nitekim ediyor da.

İşte, benim uyguladığım yöntem bu kişiliği aşma çareleridir. Partiyi sosyalistleştirme tedbirleri, özgürlüğü derinleştirmektir. Öyle bir kişilik yaratacaksın ki, gerçekleşmiş bir kişilik olsun. Yapay-kul bir kişilik değil, düşünen ve karar veren bir kişilik. Bu ne çok bencil-bireyci olacak, ne kul olacak. Ne kendini bütünüyle inkar edecek, ne de kendisini her şeyin sahibi görecek.

Çareyi burada görüyorum ve bu kolay bir gerçekleştirme değil-

dir. Belki de çabalarımın yüzde doksanını bu almaktadır. TC'nin açık savaşımına harcadığım çaba yok denecek kadar azdır. Ama kadronun bu niteliğinin gelişmesi olmasa PKK biter.

Ordu süreklileşti mi egemen, sömüren sınıf durumuna dönüşebilir

Sosyalizm mücadelesi aynı zamanda emperyalist dönemdeki büyük hayvanlaşmaya karşı mücadeledir.

Hangi canavar kendi neslinden bu kadar insanı öldürmüştür?

Bu en büyük canavar! Bunun başka hiç izahı edilir bir yanı yoktur. Bu en tehlikeli hayvanlaşmadır. Eğer sosyal ve sosyalist mücadeleyi geliştirmek istiyorsak, bu tür bireyciliğe, bu tür canavarlaşmaya karşı mücadeleyi kesin vereceğiz. Nitekim her dinde de böyledir. Hıristiyanlık, islamiyet vb. birçok dinler başlı başına böyle bir amacı elde gerçekleştirmek için mücadele ederler. Hep zalime, hep eli kanlıya, hep adaletsize ve hep hırsıza karşı mücadele ederler.

İşte, sosyalizm bunun en gelişmiş biçimidir. Sosyalist parti de bunu en çok geliştiren aygıttır. Tek yapamam, grupla yapamam bunu en gelişmiş bir partiyle yaparım. Hatta devlet gerekirse devletle yaparım. Devletin savunulacak tek bir yanı varsa o da; bireycilikle-re, dengesiz iktidar sahiplerine karşı savaşım vermek için gereklidir. Bunun dışında devlet hiçbir biçimde savunulamaz. Zaten sosyalist teoride bu ortaya konulmuştur. "*Ezen, sömüren halen duruyorsa*" der, "*zoru uygula.*" Bunun dışında zorun hiçbir mantığı yoktur. Şaşırıyorum! Neden bu kadar ordular? Ordular bir zafer için gerekebilir. Ondan sonra dağıt. İşte kazandın, ne diye sürekli orduyu besliyorsun?

Özel bir araç olarak ordu süreklileşti mi egemen, sömüren sınıf durumuna dönüşebilir. Ordular bu riski taşıyor. Halkı her an ordulaşabilecek bir düzeyde tutma, sömürücülerin, baskıcıların tarzına karşı da en etkili tedbirdir.

Mesela, hemen ordu aygıtını dağıt, bürokrasiyi dağıt, özel istihbaratı dağıt, halkı, bireyi güçlendir. "*Ya tehlikeler*" var diyeceksiniz.

Bireylerini o kadar güçlendir ki, "*kalkın vatanı savunun*" dedin mi, o savunma gücünü esas alsınlar. En güvenilen bürokratik ve ordu aygıtından daha fazla o insanlar vatanın ve emeğin savunmasını gerçekleştirebilirler. Sovyetlerde bu olmamıştı. Özel aygıt çok geliştirilmiştir. KGB müthiş gelişmiş, kızıl ordu müthiş gelişmiş, Sovyet bürokrasisi müthiş gelişmiş. Şimdi, "*Kızıl ordu bela bir oldu*" diyorlar. Enkazı bile bela. Öyle olacağı açıktı. Çünkü sistemle bağdaşmaz. Ha bu, burjuvalar, feodaller için farklıdır. Onlar korkarlar. Hep sömürdükleri için, günlük baskı uyguladıkları için, günlük olarak baskı örgütüne de ihtiyaçları vardır. Ama sosyalistlerin buna ihtiyaçları yok. Bir yerdeki bir sosyalist önder sürekli bu aygıtları sürekli yetkinleştiriyorsa ondan korkmak gerekiyor. Bu sosyalist teoriye terstir.

Peki hiç savunma olmayacak mı? Savunma olacak, ama özel aygıtlar biçiminde olmayacak. Özel komutanların eline vermeyeceksin. Verdin mi, işte bizim partinin içindeki yetkiyi ele geçiren yeni yetme militanlar gibi olur.

Benim en uygun gördüğüm model şu: Herkesin PKK benimdir, ama hiç kimsenin PKK benimdir demediği bir durumu yaratıyorum. Ama PKK tümüyle senindir. Bütün PKK benimdir, ama aynı zamanda hiçbir şey benim değildir. Bu, PKK'yi özel aygıt olarak görmemektir.

Bir yetki mi verildi eline, o yetki örneğin; "*şu bölgede devrimi şu kadar geliştir*" yetkisidir. "*Orada altı aylık süre içinde şu başarıyı sağla.*" Orada da "*derebeylik kur*" anlamında sana verilen bir yetki değildir. Ve parti aygıtı da o anlamda sana verilmemiştir. Zaten sosyalizmin yetki anlayışı da bence böyle olmak durumunda. Yerine getirilmesi gereken belli bir görev karşılığında, belli bir örgüt aracını çalıştıracaksın o görev ile birlikte o görevliyi de alacaksın. Örneğin, sekreterlik kurmu gibi bir görevi ömür boyu bir kişiye verdi mi bitti, gitti. Değişmez sekreterler, değişmez araçlar, kesinlikle egemen ve sömürücü sınıfların tarzının etkileridir. Ve maalesef reel sosyalizmde bunlar gerçekleşmiş ve sürdürülmüştür. Yapılması gereken bunun aşılmasıdır. Aşılması da imkansız değildir.

Nitekim halkların deneyimine biraz baktığımızda, böyle özel

araçlara fazla bağlı değillerdir. Halklar hiçbir zaman egemenler gibi –eğer üzerlerinde despotlar, zalimler, sömürücüler olmasa–, fazla silahlanma gereği duymazlar. Özel araçlar, özel örgütler, gizli örgütler yaratma ihtiyacı duymazlar. Gizli örgütler kimin işidir? Özel baskı araçları kimlerin işleridir? Hani bir söz var "*hain kurt*" denilir? Yani kendisinden korkanların işidir. Başkalarına haksızlık yapmıştır ondan. Azınlıktırlar. Bir de düşmanları çoktur. Neden? Çünkü düşman yaratmışlardır. Bir sosyalist bunu yapmaz. Sosyalistin kendini halktan korumasına gerek yoktur.

Sovyet deneyiminde, bu kadar ordu ve bürokrasi aygıtının geliştirilmesini sadece kendini ABD emperyalizmden korumak temelinde geliştirildiğini kimse söyleyemez. Hayır, yüzde doksan kendi toplumlarına karşı geliştirilmiştir. Bütün bu oluşumlar Sovyet toplumundan gizliydi. İstihbarat örgütü, ordu oldukça ayrışmıştı. Ve sonuç; çürüme ve yozlaşma... Bütün bunların hepsi yanlış.

Emperyalizm koşullarında bile olsa, biz PKK'yi bir model olarak geliştiriyoruz. Hiçbir zaman reel sosyalist modelin uyguladığı yöntemlerle hareket etmiyoruz. Etsek, zaten mümkün değil ayakta kalmamız. Benim bulduğum tek çare, bireyi hem ideolojik, hem de militan olarak güçlendirmektir. Çünkü paranın çoğu kapitalisttedir, bireyciliğin en çoğunu onlar verir. İşte, sen öyle bir model gerçekleştireceksin ki, paradan da, bireycilikten de daha üstün olacak. Nitekim PKK Kürt, Kürdistan toplumuna kanıtladı. Uygulanan her türlü milliyetçilik, her türlü feodal uygulama Kürt halkına bir şey vermemiştir. Ama PKK modeli birliği vermiştir, morali vermiştir, güçlü insanı vermiştir, kahraman insanı vermiştir. İşte PKK'nin gücü burada yatmaktadır.

Çoğulculuk deniliyor, ben ise çoğulculuktan ziyade, "*toplumu çok gerekli olan kurumlaşma düzeyini yaratma*" diyorum. İdeolojik ve moral kurum mutlaka olmak durumunda. Nedir ideolojik moral kurum? Buna ne ad koyarsak koyalım, toplumda temel değer yargılarının geliştirilmesi ve gözetilmesinden sorumlu bir kurum. Bu temelde kurduğumuz bir sistem var. Bir başarı ya da zafere de gidildi. Şimdi onu kurumlaştır. Bu bir ikincisi savunma kurulu mesela olabilir. Dikkat edelim, savunma kurumu bir ordu değil, çok az sayıda

bir uzman kesimden oluşabilir. Kırk-elli kişilik bir kurum sürekli savunma durumunu gözetebilirler.

Mesela, gerektiğinde yirmidört saat içinde orduyu toplama. Ama ordusu yok özel aracı yok, sadece kurul var. İşte ekonomik kurul olabilir meclis veya. Bunun gibi kültürle ilgili olabilir, çevreyle ilgili olabilir. Ama gerçek işleri olan kurullardır. Dikkat edelim, burada klasik anlamda bir devlet yoktur. Yani elinde bu kadar yetki, bu kadar sermaye değil. Kesin ellerine çok güç, çok sermaye ve çok kişiyi vermeyeceksin. Sadece yaratacak, kendisini yaşatacak kadar biraz para vereceksin ve gerekli olduğu kadar eleman vereceksin o kadar. Mesela, birisi diktatörlük kurmak istese kuramaz. Çünkü gücü yoktur. Savunma komitesi kırk elli kişiyle sınırlıdır darbe yapamaz. Moral kurum yine dengelenmiştir, gücü sınırlıdır. Çoğulculuk veya sosyalist demokrasi dediğimiz bu oluyor. Aslında buna "*sosyalist rekabet*" demek gerekir. Farklı eğilimlerden çok, tek monolitik bir zihniyet doğru değildir. Doğa çok karmaşık bir olay. İnsan doğası ise daha karmaşık bir olay.

Elbette kapitalizmden daha fazla sosyalizmde rakabetin, düşünce özgürlüğünün ve gruplaşma özgürlüğünün olması gerektiğine eminim. Nitekim bu kurumlar bu hakların güvenceleri olmak için vardırlar. Birey inisiyatif sahibi olsun, birey yaratıcı olsun diye bu kurumlara gereksinim duyulmuştur. Yoksa "*mürşidin her şeyine uyacaksın.*" Hayır! Fazla güçlü olursa bu softalık, yobazlık olur. Bu da dengelenmiştir. Modeli öyle geliştireceksin ki kurumlar kesinlikle inisiyatifi bastıran değil, inisiyatifi veya bireyi geliştirir özellikte olsunlar. İşte, sosyalist demokrasi, ancak bu şekilde gelişebilir.

Kapitalizmi aşmakta bu modelle olur. Günümüzün en büyük canavarı kapitalizmin ta kendisidir. Toplumdaki çelişkileri zaten büyütmüştür.

Toplum ile doğa arasında büyük bir uçurum var

Şu anda çelişki toplumun içinden çıkıp doğa ile çelişkiye dönüşmüştür. Ve en tehlikelisi de budur. Yine çelişki sadece sınıflar arası olmaktan çıkmış, kapitalizm toplumun tümüne yönelmiştir. Doğaya

yönelmiştir. Canavar sadece sınıflaşmayı sömürüyü sağlamakla kalmıyor, doğayı tahrip ediyor. Yeri göğü bile deldi. Neredeyse doğal denge altüst olacak ve toplum bittirilme noktasına getiriliyor. Her taraf betonlaştı, yaşanılacak yer kalmayacak. Nüfus patlaması belki de yeryüzüne sığılamaz bir durum yaratacak. Bazı ilginç hastalıklar çıkıyor. İnsanlığı tehdit eden yeni hastalıklar sürekli boyveriyor. Bunlar hepsi kapitalist canavarın ortaya çıkardığı çelişkilerdir.

Çelişkiler; 19. yüzyılın, hatta 20. yüzyılın ilk yarısından çok daha aşırı biçimlere kaydı. 19. yüzyılın kapitalist çelişkisi emek-sermaye veya proleterya-burjuva, biraz da sömürge halklarla sömürgeci devletler arasındaki çelişkiydi.

20. yüzyılın bu ikinci yarısına baktığımızda, bu çelişkiler artık bir anlam ifade edemez hale gelmişlerdir. Sınıflaşma tehlikesi pek o kadar önemli değil. Yine sömürgecilikte o kadar fazla ciddiye alınamaz. Varsa sınırlıdır. Çelişki daha genelleşti ve yeni biçimlere kavuştu. Bana göre emperyalizmin ve dolayısıyla içerdiği kapitalizmin günümüzdeki en tehlikeli yanları yol açtığı çelişkiler toplumun tümünü hedeflemesidir. Geliştirdiği sömürü ve yönetme teknikleri o kadar müthiş gelişti ki; örneğin tekelciliğin gelişme düzeyi, holdingleşme bir de buna medyayı eklesek bilgi yönetimi çok gelişmiş ürkütücü tekniklerdir.

Aslında neredeyse toplumun tümü teslim alınmış durumda. Sınıfı değil toplumu, şüphesiz sınıfı da içinde olmak üzere. Ama bütün toplum üzerinde şimdi oynamıyor. Her sınıfı üzerinde değişik oynuyor. Cins üzerinde değişik oynuyor. Çocuklar üzerinde müthiş oynuyor. Kadını müthiş kullanıyor. Hatta orta sermaye sınıfını çok değişik kullanıyor. Dolayısıyla çelişki hem genelleşti hem de kapsamı çok büyüdü.

Globalleşme derken olay kapitalist-emperyalizmin bütün dünyayı bir ahtapot gibi pençesine almasıdır. Silindir gibi her şeyin üzerinden geçiyor. Elbette buna yol açan teknikteki gelişmeler var. Yine medya ile olağanüstü etkileme son elli yıl içinde gelişen bir durumdur. Bu sanıldığından daha fazla insanlığın hayrına değil, sonuna yönelik tehlikeleri beraberinde getirmiştir.

Çelişkiyi şöyle formüle edebiliriz: Ezilen, sömürülen sınıfın di-

ğer sömürücü sınıfa, ezilen halkın ezen sömürgeci devlete karşı tabiri değil de, bunu da içerecek bir biçimde toplumsal güçle veya toplumun bizzat kendisiyle onun üzerinde çok küçük bir azınlığın olağanüstü medya kurumları ve diğer teknik olanakları birleştirip bir yönetim gücüne ulaşması arasındadır.

Bugün ABD'nin süper güç olması diye bir kavram ileri atılmıştır. Bu yeni nizam altında gerçekten dünya toplumu büyük bir tehlike altında. Birinci çelişki bu. İkinci çelişki toplumla doğa arasında çok büyük bir uçurum oluşagelmiştir.

Son elli yılda yapılan tahribat sanırım insanlığın başlangıcından günümüze kadarkinden daha fazla.

Doğa kirliliği tarihin hiçbir döneminde bu kadar olmamıştı. Sadece kirlilik değil, doğanın elden gidişi var. Türler yok oluyor. Bitkiler ve hayvanların müthiş bir hızla tükenme durumları sözkonusu. Hava kirleniyor, buzlar eriyor, yerküredeki ısı oranı gittikçe artıyor. Artık yaşadığımız yerler neredeyse çöle dönüşecek. Bütün bunlar az bir tehlikeyi ifade etmiyor.

Artık bu tehlikeler, sınıf tehlikesini kırk kat geride bırakan durumları ifade ediyor. Her şeyden önce insanın direnme özellikleri yok ediliyor. Moral düzeyi düşürülüyor.

İşte stres!

Betonlarda yaşaya yaşaya insanlar neredeyse böceğe dönecek! İşte, kapitalizm insanları böceklere dönüştürmüştür. Bu kapitalizmden, ancak bu beklenir. Yeni sosyalist teoriler ve programlar geliştirilirken mutlaka bu konularda tartışmalar geliştirmek gerekiyor.

Dikkat edilirse bunun için sosyalist model alabildiğine geliştirilmelidir. Bu model insanı geliştirme modelidir. Bence bu modelle birlikte insan her şeyi kontrol altına alabilir. Nüfusu kontrol altına alabilirsiniz. Toplumu kesinlikle buna inandırabilirsiniz. Kapitalizm toplumu inandırmaz, toplumu baştan çıkarır, kullanır ve harcar. Ama sosyalizm öyle değildir. İnandırır ve her şeyi gönüllü yaptırır. Tehlike büyüktür. Mesela, karbondioksiti azaltalım deyince herkes uyuyor, çünkü varsın hem nüfus az olsun hem de gıda ile beslenelim.

Müthiş asalak ve tüketici bir toplum yaratılmıştır. Herkes daha

fazla yemek, daha fazla tüketmek istiyor. Tüketim canavarları! İleride herkes bir tüketim canavarına dönüştüğünde, tükenecek dünya kalmadı ve o zaman birbirini yiyecekler.

Evet, bilimsel sosyalist model ile ne doğa tahribatı, ne de toplumdaki acımasızlıklar gerçekleşir. Nüfus planlanabilir. Ekonomi oldukça planlı dengelenebilir. İşte, sosyalizm günümüzde tüketim çılgınlığına, doğa tahribatına karşı, toplumun global medya tarafından ve bunun gibi birçok hastalıklar tarafından esir alınmasına karşı mücadelenin adıdır.

19. yüzyıl sosyalizm anlayışı kesinlikle yetmez. O her zaman katı "*sınıfa karşı sınıf, sömürgeciliğe karşı ulusal kurtuluş*" bunlar biraz gerekli, ama esas itibariyle öne çıkan yüzü sosyalist demokrasiyi geliştirmektir. Büyük çevre tahribatına ve tüketim çılgınlığına karşı mücadeleyi geliştirmek esastır. Bu sosyalizmin yeni programı olabilir. Böyle bir program hem sosyalizmin en yalın ifadesi olacaktır, hem de insanlık kurtuluşunun ta kendisi olacaktır.

Bu anlamda sosyalizm insanlığın tek geleceğidir.

Eskiden sosyalleşme denilirdi. Biz şimdi buna sosyalizm diyoruz. Sosyalleşme durdu mu hayvanlaşma başlar. Ve kapitalizm koşullarında da en tehlikeli canavarlar yetişir. Dolayısıyla sosyalist mücadele kapitalist-emperyalist dönemin bu aşamasında tek kurtuluş yoludur. Olmazsa olmaz koşuludur! Bu kadar genelleşmiş bir hayvanileşme durdurulamazsa insanlık biter. Ve bu anlamda sosyalizmde ısrar insan olmakta ısrardır diyorum.

Günümüzde sosyalist hamlenin bazı yeni özellikleri

Gelenekselleşen 1 Mayıs emekçi sınıfın birlik, dayanışma ve mücadele gününe vereceğimiz en anlamlı karşılık; bu sınıfa özgü dünya görüşü ve pratik uygulaması hakkında ihtiyaca cevap veren temel tutumlar konusunda net ve kararlı olmaktır. Bunun uygulama gücünde olmak görev olarak karşımızda durmaktadır.

Bu günü en anlamlı ve oldukça da yoğun ve kitlesel olarak kutlamak, reel sosyalizmin çözülüşü ile birlikte neredeyse itibardan düşen veya düşürülmek istenen sosyalizme daha yetkin bir tanın verebilmek görevin başarısı için kaçınılmazdır. Bunu yaparken tarih ve güncellikte insana özgü temel sorunlar kadar çözüm yollarını görebilmek, ona uygulama gücü kazandırmak öneminden bir şey yitirmediği gibi bu, belki de her geçen gün daha iyi anlaşılacak ve bütün görevlerin önünde, adına acil ve ertelenemez dediğimiz işlerimizin başında gelecektir.

Hiç şüphesiz reel sosyalizmin çözülüşü, kapitalizmin sorunlarını azaltmamıştır veya iddia edildiği gibi onun zaferi anlamına gelmemiştir. Tersine onu daha da ağırlaşan ve altından çıkılmaz sorunlarla yüzyüze bırakmıştır.

Denilebilir ki, günümüzde hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar çürüme alametlerini mevcut kapitalizm sergilemektedir. En

iyimser yorumcular bile, neredeyse tarihin durduğunu söyleyebiliyorlar. Belki bazıları buna "*kapitalizmin sonsuz zaferi*" de diyebilir, fakat bütün işaretler kıyamete yakın bir sonsuzluk olduğunun daha kabul edilebilir bir gerçek olduğunu gösteriyor. İnsanlığı öyle eşi görülmemiş boyutlu bir tüketim çarkı içine aldı, onu öyle bir koşuşturmayla nefes alamaz duruma getirdi ki, nereye çarpıp tüketeceği kestirilemiyor. Bunalımın, karamsarlığın temeli işte bu oluyor.

Genelde bütün sömürücü, baskıcı sınıflar, özelde ise onun en gözükara, acımasız sömürücü sınıfı ve onun dayandığı sistem olarak kapitalist-burjuvazi, aslında kılık da değiştirse, günümüzde en gereksizleşen ama bir o kadar da toplumun başına bela olan bir konuma çoktan girmiş bulunmaktadır.

Ekim Devrimi için, erken doğum yapan bir devrim olduğu, dolayısıyla ağır bünyesel hastalıklar üzerine inşa edilen ve çözülmekten kurtulamayan bir sosyalizm biçimine yol açtığı çokça söylenir.

Biz bunu tarihin daha da eski dönemlerinde gerçekleşen devrimlerine de uygulayabiliriz. Her önemli altüst oluşta veya devrimde az çok en sol ve en radikal bir devrimci iktidara temel teşkil eden sınıf, en alttaki ve en zor koşullar içinde çalışan sınıf oluyor. Köleler, serfler ve daha sonra işçiler biraz değişen koşullarla kılıf değiştirmiş emek sınıflarıdır.

Egemen sınıfların da kılık değiştirerek günümüze kadar geldiklerini biliyoruz. Kapitalist-emperyalizmin buna ilave ettiği, sınıfları şekilsizleştirme, bu yönüyle de mücadele edemez duruma getirme, bunun için çok sistemli bir psikolojik, ideolojik, kültürel savaşımı ve basın-yayın alanındaki teknik gelişimi de iyi kullanarak yaygınlaştırmasıdır. Dahası toplumu nefes alamaz duruma getirecek bir bombardımana tabi tutarak bunu yürütmesidir.

İlginçtir; eskiden egemenler gerçekten ateşli silahlarla, bombalamalarla toplumlara diz çöktürmeye çalışıyorlardı. Günümüzde ise bu tip savaşımlara artık gereksinim yok, bunun yerine ruhsal, ideolojik, kültürel bombardımanlar çok daha etkili olmuştur. Mevcut teknik de buna oldukça imkan sunuyor. Dolayısıyla sınıfsallığın ve her türlü ayırt edilmesi gerekenlerin içiçe karıştırılması ve bununla da her şeyin çok sinsi, hileli, sömürücü, baskıcı (görün-

mez) bir sınıfın emrine koşturulması daha da imkan dahiline girmiş bulunuyor.

Eğer günümüzde net ve iyi çizilmiş sınırlar dahilinde bir sınıftan bahsedemiyorsak, bunun çok önemli bir nedeni de budur. Aslında emek olgusu, onun kaynaklandığı sınıf, muhteva ve şekil değişikliğine uğrasa da kesin böyledir. Ama daha çok kılık değiştiren ve bir anlamda kendini genelleştirerek bütün topluma sızdıran egemen sömürücü sınıfa iyi tanım getirmek gerekiyor.

Köle sahipleri, toprak sahipleri, fabrika sahipleri biçimindeki klasik sınıf tanımlaması yetmiyor.

Orta-burjuvazi, küçük-burjuvazi vb. tanımlar da yetmiyor. Eğer sosyalizmi iyi anlamak istiyorsak, sınıf tahlillerine, güncel gerçekliği dikkate alan tanımlar getirmek gerekir. Özellikle Türkiye gibi bir ülkede daha rejim kurulur kurulmaz, "*Biz sınıfsız, imtiyazsız bir kitleyiz*" diye bir ideolojiyle başlangıç yapılmışsa, bu yeni durum, daha da büyük önem taşır.

Kaba baskı yöntemleri yerini ideolojik, psikolojik olana terk etmiştir ve karışıklığı körükleyen de bu olmaktadır. Medya imparatorluğu denilen basın-yayın tekelleri en kudretli hükümdarlardan daha tehlikeli bir biçimde toplumu yönetebilmektedirler. Tekniğin üretimdeki yeri biraz daha gelişmiştir. Eskinin kaba kafa-kol emeği yerine –ki yine temelde buna dayalı da olsa–, üretimi yeni tekniklerin yönetimine verip kafa-kol emeğini etkisizleştirebilmiştir. Yani emekçi insanın oldukça düşünsel ve kol emeğine dayalı yanının zayıflatılması sözkonusudur.

Adeta mevcut tekellerin geliştirdiği bilimsel-teknik devrimle "*sen fazla gerekli değilsin*" diyor insana. Muazzam işsizlik, biraz da kapitalizmin bu özelliğine bağlı olarak ortaya çıkıyor. Burjuvazi neredeyse toplumu gereksiz ilan edecek. Aslında gereksiz olan, mevcut kapitalizmin kendisidir. Ama eline geçirdiği o muazzam egemenlik, yönetim, etkileme aygıtları nedeniyle topluma, "*sen gereksizsin*" diyor ve kabul ettirebiliyor.

Daha da fazlası gezegenimize pençesini geçirip onun soluğunu kesiyor. İşte yeşilin imhası bir anlamda insanın soluğunun kesilmesidir.

Gezegenimizin çatısını uçuruyorlar.

Ozon tabakasının delinmesiyle dünyamız her türlü tehlikeye açık hale getiriyor. Öte yandan atom tehlikesi her an bir mahşeri gerçekleştirebilir. Önlenemez bazı hastalıkların ortaya çıkmasından –kanser, AİDS gibi– ve oldukça dengesiz büyüyen bir nüfusun insanlığı nereye götüreceği, dünyayı ne hale getireceği kestirilemeyen sonuçlarından hiç şüphesiz mevcut kapitalizm sorumludur. Gittikçe bu sorunları daha da ağırlaştırıyor ve kapsamlı bir bunalım haline getiriyor. Hem ruhi, hem fiziki anlamda insanlığın nefesinin tüketilmesi sözkonusu.

İnsanın temel yaşam kaygıları yok ediliyor, estetik yok ediliyor, din ve felsefenin rolü yok ediliyor.

Körleşen bir insanlık durumu, cüceleşen, karıncalaşan insan yığınları gerçek bir tehlike oluyor. Bunun altında yatan sistem, global kapitalizm oluyor.

Yeni bir ideolojiye, temel bir öğretiye ihtiyaç vardır

Buna çok iddialı bir karşılık olan sosyalizm ise yetmezliğe düşmüştür. Şimdi bunun nedeni tartışılıyor.

Tekrar emperyalist-kapitalist sistemle başedebilecek ideolojik bir yetkinleşme nasıl sağlanır?

Aslında tartışmanın üzerinde yoğunlaşacağı saha budur. Mevcut kapitalizmi savunmak demek, insanlık için mahşeri kabul etmek, onun geleceğini yok etmek, ilkel insanlık kadar bile olgun olamaz noktasında onu kötü bir mahkumiyete düşürmek demektir. Mevcut tüketim toplumlarının çılgınlıkları, gerçeğin böyle bir tanımını yapmamızı kolaylaştırıyor. Eğer insanlık yaşayacaksa –ki en az diğer doğa kanunları kadar insanlık kanununa göre de öyle oluyor–, bu mevcut durum kabul edilemez. Durumu tartışmak ve çözüm yoluna ulaşmak, adına ister bilimsel sosyalizm diyelim, isterse şu düzeyde gerçekleşen sosyalizm diyelim, bir ideolojiye, temel öğretiye ve bunların uygulamasına ihtiyaç gösterir.

İyi biliyoruz ki bilimsel sosyalizm bir günde doğmadı. Yalnız bir ülke deneyiminin ürünü değildir. Hatta Avrupa kapitalizminin bir ürünü de değildir. Bütün toplumsallaşma süreçlerinde, özellikle de devrimsel altüst oluş dönemlerinde en radikal dönüşümün sahibi olan sosyal kesimin eğilimi sürekli sosyalizmin gelişimine yönelik düşünceyi ve eylemi ortaya çıkarmıştır. Bu anlamda, toplumsallaşmayla gelişen bir düşünce ve pratiktir. Kapitalist dönem bu düşünce ve eyleme daha bilimsel bir anlatım gücü kazandırmıştır. Gittikçe bilimsel sosyalizm formülüne ulaşılmıştır.

Hiç şüphesiz bütün toplumsal sistemlerde olduğu gibi, bilimsel sosyalizmin de yetersizlikleri ve yanlışlıkları olabilir. Vahşi kapitalizm dönemindeki bir Fransız Devrimi'nde bile en radikal kesime komünistler deniliyordu. Yine daha sonra burjuva devrimlerinin hep sol kesimi sosyalistlerdi, komünistlerdi. 1848, 1870 Paris Komünü deneyiminde komünistler etkilidir. Ekim Devrimi'nde iktidarı alıyorlar. Daha sonra bu, oldukça yığınsal bir hareket haline gelebiliyor. Şüphesiz sosyalizm bu dönemde biraz daha bilimselleşmiştir. Ama bunun sosyalizmin nihai sözü olduğu da söylenemez. Reel sosyalist ülkelerin "*Erkenden komünizme ulaştık*" şeklinde tanımlamaları gerçekçi değildir.

Şunu şimdi daha iyi anlıyoruz: Bütün temel devrimlerde uç veren ve emekten yana olan her hareket biraz sosyalist içeriktedir veya sosyalizme hazırlanmıştır.

Daha köleci dönemin en temel başkaldırılarından biri olan **Spartaküs**'ün çıkışından başlayalım hemen her önemli devrimsel süreçlere kadar hepsinin mücadeleye, dolayısıyla sosyalist mücadele tarihine bir katkısı görülüyor.

İslam devrimi bile, resmi islam ile muhalefetteki islam arasında geçen mücadele bile böyle özellikler taşımaktadır. Buna Sünni-Alevi mezhep çatışması da denilebilir. Örneğin, en radikal Hz. Alici kesim aslında –biraz da döneme göre– bir sosyalist veya sol kesimdir. Gerçekleşen islam, sünni kesim veya resmi islamdır. Kendine göre böyle bir ayırıma rahatlıkla tabi tutulabilir.

En sağ kesimlerden en radikal sol kesimlere kadar, bu, Ekim Devrimi'nde de, Fransız Devrimi'nde de böyledir. Yine Ekim Dev-

rimi'nin de sağcıları ve orta yolcuları vardır. En radikal Bolşevik hizbi denilen kesim komünistler oluyor.

Şu çıkıyor ortaya: İnsanlık tarihi kadar sosyalizm ve komünizm mücadelesi bir gerçektir.

Fakat abartılı yaklaşımlara, örneğin çok kısa bir süre içinde kendi akımını egemen akım, dünya çapında başarıya giden akım olarak değerlendirme hatasına sık sık düşülüyor. Hani, biraz da peygamberce; en son din, en son söz biçiminde değerlendirmelere gidiliyor. Toplumsal gelişme de sürdüğüne göre her önemli aşamanın sözü aslında yeni gelişmelere göre aşılıyor. Son söz olması şurada kalsın, eskimiş bir söz olarak kalıyor. Ama bu demek değildir ki, söylenen sözlerin bir önemi, anlamı yoktur. Nitekim islamiyet, burjuva-liberalizmi veya sosyalizm yerine ve dönemine göre hayli önemli gelişmelere yol açmışlardır. Tarihe önemli miraslar bırakmışlardır. Bu anlamda kesin boşa gitmemişlerdir. Toplumsal gelişme ve özgürlük biraz da bu mücadelelerin sayesinde sağlanmıştır. Özellikle sosyalizm mücadelesi, bu konuda en temel gelişmenin adıdır. Emekten yana, üretimden yana, yaratıcılıktan yana olan bütün gelişmeler, en çok bu ideolojik bakış açısı altında insanlığı ilerletmiştir.

Günümüzde kapsamlı bir kargaşanın, bunalımın yaşandığını söyleyebiliriz. Kapitalizm kendini evrensel çapta ve çok genel bir sistem olarak değerlendirme iddiasındadır ki, bu iddiası eskiden de vardı. Reel sosyalizmin kendi yetmezlikleri sonucu ve kendi eliyle çözülüşü ona bu iddiasında daha güçlü olma fırsatı da veriyor. Fakat belirtildiği üzere, bu iddianın tersi sözkonusudur.

Gittikçe ağırlaşan bunalım sosyalizme daha fazla ihtiyaç duyuyor.

Sosyalizmsiz olmak demek, havasız kalmak demektir.

Her zamankinden daha fazla ağırlaşan bunalıma, dolayısıyla ortaya çıkan sorunlara çözüm, yine toplumsallıkta bilimsel ifadesini bulan sosyalizmde aranacaktır. Devasa boyutlardaki yıkıma, yine altından çıkılmaz sorunlara kapitalizmin kendi içerisinde çözüm bulması mümkün değildir.

Öyle bilimsel-teknik devrimlerle bu sorunlar çözümlenemez. Ka-

pitalizmin hizmetindeki bilimsel-teknik devrim sistemin içinde bulunduğu bunalımı daha da derinleştirmekten öteye sonuç vermez.

Çözüm, yine sosyal gerçeklikte, onun sosyalizm yönündedir.

Ama nasıl bir sosyalizm?

İster teorik, isterse gerçekleşen yönüyle sosyalizmin yetkinleştirilmeye ihtiyacı var. Tarihindeki eksiklikleri gözden geçirip gidermeye ihtiyacı olduğu kadar günümüzün çok karmaşık, kapsamlı bunalımını gerçekçi değerlendirip kendi çözüm gücünü dayatmaya ihtiyacı vardır. Düşünsel çözümlemelerden tutalım psikolojik morale cevap teşkil eden yaklaşımlara kadar, siyasi üstyapının ele alınışından ekonomik yeniden düzenlenişe kadar yeni politikalar geliştirilmedikçe, "*nasıl bir sosyalizm*" sorusuna yetkin bir cevap verilemez.

Başlarken de belirttiğimiz gibi kapitalizmden kaynaklanan temel sorunlarla dünya soluksuz bırakılmak isteniliyor, onun çatısı deliniyor. Mahşeri çağrıştıran tehlike, muazzam tüketici toplumsal hastalık, böylece karıncalaşan, cüceleşen, adeta kum taneleri haline gelen insan sonucunu ortaya çıkarıyor.

Tekrar insanın itibarını iade etmesini, onun bilincini, ahlakını, doğayla barışık olmasını, doğayla çelişkisinin derinleştirilmesini imkan dahiline sokan bir sosyalist yaklaşıma, perspektife ihtiyaç vardır.

Şu her zamankinden daha güçlü söylenebilir: Kapitalist-emperyalist sistemin, insanın doğayla kurduğu dengeyi çok tehlikeli bir yıkım çelişkisine dönüştürdüğü gibi, toplumsal örgütlenişi de insanlığı tüketme ilişkisine kadar götürmüştür. Yani bu iki temel global çelişkiye yol açmıştır.

İşte mevcut sosyalizm bu iki temel çelişkiye cevap vermekle kendini doğru tanımlayabilir. İnsanın doğayla ilişkilerini –ki buna çevre ilişkisi de deniliyor– doğru çözümlemek, yeşillerin, çevre vb. hareketlerin çeşitli biçimlerinin aslında çok reformistçe dile getirmek istedikleri soruna, devrimsel bir çözüm dayatmak şarttır.

Yine özünde cüceleşen, karıncalaşan emperyalist toplum modeline karşı nüfus planlamasından tutalım üretim planlamasına, üstya-

pının yeniden düzenlenmesine ve insanın psikolojik, ahlaki yönden yeniden tanımlanması kadar hepsi gereklidir. Böylesine kapsamlı bir çelişkiye de çözüm gücü olabilmesi, sosyalizmi güncelleştirebilir. Dolayısıyla dar sınıf tanımlaması ile yetinilemez.

19. yüzyıldaki gibi bir işçi sınıfı kalmamıştır

Mevcut sosyalizmin bir çıkmazı da buradadır. Soruna 19. yüzyıl analizleriyle yaklaşılıyor, "*şöyle işçi sınıfı, böyle işçi sınıfı*" deniliyor. Aslında böyle bir sınıf kalmamıştır veya kapitalizmin dar anlamda bir sınıf sömürüsüyle yetindiği çağ geçmiştir.

Dar anlamda da sömürü vardır, ama çok daha genelleşmiş ki, biz buna işte bilimsel-teknik devrim ve onun basın-yayın dünyasında yol açtığı gelişmelerle toplumu tutsak almıştır dedik. Öyle hırsızlık yöntemleri, baskı yöntemleri gelişmiş ki, 19. yüzyılla kıyaslanamaz bile.

Dolayısıyla o dönemin analizleriyle günümüzü değerlendirmek, gerçeği karıştırmak demektir. Sosyalist tartışmalarda biraz bu var, ki bu da sığlığı ifade eder. Bu durumun değerlendirilmesi savaş yöntemlerine de, yani taktik soruna da ışık tutar. Eski taktikler günümüzde yeterli değildir. Nasıl ki toplum bütünsel bir baskı, sömürü cenderesine alınmışsa, bütün toplumu ilgilendiren mücadele biçimlerini de geliştirmek gerekecektir.

Kapitalist-emperyalist sistem bütün insanlık için doğal dengeyi bozmuştur. Dolayısıyla çok geniş toplumsal kesimlere hitap etmeyi bilen perspektiflere ihtiyaç vardır. Yani yeni bir sosyalist program, onun dayandığı sağlam bir bakış açısı ve eyleme indirgenmiş taktikler nasıl olmalıdır sorularına cevap verdiği oranda sosyalizm bir kez daha kendini yetkinleştirmiş ve reel sorunlara çözüm gücü olduğunu göstermiş olacaktır.

İşte böylesine bir tartışma gerçekçidir. İnsanlığın kaderine derinden bağlı olanlar, insani sorunlara en temelde yaklaşım göstermek isteyenler bu nedenle de sosyalizme daha da derinleşen bir ilgiyle yaklaşacaklardır; yetkinleştirerek, yeni sorunlara cevap üreterek yaklaşacaklardır.

Görevler önümüzde durmaktadır. Konuyu tartışmada kısırlık ve eski söylemle yetinme var. Tartışmayı daha da yenilemek gerekiyor. Bu nedenle yeni bir sosyalizm tanımı –güncelleşen anlamında–, onun programsal, eylemsel, taktik ifadesi üzerinde durulabilir. Bu temelde yeni sosyalist partiler kurulabilir ve kitlesel eylem türleri geliştirilebilir. Bilimsel-teknik devrim de, sosyalist bakış açısı altında sorunların çözümü için etkin olarak uygulama gücü haline getirilebilir. Bu yaklaşımlar kesinlikle en yakın bir süreç içinde sosyalizme olan ilgiyi artıracak, temel çözüm kaynağı olduğunu gösterecek ve en kapsamlı çürüme dönemine girmiş olan kapitalizme karşı uygun bir sosyalist dönemi ortaya çıkarabilecektir.

Partimiz PKK, bu konuda reel sosyalizmin olumsuz sonuçlarına başından itibaren karşı tavır geliştirerek ortaya çıkan bir hareket olduğu kadar, onun olumsuz etkilerini kendi içinde yansıtmamış, böyle bir sosyalizmin oldukça kusurlu olduğunu görebilmiş, ama buna rağmen sosyalizme olan inancını ve yaklaşımını kaybetmemiş bir harekettir de.

Bunu özellikle bağımsız ve oldukça da iddialı bir biçimde "*Kürdistan*" diye tabir edilen en geri bir ülkenin ilkel toplumuna ve onun toplumsal koşuluna uygulamış, bunda da önemli sonuçlara yol açmış bir güçtür. Bu temelde şekillenen bir partidir.

PKK deneyimi bu anlamda, dünya çapında kapitalist-emperyalizmle dengeye ulaşan reel sosyalizmin kendi iç tıkanıklığı nedeniyle çözülüşe gittiği ve bundan dolayı sosyalizmin oldukça itibardan düşürülmek istendiği bir dönemde en büyük sosyalist eyleme ve onun ideolojik hattına ulaşabilen bir gelişme hareketidir. Bu konumuyla biraz da gericilik dönemlerinde çok az ayakta kalan ama bir o kadar da şerefli, onurlu bir yere sahip olan hareketlere de benziyor.

Tabii ki, egemen resmi düzen hükmünü alabildiğine konuşturduğunda ve bu koşullarda herkesin gericiliğin kanadı-kolu arasına koştuğunda, kavga meydanını terk etmeyen, bu konudaki iddiasını sürdüren her hareket, yiğit harekettir. Aynı zamanda insanlık adına konuşma yetkisine de sahip olan bir harekettir.

Her büyük özgürlük hareketi, böylesine evrensel çapta tutucu-

luk dönemine başarıyla karşılık verdiği oranda yalnız içinden doğduğu ülke ve halkın koşullarına çözüm getirmekle kalmıyor, bununla birlikte insanlık idealinin sözcüsü de olabiliyor. Nitekim bir dönemler hıristiyanlık, bir dönemler islamiyet, yine bir dönemler Fransız ve Ekim devrimleri böyle bir misyona soyundular ve küçümsenmeyecek sözcülük rolüne de layıkıyla karşılık verebildiler.

Şimdi başlangıçta hazır olmasak da ve oldukça ulusal çapta bir hareket olduğumuzu söylesek de, mevcut uluslararası koşullar, bölgesel gelişmeler PKK sözcülüğünü evrensel çapta bir sosyalizm sözcülüğüne, onun temsiline doğru götürmektedir, adeta onu buna zorlamaktadır. Başlangıçta bunu böyle beklemiyorduysak da hızla değişen, karmaşıklaşan koşullar böyle bir görevi partimizin önüne koymuşsa, hiç şüphesiz bundan onur duyulur. Fakat önümüze konulan görevin doğru kavranılmasını, kendimizin katkısının ne olabileceğinin isabetli değerlendirilmesini de şart kılar.

Ortadoğu sahası, tarihte birçok ideolojinin, özellikle dinlerin insanlık adına ortaya çıkıp iddialı eylemler geliştirdiği bir sahadır. Onun insanlığın oluşumuna beşiklik etmesi, bütün temel uygarlıkların bu sahada vücut bulması, Ortadoğu toplumsal gerçekliğinin insanlığın gelişimindeki yerini ortaya koyar. Halen buradaki insanlığın o kadar zor durumda kalmasına, yine emperyalizmin bunalımlarını en yoğun yaşamasına rağmen çözüm konusunda iddialı olması tesadüfî değildir.

Bir yerde bunalım ne kadar ağırlaşmışsa, devrimsel çıkışın da oralarda o denli gelişeceğini tarih birçok örnek olayla açıklamaktadır. Ortadoğu'nun en geri bölgesi olan Kürdistan ülkesi ve yine en unutulmuş, insanlıktan çıkarılmış halkı olan Kürdistan halkı – ki tarihin en eski toprakları olması itibariyle insanlığın da beşikliğini yapan bir gerçekliğin ifadesidir–, şimdi tekrar yaşama gözünü açmaya çalışıyor. Yaşama gözünü açarken, başlangıçtaki insanlığın gelişimindeki dev adımlara benzer bir adımla bunu gerçekleştirmek istiyor. Bu biraz da PKK'ye nasip olmuştur, onun büyüklüğünde ifadesini bulmuştur.

Partimiz bu anlamda tarih bilinci kadar, güncel gerçekliğin sos-

yalizme yüklediği rolün de bilincindedir. Ona sözcülük etmeye çalışmaktadır. Bu konuda enternasyonalist özü kadar, ulusal özünü de seçkin bir biçimde ortaya koymuştur. Çok değerli şehadetlerle sözünün eri olduğunu kanıtlamıştır. Kendi halkını özgürleştirmeye götürürken insanlığı da özgürleştirdiğine, bu konuda temel bir adım attığına inanmaktadır. Onu bilerek yapmaktadır.

PKK bir emek hareketidir

Nitekim PKK, bütün tarihsel süreçlerinde uluslararası gerici komplolara uğrayan bir harekettir. Sanmıyorum bu kadar geniş çaplı uluslararası bir komplo başka bir hareketin çevresinde oluşsun. Onun ayakta kalan en güçlü sosyalist ve yine ulusal kurtuluş hareketi olması nedeniyle uluslararası komplonun gelişmesine yol açtı. Ama direndi, ezilmedi. Her yeni hamlesinde sosyalizm sözcülüğüyle, savaştaki kararlı duruşuyla yenilmezliğini ispatlıyor. Yenilmesi şurada kalsın zafere biraz daha yaklaştıran başarılı adımlarıyla dönemin sadece doğru, güçlü hareketi değil, aynı zamanda bütün bunların altında yatan temel özellik olarak sosyalist bir hareket olduğunu kanıtlıyor.

Hiç şüphesiz tarih bilinci, çağ bilinci daha da bilimsel bir ifadeye kavuşturulmalıdır. Yine sorunların çözümüne derinliğine yeni cevaplar üretilmelidir. Yeni temellerde emek partisine, sosyalist demokrasiye, devlet-halk eylemliliğine tanımlar geliştirilmelidir. Kendi somut pratiğimizde ise kapsamlı bir halk hareketi çok çeşitli taktiklerle ortaya çıkarılmıştır.

Partimiz kurtuluş yolunu bütün toplumun özgürleşmesine, özellikle sadece en yoksullara değil, diğer toplumsal kesimlere de açıyor. Emeğin sömürüsüne, kadının köleleştirilmesine ve yine mezhep farkının ve milli çelişkilerin yol açtığı baskılara karşı çok kapsamlı özgürleştirici ve çözümleyici yaklaşımlar geliştirebiliyor. Zorluklarına ve yetmezliklerine rağmen, gelişmesini sürdürüyor ve emeğe saygı temelinde emeğin sahiplerinin partisi olmayı esas alıyor. İnsan soyuna yaraşır en kahramanca, fedakarca kişiliği ve ya-

şam tarzı konusu hiçbir partide ele alınmadığı kapsamda ele alınmış ve bunun cevapları o denli geliştirilmiştir.

Bir PKK gerçekliğini yaşayan insanlık, kurtulmuş insanlık demektir.

Biz bunu daha en küçük çapta gerçekleştirmiş durumdayız. Kendi halkımız için bunu tam başarıya ulaştırırsak, çok iyi biliyoruz ki, insanlık adına bu, devasa bir kazanımdır. Nitekim bireyde gerçekleşen kurtuluşu, halkta gerçekleşen kurtuluşa dönüştürmesini bildik.

Bir halkta gerçekleşen kurtuluşu, insanlıkta gerçekleşecek bir kurtuluşa dönüştürme ülküsüne her zamankinden daha fazla bağlıyız.

İnsanlığa inanıyoruz, insana layık yaşamın olduğunu da biliyoruz.

Buna çok derinden bağlı olduğumuz için, yaşamımızı belki de hiçbir partide görülmeyecek bir biçimde insanlığa adıyoruz.

Bu kadar toplumsallığı yaşayan, bunun için bu kadar fedakarlığı ve cesareti geliştiren bir hareket olsa olsa en özlü bir sosyalist hareket olabilir. Nitekim bunun şerefi PKK'nin payına düşmüş bulunuyor. Partimizin bu temel özelliğini hiç şüphesiz gözümüzün bebeği gibi koruruz. Bütün şehadetler bu temeldedir, bunun içindir. Büyük direnişler ve fedakarlıklar, hep bu sağlam öz sayesinde ortaya çıktığı gibi, bu özü korumak için vardırlar. Biz de bu inançla ortaya çıktık ve büyüdük. Kendi büyüklüğümüzün de bu özü daha fazla korumak ve yetkinleştirmekle mümkün olduğuna, bu konuda görevli olduğumuza da inanıyoruz. Bunun derin bilinci içindeyiz. Yine bunun kararlılığı ve uygulaması en üst boyuttadır.

Çalışma temposu, vuruş tarzı dediğimiz bir yaklaşım oldukça gelişmiştir. Önderlik çözümlemesiyle, "*kendinde halkı gerçekleştir, kendinde yeni insanlığı gerçekleştir, bunun için kendini insanlığın ideali haline getir, bunun için ne gerekiyorsa onu yap*" çağrısına küçümsenmeyecek bir cevap verilmiştir.

Çok az sayıda bir parti gücü tarafından kavranılan bu gerçekler, bundan sonra her zaman artan bir ivmeyle dalga dalga halkımıza, bölge halklarına ve insanlığa yansıyacaktır. Sosyalizm ülküsünün yüceliğine bağlanmak, ona bilimsel yaklaşmak temel gerçekliğimiz oluyor.

Bu temelde ortaya çıkan ve günümüzün gelişkin partisine dönüşen sosyalist hareketimiz, bundan sonra da hiç şüphesiz daha yetkince, kararlıca ve başarılı bir biçimde amaçlarına doğru yürüyecektir. Bunun için diyoruz ki; emek, birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs'a en olumlu karşılığı vermiştir. Bütün dünya emekçilerine bağlılığımızı sürdürmüşüz; onların tarihine ve güncelliğine olan inancımızı göstermişiz. Bu temelde de geleceğimizi en iyi bir şekilde kararlaştırdığımızı söylüyoruz.

Yaşasın bütün emekçilerin birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs!

1 Mayıs 1993

Yeni devrimler dönemine giriyoruz

Amerika halen uluslararası stratejinin imparatorluğudur. Bu imparatorluğun böyle bir uluslararası stratejisinde Türkiye veya Türkiye yönetimi önemli bir yer tutar. Balkanlar, Kafkasya, Ortadoğu konusunda Türk yönetimiyle stratejik düzeyde bazı ilişkileri olacaktır. Hatta bu ilgisi daha da artacaktır. Bu ilişkinin artması demek, bunun çok vazgeçilmez, çok kalıcı olacağı anlamına gelmez. Tam tersine ilgisinin artması kuşkulu karakteriyle de ilgilidir. Bırakmıyor, ama her an elinden kayacağını bilerek alternatifler peşindedir. Çokça söylendiği gibi, özellikle de TC başbakanı tarafından "*bizi çok destekliyorlar; bize ilk defa bu kadar uluslararası ilgi yüksek, stratejik önemimiz anlaşılmıştır*" deniliyor. Evet, anlaşılmıştır ama senin gidici olduğunu da biliyorlar. İşin artık ajanlarla idare edilemeyeceğini gördükleri için yan tedbirler geliştiriyorlar.

ABD'nin biraz anlayışı böyle. Stratejisi içinde, "*TC'nin yıkılışından, tasfiyesinden yarımdört saat önce de bir saat önce de en büyük özeni göstereceğiz*" diyor, ama diğer yandan çok derin soru işaretleriyle "*ne yapabilirim*" telaşı içinde de olacaktır ve nitekim oluyor da. PKK'yi bir nolu terörist ilanı ederken, bir yandan da onunla çok dolaylı veya direkt bağlantıları düşünüyor. Kendi işbirlikçilerini seferber ediyor, onları en üst düzeyde davet ediyor. Birçok irili-ufaklı ajanlarını devreye sokuyor. Bizde ılımlı bir kanat yaratmak için sözümona yeşil

ışık yakıyor. Ilımlı bir kanada bayılıyor. Çok ısrarla bunun peşindedir.

Hatta en çok "*terörist PKK*" dediğinde bile adeta yalvarırcasına "*bir ılımlı PKK yarat*" tutumuna girme var. Bu, onun ne kadar sıkıştığını gösterir, ne kadar bir siyasal güç olarak bizi tanımaya yakın olduğunu ortaya çıkarır. Bu yaklaşım temelinde yarın öbür gün savaşçı gücümüz de dahil PKK'yi tanımaktan geri durmayacağını, ilişki aramaktan vazgeçmeyeceğini rahatlıkla belirtebiliriz.

ABD stratejisinde, böyle bir devrimsel yükselişin ilgisizlikle karşılanacağını, onun devrime sadece "*teröristtir*" biçiminde boğma yöntemleriyle karşılık vereceğini sanmak büyük eksiklikler içerir. Devrimin de içine girmeye çalışacaktır. Ilımlı kanadı şimdiden esas aldığını söylüyor. Bunu başaramazsa bu sefer içine girerek böyle ılımlı bir kanat yaratmaya çalışacaktır. Zaferden on yıl sonra da, elli yıl sonra da yaşarsa bu tutumunu sürdürecektir. Bundan da kuşkumuz yok. Ama kuşkumuz yok diye de tabii ki durumu görmezlikten gelemeyiz.

Stratejisi, ilişkisi, amacı nedir iyi göreceğiz. Bu temelde ondan korkmayacağız, ilişkilenmekten de korkmayacağız. Ama emellerinden, niyetlerinden, emperyalist sömürücü değerlerinden endişeleneceğiz. Onu çok iyi tanıyacağız ve bu politikasını şimdi de on yıl veya elli yıl sonra da olsa her zaman görerek karşı koyacağız. Hatta onu ilişkiye çekeceğiz. Onu biraz daha anlamak, onun yıllarca yürüttüğü onursuz politikayla hesaplaşmak için ilişkileneceğiz, yükleneceğiz.

Dönemin en büyük imparatorluk gücü ABD'yi gözardı etmek, onu bütün yönleriyle değerlendirmemek olmaz. Onun inkarı hele hiç olmaz. Bunu onunla ilişki halindeyken de göreceğiz, ilişkisizlik halindeyken de göreceğiz. İlişkisizlik halindeyken de mücadele etmek, en iyi ilişki dönemine girdik dediğimizde bile mücadele etmek çok önemlidir. Nitekim emperyalizm habire kendini yenileyip götürüyorsa, devrimimizin de kendisini yenilemesi ve her dönemde savaşabilir kılması onun büyüklüğünün, başarı sürekliliğinin kesin bir gereğidir.

Çok açık ki, emperyalizm vardır, emperyalizm silinmemiştir. Bir zamanlar Türk solunda bu söylem yaygındı, şimdi neredeyse artık emperyalizmin adı bile geçmiyor veya duyulmuyor. Çok sakat bir emperyalizm anlayışı, şimdi neredeyse "*emperyalizm yoktur*" anla-

yışına dönüşmüştür.

Emperyalizm vardır ve hem de daha içe hükmedecek veya insanın yüreğine, beynine bile girecek kadar incelmiş, yoğunlaşmış bir tarzda vardır. Kaba askeri, kaba siyasi baskı, yine kaba ekonomik sömürü döneminde olmayabilir, ama onların da üstünde insanı bir kültürsüzlüğe, insanı bir duygusuzluğa, insanın güdülerini bir ayaklanıdırmaya, insanı hayvanlaştırmaya götürme anlamında bir emperyalist gelişme vardır.

Emperyalist gelişmeyi bu yönüyle görebilmeliyiz. İnsanın doğası, insanın çevresi, insanın ruhu ve özellikle insanın tarihi üzerinde büyük bir saldırı halindedir. Son yılların çevre kirliliği diye tabir edilen doğayı tahrip etme, doğayı neredeyse yaşanılmaz hale getirme, emperyalizmin saldırısının acımasızlığındandır.

Yine tarihe, tarihi değerlere saldırı vardır. Sözümona Amerikancı emperyalist yaşam biçimiyle bütün ahlaki değerler, insanlığın gerçekten her şeyi olan tarihi değerleri "*tarihsizlik*" veya "*tarihin sonu gelmiştir*" adı altında unutturulmaya çalışılıyor.

Sonu gelen tarih midir?

Sonu gelen veya tükenen, tarihsizleşen emperyalizm midir?

Yoksa insanlık mıdır?

Bunu iyi görmek gerekir. Ruhu, vicdanı karartıyor. Sadece kâr üzerine inşa edilmiyor emperyalizm. Kaba anlamda sömürü var, ama insanın şimdiye kadar keşfedilmemiş ruhunu keşfedip pazara sunma, kadını müthiş pazarlama, insanın duygularını pazarlama durumu sözkonusu. Yarattığı müzik biçimleriyle duyguları pazarlama, yeni yaşam biçimleri adı altında güdüleri pazarlama, güdü ticareti yapma en çok bu emperyalist dönemde ortaya çıktı.

Globalleşme, küreselleşme adı altında halkların ulus gerçeğini, halkların kültür gerçeğini, halkların ruhunu bitirme, bu değerlere savaş açma ve diğer yandan ise bir avuç uluslararası vurguncuya, uluslararası tekelciye, kozmopolit kurumlaşmaya sınırsız imkan yaratma en çok bu emperyalizm üzerinde hayat buldu veya saldırı bu kadar gelişebildi.

Görülüyor ki, emperyalizmde bir gerileme veya yok olma değil, tam tersine bir gelişme var. Yine bir emperyalistsizleşme değil, bir

emperyalist derinleşme, bir emperyalist içe girme, alan genişletme sözkonusu.

Elbette her gelişme nasıl rotasında çözülüş işaretlerini taşıyorsa, emperyalizmin de bu anlamda bir sönüşü, bir yok oluşu düşünülebilir. Dolayısıyla emperyalistleşme yerine emperyalistsizleşme başlar. Bunun da karşıt bir eğilim olarak geliştiğini görmemek mümkün değildir. Emperyalizmin bir yönüyle zayıflama sürecine girdiği, özellikle ülkelerin oldukça bağımsızlaşması, halkların eskisiyle kıyaslanmayacak bir yaşam birliğine doğru yol almaları bir emperyalist gerilemenin ifadesidir.

Özellikle bir ulusal kurtuluş savaşları dönemleri, yine emeğin çok kaba sömürülüş dönemleri ağırlıklı olarak 19. yüzyıla denk gelir, diğeri 20. yüzyıla denk gelir. İki büyük aşamada emperyalizmin sömürüsü ve siyasal baskı biçimi geriletilmiştir. Büyük ihtimalle 21. yüzyıl, emperyalizmin insan kafasında, insan ruhunda, insan kültüründe yarattığı tahribatları giderme yüzyılı olacaktır. Özellikle doğayı tekrar yaşanılır hale getirmek, dahil edilmesi gereken nüfus artışıyla baş edebilmek, tarihsizliği veya tarihi değerlerin tüketilmesini durdurmak, insan ruhunun boğulmasını durdurmak, kadının oldukça metalaştırılmasını veya cinselliğin metalaştırılmasını engellemek ve sömürülmesini durdurmak, kadını insani hizmete açabilmek, tekrar insan kültürü, tarihi ve doğasıyla barıştırmak bu yüzyılda başarılacak görevlerdir. Yine kadının özgürleştirilmesinde ileri bir gelişme yaratmak, yaşamak, 21. yüzyıl devrimlerinin önemli bir amacı olarak daha şimdiden kendini dayattığını rahatlıkla belirtebiliriz.

Bu anlamda devrimler dönemi sona ermiyor, tersine daha ince, derinlikli devrimler dönemine giriyoruz.

Ya da devrimlerin kaba sınıfsal ve ulusal mücadele dönemini geride bırakıp, derinlikli sosyal devrimler, kültürel devrimler, ruhsal devrimler ve moral devrimleri dönemine giriyoruz. Bunlar da en az askeri, siyasi ve ekonomik devrimler kadar değerlidir.

İnsanın ruhsal devrimi olmadan, insanın sosyal devrimi olmadan, insanın doğasal devrimi olmadan nasıl sağlıklı bir devrimden veya yaşamdan bahsedebiliriz?

Dolayısıyla emperyalizmin derinleşmiş, içselleşmiş saldırılarına

karşı derinleşmiş, ruhsallaşmış, moralleşmiş, ahlakileşmiş, tarihileşmiş, kültürleşmiş devrimlere ihtiyaç vardır. Bunun çağını yaşıyoruz diyebileceğimiz devrimler dönemi sözkonusu.

Hiç şüphesiz emperyalizm de eskisi gibi kaba saldırı kuvvetleriyle halk devrimlerinin, insanların sosyal yapılarının üzerine gelmeyecek. Değişik yöntemler biçiminde gelecek ve geliyor da. Tekniğe, bilimin bulgularına dayanıyor ve böylece muazzam bir psikolojik yönetim dayatıyor dünyaya. Dünyada bilimsel yönetim kuruyor, teknik yönetim kuruyor, tekniğin geliştirilmesiyle insanı tutsak etmeyi esas alıyor. Atomu artık kullanamayacak. Çünkü kullansa bu dünya kendisi için de yaşanamaz hale gelecek.

Yine fazla yer işgal etmesine gerek yok. Nitekim işgal edilmedik yer kalmadı ve hem de gerek kalmadı. Değişik bir işgalciliği geliştirme, değişik bir silahı tekniğini kullanma bu nedenle emperyalizm açısından zorunlu. Nitekim hedefler devrededir. İşte psikolojik savaş. Bu anlamda bu yöntemler çok derinlikli olarak kullanılıyor ve kullanılacak da.

Savaşların daha da beyine taşırılması, ruha taşırılması sözkonusu. Yeni beyin bağlılığı, ruh bağlılığı geliştirilmiş, daha da geliştirilmeye çalışılacak. Dolayısıyla beyin devrimi, ruh devrimi ve onun yöntemleri de sözkonusu olacak.

Bağımsız düşünme yeteneği, ruhunu satmama, temel insani değerleri muhafaza etme devrimi. Buna muhafazakarlık devrimi de diyebiliriz.

Çünkü insanlık yok edilmek istendi mi, sen muhafaza edeceksin. Doğa tahrip edildi mi, bunu uygun tekniklerle önleme savaşımını vereceksin. Sosyal grupların, ulusların zamansız tasfiyesine, dilin ve kültürün bozulmasına karşı duracağız. İnsanı muazzam bir stres içine, gerginlik içine itmek, gerçekten neredeyse yeni bir hastalık türüdür. Hatta bütün hastalıkların anası oluyor stres. Cinsel bozukluğun bir sonucu olarak AIDS gibi hastalıklar gelişiyor.

Bütün bunlara karşı senin bir insanı kurtarına özelliğin olacak.

Stres bir emperyalizm olgusudur.

Bu yeni hastalıklar emperyalizm olgusudur. Onlarla mücadele etmek, anti-emperyalist mücadeledir. Bunun biçimini bulacaksın. Ni-

tekim AIDS için çağın vebası deniliyor; bu, cinsel sapkınlıktan kaynaklanmıştır. Doğru cinsel anlayışla bunu önleyeceğiz ve zaten emperyalist bilim adamları da bunu söylüyor.

Demek ki devrim bunun da tek doğru çaresidir. Emperyalist gelişme tabiatından kaynaklanan çok sayıda hastalık var. Stres dediğimiz olay, ağır bir hastalıktır. Bu, ancak yeni bir toplumsal statüyle veya düzenlenişle, yani devrimle aşılabilir. Bunun yeni tekniğini bulacağız.

Sosyalizm için yepyeni teorik bir dönem açılıyor.

Sosyalist teoriye, 19. yüzyıl değerlendirmeleriyle katkı sağlayamayız. Diğer bir deyişle, 19. yüzyıl sosyalizm değerlendirmelerini ve teorilerini ezberlemekle, yine 20. yüzyıldaki emperyalizm ve ulusal kurtuluş devrimleri çağındaki değerlendirmelerle sosyalist teoriyi zenginleştiremeyiz. Tabii bunları ezberleyerek iyi bir sosyalist olduğunuzu da söyleyemeyiz. Sosyalizme, 21. yüzyıla veya içinden geçtiğimiz sürece ilişkin sorunları ortaya koymakla, biraz daha derinleştirilmiş gelişmeleri görmekle yetinmeyen, bununla birlikte bu sorunlara karşı koymanın ve çözüm gücü olmanın yöntemlerini geliştiren bir teoriyle ancak bir katkı sağlayabiliriz.

Evet, bu dönemin teorisine ihtiyaç var, ama eskiyi bütünüyle inkar etmemeliyiz. Yine eski parti anlayışlarını, eski savaşın anlayışlarını inkar etmeden, döneme göre parti anlayışlarını, onun mücadele taktiklerini zenginleştirmek sosyalizme katkı olarak düşünülmelidir. Sosyalizmin savaş taktiklerine katkı olarak yeni taktiklerin geliştirilmesinden bahsedilmelidir.

Bütün bunlar gösteriyor ki, teori ve pratiğin uğruna mücadele temelinde sosyalizm çağının sona ermesi, sosyalizmin yenilmesi değil, tam tersine onun yenilenmesi, kesin yeni teorilerin geliştirilmesi ve en önemlisi de yeni pratiklerle hayata geçirilmesi, çok yaratıcı, çok yenilikçi anlamda buna güç yetirilmesi sözkonusudur. Bu anlamda emperyalizme ve onun en baş temsilcisine karşı mücadele kadar, sosyalizmin temsili yeni bir aşamaya giriyor.

Sovyetler'deki reel sosyalizmin çözülüşü, her şeyin bitişi demek değildir. Orada sosyalizmin kazanımları daha değişik biçimlerde kendisine yol açacak. Yine dünyanın irili-ufaklı birçok ülkesinde, halkımda ulusal ve sosyal kazanımlar bu dönemin yaratılabileceğini,

sosyalizmin zaten yaratıcı özünün bilimsel ifadesinin bunu gerekli kıldığını, sosyalizmin bu olduğunu ortaya çıkarıyor. Nitekim kendi deneyimimizde de bunun mümkün olabileceğini çok çarpıcı bir biçimde göstermiş bulunuyoruz.

Hiç şüphesiz hedeflediğimiz ülkeyi de bu bağlamda değerlendirmek zor değildir.

ABD böyle baş aktör, baş imparatorluk rolünü oynarken, Almanyası da boş durmaz. O her zaman, 19. yüzyılda olduğu gibi 20. yüzyılda da emperyalistleşmeye ilgi duymuş ve insanlığın başına iki büyük dünya savaşı ve irilik-ufaklı birçok savaşı bela etmiştir. Birçok faşist gelişme kadar, halkın soykırımına kadar, bela olmaya kadar gidebilmiştir. Yalnız Yahudi soykırımında değil, bir Ermeni soykırımında da İttihat ve Terakki'nin arkasında Alman desteğini görmemek mümkün müdür? Bırakalım onu, günümüzde Kürdistan'daki soykırımda bile Almanya'nın desteğini görmemek mümkün müdür? Gerçekten hem kendi içinde, hem dışındaki soykırımlarda Alman emperyalizminin payını çok iyi görmek ve yerli yerine oturtmak büyük bir önem taşır.

Bir Japonya toparlandı, yeni yayılıyor dünyaya. Yayılırken bu faşist rejimi beslemek için Amerika'dan, Almanya'dan geri durmamacasına nasıl çaba harcıyor? Ekonomik yönden bağlayayım derken, nasıl kendini Ortadoğu'ya taşırmaya çalıştığını iyi görmek gerekir. Geç uyanır ama çok kötü sonuçlanır.

Rusya'daki bozulmayı bile doğru değerlendirmek büyük önem taşıyor. Rusya bir emperyalist midir? Reel sosyalizmin çözülüşüyle birlikte Rusya'da gelişecek olan emperyalizm midir, yoksa yeni bir sosyalist gelişme midir? Rus politikasının çelişkili karakterini iyi değerlendirmek gerekir. Reel sosyalizmin çözülüşünün tamamen bitiş olmadığı, dolayısıyla bir yandan sosyalist güçlerin varlıklarını geliştirmesi, diğer yandan milliyetçi veya kapitalizme hevesli dediğimiz güçlerin çekişmesi sözkonusu. Bunların çelişkileri, özellikle emperyalist ülkelerle ilişki geliştirmeleri öne alınıyor. Yine bunların Balkanlar'da, Kafkasya'ya, Ortadoğu'ya yansımasını iyi incelemek gerekir.

Artan bu emperyalist çekişmeler ortamında Kürdistan devriminin

nasıl çıkış bulabileceğini, bu çekişmelerden nasıl yararlanabileceğini iyi kestirmek gerekir. Bu anlamda reel sosyalizmin çözülüşü, sözkonusu emperyalist ülkelerde çelişkileri hızlandırmıştır. Mutlaka eski statüko döneminden daha elverişli gelişmeye, çözülmeye yatkın bir durumu iyi değerlendirmek, yine ABD'nin "*yeni nizamı*" denilen nizamsızlıkta, kargaşalıkta devrimin yol alma şansının daha fazla yakalandığı bir dönemi iyi görmek gerekir.

Ayrıca bölgemiz Ortadoğu ülkelerinde de birtakım gelişmeler var. Neredeyse ezeli düşman gözüken Arap-İsrailoğullarının çatışmasının uzlaşmaya gider bir durumu yaşadığı görülüyor. Bunun tam bir barış, uzlaşma çağı getiremeyeceğini belirtmek gerekir. İsrailoğulları veya bunun siyonist biçimlenişi öyle kolayca salt bir İsrail'le sınırlı kalmaz. Siyonizm dünyanın etkili, yönlendirici bir gücüdür. Filistinle, Arap ülkeleriyle yetinmez; etki sahasını habire artıracaktır. Tabii Türkiye üzerinde de ne kadar etkili olduğunu, Türkiye yönetimi içinde ne kadar ağırlığının olduğunu, ne kadar onun efendisi olduğunu biliyoruz. Bunu bütün Türki cumhuriyetlere yaymak istediğini, hatta yaydığını da biliyoruz. Yine birçok Arap yönetim gücünün de ona nasıl dayandığını biliyoruz. Dolayısıyla sözkonusu çelişkilerin bir anda uzlaşamayacağını, hatta bu çelişkili karakterin derinleşerek devam edeceğini görmek gerekiyor. Ama bir uzlaşmanın da gerekli olduğu, çünkü mevcut güç dengesine, Arap ve İsrail gerçekliğinde yine mevcut yönetimlerin, örgütlerin ve onların mücadele biçimlerinin artık yetmediği ortaya çıkıyor. Bunun anlamsızlaştığı ortaya çıkıyor. Ne Araplar gündemlerine koydukları gibi İsrail'i toptan yok edebilirler, ne de İsrail artık bütün Araplara diz çöktürebilir. Dolayısıyla iki taraf için de tam bir zaferden bahsetmek mümkün değil. İşte bu da uzlaşma dediğimiz döneme zemin sunuyor. Sonuç, barış görüşmeleri. Ne tam İsrail'in dayattığı, ne de Arapların dayattığı koşullar tam gerçekleşebilir. Orta bir yerde buluşacaklar. Bunun ikili, çoklu görüşmelerini yapıyorlar. Öyle bitirme anlamında savaşlara fazla yönelemeyecekleri gibi, kalıcı, uzun vadeli, stratejik bir barışın da olmayacağını vurgulamak gerekiyor.

Bu daha çok kararsızlık döneminin kararsız bir uzlaşma halidir.

Bu durum her an bozulabilir. Uzlaşma gelişecek, fakat içinde birçok çatışma tohumlarını da barındıracak. Nasıl uygulandığını ve nasıl bozulduğunu gün be gün görüyoruz.

Buna doğudan bir İran'ın durumunu da eklemek gerekir. İran da eskiden beri gerek Arap yarımadasından, gerek Anadolu'dan, gerek Kafkasya'dan ve gerekse Orta Asya'dan gelen güçlerle kendini çatışma içinde bulmuştur. İran-Irak çatışması bunun tarihi bir devamı niteliğindedir. Türkiye ile çekişmesi yine tarihi bir temeldedir. Bunun mezhepsel ifadesi o kadar önemli değil. Savaşım siyasidir ve tamamen aralarındaki çelişkilerle bağlantılıdır. Türkiye'yle kolay uzlaşamaz; özellikle hiç öyle güvenilir bir dostluk tesis edemez. Yine günümüzde özelde Irak rejimiyle, genelde Arap dünyasıyla kalıcı bir dostluğa ulaşamaz. Aralarında büyük çelişkiler vardır. Dolayısıyla bölgemizin çelişkili güçlerinden biri olmaya adaydır. Mevcut yönetimiyle olduğu gibi, daha önceki şahlık yönetiminde de böyleydi. Yarın daha fazla böyle olabilir. Ama sorunları yüzünden savaşı fazla körükleyemez, geliştiremez. Tabii uzlaşmayı da fazla yaşayamaz. Bunu da görmek gerekir.

Kapitalizmle uzun soluklu bir mücadele gerekiyor

İnsan gelişmesinin, tasarım gücüyle yakından bağlantısı vardır. İnsansal gelişmenin tasarım veya diğer bir deyişle düşünce ve onun iradesi, ruhsal durumu üzerindeki etkileşimi olmadan pratik yaşam gelişemez. İnsanı sözkonusu olduğunda öncellikle böyle bir tasarıma, düşünsel gelişmeye ihtiyaç vardır. Hayvanı niçin hayvandır? Kaldı ki onlarda da az çok meyil kabilinde bir şeyler vardır ki yürürler, yoksa bir hayvan taş gibi yuvarlanmaz. Ama insan, toplumsallaşmaya başladığında kesinlikle düşünce yönü ağır basan bir varolma olayıdır.

Bunları şunun için söylüyorum: Pratikleşme düzeyiniz düşünceden kopmuştur ve bu da oldukça tehlikelidir. Çünkü ilkel yaratıkların düzeyinde olma tehlikesini taşır. Ağır doğal sorunlar karşısında insan düşünceyle cevap veriyor ve öyle bir varolma olayı sürüp gidiyor. Kendi içindeki toplumsal sorunları da yine düşünce gücüyle çözmeye çalışıyor. Kısaca düşünce, tasarlama, hayal etme olmadan yaşam olmaz.

Neredeyse düşünmeyi unutmuşsunuz veya düşünce diye belledikleriniz yaşamdan kopuktur. Daha somut söylersek, bizim devrimci bir yaşamımız var ve sizin düşünceniz ondan kopuktur. Devrimci eylem için ne kadar ve nasıl düşünce sorusuna layıkıyla cevap

verememişsiniz ve hâlâ da veremiyorsunuz. Bunun ne kadar tehlikeli bir yanılgı olduğunu uyarmak açısından söylüyorum.

Demek ki toplumsal varlık böyle düşünce önkoşulunu gerektiriyor. Şimdi biz burada insanlığın düşünce tarihini kapsamlı olarak açacak değiliz. Burada tarih boyunca insanlığın düşünsel gelişimini irdelemek gibi bir sorunumuz da yok. Bu bir akademik konudur, burada buna fazla yer vermek gereksizdir. İsteyen böyle bir tarihi araştırıp inceleyebilir. Zaten düşünce tarihi büyük bir ders olarak tüm akademik üniversite çevrelerinde okutulur.

Düşünce tarihinin bazı ana durakları vardır. Şimdi buna kısaca geçebiliriz. Başlangıçta insanda çok geri bir düşünce düzeyi ve hatta düşüncenin ilkel, primitif diye tabir edilen bir biçimi vardı. O da daha çok sihir, büyü ve dinlerin ortaya çıkışında kendini dile getirir. Gerek sihir ve büyü, gerekse de dinsel akımlar aslında düşüncenin başlangıç biçimleridir. Din de bir düşüncedir, ama bilimsellik diye tabir ettiğimiz disiplinin oldukça gerisinde bir durumu ifade ediyor. Ama hâlâ din varlığını sürdürüyor, -sürdürecek de. Sihir ve büyü de vardır. Bunun nedeni şu: Bunlar insanın varlığıyla bağlantılıdır.

Bir insan bütünüyle bilimsel olabilir mi?

Bütün hareketini bilimsellik temelinde götürebilir mi? Tabii bunlar aynı zamanda felsefik sorunlardır. Bu konuda iddia var ve oldukça bilimsel düzeyde gelişiyor. Ancak hayalin, dogmanın, dinin de ortadan kalkacağını düşünmek pek olası gözükmüyor. Bu da insanın tabiatında gizlidir. İnsan doğası gerektiği kadar hayale, dogmaya, kutsal değerler diye tabir edilen dini konulara, hatta ahlaka, morale kesin yer vermek zorundadır. Özellikle moral diye tabir ettiğimiz durum gerçekleşmeden insanın sağlıklı gelişmesi ve hatta yaşaması oldukça sorunlu olacaktır.

Sosyalizm ideolojisindeki tıkanıklık da moralden kaynaklanmıştır.

Dini ve moral sorununu doğru ele alamaması reel sosyalizmin çözülüşünün en temel nedeni olsa gerek. Yani ne kadar bilimsellik, bilimsel düşünce gerekliyse de, hâlâ bunu kaba materyalizmde olduğu gibi "*her şey reçeteye göre gelişir*" demek, insanı tanımamak demektir. Reel sosyalizmde biraz kaba materyalizm uygulandı. Or-

taya çıkan sonuç, oldukça kötü bir çözülüştür. Hiç şüphesiz bundan çıkarılacak çok fazla ders olacaktır.

İnsan toplumu neden böyledir?

Nitekim diyalektik bu konuya biraz açıklık kazandırıyor. Diyalektiğin temel yasaları var. Eğer bunlar kaba materyalizmle saptırılmazsa, yani sosyalizmin bugüne kadar tanıdığımız halini aşabilirsek, kendimizi anlama gücümüz daha da artar. Bilimselliği böyle tek başına ele aldığımızda, en az dini dogmalar kadar tehlike arzeder.

Determinizm veya kaba materyalizm de denilen katı bir bilimsellik insanın yaratılışına pek uygun düşmüyor.

Şimdi biz burada felsefeye giriş yapmak istemiyoruz. Yani ruh mu önce gelir madde mi; bilinç mi maddeyi belirler, madde mi bilinci belirler gibi felsefik soruları burada irdelemiyoruz. Bilim ne kadar gelişmişse de bunlara henüz tam çözüm bulunamıştır. Fiziğin, biyolojinin, hatta psikolojinin kaydettiği son gelişmeler bu sorunların hiç de basit olmadığını göstermektedir.

Madde zerreciklerinin duygulu varlıklar olup olmadığı bile tartışılıyor. Hatta bir noktadan sonra madde-enerji dönüşümü, yine ruh-madde karışımı adeta siliniyor. Hangisi diğerinden önce gelir? Daha da derinleştirirsek, aslında fiziğin ötesi –ki buna metafizik deniliyor– veya ruhun ötesi –ki buna da tanrı deniliyor–, sonderece insan hafsalasının alamayacağı durumlardır. Yani insanda bir izafiyet, aslında oldukça da sınırlılık var. Her ne kadar kendini tanrı yerine koyuyorsa da insanın öyle olamayacağı, olsa bile yine kendini diyalektiğin yasalarına uydurmaktan kurtulamayacağı söylenebilir. Düşünsel gelişmenin maddi etkileşimi önemlidir ve bu yaşamı belirler.

Ancak çok maddeci olmak kadar, çok fazla ruhsal kesilmek de içinden çıkılmaz durumlar yaratıyor.

Bugün çağımızda en temel sorun budur. Görünüşte bu, ilk insanın ortaya çıkış sorunuydu, ama şimdiki insanın da sorunudur. İlk insanda olağanüstü kavramlar, kuvvetler, düşünme ve tapınma var. Bu biraz çözümlendi, fakat şimdi de eskisini aratmayacak cinsten tehlikeler var ve ona bilimsel çözümler aranıyor. Aralarında pek az fark olduğu gibi, belki de şimdiki sorunlar insanlığın birkaç onbin yıl önce-

ki sorunlarından daha ağırdır. Aslında burada insanı daha da ele almak mümkündür; hatta onun düşünsel yanıyla maddeyi, doğayı içiçe ele alabiliriz. Fakat bu konumuzu aşar. Şu anda felsefeye çok fazla giriş yapmak konumuz çerçevesinde zorunlu veya gerekli değildir. Ama tabii felsefeyle bağlantısını kurmadan da edemeyiz.

İdeoloji ve moral ilk insana da son insana da gereklidir

Hiç kimse PKK hareketinin güçlü bir ideolojik temeli olmadığını sanmasın. Tersine, hem de en gelişkin düzeyde bir ideolojik temele sahiptir. Görüldüğü gibi de ne reel sosyalizme, ne de şu veya bu ideolojilere benziyor. Bizde dinamik gelişmesini sürdüren bir ideolojik yaklaşım sözkonusudur. Ancak ideolojik gelişme deyip geçmemek gerekir.

İdeolojiyle bağlantınızı koparırsanız hayvanlaşırsınız.

Zaten halihazırda kendinizi kontrol edememenizin en temel nedeni ciddi bir ideolojik zemininizin olmayışıdır. İnsan sizden ürküyor; çünkü ideolojisizsiniz. Eskiden "*dinsizsiniz, ahlaksızsınız*" denilirdi. Ahlaksız insan, felaket bir durumu, yine dinsiz insan çok tehlikeli bir durumu ifade eder ve hepsini de toplum lanetleyerek en ağır cezayı verirdi. Şimdi ideoloji bütün bu kavramların yerini tutuyor. Özellikle bizde ideoloji artık olmazsa olmaz bir koşuldur. Kaba materyalist ideolojiden, reel sosyalizmin şu veya bu gerçekleşme düzeyinden bahsetmiyorum. Çok temel bir ihtiyaçtan, ideolojik ihtiyaçtan bahsediyorum. Üstelik bu yalnız şimdi veya PKK'li olduğunuz için gerekli değil, evvel-ahir gereklidir. İlk insana da gereklidir, son insana da gerekli olacaktır, ama çağlar boyu değişiklik gösterir.

Eğer bugün halk olarak biz, herkesin çokça lanetlediği, kendinden nefret ettiği bir düzeydeysek, bu ideolojiden, yani kendi maddi gerçekliği konusunda düşünce, moral değerlerden yoksun olmaktan kaynaklanıyor. Düşünsel ve moral gücünü kendi maddi gerçekliğiyle bağlantılı ele alabilen bir halk olsaydı, kesinlikle mevcut düzeyi sözkonusu olmazdı. Bu durum "*sömürgecilik tarihi boyunca halkımızı*

şu veya bu biçimde ideolojik moralden koparmıştır" diye de anlatımda bulunabilir. Ama mühim olan bu durumun gerçekleşmesidir.

Herkesin çokça söylediği, "*halkımız cahildir, düşüncesizdir*" sözü yerine, en genelde şöyle diyeceğiz: Halkımız ideolojisizdir, moralsizdir ve bu temel kavramlardan koparıldığı için de hayvanlık düzeyine getirilmiştir. Ve istenildiği kadar sömürülür, istenildiği kadar binilir, istenildiği kadar öldürülür ve buna karşı sesi de hiç çıkmaz. Çıksa da hiç kimse ciddiye almaz.

Benim kendimi gerçekleştirme durumumu düşünün. Eğer ben büyük ses olabildiysem, bunun en temel nedeni kendimi ideolojik olarak geliştirmemdir. Dikkat edilirse aslında ben kaba silahla iş yapmadım. Yine parayla da iş yapmadım.

Benim iş yapma tarzım ideolojiyledir.

Benim büyük ve oldukça maddi gerçekliğimize uygun düşünce gücü olmam, düşünce üretmem ve onu uygulama gücüne kendimi vardırmam beni büyük bir patlamaya dönüştürdü.

Neden bu kadar etkili olabiliyorum? Toplumdaki, Kürt gerçeğindeki ideolojisizlik, moralsizlik durumunu kendi şahsımda çözümlediğim ve bu çözümle kendimi gerçekleştirme düzeyim de maddi koşullarıyla oldukça uyumlu olduğu için şu anda mucize kabilinde değerlendiriliyorum. Zaten her tarihsel çıkışın mücizevi karakteri bu nedenledir.

Bir Arap Yarımadası'ndaki islamiyet öncesi Arapların maddi durumunu gözönüne getirelim veya Avrupa'da Fransız Devrimi öncesindeki maddi durumu, hatta Ekim Devrimi öncesi Rusya'daki maddi durumu gözönüne getirelim –bunlar bildiğimiz bazı devrimler olduğu için söylüyorum–, göreceğiz ki, gerçekten büyük bir ideolojiden uzaklık, moralsizlik var veya çok dar bir çıkar grubunun toplumun genelini hiçe sayan, onun için oldukça da cehalet, moralsizlik anlamına gelen bir hükümetleri vardır. Buna dikta da, zulüm idaresi de denilebilir. Birileri çıkar, tam da bu süreçte ideolojiden, moralden koparılanın ideolojik, moral öncülüğüne soyunur ve o tek veya birkaç kişi de olsa, kısa bir sürede büyük bir toplumsal patlamaya dönüşür. İşte bunun adı da devrimdir.

Hz. Muhammed'in büyüklüğü nedir? Onun çok kaba ve ilkel

toplumsal koşullara sahip olan dönemine ileri bir düşünce ve moralle karşılık vermesidir. Dinsel kırıntıları toplayarak –o zamanki düşünceler dinsel sözcüklerle ifade edilirdi– Kuran'da birleştiriyor ve bunu üstün bir moralle sunuyor. Böylece büyük bir islami patlama gerçekleşiyor. O zamanki Arapların maddi varlığı çok geri ve düşünceyi bilmiyorlar. Bu nedenle çok kolayca ve basit çıkarlar uğruna insanlık düşürülüyor. Ayrıca buna benzer çok lanetli durumlar var. İşte bu çıkış buna çözüm buluyor.

Fransız Devrimi sırasında da proleterleşme de, aristokrasinin asalaklığı da en tahammül edilemez boyutlara varmıştı. Bir taraf üstten hayvanlaşmayı, diğer taraf alttan hayvanlaşmayı yaşıyor. Elbette ki buna büyük bir ideolojik, moral çıkışıyla karşılık verilecekti. Nitekim bu dönemin filozofları da en büyük düşünürler ve ahlak kurucularıdır. Bunun sonucu ise Fransız Devrimi'dir.

Rus Devrimi'nde de bu devam eder. Rusya'da daha da geri koşullarda hem üstte, hem altta bir hayvanlaşma yaşanır. Buna da çok radikal bir sosyalist yaklaşımla, onun düşünce ve moralliyle karşılık verilir. Bu da büyük bir devrim olur.

Kürdistan gerçekliği de biraz bunlara benziyor. Tam bir hayvan rejimi sözkonusu. Üstten uygulanan hayvanca bir yönetime, altta katlanan da hayvanlaşıyor. Biz bunu gördük ve bunun hangi düşünce ve moralle aşılacağını kestirmeye çalıştık. Sonuçta da çok ciddi bir patlamayla Kürdistan devrimi diye tabir ettiğiniz gelişme ortaya çıktı. Yoksa gücümüzü nereden aldık? Biz parayla, eski toplumsal alışkanlıklarla, hatta toplumun sınıf ve tabakalarına örgütlenmiş oldukları biçimiyle dayanmadık. Tam tersine hepsini paramparça ettik. Çünkü hepsi düşmüş, düşürülmüştü. Bizim sunduğumuz, gerçekten hem kendi gerçekliğini doğru değerlendirme, hem de ondan çıkış yapmaya en uygun düşünce ve moral oluyor.

Bunu basite alamazsınız, çünkü gerçeğiniz ortadadır. Ben bu nedenle size her gün yaşama yeterli düşünce ve moralle yaklaşmanızı söylüyorum. Ama hâlâ düşünce gücünüz, moraliniz kendinizi bile kurtarmaya yeterli değil. Kendinizi bir zavallı olmaktan kurtaramıyorsunuz. Hanginizin üstün morali sözkonusu ve düşüncesi maddi koşullarını cevaplandırmaya yeterlidir? Bunlar olmadığı için size il-

kesizsiniz, gafilsiniz diyorum. Sizin çözümü, özellikle önderlik çözümünü yakalayamamanız, sizi geriden ve hatta sahte bir PKK'li yapıyor. Bu yüzden de gelişemezsiniz; çünkü gelişmenin kanunları var.

Demek ki, genelde düşünce ve özelde de onun ideolojik biçimi sözkonusudur. Yani düşünceyle ideoloji arasında bir bağlantı kurulabilir.

Düşünce; genel tasarımlar, genel fikirlerdir.

İdeoloji ise; bir toplumun maddi koşullarına uyarlanmış, o toplumun çıkarı olarak düşünülmüş ve hatta formüle edilmiş düşüncelerdir.

Bir toplumun gerçekliğini ister ilerleme, ister geriletme veya muhafazakarlık yönündeki bir yaklaşımı, onun düşüncesini ifade ediyor. Gerici ideolojiler, bir de ilerici ideolojiler vardır. Yine muhafazakarlık vardır, değişkenlik yaratmaya çalışanlar vardır. İdeolojiler somut toplumsal düzeyle ilintilidir.

Tarih boyunca ideolojilerin de bir gelişimi vardır. Dini ideolojiler şu veya bu toplumda, şu veya bu düzeyde gelişir. Bu sürüp gider. Ayrıca felsefik yanı ağır basan ideolojiler vardır. İşte burada felsefe kategorisini de anlamalıyız. Felsefe dinden çıkmadır veya dinin belli bir gelişme aşamasından sonra karşımıza çıkar. Yani onun da en az din kadar eski bir tarihi vardır.

Felsefenin farkı bilimselliğe daha yakın olmasıdır.

"*Allah vardır, şöyle buyurdu*" demez de "*doğa vardır, şöyledir*" diye anlatımda bulunur. Yani felsefe bazı dogmalardan farklı olarak doğa gerçeklerine göre düşünce geliştirir. Dinle birçok benzer yönü vardır. Birbirlerine karışırlar, ama farkları da vardır. Felsefe biraz doğa gerçeğini değerlendirmeye çalışır, din ise tamamen –tamamen derken, hiç doğayı görmez de demiyoruz– başlangıçtan itibaren bir doğaüstü ilkeye dayanır. "*Şu tanrı, tanrının şu sözü*" der ve doğayı, maddi yaşamı düzenlemeye çalışır. Unutmamak gerekir ki, bu da bir düşüncedir. Tümüyle doğa üstünde birisi, bir tanrı olduğu için değil de, moral yanı ağır basan bir düşünce, sabit bir düşünce güç veriyor.

"*Tanrı*" fikri ne zaman, nasıl oluştu?

Birçok evreden geçer ve tanrı kavramıyla neyin kastedilmek istenildiği halen tam tanımlanmış değildir. Bilimi en çok geliştiren bir **Einstein**'da da tanrı fikri vardır. Her ilkel doğa kuvvetini bir tanrı gibi gören kişide de bir tanrı fikri vardır. Ama aralarında fark vardır. "*Doğayı yöneten kuvvet*" veya "*doğa kanunları*" diye bir tanımdan bilim de bahsediyor. Demek istediğimiz, "*Tanrı-Allah*" kavramı bile henüz gelişimi sürdürmektedir veya sürdürmekten geri kalmamaktadır. Ama her şeyi böyle bir fikre bağlı olarak ele alıp, gelişimini böyle izah etmek pek mümkün görünmüyor. Buradan devreye felsefe giriyor. Felsefe biraz daha bilimselliğe yakındır ve doğanın gelişim esaslarını belirlemeye çalışır.

Bilindiği üzere birçok felsefi akım vardır. İdealist akımlar, materyalist akımlar ve onların kullandıkları yöntemler... Bir yandan metafizik, fizik ötesi yaklaşımlarla izalı etmek isteyenler, diğer yandan materyalist yaklaşımlarla izah etmek isteyenler var. Diyalektik daha çok materyalist felsefeyle bağlantılıyken, metafizik ise daha çok idealist felsefeyle bağlantılıdır.

Bunları da burada fazla açmıyoruz. Ama hepsinin az çok bir toplumsal gelişmeyle bağlantısı vardır. İnsanlığın ilk döneminde de, şimdi de vardır. Önemli olan insanın gelişmesinde dinin veya felsefenin rolünü görmek ve ne anlam ifade ettiğini bilebilmektir. Yani siz şimdi dine göre mi, felsefeye göre mi düşünüyorsunuz, bunu anlamalısınız. Düşünce temeliniz dinsel midir, felsefik midir, anlamanız gerekir. Tabii burada bir kategori de bilimsel düşüncedir. Bilimsel düşünce, dine göre de, felsefeye göre de maddi yaşamı daha objektif izah eder. Yani "*iki kere iki dört eder*" gibi bir iddiası vardır. Öyle bir niteliğe sahiptir. Adı üzerinde, bilimsel düşünce veya toplumsal bilimler; fizik bilimi, kimya bilimi, biyoloji bilimi, hatta eğer öyle denilirse –ki bazı temel eğilimler bulunmaya çalışılıyor– psikoloji bilimi.

Bilimsel düşüncenin diğerleri ile farkı nedir?

Bilimsel düşünce diğerlerine göre evrenin, doğanın, toplumun bir alanını daha iyi tanımlayabilir. Neden ve sonuçlarıyla birlikte izalı edilebilir durumda ele alıyor. Tabii bu da insana bir tür kuvvet vermiştir. Bilime göre düşünmek şu anda temeldir ve insan bununla

ilerlemektedir. Ancak din de tarih boyunca insanı ilerletmiş, ayakta tutmuştur. Felsefe de aynı rolü oynadı ve halen de oynuyor. Sadece bilimsellikte bir gelişme vardır. Bilim önceden de, insan edimi, eylemi başlar başlamaz da vardı. Yani insan avcılık yaparken, bazı ilk tarım faaliyetlerini geliştirirken bilim vardı. Bu faaliyetlerdeki bilimsel yön nedir? İşte "*ben şöyle avıma yönelirsem, şöyle vurursam avımı düşürürüm*" demek de bilimsel bir yaklaşımdır. Ya da "*şu tarlayı şöyle ekersem, karşılığında şunu alırım*" yaklaşımı da bilimsel bir düşüncedir ve insanlık tarihi kadar bir geçmişi vardır. Yani bilimsellik yalnız günümüze özgü bir durum değildir. Ama günümüzde çok sistemlidir ve çok değişik alanlarda oldukça gelişmiştir.

İnsanlığın başlangıcında dinin yeri daha ağırlıktayken, günümüzde biraz sınırlandırılmış gibi gözüküyor. Yine felsefe, orta çağda, ilk çağlarda ve hatta kapitalizmin ilk dönemlerinde ağırlıklı olarak varlığını sürdürürken, şimdi ikinci sıraya düşmüştür veya öyle gözüküyor. Bilim ise başlangıçta sınırlıyken, şimdi her şey bilime göre düşünülüyor ve zaten bu da önemli bir sorun.

Günümüzde bilimin özellikle yol açtığı teknik, acaba insanı ne kadar imhaya götürüyor diye tartışılıyor.

Bugün bilimin tahrik ettiği veya yol açtığı teknik gelişme, insan toplumunu en az dini dogmalar kadar, yine bazı felsefi bağnazlıklar kadar tehdit ediyor. Hatta denilebilir ki, yakın dönemde en çok da bilime dayalı teknik, insan sonunu getirebilir. Eğer tedbiri alınmazsa, teknik insanı yutan canavarlar yaratabilir. Nitekim atom bir canavardır veya bugün çevreyi tümüyle tahrip eden canavar tekniktir.

Eskiden de canavarlar vardı, ama insanlar o canavarlara karşı kendilerini koruyabiliyorlardı. İlk çağlarda, insanlığın başlangıç dönemlerinde kendini koruyabilen insan, şimdi teknik canavarlarına karşı kendini koruyamıyor. Hatta olası birkaç yüzyıl sonraki tekniğin canavarları daha tehlikeli olabilir. Elbette ki insan burada kendini savunmayı bilecektir.

Genellikle insanlar yaşadıkları dönemi, son çağ olarak değerlendirirler. Kendi içinde bu her zaman böyle gözükse de aslında böyle değildir, değişkenlik esastır. Evet, değişkenlik diyalektik bir ilke gereğidir, ama bunu da doğru değerlendirmek gerekir. Değişkenlik,

gerçekleşeni görmemek anlamına gelmez. Bir dönemin temel gelişmişlik düzeyi, değerleri vardır, onlar görüldüğünde, değişkenliğin bir anlamı olabilir. Aksi halde "*her şey değişiyor*" dersen, bir palavracı olursun. Sanıyorum bizde de değişkenlik biraz palavracılık biçiminde anlaşılıyor. Değişkenliği anlayabilmek için kalıcı olanı görmek gerekir. İnsanlık tarihi kadar kalıcı olan, hiç değişmeyecek değerler vardır. Ama bir de değişmesi gereken değerler vardır. Böyle bir değişkenlik veya felsefi anlayışın sahibi olmalıyız.

Kısaca, görülmesi gereken hususlar şunlardır: İnsansal gelişmede düşünce ve ideolojiler, ister sihir, büyü ve dinsel, ister felsefi ve bilimsel düzeyde ifade edilsin, kesinlikle yaşamla içiçe olur. Yaşam bu disiplinler olmadan yürümez.

İnsan tasarladığı, kendini felsefik kıldığı, kendini bilimsel kıldığı oranda insandır.

Ama nereden neresine ağırlık verir; nereden neresini esas alır; nerede değişiklik geçirir; nerede ne kadar hangi ideolojik biçime ihtiyaç var; nerede ne kadar onun gerçekleşme disiplinine, moraline, ahlakına ihtiyacı var? Bunlar doğru tespit edilirse, o toplum sağlıklıdır, o toplum özgürdür, o toplum kendini yaşatır. Ama beceremez ve ideolojik sorununu, moral sorununu halledemezse, o toplum düşer. Hükümdeyken düşer, düşerken de dağılır ve eriyip gider.

Şimdi bizim Kürt toplumu da biraz düşen bir toplumu ifade ediyor. Kürt toplumu düşen ve daha da kötüsü dağılmakla yüzyüze olan bir toplumdur. Çünkü ideolojik, moral düzeyi yıkılmış bir toplumsal gerçekliktir.

Tam da bu noktada PKK nedir?

PKK, ideolojisi ve morali yıkılan halk gerçekliğinin öncelikle ideolojiyi ve morali bulma hareketidir.

Bunu çok iyi anlamak gerekir, çünkü kilit bir anlama sahiptir. Ama ben sizin toplumsallıkla bağınıza bakıyorum veya değişimden ne kastettiğinizi anlamaya çalışıyorum. Halinizi eski köylülerin sopa kaldırıp değişiklik istemesine benzetiyorum. Sopa yerine elinize bir silahın geçmesi, teknik bir farklılık yaratıyor, yoksa anlayışta hiçbir fark yok. Köylü de sopayı kaldırır ve sallayarak "*ulan ben üzerine gelirim, yıkıl karşımdan*" der, ama daha sonra Don Kişot'un

yel değirmenlerine saldırısı gibi boşa çıkmaktan kurtulamaz. Unutmayın ki, birçoğunun silahı sallaması buna benziyor, hatta daha da tehlikelidir. Çünkü silahla Don Kişot'luk yaptın mı, yanarsın. Zaten bunu dehşetle karşılıyor ve önlemek istiyoruz. Sizleri "*silahlı Don Kişotlar*" olmaktan çıkarmak şu anda en temel görevlerimizden sayılır.

Peki bunu nasıl önleyeceğiz? İşte söylediğim gibi, öncelikle toplumsal düşüşümüzü, dağılmamızı önleyecek düşünce gücünü, ideolojiyi ve bunları üstün bir iradeyle sergileyecek morali yaşama bağlılıkla göstermek ve yaşamsal kılmakla önleyeceğiz. Buna ihtiyacımız da vardır. Ayrıca ben başka çözüm de göremiyorum.

Birçok ideoloji bu iddiaya sahiptir. Örneğin, çağımızın gelişen bilimsel düzeyine bağlı olarak modern dediğimiz ideolojiler vardır. Nedir bunlar? Burjuvazinin sosyal gerçekliğine bağlı ideolojiler diye de tabir edebileceğimiz milliyetçilik ve onun versiyonları. Liberalizm, devletçilik ve benzeri bir yığın akım, şu ekol, bu ekol diye de belirledikleri ideolojiler var. Ama bunlar arasında en temel özellik milliyetçilik olarak tanımlanabilir. Daha önceki ideolojiler ise toplumsallıkla bağları sınırlı olduğu ölçüde ulusal düzeyin gerisindeydiler. Daha çok cemaatleri, aşiret topluluklarını esas alırlardı. Aile biçiminde cemaatler oluşmuştu. Tanrı ideolojileri, hatta felsefe okulları bile dar bir cemaatin çıkarını esas alırdı ve esasta da onların ideolojisiydi, yoksa bütün toplumun değil.

Burjuvazi bir adım daha gelişen bir sınıftır ve en azından kendisi için bir ulus öngörür. Bir ulusal pazar, bir ulusal sınır, bir ulusal devlet öngörür. Bu da ifadesini milliyetçi ideolojinin gerçeğinde ortaya çıkarır. Nedir milliyetçi ideoloji? Burjuvazi bir toplumu yüceltir, bu toplumun bir ulusunu yüceltir. Ulus olunmak zorundadır. Çünkü burjuvazinin ulusal devletine, ulusal kültürüne, ulusal topraklarına ihtiyacı var. Bu doğrultuda muazzam bir ulusal devlet düşüncesi, muazzam bir ulusal kültür düşüncesi, ulusal ekonomi düşüncesi, ulusal partiler, daha başka ulusal olan bir sürü boyut geliştirilir. Bu da muazzam bir milliyetçiliktir. Nitekim değişik nedenlerle faşizme doğru kayış vardır. Bir Hitler en gelişmiş şoven milliyetçiliği temsil eder ve "*Alman en yücesidir, bütün diğer ırklar aşağı-*

lıktır" der. Burjuvazinin ideolojik gelişmesinin vardığı en tehlikeli nokta budur.

Elbette ki ideolojilerin toplumsallıkla, toplumsal sınıflarla bağını gözardı etmek mümkün değildir. Genelde insanla bağlantılıdır ama özelde insan toplumunun, yani sınıfsallaşmanın gelişmesiyle de ideolojilerin bağlantısı vardır. Birçok ideolojinin genelde toplumla ve özelde onun sınıflarıyla bağını görmemek mümkün değildir. İşte burjuvazinin de böyle bir ideolojik gelişmesi vardır ve hâlâ bu gelişme bütün hızıyla sürmektedir. Liberalizm de, devletçilik de milliyetçiliğin başka bir biçimidir.

Buna karşı burjuvazinin ikiz kardeşi veya onunla birlikte tarihte yaygınca çıkan emekçi sınıf, proletarya diye tabir edilene denk gelen bir ideolojiyle ortaya çıkılmak isteniliyor. Bilindiği üzere, buna da sosyalist ideoloji denildi. Sosyalist ideolojinin de kökeni eskiye dayanır. Tarih boyunca nasıl milliyetçilik aristokrasiye, hatta köle sahipleri sınıfına kadar dayandırılırsa, sosyalizm de en ezilenlere, pleblere, serflere kadar dayandırılabilir.

Pleblerin Spartaküs'le bir sosyalizm denemesi, serflerin de orta çağda bir sürü sosyal komün denemesi vardır. Ama gelişimini 19. yüzyılda bilimsel sosyalizm diye de değerlendirilen döneminde yakalamıştır.

Yani her çağın kendine göre bir sosyalizmi vardır.

Örneğin islamiyette de Hz. Ali veya Alevilik genelde biraz islamın sosyalizmidir. Orta çağda hemen her dinin kendine göre sosyalize olmuş biçimleri vardır. Hatta bu, ilk çağlarda da sözkonusudur.

Kapitalizm çağında ortaya çıkan, geneldeki bilimsel ideolojiyle bağlantılı olarak bir de sosyalizmin bilimselliği var. Diğer sosyalizmlerden ayırmak için gelişen sosyalizme bilimsel sosyalizm deniliyor.

Neden bilimsel?

19. yüzyıl zaten bir bilim yüzyılıdır ve bilimin kendisini hissettirmediği hiçbir alan yoktur. Bu gelişim sosyal bilimlere de etkide bulunuyor. Dolayısıyla sosyal bilimlerin en özlü ifadesi olarak sosyalizm ortaya çıkıyor. İşte bilimsel sosyalizm veya sosyalizme bilimsellik adı bu yüzden takılıyor. Bu fazla önemli değildir.

Sosyalizm, ideolojiler tarihinde en bilimsel olma iddiasındadır.

Bunun da bazı nedenleri vardır ve en temel nedeni de emek sınıfına bağlılığıdır. Egemen sınıflar yalan söylemek, gerçekçi olmamak zorundadır. Ama emek sınıfı gerçekçi olmak, yani bilimsel olmak zorundadır. Çünkü yalana, başkalarını sömürmeye ihtiyacı yoktur. İşte bu nedenle emek sınıfı bilimselliğe yatkın bir sınıftır. Bu izafi olarak da böyledir.

Zaten, insan genel olarak her zaman ütopyalara muhtaçtır. Ancak ütopyalar güdüm değildir. Kaldı ki, sosyalizmin de ütopist özelliğini düşünmemek mümkün değildir. Aslında her ideoloji bir ütopyadır ve sosyalizm de öyle bir ütopya olmak zorundadır. Reel sosyalizm bunu aşmak istedi veya sosyalizmi ütopyasız, moralsiz götürmek istedi, fakat sonuç çözülüş oldu. Bu sosyalist ideolojinin özüne ters gelen bir saptırma biçimi olarak da düşünülebilir. Her saptırmada olduğu gibi başarısızlığa uğraması kaçınılmazdı.

Sosyalist ideolojinin tarihinde önemli duraklar

Şimdi bilimsel bir ideolojiye ihtiyaç var mıdır veya bir ideoloji bilimsel olmak zorunda mıdır sorularına açıklık getirelim.

İnsan düşüncesi giderek bilimselleşiyor. Dolayısıyla nasıl ki fizikte, kimyada ya da diğer ekollerde bir bilimselleşme oranı varsa, sosyal dallarda da bir bilimselleşme oranı vardır. Ama nasıl ki bilim temel doğa kanunları konusunda tümüyle kendini dört dörtlük bir izaha kavuşturamamışsa, toplumsal bilim de çok daha izafidir. Kendisini tamamen bilimselleştirmesi mümkün değildir. Çünkü toplumun kendisi zaten hayali bir özelliğe sahiptir; tasarımdır, ruhtur, bunu dört dörtlük bir formüle sığdırmak mümkün değildir. Genelde insanın kendisi tümüyle bilimsel olarak üretilecek bir varlık değildir. İnsan eğer böyle ele alınmak istenirse, faşizmin saf Alman ırkı yaratması gibi bir duruma götürür ki, bu da en tehlikelisidir. Hatta bu sosyalizmde biraz denendi ve çözülüşü yarattı.

Faşizm çok erken çözülmüş bir burjuva ideolojisidir.

Reel sosyalizm de bir sosyalist saptırma olduğu için çözüldü. Reel sosyalizmde ruhsuz, mekanik işleyen bir toplum bireyi yaratıl-

mak istenildi.

Sosyalizm kavram düzeyinde insanın toplum ilişkilerini en özgür belirleme yöntemi olarak da tanımlanabilir. Toplumsal gerçeklikten kopan, onun üstünde yer alan, bastıran, sömüren ne varsa ona karşıdır. Ama böyle olayım derken de, "*toplumda her şey bir tarağın dişleri gibi birbirine benzemek zorundadır*" demek de doğal gelişmeyi inkardır. Çünkü hiçbir doğa gelişmesi böyle değildir. Bu nedenle özgür katılım en doğrusudur.

Toplumsal katılım yeteneklere ve çabaya göre olmalıdır.

Zaten sosyalizm de böyle tanımlanıyor. Bunun yerine bürokratik katılım, emre göre katılım, öncesinden "*iki kere iki dört eder*" gibi bir katılım insanın doğasıyla bağdaşmıyor. Nitekim bağdaşmadığı da reel sosyalizmin dağılmasında görülüyor. Köleci, feodal dönemde bir birey kendini toplumun çok üstünde bir yere, tanrı yerine koyuyordu, şimdi de patron yerine koyuyor. Böyle tanrılar nasıl aşıldıysa, patron da aşılıyor. Ama sosyalizmde insanı mekanikleştirmek, olsa olsa bir saptırmadır, bir özgürlük düzeyi değildir.

Ezilenlerin genelde sosyalist düşünce, eşitlik, özgürlük anlayışları 19. yüzyılda Marks-Engels tarafından geliştirilerek bilimsel bir ifadeye kavuşturuldu. Marks-Engels'in geliştirdikleri sosyalizmin bu bilimsel ifadesi bir katkıdır ve kazandırdıkları vardır. Sosyalist ütopyayı, sosyalist gelenekleri, özellikle ideolojik olarak bilimsel bir ifadeye kavuşturmuşlardır. Bu anlamda kullandıkları zeminler Fransız felsefesi, İngiliz iktisat politikası ve Alman tarihsel materyalizmi gibi güçlenme dayanaklarıdır. Yani bunların hepsini düşünürler ve sonuçta oldukça bilimsel bir ifadeye kavuştururlar. Kendi sosyalizmlerine de, diğerlerinden farkını koymak için "*bilimsel*" derler. Bu önemli bir aşamadır ve küçümsenemez.

Bir yandan sosyalizm ideolojisini böyle netleştirir ve bilimselleştirirken, diğer yandan bunu örgütlemek istediler. **Komünist Liga**, 1. Komünist Enternasyonal'i kurdular. Bunlar işçi sendikalaşmasına götürdü ve işçi sınıfına biraz bilinç, örgüt kazandırdı. Fakat tam iktidara getiremedi. **Paris Komünü** bir denemeydi, fakat başarıya ulaştırılamadı.

Bütün bunlara **Lenin**'in sosyalizmi politikleştirerek bir ileri adım

daha attırma durumu vardır. "**Bolşevik deneyim**" diye de tabir edilen Lenin öncülüğündeki sosyalist devrimde pratik-politik bir gelişme aşaması vardı.

Lenin'in sosyalizme en önemli katkısı onu politikleştirmesidir.

İdeolojiden politikaya büyük bir sıçrayışı gerçekleştirmiştir. Bilindiği üzere Lenin'in bir devrim teorisi vardır. Emperyalist devrim teorisinde, "*en zayıf halkadan kırılma*" belirlemesi vardır. Bunun öncü partisi, öncü partinin savaşım taktikleri olan ayaklanma, gerilla üzerine değerlendirmeleri vardır. Ayrıca proletarya diktatörlüğü teorisi sözkonusudur. Bunları hem kavramlaştırıyor, hem programsallaştırıyor ve hem de bir parti öncülüğüyle örgütleştiriyor. Hatta bunu devletleştirmeye kadar götürdü. Daha sonraki süreçte –özellikle Stalin dönemi ve daha sonrası– bunu devleti geliştirmek biçiminde gerçekleştirdiler.

Stalin'in bütün yaptığı sosyalist devleti geliştirmekti. Bu durum o kadar ilerletildi ki veya o kadar tek boyutlu ele alındı ki, ideoloji neredeyse politika içinde, hatta ekonomi içinde eritildi. İdeolojik ve moral bir güç olarak parti devlet içinde yok oldu, tüketildi. Kaldı ki parti de, devlet de tüketilebilir. Marks ve Engels'de bunun ölçüleri veriliyor. Devlet önce gereklidir ama devletten çıkmak da gereklidir. Yine parti ortadan kalkar ama amaçlarına ulaştıktan sonra kalkar. Parti de, devlet de bir geçiş aracıdır.

Sovyet deneyiminde parti ortadan kalktı ve devlet oldu. İdeoloji ortadan kalktı, dış politika ve iç politika düzeyine indirgendi. Elbette ki ideolojiyi politika içinde böyle eritmek, tüketmek büyük tehlikeler içerir. Nitekim bu ortaya çıktı. Muazzam politikleşmiş bir Sovyet sisteminin ve hatta parti organının, bir devlet organını, yine bir parti sekreterliğinin bütün gücü dünya çapında elinde bulundurması, kapitalizmin daha gerisine düşmek gibi bir duruma yol açtı. Bu bir sapmadır.

Evet, nereden bakılırsa bakılsın proletarya devletine ihtiyaç vardır, ama bir partinin kendisini bu kadar devletleştirmesi, kendi varlık nedenlerine ters düşmesi bir sapmadır. İşte Sovyetlerde bu derinleşti ve sonuç tıkanmaya götürdü. Bu tıkanmanın da doğal olarak gittiği yer çözülüş oldu.

Bunu dünya hâlâ yaşıyor. Bir dönemlerin sosyalist sistemiyle

emperyalist sistemi diye ayrılmış bir dünya görüntüsü vardı. Neredeyse yetmiş yıl böyle değerlendirildi. Ayrıca bu da proletarya devrimler çağıyla nitelendirildi. Sovyet deneyiminin çözülüşünden sonra bu kavramların bitirildiği görülüyor. Proletarya devrimler çağı deyimi, proletarya diktatörlüğü kavramı pek kullanılmıyor. Hatta kurulan reel sosyalist devletler vardı ve onların da aşıldığı söyleniyor.

Günümüzde ortaya çıkan yeni bir durum tartışılıyor. Her ne kadar buna "*kapitalizmin zaferi*" deniliyorsa da, bu pek de yüzyılın başındaki kapitalizm değildir. Çok farklı bir durumdur ve zaten anlaşılmaya çalışılıyor.

Devletleşerek sosyalizm amacına ulaşamaz

Sosyalizmin politik bir güce dönüşme sorunlarını biraz görmek gerekiyor. Zaten bu sorunlar çözümlenmeden yeniden kuruluş mümkün değildir. Her ideolojide olduğu gibi, sosyalizm de elbette ki iktidar sorununa doğru yaklaşacaktır.

İdeolojiler devletleşmek, iktidarlaşmak ve toplumlarda yer edinmek isterler.

Bu onların doğası gereğidir. Ama sorun bunun nereye kadar ve nasıl olacağıdır. Dolayısıyla sosyalizm devlet olmak istiyor diye kimse suçlayamaz. Emekçiler lehine elbette devlet olmak isteyecektir. Zaten temel ereklerinden birisi de budur. Ama her şey devlet olmakla halledilebilir mi? İşte burada sorunlar ortaya çıkıyor.

Devletleşerek sosyalizm amacına ulaşamaz.

Devletleşmek sosyalizmin basit bir amacı olarak anlaşılırsa daha doğrudur. Bazı sosyalist amaçlar vardır ve devlet eliyle yerine getirilir. Gericiliği bastırmak ve dış emperyalist tehlikeyi boşa çıkarmak için devlet gereklidir.

Ama her şeyi devletten beklemek sosyalizmi saplantıya götürür.

Nitekim bu her şeyi Allah'tan beklemek gibi bir şey olur. Dinler de başlangıçta anlamlıdır ve çok çarpıcı bir ihtiyaca cevap verirler. Bir devlet dinle de başlar ve devlet olur. Ama sonradan birisi çıkar,

dini yalnız bir Allah'a indirger ve "*Allah'ın gölgesi benim*" der. İşte monarşik bir sultanı, görülmemiş bir dikta olur. Sosyalizm de buna benzer. Devlet olması gerekir ve başta çok da demokratiktir. Sonra her şeyin üzerinde bir genel sekreter ve "*enternasyonalizm*"le birlikte oldu dünya çapında bir lider!

Bütün her şey devletle oldu ve sonuçta Allah yerine konulan bir genel sekreter veya onun politik bürosu ortaya çıktı!

İşte sapma budur.

Bu temelde içimize bakalım: Biraz parti yetkisini eline alan can almak da dahil, her şeye hükmediyor. Bunları bizde yaşanan somutu göstermek, bir ideoloji iktidarlaştı mı tehlikelerini belirtmek için söylüyoruz. Sovyetler'de bu çok yaygınca yaşandı ve buna yol açan biraz da ilk sosyalist uygulamalardı.

Aslında Sovyetler'de ilk uygulanan valşi bir sosyalist uygulamadır ve daha önce bir örneği yoktur.

Stalin'in kişisel özelliklerine başka etkenler de eklenince, devleti böyle bir abartma ve sosyalizmi neredeyse devletin iç ve dış politikası, ekonomisiyle sınırlı tutma durumu yaşandı.

Varılan nokta ise, "*sosyalizm olamaz*" sonucuydu.

İşte yeni sosyalizm tartışmaları politikayla içiçe böyle ele alınabilir.

Sosyalizm ve politika ilişkisi, sosyalizm ve devlet ilişkisi daha önce de ele alınıyordu. Lenin zamanında da iktidar, devlet meselesi, etnik demokrasi sorunu çok işlendi ve oldukça da sınıf esasına göre makul çözümler bulundu. Dönemine göre bu çok önemli bir politikleşmeydi ve insanlığın da kurtuluş ütopyasını teşkil etti. Yarattığı büyük cazibe alanıyla sosyalizme olan büyük ilgi 20. yüzyıl boyunca devam etti.

Bu neden böyleydi? Gerek ideolojik olarak, gerek politik olarak insanlığa vereceği gerçekten kocaman bir dünya vardı. Üstelik ütopyası kadar gerçekleşme durumu da sözkonusuydu ama saptırıldı.

Nasıl saptırıldı?

Her şey Sovyet çıkarları, Sovyet çıkarı içinde de her şey Rus çıkarı, Rus çıkarı içinde de her şey bürokrasi için, bürokrasi içinde de her şey bir parti çıkarı, onun içinde de merkezin, polit büronun ve

de sekreterin çıkarı içindi. Sonuçta bütün insanlık bir elitin hizmetine koşturulmak istenildi.

Sosyalizmi böyle kullanmak istediler, ama tabii ki bunun yürümeyeceği açıktı. Zaten sosyalizmin özü de buna tersti ve nitekim çözülüş çok hızlı oldu. Bu neredeyse kimsenin beklemediği ve fark etmediği şekilde gelişti. Yaşanan gelişmeler sosyalizmin özüne çok aykırı olduğu için, bu anlaşılır bir şeydir. Bir günde de çözülüşüne şaşmamak gerekir, çünkü doğal olanı da böyle olmasıdır. Bu arada belirtelim ki, diktası da çok eziciydi.

Bu sapma çok tehlikeliydi. Bizim içimizde bile başlangıçta bir kişi bir hiçtir, ama parti erkini ele geçirince bir canavar oluyor. Ben kendi pratiğimizde böyle yüzlercesini gördüm. Sovyetler'de bu biraz daha modernce ve genelde oldu. Bu durumda gerekli olan, sosyalist ideolojiyle güç-erk ilişkisini, politika ilişkisini çok sağlam ele almaktır.

Nasıl sağlam ele alınabilir?

İdeolojik saflığı çok iyi gözetmekle olur.

Politikayla ideolojinin bozulmaması gerekir.

Politikanın dar bir sınıfın veya dar bir elitin çıkarına, –hatta şu anda yaşanan haliyle bir sınıfsal çıkar da değil– kişisel, zümresel çıkarlara alet edilmemesi gerekir.

Bunun için ne gerekiyor?

İdeolojik bir organ gerekiyor.

Bugün pek de beğenmediğimiz, mollalar rejimi dediğimiz bir İran'da **Ayetullah kurumu** vardır. Şah gibi dev bir politik gücü bile alaşağı edebilecek gücü vardı ve onun bütün kuvveti ideolojiydi. "*Ayetullah*" esas itibariyle ideolojik bir organdır. Ayetullahlar işlerini ideolojiyle yürütürler ve nitekim şu anda da sonderece etkili olabiliyorlar.

İşte sosyalizmde bu yoktu. İdeolojik organ, ister basınıyla, ister sözcüleriyle, ister ideologlarıyla önemini yitirdi. İdeologlar tümüyle devletin basit papağanları durumuna düştüler ve Sovyetler'de "*iç çıkar budur, dış çıkar budur*" deyip herkesi yalana alet olmaya çağırdılar. Sonuçta ideoloji böylece ihanete uğradı. Oysa sosyalist ideolojinin bütün insanlığa hitap etme durumu var. Nitekim İran

Ayetullahları bile "*biz İslamı yalnız İran için değil, bütün insanlık için düşünüyoruz*" diyorlar ve bu yankı da bulabiliyor. Sovyetler'de de başlangıçta enternasyonalizm bütün insanlık içindi, ama sonradan tümüyle Sovyet çıkarlarına, Rus çıkarlarına veya bir elitin çıkarına dönüştürüldü.

Bunun önlenebilmesi için hem ulusal, hem uluslararası düzeyde kesin ideolojik olmaya ihtiyaç var. Bu enternasyonalizmle çözümlenmek istenildi ve enternasyonaller kuruldu. Fakat yine de Sovyet deneyimini böyle olmaktan da kurtaramadılar. Bu konuda hiç rol oynamadılar demeyeceğiz, ama sonuç bir saplantı ve onun çözülüşüdür.

Demek ki sosyalist ideolojinin anlamını, gereğini, politikadan farkını ortaya koymak gerekir. Diktaya, zümresel çıkarlara alet olmamalı, emekçilerin ve onların şahsında da bütün insanlığın geleceği açısından rol oynayabilmelidir.

Sosyalizm tarihle, gelecekle, ütopyayla, bilimle, gerçekleşme düzeyiyle, öngörülen gelişme hedefleriyle bağlantısını sürekli düşünen, tartışan, gözeten ve böylece gerçek bir beyin rolünü oynayan bir doğrultuda olmalıdır. Bir ulusa, dar bir sınıfsal çıkara bağlı olmayan, emeğin temsilcisi olan sınıflara –insanlığı ilgilendirdiği veya hakkın, gelişmenin bunların şahsında sağlama bağlandığı oranda– bağlı olan, bir sınıf bakış açısından bağını koparmayan bir organ olarak kendisini geliştirmesi gerekiyor. Ulusal gerçekliği gözardı etmeyen ama kendini bir ulusal çıkara da boğmayan, her ulusa adil yaklaşan –buna ulusların kendi kaderini tayin hakkı ilkesi denilir–, yine demokratik olabilen, diktayı dar bir zümrenin çıkarı olarak görmeyen, diktayı ve iktidar aracı olan devleti, haksız sömürü organlarını ortadan kaldırmak için olduğu kadar, yeniden düzenleme biçiminde dönüşmeye uğratmayı esas alan ve buna benzer birçok sağlıklı düşünceyi, projeyi ve onun ahlaki esaslarını düşünen bir organ olarak işlev görmelidir.

İnsan yalnız bir kalkınma olayı değildir. Reel sosyalizmde neredeyse kapitalizmle yarışıyor adı altında insanı sürekli yiyip-içen bir hayvana dönüştürdüler. Nitekim Sovyet çözülüşünde herkes dükkanlara koşuyordu. Hatta şurasına burasına gıda maddelerini dol-

durmak Sovyet insanının temel bir özelliği haline gelmişti. Evet, ekonomik gelişme gerekiyor ama insanların gözünde tümüyle "*şurama burama yiyecek-içecek sıkıştırayım*" gibi bir hayvanlaşmaya düşürürsen, o sosyalizm değildir.

İşte sosyalizme gerekli olan bir de moral yönü vardır. Gerçi dinler de "*insan tümüyle moralle yaşar, kutsal ilkeye göre yaşar*" derler. Ama bütünüyle böyle olmasa da, aslında moral şarttır. Zaten insanı alabildiğine maddiyatla doyurmaya çalıştın mı, doymaz. İşte doğanın tahribatı, toplumun kemirilmesi, insanın kanserleşmesi, bu tüketici toplum kalıpları yüzündendir.

Bugün Avrupa'da gelişmiş kapitalist ülkelerin gelişmiş tüketici toplulukları olmasıdır. O kadar tüketici topluluklar haline gelmişlerdir ki, doğa artık dayanmıyor. Bu tüketici toplum kalıplarına artık dünya da dar geldiği gibi, daha da devam ediyor. Bunların üzerine bir de kanserleşme başlıyor. Kanserleşme gerçek anlamda kanser hastalıkları olduğu kadar, bir de genelde kanserleşme var. Buna benzer birçok ulusal hastalık oldukça gelişiyor. Bunun sonucu bağışıklık kazanan kanser veya AIDS gibi benzer hastalıklar ortaya çıkıyor. Bütün bunlar tüketimden ileri geliyor. İşte bir cinsel tüketim de AIDS'e yol açıyor. O da bir hastalık ve tüketici toplumun kalıplarından ileri geliyor. Yaratılan gerginlik, stres ve benzeri şeyler kaçınılmaz olarak buna yol açıyor. Hatta daha da yeni hastalıklar gelişiyor. Çünkü insanın bu tüketici toplum kalıplarına karşı direnme gücü yok edilmiştir.

Böyle şeyler başka tarihi dönemlerde de vardı. Veba vb. hastalıkların zaman zaman yaygınlık kazandıkları görülmüştür. Bütün bunlar kesinlikle toplumsal düşürülmekle bağlantısı olan şeylerdir. Direnme gücü yitirilince –ki bu moral gücüdür– insan çözülür.

Bizim halkımızda tümüyle bir kanser gibidir.

Çünkü direnme ve moral gücü yıkılmıştır.

Ve her türlü hastalık kol geziyor. Zaten insanlara sağlıklı insan demek için bin şahit gerekiyor. Ben gerçekten hepsini hastalıklı görüyorum ve bütün devrimciliğimi bu hastalığa bulaşmamak için yürütüyorum. Beni öldürseniz de asla o insanlar gibi yaşayamam. Moralmen, ruhen hastalar, fiziksel olarak hastalar. Dolayısıyla elle tutulur bir yan-

ları yok, zavallılaşmışlar. Sağlıklı hiçbir yaşamları yok ve moral sıfır. Zaten kültürü, dili tahrip edilmiş, bitmiştir. Şimdi bu kadar hastalığı yaşamış bir toplumla sen "*yaşayabilirim*" dersen, kendini saptırmış olursun.

İşte temel sorunlar bunlardır ve bunun sosyalizmle nasıl aşılacağı gündeme geliyor. Reel sosyalizmdeki gibi aşılamayacağı açıktır. Kapitalizmdeki gibi karnını doyurmayı esas alırsan, insanları kapitalizmin yarattığı insanın daha da gerisindeki bir yaratığa dönüştürürsün. Bu gerçek reel sosyalizmde ortaya çıkmıştır. Tabii moralı kırarsan, demokrasiyi geliştirmezsen kapitalizmden daha geri koşullar ortaya çıkar ve seni geride bırakır.

Bunun en temel nedeni, dediğimiz gibi, reel sosyalizmin demokrasi ve moralı geliştiremediğinden, kapitalist tüketim kalıplarını aşamadığından dolayıdır. Dolayısıyla ideolojiye ters düşmüştür.

Sosyalist ideoloji kesinlikle kapitalizmin normlarını insanlık için esas göremez. "*Kapitalizm bu kadar veriyor, ben de bu kadar vereceğim*" diyemez. Sen bazılarını hiç verme yeceksin, olmayan bazı şeyleri de vereceksin. Bunu araştırıp, bulmak gerekir ve bunu bulmak sosyalizmin sorunudur. Kapitalizm çevreyi kirletiyor, doğayı kirletiyor, toplumu kanserleştiriyor. Sen de bunu önleyecek çareler bulacaksın. Yoksa, "*kapitalizmden daha çok üretiyorum*" adı altında doğayı, çevreyi kirletirsen, moralı, demokrasiyi boğarsan, bu sosyalizm olmadığı gibi karikatürü bile olamaz ve olmadığı da ortaya çıkmıştır.

Kesinlikle sosyalizme ihtiyaç vardır.

Başlangıçta, kölelik çağında ve orta çağlarda olduğu gibi günümüzde de egemen sömürücü sınıfa ve onun temsilcilerine kalsa, daha önce söylediğimiz gibi ortaya çıkacak canavarlar ilk çağlardakilerin hesaplanamaz misliyle üstünde olacaktır. Nitekim bu canavarlar şimdiden işin içindedirler ve insanlığı kemiriyorlar. Bu nedenle başlangıçta ustalar, nasıl "*kapitalizme karşı çözüm sosyalizmdir*" diye oldukça iddialı ve üstün moralle bir yaşam içinde olup onun savaşımını verdilerse, sen de aynen öyle olacaksın

Günümüzde gelişen bu canavarlığa karşı daha etkin bir sosyalizmle cevap vereceksin. Bu nasıl bir cevaptır? Elbette ki rahatlıkla verilebilir bir cevaptır. Çünkü kapitalizmin tüketim ve tahrip kalıpları aşılamaz de-

ğildir. Ama bu mücadele, hem de moral mücadelesini gerektiriyor. Yeniden örgütlenmeler, programlar ve bunun engin tartışmaları gerekiyor. Yoksa "*sosyalizm çözüldü ve dolayısıyla iflası kanıtlandı*" demek zaten kapitalist ideolojik saldırıyı gösterir ve şu anda yaygın olan da budur.

Kapitalizm, kendisinin sosyalizm tarafından mahkumiyetini suçsuzluğa dönüştürmek için büyük çaba içindedir.

Aslında 20. yüzyıl boyunca ağır yargılamalar geçirdi ve mahkum edildi. Gerçekte aşılması o kadar zor değildir. Ama bilinen hatalar nedeniyle ve biraz da çağının tam gelmeyişi yüzünden bu mahkumiyet tam bir kapitalist aşınmayla sonuçlanmadı ve kapitalizmin ömrü biraz daha uzadı.

Ama hiç kimse kapitalizmin ömrünün yüzyılın başındakinden daha fazla veya sağlıklı olduğunu sanmasın.

Daha önce "*kapitalizm yüzyılın sonuna varmadan aşılır, hatta komünizme de ulaşılır*" demek, bir hata, bir abartmaydı. Aslında bu bir ütopyanın saptırılmış biçimiydi. Çünkü reel sosyalizm bir yanıyla kapitalizmin daha gerisinde bir konumu ifade ederken, diğer yanıyla da komünizmi kurduğunu iddia ediyordu. Bu abartma ve sapmayı reel sosyalizm gerçeğinde görmek mümkündür.

Aslında kapitalizmle daha uzun soluklu bir mücadele gerekiyor.

Ustalar bu mücadelenin yüzyıllarca süreceğini söylüyorlardı, ama kapitalizmin tarihi neredeyse bin yılı bulacak.

Sosyalizmin gelişim tarihi de birkaç bin yılı bulsun. Bundan çekinmemeliyiz. Çünkü her şeyi birkaç on yıla sığdırmak, sosyalizmin tarihinde pek mümkün değildir.

Sosyalizmin tarihinin insanlık tarihi kadar eski olduğunu söylüyoruz ve geleceği de öyle olacaktır.

Ama bu böyledir diye de günümüzün kapitalizmine karşı ideolojisiz veya onun mücadelesi, onun iktidar savaşımı olmadan geçiremeyiz. Ama vereceğimiz mücadelenin nasıl ve nereye kadar olacağını temel biçimleri ve taktikleriyle bulmak zorundayız.

Bunun için güncel sosyalizm tartışmaları gerekiyor. Bu tartışmalar kapitalizmin insanlığa dayattığı sorunları öncelikle ele almalıdır. Yani ezilen uluslar başta olmak üzere insanlığı, ezilen sınıfları yıkıma götüren, bütünüyle doğayı tahrip eden, hatta kapitalist toplumla-

rın kendi içinde bile böyle bir tahribatı gerçekleştiren gidişini önleyen bir tartışmaya ihtiyaç vardır. Kısaca günümüzde yapılması gereken, reel sosyalizmin çözülüşünden sonra kapsamlı bir tartışmadır. Yani bir dönem gitti, yerine başka bir dönem nasıl getirilir? Bunun tartışmalarla aydınlatılması gerekir.

Dikkat edilirse, sosyalizmin tarihinde büyük tartışmalar vardır.

Müslümanlıkta bile Alevilik-Sünnilik tartışmaları bir yerde sosyalizm-kapitalizm tartışmasına benzer. Sünnilik tarih boyunca resmi ve egemen bir devlet biçimi olarak Aleviliği nasıl sindirip, bir mezhebe dönüştürdü ve o mezhep de dağa sığındıysa, günümüzde sosyalizm de resmi kapitalizm tarafından böyle bastırılıyor, mezhepleştiriliyor, kadükleştiriliyor ve yaşanmaz diye bir hükümle topluma gösterilmek isteniliyor.

İşte bir anlamda islamın sosyalizmi de diyebileceğimiz Alevilik, devlete nasıl bağlanmak, nasıl devrimci özünden boşaltılmak isteniliyorsa, aynı şekilde kapitalizmin de sosyalizme bir saldırısı vardır. Kapitalizm bu saldırıyla birkaç mevzi kazanıyor ve bununla varolan sosyalizmi de kendisine bağlamak istiyor. Aslında biraz bağlamış. Mesela bir Türkiye'de bütün eski sosyalist kadrolar kapitalizmin hizmetine koşturulmuş, tıpkı Alevilerin bazı temsilcilerinin koşturulması gibi. Hatta PKK'nin içinde bile bazıları devletin hizmetine koşturulmak isteniliyor.

Bu durum tarih boyunca böyleydi ve günümüzde de böyledir. Ama böyledir diye, biz, islam devriminin zülme, sömürüye karşı olan yönlerini nasıl görmezlikten gelemezsek, sosyalizmin de evrensel çapta sömürüye, zülme karşı ve hatta insanlığın topyekün bir tehlikeyle karşılaşmasına karşı olan yönlerini görmezlikten gelemeyiz. Bu durumda mutlaka yapılacak işler vardır.

Yeni bir enternasyonal sosyalizme çıkış yaptırır

Tarihte olduğu gibi sosyalizm en derli-toplu bir bilimsel ifadeye kavuşturulabilir. Günümüzü değerlendirdiğimizde, daha önce varolan iki kampın aşıldığı görülecektir. Şimdi Güney, Kuzey kampı de-

niliyor ya da başka türlü kavramlaştırılıyor. Biraz bir sistem gibi kendini idare eden, kapitalizme karşı ondan rahatsızlık duyan ne kadar insanlık varsa –ki buna ezilen uluslar, sınıflar ve çevreciler dahildir– bunların hepsinin ortak paydasını bulmak gerekiyor. Tıpkı sosyalizm tarihinde Birinci Enternasyonal benzeri. Bunun başarmak istediği, bir ulustan değil, bütün uluslardan işçilerin birliğini ve daha çok da ideolojik birliğini kurmaktı ve aslında bunu başardı.

İkinci Enternasyonal biraz kitleselleşen ve iktidarı yakalamak isteyen bir kuruluşa sahipti, ama bunu başaramadı ve zaten bu nedenle de aşıldı. Yerine gelişen Üçüncü Enternasyonal, devletleşmiş sosyalizmin enternasyonalizmiydi. Ama o da devletleşmeyi kötü kullandı ve sosyalizmin devletle ilişkisini doğru çözemediği için aşıldı.

İşte, şimdi de yeni bir enternasyonal kuruluşa ihtiyaç vardır.

Zaten mevcut tartışmaların düzeyi de giderek bunu gündeme getirecektir.

Nasıl bir sosyalist enternasyonal olmalıdır?

Kurulacak bir sosyalist enternasyonal bütünüyle evrensel çapta insanlığın durumuna, her ulusa, hatta her kıtaya, bölgeye uyarlanmış daha programatik bir sosyalizmi ve hatta her ulusa, ulusun içinde sınıfsal duruma uyarlanmış bir sosyalizmi öngörmelidir. Yani bu yeniden bir kuruluş dönemi demektir ve bu aşamalar halinde olur. Zaten sosyalizm ilkesi budur. Bir yerde bir aşama sağlanırken, diğer yerde başka bir aşama sağlanabilir.

Mesela ideolojik birlik dönemi, devletleşme dönemi, birinci denemesinin sorunları nedeniyle aşılma dönemi, daha sağlıklı bir sosyalizme gitme dönemi gibi dönemler sayılabilir. Bunları yadırgamamak gerekir, bunlar sürüp giderler.

Önemli olan sosyalizmin sorunlarını güncelliği içinde doğru yakalamaktır. Bunları ana hatlarıyla, sosyalizm ve devlet, sosyalizm ve kalkınma, sosyalizm ve moral, sosyalizm ve ulusal sorun, sosyalizm ve kültür, sosyalizm ve ekonomi, sosyalizm ve reel sosyalizm, sosyalizm ve ütopya, sosyalizm ve bilim, sosyalizm ve din, sosyalizm ve aile, sosyalizm ve kadın, sosyalizm ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, sosyalizm ve demokrasi, sosyalizm ve parti ilişkileri diye sıralamak mümkündür. Bütün bunlar yeniden tartışıl-

mak durumundadır.

Yani sosyalist ideolojinin kendisini yeniden kavramsallaştırması, giderek bu kavramlar açıklığa kavuştuktan sonra programsallaştırması, programsallaştırdıktan sonra yeniden örgütlemesi ve eyleme geçirmesi gerekmektedir. Kaçınılmaz olarak gelişme böyle dönemlerle olacaktır. Şimdilik belki fazla iddialı gibi bir durum yok ve bazı sığ, yüzeysel tartışmalar var ama giderek, tıpkı Birinci Enternasyonal'de, ikincisinde, üçüncüsünde olduğu gibi dördüncüsü de, beşincisi de gelişebilir.

Sosyalist ideoloji ve onun iktidarlaşmasını, politikleşmesini ana hatlarıyla ele alırken, şimdi de kendi gerçeğimize dönebiliriz. Burada politika kavramına da açıklık getirelim. Sanıyorum en çok zorlandığınız bir konu da politikadır. Siz politikayı kavram olarak tanımlayamadığınız gibi, politik gelişme diye bir durumu da fazla tanımıyorsunuz. Aslında ideoloji için de durum böyledir. Ben ideolojik kavrama açıklık getirmeye çalıştım. Sizin bunu kavramaya, kendinize göre sonuç çıkarmaya, kendinizi ideolojikleştirmeye ne kadar gücünüzün olduğunu herkes kendi gelişmesinde görebilir.

Ama şunu çok açıkça söyledim ki; ideolojik gelişmeyi sağlamadan hayvanlıktan kurtulamazsınız. Ayrıca bu toplum da kendini ideolojikleştirmezse dağılmaktan kurtulamaz. İdeolojisiz bir toplum, ilkel, hastalıklı ve çözülen bir toplum olmaktan kesinlikle kurtulamaz. Bir kişi için de tanımı yapıldığı, gereği konulduğu gibidir. Siz kendi ilkel kafanızla, güdülerinizle bırak devrim yapmayı, kendinizi bile yaşatamazsınız.

Benim bütün gücüm, üstünlüğüm kendimi ideolojik olarak yaratmaktan kaynaklanıyor.

Nitekim ileri ideolojik durumum beni önder yapıyor. İdeolojik önderlik düzeyi, toplumsal gerçekliği çözümlediği, özellikle çözümlemelerimizin oldukça bilimsel sosyalizmin yaratıcı bir uygulaması olduğu için beni bile daha da güçlendirmiştir. Tamamen ideolojiktir ve böyle bir ideoloji bir de politikleşmekle birlikte yürütülürse, bu çok büyük bir kuvvet olur.

İşte burada politika tanımlanacak olursa, ideolojiden toplumsallığa bir geçiş aşamasıdır. Politikleşme ise düşüncenin güç haline gel-

mesi, örgütlenmesi, propaganda haline gelmesi ve topluma mal edilmesidir. İdeolojik önderlik toplum için gerekli olan düşünceyi ortaya çıkarır ve onu doğru esaslarda tanımlar. Bundan sonra onun yayılma sorunu örgütlenmekle giderilir. Örgütsel merkezler, örgütsel işleyişler sonuçta kitleyi kendine kattığı oranda bir güce dönüşür ve bu da politikleşmedir.

Politikleşmeyi, ideolojinin öngördüğünü biz programın temel belirlemelerinde dile getirmiştik. Eğer kitleselleşirse, -ki bu da örgütle olur ve örgüt bunu yaparken de eylemliliğe başvurur. Eylemler hem askeri, hem de siyasi nitelikte olabilir. Aslında biz bizzat ateşli ve silahlı olmaya politik diyelim.

Hemen şunu da belirtelim ki; askerlik de tam politikadır. Hatta askerlik politikanın yoğunlaşmış ifadesidir. Hiç kimse askerliği politikadan ayrı bir kurum olarak görmemelidir. Politikanın daha da yoğun düzeyi, silahla, askerlikle yapılan biçimdir.

Askerlik gelişmiş politikadır.

Politikadan farklı ve onun yerini tutan bir özelliği yoktur. Aslında politika da gelişmiş, yoğunlaşmış düşüncedir, ideolojidir. Daha doğrusu topluma mal edilmiş düşünce durumudur.

Mesela Kürt gerçekliğine uyarladığımızda, Kürtlerin ulus olmaya, ulusal kurtuluşa ihtiyaçları olduğu ortaya çıkar. Ulusal kurtuluş için bir örgütlenmeye, örgüt için sömürgeci örgütlenmeyi ve devleti reddetmeye, bunun için de eyleme ihtiyaç vardır. Yani eylemli bir örgüt olmak kaçınılmazdır. Şimdi bunlar ideolojik belirlemelerdir ve bu belirlemeleri uygulayalım. Önce partisini kuralım, onun örgütlenmesini ve eylemini geliştirelim. Sonuçta ortaya çıkan bir politikadır ve bir politik güçtür. Temel çıkarlar, temel öngörüler maddi güç olur. Yani "*ne kadar halka verdim, ne kadar örgüt kurdum, ne kadar eyleme geçirdim*" diye sorup gereğini yerine getirirsen, bu anlamda da politik oluyorsun, politikleşiyorsun demektir.

Demek ki, politikleşmek, çoğunuzun sandığı gibi lafazanlık değildir. Ne kadar kitle örgütlediysen, ne kadar insanı eğittiysen, ne kadar yönetebildiysen, o kadar politiksin. Temel ulusal çıkar, ulusal örgüt, ulusal devlet, ulusal devrim gibi kavramlar ideolojik olarak

ifade edilir ve programlara da bağlanır. Gerisi pratiktir ve buna da taktik denilir. Propaganda yapın, örgütleyin, bir-iki gösteri düzenleyin, birkaç büyük eylem gerçekleştirin. İşte bu da pratik, politik çalışmadır, politikleşmedir. Bunu yaparsanız politikleşirsiniz. Bu anlamda politikleşmek, ideolojiden, onun doğrularından güçlenmeye doğru dönüşümdür.

Sosyalizmde önder-militan gerçeği

Burada kendimi örnek verebilirim. Önce doğruları belirledim: İlkin ulusal sorun; ulusal sorunda parti, ulusal sorunda parti programı ve ulusal sorunda buna benzer diğer bazı temel belirlemeler yapınca hemen propagandaya geçtim. Kürt toplumunun hayati doğruları vardır. Bunlar için bağırdım çağırdım. İşte bu propagandadır, ajitasyondur. Ardından bu yetmediği için örgütlenmeye yöneldim ve birilerine temsilci, birilerine komiteler oluşturma, birilerine gösteri düzenleme, birilerine silah vererek ilkeleri konuşturma görevi veriyorum. Bu da politik, giderek askeri hareket oldu ve ben bir ideologdan bir propagandacı, bir ajitatör, bir eylemci oldum. Genellikle ideolog masa başında bir şey bulup ortaya çıkarır ve militanlar da bunu yayar. Ama görüyorsunuz ki, bizde militanlar fazla olmadığı için, ideolojiyi ortaya çıkaran da, onu yayan da neredeyse birdir. Bizde uzun süre böyle oldu. Tabii onların tam kavranamaması, sınırlı yapılması, ideolojik-politik sorunlar veya politikanın örgütsel sorunları olarak ayrı sorunlardır. Ama dikkat edilirse bizdeki gelişme şahane bir biçimde bireyin kendini toplumuna göre, halkına göre önce ideolojileştirmesi, daha sonra onu bir parti ilanına kadar götürmesi ve onun da gereklerini yerine getirmek için son derece uygun taktiklerle hareket etmesi, tehlikeden uzak alanları bulması tarzındadır.

Tabii bu, müthiş bir eğitim almadan gerçekleşmez, çünkü sen ideolojiyi insana ancak eğitimle verebilirsin. Eğitim olmadan, insan bizde dağılmış bir hayvanlığın sınırında seyreden bir zavallıdır. Bu nedenle eğitime yüklenip, onunla güçleneceksin. Eğer insanı veya

kendini hayvanlaşmaktan kurtarmak istiyorsan, ilkel, baskı gören, sömürülen birisi olmaktan çıkarmak istiyorsan eğiteceksin. Eğitim, senin propaganda gücü olman, senin örgüt gücü olman ve bazı insani düşünce ve ruh yeteneklerinin açılması içindir. Bu da kendini etrafında aydınlatma, örgütleme ve eyleme geçirme biçiminde gösterir. Gerçekte o zaman eğitilmiş, örgütlenmiş birisi oldun demektir. Tabii böyle birisi de poliktiktir, gerekirse askeridir.

Politikanın, askerliğin ideolojiyle bağlantısı ve ideolojinin de toplumun düşürülmüş hayvansal düzeyiyle bağlantısı çok açıktır. Kürt gerçeğinde bu daha da somuttur. Kürt toplumu ideolojiden, moralden kopan, dağıtılan, eritilen bir toplumdur. Onu toparlayan bir ideoloji, bu ideolojinin bir kişide çok güçlü bir temsilini bulabilmesi, ardından çok zayıf da olsa bir partiyle yürütülmesi çok tarihi bir ihtiyacı karşıladığı için toplumu hızla taşırılması ve tam bir kurtarıcı harekete dönüştürülmesi başarılmıştır. Bu nedenle herkes ona koşuyor. Bu, sıradan bir eğitim, sıradan bir eylemlilikle çok iş yapmaya götürür; çünkü bu tarihi bir ihtiyaçtır.

Demek ki, politikayı daha doğru anlamalısınız. Politikanın ideolojiyle, ideolojinin toplumsal çözülüş düzeyiyle bağının varolduğu ve onu aşmakla görevli olduğu; politikanın da bunun temel aracı olduğu açıktır. Yani ideoloji söyler, politika yapar veya ideolog söyler, militan eyleme geçer. Hatta askerseniz daha da vurucu bir biçimde eyleme geçersiniz. Ama kendi başına eylemcilik olursa, ancak bir köylünün sopa sallaması gibi sallarsanız kaybedersiniz. Bilindiği gibi köy kavgacılığında bütün köylüler, bütün aşiretler zayıf düşerler. Çünkü ideolojileri yoktur, amaçları yoktur, temel toplumsal erekleri ve hedefleri yoktur. Bu durumda Kürt kavgacılığı kendi kendini bitiren bir kavgacılıktır.

Yaşamınızda çoğunuz propaganda yapar, ama bu propagandaların düzeyi temel ideolojik özelliklerden yoksun olduğu için dedikodur, lafazanlıktır. Mesela ben de çok konuşuyorum ama çok da başarılıyım. Çünkü benim konuşmalarım tümüyle toplumun temel çıkarlarıyla bağlantılıdır. Hiçbirisi beni dedikoduya ve temel çıkarlardan ayrı bir söyleme götüremez. Zaten ben buna fırsat vermem. Bütün konuşmalarım temel çıkarlarla bağlantılıdır, dolayısıyla hem iyi

bir propagandacıyım, hem de iyi bir ideolog ve sonuçta da oldukça etkiliyim.

Siz neden etkili olamıyorsunuz? Çünkü fazla ideolojik değilsiniz. İdeolojik olmadığınız gibi bir de dedikodu biçiminde bir propaganda yönteminiz var. Çalışmalarınızda köylüler, alıbap-çavuşlar gibi kaldığınız için fazla gelişemiyorsunuz. Sonuçta militanın düşük, eğitimsiz, örgütsüz, zayıf düzeyi, ideolojiden uzaklaşmış düzeyi ortaya çıkıyor.

Bunun silahlı mücadeleye yansıtılması ise, silahı keyfince kullanan, taktiğe gelemeyen, taktik dışı militan gerçeği oluyor. Çünkü dediğim gibi, burada ideoloji yol gösterir. Ne propagandayı, politikayı, ne de örgütü biliyor ama eline silah almıştır. Bu durumda tabii ki kendini vurur. Nitekim çoğu böyle yaptı. Oysa bunu aşmanın yolu çok açıktır. Halkı düşüren varsa, ona karşı ideolojik bir dil ve onun politik tarzını yakalamak gerekiyor. Biliyorsunuz ki, her şey silahla olmaz. Silahın bile kullanılabilmesi için önce örgüt gerekir. Çünkü herkes silahı kendi başına sıkarsa *"keyfim isterse silahı kullanırım, kullanmam da, eylem yaparım yapmam da"* derse, bu en tehlikeli sonuçtur ve böyle olmaması için de örgüt gereklidir. Yani önce örgütlü olacaksın; önce programa bağlı, partiye bağlı bir örgüt olacaksın. Buna göre disiplin kazanmış bir örgüt olursa ve bunun da temel amaçlarla bağlantısı iyi kurulursa başarıdan söz edilebilir.

Şu anda ben, *"ulusal-sınıfsal amaçlar, ölüm-kalımlar olmazsa ben olamam"* diyorum. Siz de beni anlamak istiyorsanız, ben her şeyden önce bir ideologum, temel ulusal amaçları gözetiyorum ve herkesi ulusal amaca bağlarım, -bunu söylerim, bunu gözetirim. İşte ulusal önder bu demektir ve gücümü de buradan alıyorum. Parti gereklidir diyorum ve parti ilkesini gözetiyorum. Parti örgütü, parti için militan gerekir diyorum ve yaratıyorum. İşte temel ulusal düzey, parti militanlığının siyasal düzeyi şöyle olacaktır; şöyle propagandacı, şöyle güç olacak ve parti çizgisinin şöyle örgütlenmesi veya yürütülmesi olacak, diyorum. Bu yaklaşımla daha sonra askerlik de yapılabilir; nizama gelinir, disiplin kazanılır, silahı doğrulara göre ve yerinde kullanılır. Bu da iyi bir askeri çizgi demektir. İyi bir askeri mücadelenin gerçekleşmesi, ordu demektir. Kısaca bu

sorunları böyle içiçe görürseniz, doğrulara daha da hükmedebilirsiniz.

Dünyayı kamplara bölmek gerçekçi değil ve bu aşılmıştır

Kürdistan devrimi için güncel politik durumu da biraz izah etmek gerekirse hemen belirtelim ki, biz bunu eskiden çok kapsamlı yapıyorduk, hatta reel sosyalizme göre yapıyorduk. Bu ne ayıp, ne de yanlıştı. Ama şimdi aynı şekilde yapamayız. Mesela manifestomuzda, "*dünya şöyle bir dünyadır, bir tarafında şöyle, diğer tarafından şöyle şeyler vardır, şöyle kapitalist-emperyalist, şöyle sosyalist ve ulusal kurtuluş güçleri olan bir dünya*" diye anlatılıyor. Elbette ki biz şimdi bu tanımı aşıyoruz.

Özellikle 1990'lardan sonra böyle tanımlamalar fazla gerçekçi olmuyor. Dünya biraz globalleşmiş bir tabirle değerlendirilmek isteniliyor. Ama biz doğrusunu nasıl koyabiliriz? Bazıları bunu Güney-Kuzey çelişkisi diye ortaya koyuyorlar. Bu da kaba anlamda bir kavramsallaştırmadır ve dünyayı böyle Güney-Kuzey diye ayırmak da fazla gerçekçi değil. Ama genel anlamda temel çelişkidir dersek –ki böyle bir kavrama ihtiyaç vardır–, olabilir. Tepede emperyalist, tekelci kapitalist yönlendirici sistem gücüyle, bundan çıkarı bozulanların durumu, Güney-Kuzey çelişkisi biçiminde dile getirilebilir. Ezen-ezilen uluslar veya sömüren-sömürülen sınıflar biçiminde de kavramlaştırılabilir. Bence o kadar önemli değil.

Fakat ortaya şu çıktı: Reel sosyalizmde olduğu gibi, Güney'i iki kutuba ayır, hatta iki kutup içinde her şey Sovyetler'e, Sovyetler'in dış politikasına bağla ve ondan sonra "*her şey buna bağlıdır*" de! Ya da "*artık emperyalizme karşı mücadele de buna bağlıdır ve kim buna ters düşerse, o sosyalist değildir*" de! Gerçekten de geçmişte böyle yapıldı. Zaten hatalı ve tehlikeli olan da burasıydı.

Her şey Sovyet çıkarları, Sovyet çıkarı içinde de Rus çıkarı içindi. Her şey giderek bir politbüronun değerlendirmelerine kalırsa, işler sonderece tehlikeli olur. Bunun da emperyalizmle başarılı bir

mücadele durumu olamayacağı açıktır. Bunların görüldüğü gibi Gorbaçov şalısında, Reagan gibi bir tutucunun uşaklığına soyunabileceği anlaşılınıştır. Yeltsin gibi birisi gidiyor ve kapitalizmin döküntülerinden yararlanmaya çalışıyor. Bunun nedenlerini biraz açmaya çalıştık.

Artık böyle bir dünya değerlendirmesi fazla anlamlı değildir. Yani dünyayı böyle kamplara bölmek ve aralarına büyük mesafeler koymak fazla gerçekçi değildir. Zaten bundan kapitalizmin yarar gördüğü açıktır.

Biz daha önce reel sosyalizmin değerlendirmelerinin genelde bir sosyal mücadeleler tarihini de tıkadığını söylemiştik. Aynı zamanda sosyalist mücadeleyi de tıkadı ve kapitalizme altmış-yetmiş yıllık bir nefes alma süreci verdi. Böyle bir ayrışma, böyle kesin sınırlar koyma, Berlin duvarları örme yerine içiçe kalsaydı sonuç uluslar ve halklar açısından daha olumlu olurdu. Kaldı ki, sosyalizmin duvarlara ihtiyacı yoktur. Aksine duvarları yıkmaya ihtiyacı vardır. Ama bütün sosyalist ülkeler, kapitalist ülkelerden, hatta onların milliyetçilik ilkesinden daha kalın duvarlar ördüler. Çünkü sosyalizm kendisini kalelerle muhafaza etmeye çalışacak bir rejim değildir. Kaleler orta çağda vardır. Yine kapitalizm kurulduğunda kapitalist devletler kendi sömürü alanlarını milliyetçi çitlerle korumak istediler ve gümrük duvarlarını yükselttiler. İşte sosyalizmin bunlardan daha katı kaleler kurması, duvarlar örmesi yanlış bir seçim olduğu gibi, yapılması gereken tam tersine kapitalist duvarlara hücum etmekti.

Kapitalizm insanları sınıf, kabile vb. şekillerde bölmüş, birçok kast yaratmıştır. Bunlara sosyalist demokrasiyle, sosyalist inisiyatifle yönelmek en doğrusudur. İşte böyle sosyalist insanlar yetiştirilecek ve bu insanlar her tarafa bırakılacaktı. Amerika, Avrupa tümüyle kapitalist tarzda kendi insanına hükmetti ve bu kapitalizmin hiç de sahip olmadığı bir güce ulaşmasına yol açtı. Bu tamamen Sovyet sosyalizminin anlamsız duvarlar örme siyaseti yüzünden oluşabildi ve bu yetmiş yıl bunun sonucunda çok şeyi kaybettirdi.

Şu anda bu aşılıyor. Bunu kötü olarak da görmemek gerekir. Sovyetler çözülürken, orada sosyalizmin kırıntıları hiç yoktu diyemeyiz. Tam tersine kapitalizmin sorunları ağırlaşıyor dedik ve

bu doğrulanıyor. Ayrıca daha sağlıklı bir sosyalist zeminin ortaya çıkışı da sözkonusudur. Bu şimdi daha iyi anlaşılıyor. Bürokrasilerin yıkılışı daha iyi bir gelişme oluyor ve insanlar tekrar birbirlerine katılıyorlar. Bu katılım gereklidir. Çünkü iki taraf arasına uçurumlar örülürse, atom bombasıyla insanlık tehdit edilebilir, bir kapitalist çılgın rahatlıkla atomu da kullanabilir. Nitekim Amerika tarafından kullanıldı. Bu da insanlığın sonu demektir. Sırf atom tehlikesinden ötürü bile olsa insanları nasıl koruyacaksın? Sınıf mücadelesini Amerika'nın göbeğine kadar uzatacaksın ve insanlığı öyle içiçe yayacaksın ki, bir atom bombasıyla kapitalizm için alınacak bir hedef olmasın. Yani atom silahını işlevsiz duruma getirmenin tek yolu, sosyalizmi genelleştirmek ve her ulusun malı haline getirmektir. Sadece bu tehlike bile, böyle kamplara bölünmenin pek de doğru olmayacağını, sosyalist atom bombası, kapitalist atom bombası gibi saçmalıklara yer verilemeyeceğini gerektirir.

Sosyalizmin insanlığın toptan bir malı olmasını her yerdeki insanın, kapitalist ülkelerdeki insanların, ezilen ülkelerdeki insanların, malı olmasını ve bunların böyle "*bir taraf şu kadar sosyalist, bir taraf da bu kadar sosyalist değildir*" diye değil de dengeli bir bakış açısının olmasını gerekli kılar.

Bir sosyalist devlet bile olabilirsin ama herkesle ilişkilerin olur. Hatta Amerika'yla da ilişkilerin olur. Bu ilişkiler teslimiyet ya da kapitalizm istemek de değildir. Bunlar ilişkidir, taktiktir ve her zaman da gereklidir. Bu ilişkide hem o seni etkiler, hem sen onu etkilersin. O senin içinde bir işbirlikçi-kapitalistler grubu yaratmak ister, sen de onun içinde bir sosyalist grup yaratmak istersin. O sana bağlı olur, sen ona bağlı olursun ve bu daha sağlıklısıdır. Bu kitlesel savaşımlara, imha savaşımlarına fırsat vermez ve bir de genel bir gelişmeye yol açar. Sadece bir ulusun gelişmesine değil, bütün ulusların birlikte gelişmesine olanak sağlar. Sovyetler'de sosyalizmle gelişen daha çok Rus ulusu oldu, diğer uluslar geri kaldı, hatta Sovyetler'in dışında diğer birçok yerlerden de geri kaldı. Ama sosyalizmin özünde bir ulusu, hatta bir ulusun içinde bir sınıfı diğerinin aleyhine geliştirmek yoktur.

Dengeli insani gelişim, dengeli sosyal gelişim, sosyalizmde esastır.

Sosyalizm bir nitelik, insanın kendisini sosyalleştirme sorunudur

Bu bağlamda aslında güncel politik durumu değerlendirmek gerekiyor. İşte "*şu kadarı kamplaşmadı*" diye üzüntüye girmeye de gerek yok. Eskiden dünyanın üçte birisi sosyalizmdi! Her şeyden önce dünyanın üçte biri, dörte biri veya altıda biri sosyalisttir, diye bir kavram da fazla gerçekçi değildir. Sosyalizm nicelikler sorunu değildir Dünyanın üçte biri veya altıda biri sosyalist oldu diye kendimizi kandırmayacağımız açıktır.

Gerçekte sosyalizm bir nitelik, bir insanın kendisini sosyalleştirme sorunudur.

On insan kendisini mükemmel sosyalist yapsın, belki de dünyanın altıda birinden daha iyi bir sosyalist dünya ortaya çıkabilir.

Bu nedenle sosyalizm coğrafik bir kavrama indirgenemez. Hatta "*bu kadar insan sosyalizmin etkisindedir*" demek de sosyalizmin başarısını göstermez. Sosyalizmin başarısı gerçekleştirilen insanla gösterilebilir. Bu da niceliksel değil, niteliksel bir sorundur. Sosyalizmin çok güçlü temsilini yapan on kişilik bir merkez, on milyon aptallaşmış sosyalistten veya kapitalizmin etkisi altındaki bütün insanlardan daha güçlüdür. Her ulusun içinde böyle merkez oluşturulursa, bu dünyanın altıda birinin sosyalist olmasından daha değerlidir. Bu hem mümkündür, hem de doğru olandır. Böyle kavramlara ihtiyaç da vardır. Yani sosyalist insanı ulus ayrımı yapmadan her yerde ortaya çıkarmak gereklidir.

Üstün sosyalist sistemi veya bu temelde halklara hükmeden, halkların kaderini yönlendiren, nitelikli insanı dengeli olarak, gerçekten ideolojik esasları dikkate alarak geliştiren ve bunu uluslararası bağlamda da atom bombası gibi kapitalizmin insanlığa dayattığı bir sürü başka büyük tehlikelere karşı kurumlaştıran, politikleştiren partiler dayanışmalarını, enternasyonal ifadelerini de geliştirir-

lerse, bu daha önceki reel sosyalizm deneyiminde olduğu gibi "*bu kadarını kurtardık, daha da şu kadarını katıyoruz*" gibi abartmalardan daha anlamlıdır. Tabii bu sosyalizm her yerde güçlü olabilir demek değildir. Ama soyalizmin bir yerde çok güçlü, bir yerde hiç olmaması tehlikelidir ve bu bir sapmayı ifade eder, tümüyle sosyalist olamaz. Yani sosyalizm öyle bir ideolojidir ki, bir taraftan toptan soyalizm, diğer taraftan toptan faşizm gibi bir duruma yol açtın mı, onu kendi elinle boşa çıkarmış olursun. Bu bir parti için de geçerlidir. Bir bölümü çok sosyalist, bir bölümü çok köylü olursa o partiyi bitirdin demektir. Yani sosyalizmin özünde dengeli geliştirmek vardır.

Benim sosyalistliğime de baktığımızda, parti içinde sosyalist bir parti yaratmak için ne kadar büyük bir savaş verdiğim ve Kürdistan'da PKK öncülüğünde bir sosyalist gelişmeye yol açmak için kendimle birlikte ne kadar atbaşı götürdüğüm görülecektir. Sosyalizmin gereği böyledir.

Mesela, ben de bürokratik bir sosyalist olabilirim! Tümüyle bürokratik olan Türk solu gibi iki laf söyler gerisini bırakırım veya bir klik olabilir ve gerisini sürü gibi de idare edebilirim! Ama sosyalizm anlayışım bunu kabul etmediği için, bunlara kendimde asla yer vermem.

Sosyalizm genel olarak bütün bir partinin sosyalist düzeyini ifade eder.

Bir partinin sosyalist düzeyi, kitlenin özgürlük düzeyini yansıtmalı ve bunu uluslararası alana da böyle taşırmalıdır. Ben de kendimi böyle bir sosyalist tanımlamaya bağlı olarak ele aldığım için doğru ve yetkin bir sosyalist olabildim. Bütün bürokratik sosyalistler yıkılırken, hatta bütün devlet başları bile yıkılırken, benim kendimi nasıl güçlendirdiğimden alınacak çok fazla ders vardır. Zaten herkes "*klasik sosyalizm yıkıldı, stalinizm yıkıldı ama sen son sosyalist olarak ayakta nasıl kaldın*" diye soruyor. Halbuki bizim nasıl bir sosyalist olduğumuzu anlamıyorlar. Biz reel sosyalistleri, bürokratik sosyalistleri, feodal sosyalistleri, küçük-burjuva sosyalistleri hiç tanımıyoruz bile veya onlarla uzaktan-yakından alakamız yoktur. Tam tersine PKK bünyesinde onlarla çok şiddetli bir mücadele

yürütüyoruz. Sosyalist geçinen bir yığın PKK ağası, küçük-burjuvası, köylüsü var. Biz hepsine karşı amansız bir mücadele verdik. Sonuçta gerçekleşen PKK sosyalizmidir. Nitekim bu da yaşıyor.

Çözümleme düzeyiyle, gerçekleşme düzeyiyle PKK'nin neredeyse uluslararası rol oynayan bir güç durumuna geldiğini herkes biliyor, -bunu gerçekleştirdik. Doğru bir sosyalist anlayışla önderlik temsili, halk temsili, parti temsili, demokrasi temsili mükemmel yapıldı. İnsanın temel sorunlarına, kapitalizmin dayatmalarına doğru karşılık verildi. İşte bu da bir gelişmedir.

Çözüm düzeyimiz ve onun gerçekleşme düzeyinin bir anlamda sosyalizmin zaferini teşkil ettiğini çok rahatlıkla söyleyebiliriz. Bunu ne siz ne de düşman inkar edebilir. Çünkü bunu nasıl gerçekleştirdiğim ortadadır, -ispatlıdır. Bu anlayışlarla, bu tutum ve davranışlarla, bu mücadele tarzıyla gerçekleştirdim.

Ben de bir insanım, ama nasıl bir insan? İdeolojik bağlantısı, pratik politikayla bağlantısı, kapitalizmle mücadele bağlantısı, ezilen insanları yüceltmekle bağlantısı, yani düşünebileceğiniz kadar düşünün, birçok bağlantısı olan insan. Sonuçta gerçekleşen sosyalizmi çözümleme PKK somutunda, Kürt halk gerçekliği içinde, giderek bölgede de ektili olabilen, uluslararası alanda da yankısı olan bir gelişmedir. Kısaca uluslararası politik durum ve PKK'de çözümlenme ve gerçekleşme düzeyine ilişkin de bunlar söylenebilir.

Bu anlatımda kof böbürlenmelere yer olmadığı gibi, "*artık sosyalizm çözüldü -ki Türk solunda bu çok belirgindir-, geriye kalan kapitalizmin yoludur*" diyerek koşan koşana, koşturan koşturana bir duruma da yer yoktur. Biz ne eskisi kadar kurulan sosyalizmden sarhoştuk, ne de çözüldüğünde moralimiz düştü. Tam tersine kendi yolumuza daha iyi ve anlamlı yüklendik. Çözümlemelerimizin değerinin yüksek olduğuna, bunun daha da gerçekleşmesi gereken bir sosyalizm olduğuna hem inandık, hem bildik ve hem de ısrar ettik. Sonuçta sahte veya bürokratik solculuk da, reel solculuk da aşıldı ve bir daha kendini toparlayamadı. Ama biz her gün gelişme üzerine gelişme kaydettik. Bu hızla gidersek, gerçekten beş-on güçlü sosyalist, bizim önderlik tarzını esas alırsa ne Türk faşizmi kalır, ne Ortadoğu gericiliği kalır. Hatta daha da iddialı sosyalistler çıkarsa,

aynı tarzı ve tempoyu onlar da döneme ve yere göre uygulayıp, uygun mücadele tarzlarıyla yürütürlerse, bu da kocaman bir enternasyonal olur.

Biz sonderece alçakgönüllü olma gereğini duyuyoruz, ama bazıları bu gerçekleşen biçime bile bağlı olmayı bilirlerse, bir enternasyonal değer ifade etmemesi düşünülemez. Bizim Kürdistan somutunda gerçekleştirdiğimiz düzey rahatlıkla bir Ortadoğu somutuna taşırılabilir. Zaten Türkiye'ye hemen taşırılabilir. Sonuçta bu da uluslararası alanın sarsılması demektir. Bir Bolşevik deneyiminden daha fazla tarihte yerini bulabilir.

Ama şimdi biz bir ulusal düzeyle, hatta partimizin içiyle uğraşıyoruz. Bırak diğer ulusların bünyesini, hatta Kürdistan'ın diğer çeşitli politik düzeylerini, biz kendi iç düzeyimizi geliştirmekle uğraşıyoruz ve doğrusu da budur. Hatta PKK içinde ben bir kişiyle uğraştım, kendimle uğraştım, militanla uğraştım. Nitekim bu en doğrusu ve en sonuç alıcısı oldu.

Üretiyor, yaşıyor ve doğru mücadele ediyoruz

Çözümlemeler sonderece bireye indirgenmiştir; neredeyse bireyin en ince detaylarına kadar inilmiştir. Bunun doğru bir tarz olduğu ortaya çıkmıştır. Zaten sosyalizm en çok insanla ilgilenen, dogmalardan uzak ve insanı bütün yönleriyle görülmesine olanak sağlayan bir ideolojidir. Biz de buna böyle anlam verdik ve uyguladık. Sonuçta, kördüğüm olan, hayvanlaşmanın eşiğine getirilen bir insandan, giderek yücelen, çözüm kabiliyeti haline gelen bir insana PKK içinde ulaşılmıştır. PKK içinde bu insana ulaştıkça ulusal düzeye ulaşma, eyleme ulaşma, en gaddar faşist özel savaşı aşma gerçekleşmiştir. Bu büyük bir gelişmedir. Bunun ispatı yapılmıştır. Uluslararası büyük değeri de buradan ileri geliyor. Çünkü dayatılan Türk özel savaşının arkasında Avrupa, Amerika, Ortadoğu gericiliği var ve bunlar saat be saat bu kirli savaşın başarısını beklediler. Dolayısıyla bizim PKK içinde yürüttüğümüz savaş büyük bir enternasyonal savaştır. Hem ulusal, hem enternasyonal yönü vardır. Ulusal

yönü sömürgeciliğin ulusal imha yönüne, enternasyonal yönü de faşist özel savaşı besleyen bütün güçlere yöneliktir. Tabii ki bu, büyük bir enternasyonal değerdedir.

İnsan içimizde aynı zamanda üretim sağlar.

Bu insanın ideolojik, politik üretimi, partinin yeniden üretimidir.

Çünkü partimizin temel aşamalarında yaratıcı yaklaşım vardır. Her dönemin gerçekçi değerlendirmesi, görevlerin belirlenmesi, ona göre insanımızı eğitip yetiştirme ve savaştırma sözkonusudur. Sonuç, PKK'yi yenilmez kılan bir örgüt veya bir parti olarak gelişiminin süreklileşmesidir. İçinde doğru militan anlayışı, doğru önderlik anlayışı var; bu giderek doğru bir komutanlık anlayışına, askeri anlayışa götürür. Eğer bu yaklaşım tüm bu yönleriyle derinden sürdürülürse çok büyük bir orduya da yol açabilir.

Kürdistan'da gelişecek büyük bir halk ordusu, Ortadoğu'yu sarsacak bir halk ordusudur. Bu ordu demokrasiyi, sosyalizmi ve sonuçta enternasyonalizmi getirir.

Bunlar gelişiyor; önemli olan bunun bizim tarafımızdan ispatlanmasıdır. Mesela, ben kendimi büyük bir ispat olarak da görüyorum. Sosyalizme bağlılığım, kendimi böyle ispatlamamdır. Sosyalist insan, kendini böyle ispatlarsa, bu büyük bir cevaptır. Nitekim yalnız kendi ulusal gerçekliğimiz içinde değil, uluslararası gerçeklik içinde de herkes bizi gerçek sosyalist olarak tanımlayabiliyor.

Kapitalistlerin hepsi bütün çabalarına rağmen gelişmemizi, bizzat bizim şahsımızda yürütülen mücadeleyi engellemeye güç yetiremiyorlar. Hani sistem dağılmıştı, sosyalizm gözden düşmüştü! Eğer bu doğruysa beni niye önleyemiyorlar? Çünkü ben kendimi doğru üretiyorum, doğru yaşatıyorum, doğru mücadele ettiriyorum. Daracık bir yerdeyim, ama önemli olan benim kendimi doğru yetiştirmem, kendimi ideologlaştırmam, politikleştirmem, halklaştırmam, insanlaştırmamdır. Bunun sonucu hiç kimsenin önleyemeyeceği bir gelişmedir. Yine bunun, kapitalizmin kendini en çok başarılı gördüğü son beş-on yılın en büyük gelişme yılına dönüşmesidir.

Sözümona reel sosyalizm çözüldü ve kapitalizm zafer kazandı.

Ama bir de biz kazandık ve bu tesadüf değil.

Aslında kazanan kapitalizm olmadı ve kaybeden de sadece sos-

yalizının çürüğü oldu.

Yine de bizim gibi zorbela yaşatılmak durumunda kalan, hem kaptalizm tarafından, hem de sosyalizm tarafından onaylanmayan ama bunların çözülüş sürecini iyi bir fırsat olarak değerlendiren bir harekette gerçek bir sosyalist çıkışın yakalanması başarılmıştır. Bunun çok uygun mücadele taktikleriyle birlikte götürülmesiyle, PKK önderliğinde gerçekleştirilmiştir. Eğer ihanet edilmezse, bu düzey tamamen zafer kazanacak bir düzeydir.

İnsanı en doğru yorumlayan bir sosyalist kişilikle biz bu güce ulaştık.

Bu büyük bir insanlık zaferidir.

Bunun sıradan bir uygulamasını siz yapın, binlerce uygulayıcısı çıksın. Bunun zafer boyutunu varın siz kendiniz düşünün. Ama çalışacaksınız. Sosyalizm çalışmak demek, teori demek, taktik demek, insanlaşmak demektir. Özellikle bizimki gibi hayvanlaştırılmış bir ortamda en büyük insan iddiası, insan çözümü, insanın yeniden kendini gerçekleştirmesi demektir. Bizim modelimizi veya gerçekleştirme tarzımızı biraz uygulama gücünüz olsun, o zaman kazanmanın düzeyinin nasıl geliştiğini göreceksiniz. Ama bu da dediğim gibi bilimseldir, iradedir, düşünce gücüdür, pratiktir, teoridir ve eylemdir. Bunları birlikte ve içiçe olarak kanunlarına çok uygun, stratejik olduğu kadar taktik esaslarına da sonderece bağlı olmayı bilerek ele alabilirseniz, siz sağlam bir militansınız ve bu militanı da hiçbir güç durduramaz. Beni durduramadıkları gibi.

Tabii ki bir insanın tarihsel rolü sınırlıdır. Onu doğaüstü kılamazsın ve bütün yüzyılları onunla taşıyamazsın. Bir insanın tarihi rolü vardır, ancak onu oynar ve gerisini diğerleri tamamlar. Hatta günümüzde önderlik bir kurumdur, onun rolü vardır. Militanlık da bir kurumdur ve onun da rolü vardır. Herkes rolünün gereklerini yerli yerinde oynarsa, bu iş daha başarılı olur. Eğer bir ayak koparsa topallama olur. Bu nedenle biz herkesin rolünü oynadığı bir partiyi esas alıyoruz. Partinin cephesi, ordusu, kitle çalışması, askeri çalışması, iç örgütlemesi, ideolojik netliği, politik doğrultusu böyle dengeli bir biçimde götürülürse, bu partinin veya önderlik kurumunun başarılmaması düşünülemez.

İşte gerçekleşen PKK deneyimi budur.

Bütün yönleriyle anlayamamanız sizin eksikliğinizdir. Gerçekleşen bir durumun varolduğunu söylüyorum size.

İşte ben uluslararası alanda yaşıyorum.

Beni neden yerimden bir santim bile geriletemiyorlar? Aksine her gün daha fazla etkinliğimi geliştiriyorum. Çünkü dünya değerlendirmemi, ilişki değerlendirmemi doğru yapıyorum. Gerçekçi bir sosyalisttim. Nerede nasıl hareket edeceğimi, nerede hangi taktik geliştireceğimi, nerede nasıl dostluk esprisini dayatacağımı, nerede nasıl ittifak koyacağımı, nerede nasıl karşı koyacağımı gerçekçi yaptım. Ruhumla, bilincimle, uygun adımlarla yapıyorum.

Başarıyorum, başarıyorum ve yaşıyorum. "*Sen bir mücizesin, hayalsin*" diyemezsiniz.

Ben sonderece bilimselim.

Gerçekleşenim!

Hepinize göre, Kürdistan gerçekliğine göre, uluslararası gerçekliğe göre oldukça yaşamaya yüz tutmuş birisiyim. PKK de bizimle birlikte böyle olmaya çalışan bir partidir. Eğer bu başarısını geriletmez, bazıları içte ve dışta onu başarısızlığa uğratmaz, bizim tarz giderek daha da galebe çalar ise, bu tam bir zaferdir. Eğer bunu bu yönleriyle görebilirseniz, elbette size düşen sorumluluklar olacaktır. İdeolojik-politik ve örgütsel düzeyi gereken neyse, sizden onu isteyecektir. Buna doğru karşılık verdiniz mi, iyi bir katılımcı olursunuz. İyi bir katılımcı da, iyi iş yapar ve başarıyı sağlar. Ama eğer bunları gözardı ederseniz, elyordamıyla sorunları görmeden, çözüm yoluna kendini koymadan kolayca "*zafer gelsin*" derseniz bu da mümkün değildir. Eğer bilimsel ideolojiyle, örgütlenmeyle bağınızı koparırsanız, zafer şurada kalsın, siz ancak ağır bir yenilginin nedeni olursunuz. Ve kendinizle birlikte çok şeyi, çok kişiyi de götürebilirsiniz. Nitekim çoğunuzda gerçekleşen de budur.

Bugün PKK'de ulaştığımız düzey, hem çok yetkin, hem de tarihi bir ideolojik-politik gerçekleşme düzeyidir.

Özellikle uluslararası gerçeklikle kıyasladığınızda, çözülen reel sosyalizm ve resmi komünist partilerin adeta yok olmasına karşılık büyük güç kazanan ve giderek daha iddialı olan bizim partimiz görülebilecektir. Biz kendimizi abartmayacağız ama herhalde enter-

nasyonalizme uygun ve en iddialı partilerden birisiyiz. Zaten gelişerek başarıya gidecek

Kürdistan devrimi bir Ortadoğu devrimidir!

Ortadoğu devrimi de uluslararası anlam itibariyle en gelişkin ve en sonuç alıcı bir devrim olacaktır.

Bütün bunları değerlendirirken, dinsel ideoloji de günümüzde etkili olmak istiyor, şeklindeki hususları fazla inceleme gereğini duymadım. Hatta bu husus kendini güncelleştirip partileştiriyor, hızla iktidara da gidiyor. Bunlar da oldukça tartışmaya değer hususlardır.

Özellikle Ortadoğu'da yeni bir islami uyanış veya devletleşme şeklinde bir gelişme yaşanıyor. Tabii bu da gerçek islamla, güncel sorunlarla, sınıfsal ve ulusal sorunlarla bağlantıları içinde kapsamlı bir tartışma konusu olarak ele alınabilir. Ayrıca burjuva milliyetçiliği, bunun da küçük-burjuva ve işbirlikçi milliyetçiliği vardır. Bunların türevleri dünya genelinde olduğu gibi, Ortadoğu'da, özellikle Kürdistan'da sonderece etkili olmak istiyorlar. Bunların da ideolojik, politik, örgütsel yönleriyle ne anlama geldiğini geçmişte olduğu gibi, bugün de daha iyi görebiliriz. Özellikle Güney'de gerçekleşen bir işbirlikçi devletçik modeli, yine bir yığın reformist talep içinde bulunanlar vardır. Eskiden bunları çok eleştirdik ve bunlar doğru eleştirilerdi.

Şimdi bu eleştirileri daha da günceleştirebiliriz.

Hareketimiz karşısında nasıl bir konumları vardır; bunlara nasıl yaklaşacağız? İslami harekete, küçük-burjuva milliyetçilere, işbirlikçi "*modern*" federe devlete, Türkiye faşizmine yönelik politik olarak nasıl yaklaşacağız? Siyasi çözüm yolu diye tabir edilen kavramın politik çözümleme imkanı nedir, varsa bu neye bağlıdır, hangi askeri düzeyde politik çözüm geçerlidir? Türkiye'ye bir aşama olarak federasyon dayatması hangi anlamda gerçekçidir? İçerik olarak nasıl bir federasyonlaşma olabilir? Türkiye'nin demokrasisiyle, onun mücadelesiyle ilişkisi nedir? Bu anlamda Türkiye solu veya Türkiye devrimci güçlerinin gelişmesi ne anlam ifade eder, ne etkide bulunabilir, onları nasıl bir geliştirmeye tabi tutmalıyız?

Bunların hepsi ayrı başlıklar halinde kapsamlı olarak incelenmesi

gereken hususlardır. Yine emperyalizmle, onun Avrupası'yla, Amerikası'yla, hatta Ortadoğu bölgesindeki çeşitli devletlerle politik ilişkiler ne anlama gelir? İlişkisizlik doğru mudur? Doğru değilse, politik ilişki bir teslimiyet ilişkisi gibi görülmeyecekse, onun doğru biçimi nedir? Politik ilişkiyi teslimiyet biçiminde ele alan işbirlikçi federe devlet örneği veya başka bir yığın küçük-burjuva kuruluş yerine, bağımsızlığından, özgürlüğünden taviz vermeyen, Türkiye'yle de, bölge devletleriyle de ve ABD'yle de ilişki kurabilen doğru tutum nedir?

Bütün bu konularda hem kavramlar, hem de pratik gelişme düzeyinde değerlendirmelere girilebilir. Yapılan değerlendirmeler de geliştirilebilir. Bu hususlara fazla ayrıntısıyla girmek istemiyoruz. Bize gerekli olan da ayrıntılar değil, bu esasın ortaya konulmasıdır. Kaldı ki, birçok değerlendirmede ayrıntıyı da koymuşuz. Parti bu konuda hayli güçlü bir değerlendirme kabiliyetine sahiptir ve bu oldukça da belgelenmiştir. Tabii parti davasında iddialı olanların ekmek-su kadar buna ihtiyacları vardır. Buna ulaşıp, kendileri için de gereken sonuçları çıkarırlar. Bizden istenilen çoktan verilmiştir. Yeter ki partili militanlar olunması bilinsin.

Hiç kimse PKK'nin birçoğunun sandığı gibi kendiliğinden ve bazı eylemlerle yürüyen bir hareket olduğunu iddia edemez. Üstelik yapılanların da pek askeri bir hareket olduğuna emin değilim. Ciddi bir gerillanın bile yürütüldüğüne şimdiye kadar ben fazla "*olur*" demedim, "*öyle yapılmıştır*" da demiyorum. Bazı çabalar vardır, ama bunların da kesinlikle PKK'nin öngördüğü bir düzenlemeye ihtiyacı vardır. Bunu başta da söylüyorduk, şimdi de vurguluyoruz. PKK'nin kabul edeceği askeri çizgi ve örgütlenmesi karşımızda hâlâ bir sorun olarak durmaktadır.

Bunların yanında kitle örgütlenmesi de bir sorundur. Hatta bu sahanın ideolojinin taşırılması anlamında da sorunu vardır. Bir basın-yayın organlarıyla ideolojinin propaganda ve ajite edilmesi ciddi bir görevdir. Parti gazetelerinin doğru kullanılması, ideolojik içeriğe uygun rol üstlenmesi sınırlıdır. Muazzam basın-yayın olanaklarımız var, fakat kullanılmıyor, yeterince örgütlenmeye, propagandaya dönüştürülemiyor, bir araç olarak değeri de fazla takdir edilemiyor.

İdeolojik sorun bağlamında bunu da görmek gerekir; yani ideolojiyi yayma ortamı bu bağlamda ele alınmalıdır. Şu anda neredeyse televizyonu bile olacak ve istenildiği kadar radyosu da olabilir. Basını zaten vardır ve legalitesi de, illegalitesi de —yurt içi ve yurt dışında önemli imkanlar vardır— iyi kullanılmalıdır.

Politik olarak da muazzam gelişme durumları ortaya çıkartılmıştır. Milyonlarca kitle politikleşmeye dört gözle ve adeta açlık derecesinde ilgi duyuyor. İyi bir parti temsilcisi onları hızla politik örgüte kavuşturabilir. Her alanda halk iktidarlaşmak, onun temsiline ulaşmak istiyor. Demokratik temsilini, parti temsilciliği biçiminde götürmek gerekir. Artık isteyen dilediği kadar örgüt kurabilir. Dediğim gibi çözümün olanakları sonderece vardır.

Görüyorsunuz ki, PKK'nin ideolojik-politik gerçekleşme düzeyi yalnız ulusal ve hatta tarihsel döneme haiz bir gelişme değil, bölgesel ve uluslararası anlamı da olan, dostun da düşmanın da oldukça saygıyla karşıladığı bir düzeydir. Tabii ki siz bu partinin militanları olarak, hepsinden daha fazla bu düzeyi görmek, bu düzeyi bütün ideolojik-politik esaslarıyla kavramak kadar, en ince tarzda çözümlemelerine ulaşmak, en önemlisi de onun başarı ve gerçekleşme düzeyini, kendinize uygulayarak, bir de kendinizden çıkış yaptırmak ve böylece partinin ideolojik-politik gerçeğiyle bütünleşmek artık tamamlanmalıdır. Bunu gerçekleştirirseniz, sizin için başarısı çok yüksek olan eşsiz bir gelişme olur. Böyle militanlardan yeniden müteşekkil eden bir parti zaferin en temel güvencesi olduğu kadar önündeki zafer yürüyüşünü de kesintisiz tamamlar.

ABD ve TC benden hiçbir zaman "yürüttüğümüz mücadele terörizmdir" sözünü duymayacaktır

David E. Korn: Kürdistan İşçi Partisi Genel Başkanı; saygıdeğer Bay Abdullah Öcalan! Birkaç yıl önce Amerika Birleşik Devletleri için yaptığım diplomasi görevlerinden emekli oldum. Bu arada da sık sık Irak'taki Kürt sorunu üzerine yazılar yazdığım gibi, son zamanlarda da aynı şeyi Türkiye'deki Kürtler için yapıyorum.

Şimdi PKK hakkında araştırma yapıp, bir yazı yazmak istiyorum. Şunu da belirtmek istiyorum; bence PKK, uluslararası basın tarafından çok basit bir şekilde tanıtılıp sunulmuştur. Bu yazım için sizinle bir mülakat yapmak istedim. Maalesef bu esnada Ortadoğu'ya bir ziyaret yapamayacağımdan dolayı, yazılı olarak sorularımı hazırlamak zorunda kaldım. Bu düşünceyle soruları hazırladım. Cevaplarınız için müteşekkür kalacağımı şimdiden söyleyebilirim. Yanıtlarınızın uzunluğunu size bırakıyorum. Bu ricamı, kabul edeceğinizi umuyor ve şimdiden teşekkür ediyorum.

Abdullah Öcalan: İlgilerinize teşekkürler Sayın David E. Korn. İlk defa Amerikan devletinde görev almış bir diplomat ve Kürt halkının durumu üzerine yazılar yazan bir kişi olarak, PKK üzerine gösterdiğiniz bu ilgi değerlidir, anlamlıdır.

Başlangıçta da belirttiğiniz gibi, gerçekten partimiz hakkında

uluslararası kamuoyunda en haksız ve tersyüz edilmiş görüşler geliştirilmek istenmektedir. Hiç şüphesiz sizler de çok iyi biliyorsunuz ki, bu kadar olumsuz görüşlerin geliştirilmesinde, ABD'nin ağırlıklı bir yeri vardır.

Hemen hatırlatayım ki, bugün CIA'nın başkan yardımcısı, uluslararası alanda terörizmin en büyük temsilcisi olarak partimizi ileri sürüp, rahatlıkla çeşitli komisyonlarda bu görüşü sürdürmektedir. Bu bay, sıradan bir kişi değildir. CIA'nın da dünya çapında ne denli etkili bir örgüt olduğunu biliyorsunuz. Hiç bizimle görüşmeden veya gerçeğimizi araştırmadan, araştırsa da tek yanlı olarak böyle tehlikeli görüşler beyan etmesi, gerçekten uluslararası terörizmin en büyük kurbanı olan bir halkın; kutsal direnme hakkını kullanmaktan başka hiçbir amacı ve uğraşısı olmayan PKK'nin, böyle değerlendirilmesi hem büyük bir talihsizlik, hem de sınır tanımayan bir düşmanlık tarzıdır.

Soykırım sürecini yaşayan bir halkın, sadece ve sadece ulusal kimliğini ve ulusal-demokratik taleplerini ileri sürmekten başka bir sorunu yoktur. Bu konuda soykırıma karşı direnmesi, neden uluslararası terörizm olsun ki? Bu haksız değerlendirme, ancak sınır tanımayan emperyalist bir görüş olabilir. Bunun adaletle, insaniyetle ve hatta normal siyasal gerçeklikle alakası yoktur. Ağır töhmet altında bulundurmayı marifet sayan ultra emperyalist bir görüştür.

Sayın CIA yardımcısı çok iyi bilmektedir ki, bugün terörizmin en büyük kurbanı olan bir halkız. Türkiye Cumhuriyeti ve Türk barbarlığı, tarihten beri çok iyi bilinmektedir ki, halkların ve kültürlerin soykırım gücüdür. Mutlak insaniyetin gereklerini, hümanizmin gereklerini, kendi kutsal yaşam hakkını, kimliğini ve soy koruma hakkını, böyle tersyüz bir görüşle, en ağır bir suçlamayla değerlendiriyor. Takdirinize bırakıyorum ki, bu görüş neredeyse ABD'nin resmi görüşüdür. Ve siz de yakından tanımaktasınız. Gerçekten de ABD'nin devlet olarak çıkarlarının, bu görüşlerle ne kadar bağlantılı olduğunu anlamaya çalışıyorum. Bu temelde sorularınız, belirttiğimiz gibi, PKK'nin bu çok basit ve yanlış tanıtımının bir ölçüde giderebilir. Öyle inanıyorum ki, bu yanlış değerlendirmelere vereceğimiz cevaplarla kısmen de olsa bu aşılır, telafi edilir.

Bu vesileyle de biraz daha doğruya yakın anlayışlar içinde olacağınızı umarım. Sizlerle birlikte Amerika'nın bizler hakkındaki görüşleri-

nin biraz daha gerçeklik payını temsil eder duruma geleceğine inancımı belirtmek istiyorum. Tekrar ilgilerinize teşekkürlerimi sunuyorum.

Bireyin gelişimini engelleyen tüm ideolojilere tepkiliyiz

– Sayın Öcalan, uluslararası basının büyük bir kısmı, PKK'yi "ayrılıkçı örgüt" olarak yansıtmaya devam ediyor. "Bağımsız bir marksist-leninist devlet" kurmayı amaçladığını söylüyor. Özellikle bağımsızlık gerçekten PKK'nin bir amacı mıdır? Ayrıca marksizm ve leninizm PKK'nin ideolojisi midir?

– Partimizin ısrarla ayrılıkçı bir örgüt olarak değerlendirilmesi ve ne pahasına olursa olsun, her şeyiyle ayrı bir devlet peşinde koştuğu bir abartmadır. Yine benzer klasik komünist partilerle eş tutulması da yerinde olmayan bir değerlendirmedir. Partimizin ideolojik ve siyasi çizgisi, söylendiği gibi klasik komünist tarzda değildir. Eğer öyle olsaydı, reel sosyalizmin çözülüşüyle birlikte çözülen partiler gibi, biz de çoktan çözülmüş olacaktık. Son uluslararası gelişmeler, özellikle Sovyet sosyalizminin çözülüşü bile, bizim böyle değerlendirilmememiz gerektiğini çok açıkça ortaya koyuyor.

Kaldı ki, partimizin baştan itibaren sosyalizmden yola çıktığı doğrudur, ama bu, bilimsel temelde olmasına dikkat ettiğiniz bir sosyalizmdir. Biz, toplumların da bilimsel olarak tespit edilebileceğine inanıyoruz. Giderek bu konuda kendimize özgü bir sosyalizm anlayışını geliştiriyoruz. Ne tür bir sosyalizm olduğunu inceleyerek anlamak mümkündür. Bu hem bizim, hem de bizimle ilgilenen çevreler açısından böyledir. Kendi ideolojik görüş açımızı geliştirmeyi, insanlık ve toplum anlayışımız gereği doğal saymak gerekir. İdeolojisiz toplumlar da, ideolojisiz halklar da yoktur. İçinde bulundukları gerçekliklere uygun olarak, bir çözüm yolu olarak herhangi bir ideolojiyi benimseyebilirler.

Açıkça söyleyeyim; reel sosyalizm ve ona yön veren partiler, Kürt gerçekliğini doğru değerlendirmedikleri gibi, inkar edilmesinde ve hatta TC'nin bu kadar güçlendirilmesinde de en temel malzemeyi sundular.

Halk ve parti olarak biz bu sosyalizmden, komünizmden zarar gördük.

Ama buna rağmen, eşitlik ve özgürlük anlayışımızın güçlü olduğuna, derin bir insan sevgisi kadar, bunun eşit ve özgürce her halkın hakkı olarak görülüp geliştirilmesi gerektiğine her zaman inanmaktayız ve mücadele de ediyoruz.

Aşırı eşitsizliklerin, haksızlıkların, yalnız uluslar arasında değil, hatta sınıflar arasında da değil, dinler arası, mezhepler arası, cinsler arası, kültürler arası, kısacası ulusal ve uluslararası düzeyde ne kadar özgürleşmeye engel teşkil eden anlayış ve tavırlar varsa, ona karşı, insanın özüne uygun geliştirilen bir çizgimiz vardır. Bu arada giderek çok tehlikeli bir hal alan çevre kirliliğine, aşırı nüfus artışına, atom tehlikesine karşı en radikal bir görüş sahibi olmayı bu sosyalizm anlayışının bir gereği olarak sayan, çok ilkeli bir parti olarak kendini gerçekleştirmek isteyen ve böyle bir ideolojik çerçeveye sahip olan, olmaya çalışan bir hareket olarak değerlendirilmemiz daha gerçekçi olacaktır.

Ben çok kısa olarak, sizlere ne tür bir sosyalizm anlayışına sahip olduğumuzu tüm yönleriyle açıklayacak durumda değilim. Yıllarca önce çok çeşitli değerlendirmeler geliştirdik, umarım incelersiniz. Ama sosyalizm anlayışımızın, eski reel sosyalizmin egemen kılındığı ülkelerdeki gibi demokrasisiz olamayacağını, bireyin alabildiğine küçültüldüğü, devletin alabildiğine büyütüldüğü bir sosyalizm olmadığını rahatlıkla belirtebilirim.

Hatta birçok kapitalist ülkedeki çoğulculuktan daha çoğulcu, demokratik bir anlayışa, devletin klasik anlamda devlet olmaktan çıkarıldığı bir anlayışa sıkı sıkıya bağlıyız. Yine devlet kapitalizmi ve ona dayanan sosyalizmi de benimsemediğimiz bir ekonomik yaklaşım olduğuna; kişinin yeteneklerini serbestçe geliştirebilecek bir ekonomik düzenlemeye ihtiyaç olduğuna inanıyoruz.

Bireyin devlet adına gelişmesini frenleyen tüm ideolojilere bir tepkimiz vardır.

Bu arada her halkın sonuna kadar kültürel özgünlüğünü yaşamamasını, monolotik bir toplum yapısının çok tehlikeli olduğunu da belirtmek isteriz. Kısaca çok zengin kültür ve yeteneklerini sonuna kadar geliştiren bir birey anlayışı, oldukça dikkat ettiğimiz ideolojimizin gereklerindendir. Özellikle devletin her şey olduğu –bireyin

hiçbir şey olduğu veya bireyin her şey olduğu–, toplumsal çıkarların hiçbir şey olduğu yönündeki tehlikeli anlayışlardan oldukça uzağız, tepki duyarız.

Topluma gerekli olduğu kadar bireysel haklar, birey için de gerekli olduğu kadar toplumsal yararlar ve kamu düzeni, ilke olarak bağlı kalmaya çalıştığımız hususlardır. Sanıyorum bu kadarı kendimizi tanıtmak için yeterlidir.

Amerika kadar federalizm istiyoruz

"*Ayrılıkçılık*" meselesine gelince; biz her ne şart altında olursa olsun, "*ayrı devlet*" de diretmiyoruz.

Çok açıkça söylemek istediğimiz; bir halkın temel ekonomik, kültürel, sosyal, siyasal haklarının sağlama alındığı bir devlet modelidir. Aynı devlet çatısı altında da bu haklar kullanılabileceği gibi, ayrı bir devlet çatısı altında da kullanılabilir. Devlet biçimlerini bu kadar katı bir biçimde ya çok üniter ya da çok ayrılıkçı biçiminde nitelendirmek günümüz gerçeklerine de uygun düşmemektedir. Uluslararası gerçeklik farklıdır.

Çok çeşitli siyasal birliklerin gittikçe geliştiği bir çağı yaşıyoruz.

ABD'nin kendisi de bir federal devlet sistemidir. Aynı ulusu teşkil ettiği halde, Almanya da bir federal devlet sistemidir. Yine ayrı ulusu teşkil ettiği halde Belçika iki milliyetli bir federasyondur. İspanya geniş otonomileri olan bir devlettir. Kuzey Amerika Devletler Birliği gelişiyor. Avrupa Birliği var, hatta bir Türk Birliği de gelişiyor. Buna Bağımsız Devletler Topluluğunu da eklemek gerekir. Yine Rusya içindeki federasyonlaşmayı da iyi bir örnek olarak gözönüne getirmek gerekir. Bütün bu örnekler halkların aynı devlet çatısı altında federal bir sistemle bağımsız ve özgür yaşamasının mümkün olduğu gibi, ayrı devletler halinde olsalar bile bu devletlerin çeşitli birlikler, federasyonlar biçiminde biraraya gelmeleri de mümkündür. Ve gidişat gittikçe bu yönde bir evrim göstermektedir.

Bu genel gerçekliği gözönüne getirdiğimizde, PKK'nin herhalükarda, ayrılık peşinde koşması ne kadar gerçekçi değilse, Türkiye Cumhuriyeti gibi en faşist bir devlete hakim olan otoriter, toplayıcı

üniter bir yapı içinde de kalması, bunu kabul etmesi de o kadar mümkün değildir.

Dikkat edilirse mevcut üniter devlet yapısını, aslında 20. yüzyılın ilk yarısındaki sosyalizmden –ki o dönemi Stalin temsil ediyordu–, en çok da Hitler ve Mussolini'den etkilenen Mustafa Kemal geliştirdi. Kesinlikle demokratik bir devlet olmadığını hepiniz bilmektesiniz. Hiçbir kültüre özgürlük yoktur. Demokrasinin de sahte ve ordu güdümlü olduğunu, bugün herkes bilmektedir.

TC'nin mevcut üniter devlet yapısı, en anti-demokratik olan yapılardan birisidir.

Sadece azınlıkların, Kürt ulusunun haklarını inkar etmekle, tanımamakla kalmıyor. Kendi içinde de halkına karşı insan haklarını en aykırı olan, demokrasisinin gerçekten bir göstermelik olmaktan öteye değeri olmayan bir devlet yapısıdır. İşte biz –ki nereden bakılırsa bakılsın, bu faşist bir devlet yapısıdır– böyle bir devlete karşı, genelde de Türkiye'nin bütünsel olarak demokrasisi için mücadele vermekteyiz. Bu mücadeleye "*ayrılıkçı mücadele*" demek, gerçeklerle alay etmektir, ciddiye almamaktır. Buna demokrasi mücadelesi, ulusal demokratik talepler mücadelesi demek daha doğru olacaktır.

Dikkat edilirse, Türkiye'nin bütün siyasi gelişmeleri mücadelemizle bağlantılı olarak evrim göstermektedir. Kemalist rejim öyle bir noktaya gelmiştir ki, özellikle bu son Güney Kürdistan'a yönelik operasyonuyla birlikte, ya reformlar doğrultusunda evrim gösterip ömrünü uzatacak, ya dar üniter kalıplar içinde daha da sıkışarak çıkmazdan çıkmaza yuvarlanıp gidecek, ya da yıkılıp gidecek.

Biz bu nedenle, eğer Türkiye Cumhuriyeti, demokratik gelişmeyi reformlar yoluyla sağlamak istiyorsa, hazır olduğumuzu defalarca belirttik. Hatta böyle bir demokratik gelişmenin en sağlam gücü, teminatı olacağımızı söyledik.

"*İlle ayrılmak*" diye bir derdimizin olmadığını sizlere de açıkça söylüyoruz.

Karşı taraf yeter ki kendine güvenip bir siyasi diyaloga açık olsun. Mevcut sınırlar dahilinde halkların eşitlik ve özgürlüğüne yakın sonuçlar alınabilir. Ulusal demokratik talepler ileri düzeyde for-

müle edilebilir. Türkiye için demokrasi, ileri düzeyde gelişim gösterebilir. Biz "*buna varız*" diyoruz. Bunu ikide bir ayrılıkçılık olarak değerlendirmenin hiçbir anlamı yoktur.

Kaldı ki, en az tek ulustan müteşekkil bir Amerika kadar federalizm istiyoruz. Almanya kadar, İspanya kadar bir demokrasi ve onun gelişmiş bir gereği olarak federal sistem istiyoruz.

Bunu istemek neden ayrılıkçılık olsun?

Daha ilk adımları bile atmadan, bir halkın kimliğini, adını bile tanımak istemeyen anlayışın, ayrılıkçı olduğu, şovenist olduğu rahatlıkla söylenemez mi? Milyonlarca sayıdaki bir ulusu, yine tarihin en eski bir halkının kimliğini bu kadar inkar etmek, en daniskalı ayrılıkçılık değil midir? Neden gerçekler böyle görülmeyip de bizim çok makul, insani hak müdafaamız, hak savunmamız hemen ayrılıkçılık diye değerlendirilsin?

Sizlerde iyi görüyorsunuz ki, biz, tek taraflı oluşturulmuş ağır bir yanlış, saptırılmış değer yargılarıyla karşı karşıyayız. Buna istenildiği kadar "*katı marksist-leninist ideolojiye dayanıyor*" deyin, istediğiniz kadar "*en terörist ayrılıkçı hareket*" deyin, tüm bunlar suçlamadır. Ve hiçbir gerçekçi yanı yoktur. Gerçeklik, daha çok benim dile getirmeye çalıştığım görüşlerle bağlantılıdır.

Sadece halkımızdan fedakarlık istiyoruz

– *Sayın Öcalan, son yıllarda PKK, Türkiye Kürtlerinin sempatisini kazanmış ve hatta denilebilir ki aktif yardımlarını bile alıyor. Bunu neye bağlıyorsunuz?*

– Çok açık ki, halkımızın tarihi özlemlerine çok sınırlı da olsa, bir cevap teşkil etmesine bağlıdır. Yine unutmamak gerekir ki, Kürt halkı için ilk defa PKK mücadelesinde büyük bir özveriyle, gerektiğinde en zor koşullarda, tek başına hayatını feda eden binlerce kahraman insanın, ulusal kimliği için, demokrasi için, halk için hayatını gözünü kırpmadan adaması, halkın da bunu görüp değerlendirmesi bu ilginin, desteğin en temel nedenidir. Kürt halkı tarihte çok defa aldatıldı. Dolayısıyla, her öndere hemen inanmak istemez. Ne zaman ki gözleriyle gördü, kendisi için en büyük fedakarlık yapılı-

yor, en değerli canları kahramanca vermekten çekinilmiyor; işte o zaman, bu harekete varını-yoğunu seferber ederek destek verir, yardımcı olur. Olan da budur.

PKK, çok yerinde taktiklerle yirmi yılı aşkındır bir gelişmeyi göstermesiyle Kürt tarihinde çokça görülen ve birkaç aylık süre içinde daha kötü bir sonuca yol açan ilkel isyancılık geleneğini aşmış bir harekettir.

Hemen isyanla birlikte yenilme özelliğinde olmayan, tam tersine bir kişiyle, kendimle başlattığım bu isyanı giderek boyutlandırıp, bir kişinin isyanını bir halk savaşımına kadar taşırma yeteneğini göstermemiz, halkımızın büyük hayranlığına hatta mucizevi olarak değerlendirmesine yol açmıştır.

Bu Kürdistan tarihinde ilk defa gerçekleşen bir olaydır. Eğer gerçekten bu desteğin derecesini anlamak istiyorsanız bu gerçeğin altını çizmek gerekiyor. Halk, bütün isyanlardan –ki hemen kolay ezilip daha kötü bir statükoya yol açmışlardır– çekindiği için kolay desteğini vermezdi. Yıllardır oldukça başarılı bir grafik çizen hareketimizin yenilmezliğini gördükçe, inanılmaz bir ilgi ve desteği ortaya çıktı.

Yalnız 15 Ağustos Atılımı'ndan beri, onbir yılı geride bırakan acımasız bir teröre rağmen –ki, binlerce insanımız faili meçhul cinayetler biçiminde katledildi, milyonlarcası köyünden göç ettirildi, aç bırakıldı, yüzbinlercesi işkenceden geçirildi, onbinlercesi hâlâ tutukludur– bu halk hâlâ büyük bir destekle partiyi her şeyiyle destekliyorsa, bu partinin de bu halka layık çok kahramanca bir tarihe sahip olmasından ötürüdür. Başka hiçbir gerekçeyle, nedenle bu halk, bu partiyi bu kadar desteklemezdi.

Biz sadece halkımızdan fedakarlık istiyoruz.

Bu halka, soylu amaçlar dışında en ufacık bir çıkar sunmadık, maddi menfaatle bağlamadık. Tam tersine, varını-yoğunu adayacak yücelikte, kutsallıkta bir partiyi, binlerce kahraman şehidi sunmakla, bu desteğin özünü yakaladık.

Desteklenmemizin altındaki en temel nedenler bunlardır. Tabii ki, yaygın bir propaganda ve örgütlenme faaliyetimiz bütün mücadele biçimlerini; gerilladan tutalım barışçıl mücadele kampanyaları-

na kadar, hepsini uygun bir şekilde devreye koymamız, taktik olarak da her döneme özgün doğru adımlar atmamız, halkımızın güveninin daha da pekişmesine yol açmıştır. İkinci bir etmen olarak, bu yönlü bir örgüt olma niteliğini sürdürmemiz, halkımızın ilgi ve desteğini giderek artırmaktadır.

TC Kürt olan her şeye düşmandır

Sayın Öcalan, Türk hükümetine yaptığınız siyasi çözüm, "haydi konuşalım" çağrılarınıza ne gibi cevaplar aldınız?

– Karşımızdaki rejim, taş duvarlı bir karakteri temsil ettiği için, maalesef çağrılarımızı duymuyor veya duymazlıktan geliyor. Adeta duvara konuşuyoruz gibi bir durum sözkonusu. Dünyada da başka bir rejimin bu kadar katı olacağını sanmıyorum.

Çok iyi bilirsiniz ki, ABD gibi büyük bir devlet, birçok soruna duyarlıdır ve siyasal yaklaşır. Ama Türk rejimi, tarih içinde halklara karşı çok acımasız davranmıştır. En son olarak da Kürt halkını yutmakta o kadar kararlıdır ki, onun adına tek bir sesi bile, ne kadar insani, demokratik olursan olsun dinlemek istememektedir. Dinlerken, suçüstü yakalanacağını sanmaktadır. Bu gerçeğin de altını çizmek zorundayım. Bu halkın varlığını tanımamak, tarihini inkar etmek gerektiğini düşünüyor. Tabii bu, kendisinin egemen, barbar tarihi, büyük suçluluk tarihi oluyor. Tüm bu tarih boyunca hiçbir halkın varlığını tanımadı, sonuna kadar savaştı. İmha edeceği kadar imha etti, imha edemediğine de en büyük darbeyi indirerek, yakıpyıkarak geri çekildi. Aynı politikayı, Kürt halkına karşı da uygulama tutumu içerisindedir. Sonuna kadar varlığını inkar etmede ve yerle bir etmede kararlıdır. Başaramazsa çekilip gidecektir. En ufak bir insani-demokratik yaklaşıma, bu tarihi gelenek nedeniyle itibar etmek istemiyor. Sorun kesinlikle bizim açıklamalarımızın, anlaşılır olmaması veya çok sert radikal olması değildir. Hayır. Onun felsefesinde, hayat görüşünde herhangi bir halka, kültüre yer yoktur. Onun için bu kadar çılgın ve vahşidir.

Biraz TC ve Osmanlıyı yakından tanıyanlar, bir egemenlik biçimi olarak kendi halkına karşı bile çok otoriter, anti-demokratik ol-

duğunu tespit ederler. Özellikle Kürt halkına karşı daha da beterin beteri bir anlayışa sahiptir. Çünkü onlarca isyan yapılmıştır, hepsini de acımasızca ezmişlerdir.

Demirel'in de "*bu yirmidokuzuncu isyandır, onu da ezeceğiz*" biçiminde bir değerlendirmesi vardır. Daha bugün bile Şili'de, "*Türkiye'de bir Kürt meselesi yoktur*" diyerek, Kürt halkını ve sorununu tanımamaktadır. Böyle olunca da bizim açıklamalarımızın "*betondan bir duvara*" çarpıp geri dönmesine şaşmamak gerekiyor.

Ve gerçekten uluslararası alan başta ABD olmak üzere, stratejik çıkarlar nedeniyle temel güçleri de arkasına alınca, ne kadar vahim bir tutumla karşı karşıya olduğumuzu ve hiçbir insani-demokratik çözüm çağrılarımızı dinlemeyeceğini sizler de taktir edersiniz. Biz ne kadar olumlu bazı reformları önersek bile, hiç duymak istemiyor. Sadece PKK'yle değil, kesinlikle silahlı mücadeleyle alakası olmayan örgütler de vardır, onlarla da görüşmek istemiyor. Çünkü içinde Kürt olan her şeye düşmandır.

ABD'nin, özellikle sizin vasıtanızla görmesi gereken gerçek budur. Bu taştan duvarları biraz yumuşatmak için çabalarımıza ihtiyaç vardır. Bu sizin görevinizdir de. Çünkü arkasında siz varsınız; herhalde bu kadar sert olmasından yana değilsiniz. Çünkü bu, büyük bir insanlık suçu ve soykırımdır.

Vicdanımıza hitap ediyorum!

İnsani-demokratik olan tutum kimdedir; kireçleşmiş bir beyin, betonlaşmış bir yürek kimdedir? Siz takdir etmelisiniz.

Halklarımız için federe sistem gereklidir

– Sayın Öcalan, diyelim ki Türk hükümeti, Kürt azınlığı için, bir federe çözümü göze aldı. Bu çözüm etkili olur mu? Çünkü Kürtlerin büyük bir kısmı Güneydoğu'nun dışında, İstanbul, İzmir, Ankara ve diğer batı metropollerinde yaşıyor. Eğer federe çözümü, Kürtlerin acılarını dindiren bir yol olarak görmüyorsanız, nasıl bir alternatifi ufukta görüyorsunuz?

– Kendi devlet modelinizi gözler önüne getirerek, bizim bir federal sistemi geliştirmemizin gerçekçi olup olmadığını daha iyi değer-

lendirebilirsiniz. Ve daha değişik çözümlerin de nasıl geliştirilmesi gerektiğini anlayabiliriz.

Her şeyden önce, Kürtlerin neredeyse yarısının Türkiye metropol kentlerine taşındığı doğrudur. Ama hâlâ sınırlara sahip, ezici Kürt yoğunluklu bir Kürdistan ülkesinin de olduğu bir o kadar gerçektir. Unutmayalım ki, daha M.Ö. Ksenefon'un Onbinlerin Ricatında, bu ülkenin adını belirtmesi gerçeği vardır. Türkler, ancak M. S. 10. yüzyılda buraya ilk adımlarını basar. Burarın da Türkiye olarak değerlendirilmesinin tarihi yüz yılı geçmemektedir. Hatta Kürtlerin varlığı tarihte dörtbin yılı gerçerken Türkiye'nin varlığı ise son yüz yıl içinde bir ulus olarak kendinden bahsettirmeye çalıştığını bilmekteyiz.

Bunlar da bir yana, örneğin siz aynı ulussunuz, neden federal bir sistem uyguluyorsunuz? Hem de 52 federe devletiniz var. O halde, niye ülkesinin ve kendisinin ismi, belki de insanlık içinde en eski olan bir halkın federe sistemi olmasın? Ayrıca metropollerde çok sayıda insanımızın olması, ekonomik sorunlardan, işkence ve baskıdan dolayıdır. Bu Kürdistanlı kitle batıdaki Türk halkının sorunlarını da ağırlaştırıyor. Tabii kendileri de çok ağır yaşam koşulları altında yaşamaktadırlar.

Gelişecek bir federe sistem, milyonlarca insanı bir çırpıda tekrar anavatanlarına döndürecektir. Avrupa'da da iki milyona yakın Kürt var. Onların da baskı ve ekonomik nedenlerle göç ettirildiğini biliyoruz. Bir federe sisteminin gelişmesiyle onların da, Avrupa'nın başına sorun olmadan, kendi anavatanlarına döneceğine eminiz. Diğer kalan Kürtlerin sorunları demokrasi çerçevesinde düşünülebilir.

Geniş bir demokrasi, Türkiye için de geçerli olduktan sonra, metropoldeki Kürtler de kendileri için okul açabilirler. Basın-yayın kurumlarını geliştirebilirler. Buna neden şaşalım ki? Böyle oldu diye, neden endişeler duyalım ki? Geniş bir demokrasi gereği, isteyen batıda kalır, isteyen doğuya gelir.

Federe sistem; tarihi, toplumsal, siyasal, kültürel nedenlerden dolayı gereklidir. Sadece demografik olarak, nüfus dağılımına bakarak, federal sistemin elverişli olmayacağını söylemek, kendi devlet gerçeğinizle de bağdaşmadığını çok iyi bilmekteyiz.

Başka bir biçim düşünülebilir mi? Başlarken de vurguladığım gibi, çeşitli birlik biçimleri vardır. Konfederasyonlar, gevşek birlik biçimleri, yine otonomi biçimleri vardır. Bütün bunları, ancak siyasal diyalogu geniş bir biçimde hayata geçirmekle tartışıp sonuçlandırabiliriz.

Bizim karşımızdaki anlayış, taş duvardan örülü olduğu için, hangi uygun biçimler altında devleti yeniden düzenleyeceğimizi anlamak istemiyor. Yoksa Kürt halkının ulusal-demokratik taleplerine uygun bir devlet biçimlenişini gerçekleştirmek ve bunu anayasaya taşırmak imkansız değildir. Hatta bu mevcut ağır krizin aşılması için tek doğru yoldur. Unutmayalım ki, bugün Türkiye dünyada en ağır ekonomik, sosyal, siyasal krizi yaşıyor. Ve uluslararası sınırları zorlayarak terörizmi uyguluyor. Bunu aşmanın yolu, siyasi diyalogla birlikte gelişecek olan yeni bir devlet yapısının ortaya çıkmasından geçer. Bunun dışında, Türkiye için bir çıkış yolu yoktur.

Kutsal direnme hakkımızı kullanıyoruz

– *Sayın Öcalan, hem Türk hükümeti, hem de Birleşik Devletler hükümeti PKK'yi "terörist örgüt" olarak nitelendiriyor. Eğer sizin düşüncelerinize göre bu böyle değilse, ne düşünüyorsunuz?*

– Birinci sorunuza karşılık olarak en büyük terörist anlayışın ve uygulamanın ne olduğunu gösterdik. Biz hiçbir halkın, hatta tek bir yabancının bile haksız yere bir damla kanını dökmüş değiliz. Kendi ülkemizde, mutlak insan olmanın bir gereği olarak, kimliğimizin tanınmasını, ulus ve halk olarak bazı haklarımızın kabulünü istemekten, bunun için gerekirse direnmekten başka çaremizin olmadığını sizlere söylüyorum.

Terörizm bunun neresinde?

Siz kefil olun, "*alın size kimliğiniz, ulusal-demokratik haklarınız*" deyin, ben bir an bile, şiddete başvurmamayı taahüt ediyorum. Ama siz, benim haklarımı bana tanımayı taahüt edemiyorsunuz, ABD taahüt edemiyor, Türkiye taahüt edemiyor. Bilakis TC halk olarak "*yoksun*" ve "*hiçbir hak ileri süremezsin*" diyor. Bunun için

de tarihten günümüze kadar, en zorba, barbar bir güçle bizi soykırımdan geçirmek ve yok etmek istiyor. En büyük terörizm bu değil de nedir?

Bazı gerçekleri ters görmeye çalışıyorsunuz.

Bir halkın kutsal direnme hakkını temsil etmekten başka hiçbir sorunu olmayan bir mücadeleyi, en büyük uluslararası terörist güç olarak değerlendiriyorsunuz. Hak bunun neresinde, adalet bunun neresinde, gerçeklik bunun neresinde?

Bir halkın varlığını inkar etmek, en soysuz, rezil bir yaşamı kabul etmek, size göre uygarlığın bir gereği midir?

Amerikan bağımsızlık savaşında sonderece terörist anlama gelebilecek birçok eylem biçimleri denediniz ve Amerikan ulusal kurtuluşunu böyle sağladınız. Bu yüzden benim sizi terörist olarak ilan etmem doğru mudur?

Kaldı ki biz, sizler kadar da bağımsız büyük bir devlet olmak istemiyoruz. Bizim istediğimiz aynı devlet çatısı da dahil olmak üzere, bazı temel insani taleplerdir. Bunların içinde kendi ulusal kültürünü, dilini yaşama geçirme hakkı var. Yine siyaset yapma, dilediği gibi ekonomisini kurma, geliştirme hakkı var. Bunları istemek neden terörizm olsun? Eğer, karşı taraf da "*ben bu hakları vermeye varım*" derse, biz bir günde şiddeti karşılıklı olarak durdurabiliriz.

Yeter ki, üzerimize soykırım amaçlı gelinmesin, arabulucu olduğunuzu kabul edin. Evet, her an durdurmaya hazırız.

Gerçek buyken, hâlâ kalkıp "*ABD, TC, sizi terörist ilan ediyor, buna karşı ne dersiniz?*" demek, gerçeklerle alay etmektir.

Ben bu sözlerin, en gerçekçi biçimde ABD ve TC için doğru olacağını söylüyorum.

Terörist olmadığımızı söylemekle bazı adımları atmak için sahtekarlık yapmaya gerek görmüyorum. Ve hiçbir zaman da kendimizi terörist olarak, sizin söylemek istediğiniz anlamda değerlendirmiyorum. Çok kutsal, çok kahramanca bir insanlık savaşımını veriyoruz. Sadece Kürt halkı için değil, Ortadoğu'da çok sayıda imha edilen kültür için de savaşıyoruz. Helen kültürü, Ermeni kültürü, Süryani kültürü, Arap kültürü ve Çerkez kültürü var. Bunun gibi irili-ufaklı birçok kültür daha vardır. Yani sayısız halkın kültürel özerkliği için de bir savaş yürü-

tüyoruz. Buna, neden "*terörist*" denilsin? Bunu tanımayan karşı taraftır. Zorla, acımasızca bastıran TC'dir. Terörizm bu değil de nedir?

İnsanlık adına yürüttüğünüz bir savaşı, asla lekeli bir mücadele olarak değerlendiremem.

Her şeyi kabul ederim, ama "*yürüttüğümüz mücadele terörizmdir, bundan vazgeçmeye hazırım*" gibi bir sözü, ABD ve TC benden hiçbir zaman duymayacak.

Türk özel savaşının en büyük destekçisi İsrail'dir

– Sayın Öcalan, İsrail'e karşı terörist eylemlere giren aşırı Filistin örgütleri ile PKK'nin ne gibi bir ilişkisi vardır veya ne gibi bir yardım vermektedir?

– 1980'lerin başında, sınırlı bazı ilişkilerimiz sözkonusuydu. Ama FKÖ'nün özellikle Ankara'da büro açılmasıyla birlikte, giderek bizden uzaklaştığını ve daha 1982'lerden itibaren kendi başımıza, Ortadoğu'da Kürt halk toplulukları içinde geliştik. Biz her ne kadar ilişki geliştirmek için çaba harcadıysak da Türkiye'nin dayatmalarından dolayı Filistin Kurtuluş Örgütü bizimle ilişkileri geliştirmedi. Kendi öz gücümüzle varlığımızı sürdürmekteyiz.

İsrail sorununa gelince, bunu biraz daha değişik anlamak gerekiyor. Türkiye rejiminin uluslararası alanda pazarlanmasında ve PKK'nin de yine uluslararası alanda ağır bir suçlama altında bırakılmasında bir kısım İsraillinin –özellikle Türkiye ile irtibatı güçlü olanların– birinci derecede sorumluluğu vardır. Onlar, Türkiye'nin uluslararası alanda pazarlanmasında aktif görev almışlardır. En büyük insan hakları ihlali ve en büyük soykırım Türkiye'dedir. Maalesef, "*İsrail ile dost olan tek ülke Türkiye'dir*" diyen İsrail, çeşitli biçimlerde tüm gücüyle üzerimize gelmiş ve Türkiye'nin tüm suçlarını da örtbas etmişlerdir.

Soykırımı en ağır yaşayan bir halk olarak, Yahudi halkının, özellikle İsrail devletinin önemli çevrelerinin Kürt halkına karşı Türkiye ile ilişki içinde hareket etmesini sonderece tehlikeli bulmaktayız. İsrail olmasaydı, Türkiye tek başına uluslararası alanda bu kadar üzerimize gelemezdi. İslam ülkeleri içinde "*sadece Türkiye beni*

destekliyor" diye, İsrail bu kadar mazlum, kutsal direnme hakkını kullanan bir halkın karşısında olmamalıdır.

Bizim İsrail'e karşı yönelttiğimiz herhangi bir saldırımız yoktur.

İsrail'in tek taraflı Türk rejimini bu kadar destekleyip, üzerimize saldırmasını anlayamıyoruz. Bir an önce bu tutumundan vazgeçmesinin daha doğru olacağı kanısındayız. ABD'nin bile ölçüsüz üzerimize gelmesinde, sanıyorum bazı İsrail lobilerinin de kesin etkisi vardır. Türkiye onlara bazı sözler veriyor, onlar da Türkiye'nin sözlerine kanarak veya kendi çıkarlarına uygun bularak, sınırsız bir biçimde üzerimize geliyorlar. Bunu sonderece sakıncalı, haksız ve çok çektikleri soykırıma destek olduğunu, bu vesileyle hatırlatmak isterim.

Eroin ticareti büyük bir safsatadır

— Sayın Öcalan, Türkiye ve bazı diğer ülkeler, PKK'nin eroin satışıyla kendini finanse ettiklerini söylüyorlar. Bu itham hakkında ne söyleyebilirsiniz?

Bu da en büyük yalanlardan ve suçunu örtbas etmek için, karşı tarafa yüklemek küstahlığından başka bir değerlendirme değildir. Uluslararası uyuşturucu ticaretine en kapalı olan, ona en karşı duran, hatta çok açık söyleyeyim, içimizde neredeyse uyuşturucuya, içkiye karşı en radikal tavrı olan harekettir. Çok iyi biliyorsunuz ki, uyuşturucuyu çeken insanların da, uyuşturucuya alet olan insanların da ortaya çıkması mevcut uluslararası sistem ve mafya tarzı devletlerle yakından bağlantılıdır.

Bize yapılabilecek en büyük kötülük, PKK'yi uyuşturu ticaretinde bir araç olarak değerlendirmektir. Terörizm iddiası ne kadar büyük bir yalansa, onun ikinci tamamlayıcı yalanı da PKK'nin uyuşturucuyla irtibatı olduğunu söylemektir. Ben çok iyi biliyorum ki, bizde tek bir kişinin bile uyuşturucuyla uğraşmasına imkan yoktur. Biz uyuşturucudan nefret ediyoruz. Ve herkes bizim gibi olsaydı, bu dünyada tek uyuşturucu kullanan bir kişi bile kalmazdı. Dolayısıyla ticareti de olmazdı.

Bu konuda dikkatinizi çekmek isterim; daha 1980'lerden itibaren Türk polisinin bir "*tez*"i ve bu "*tez*"e dayalı bir çalışması vardı.

Halkımızın önemli bir kesimini 12 Eylül rejimiyle birlikte göç ettirilmeye çalışırken, Avupa'dan muhtemelen geliştireceğimiz mücadeleyi karalamak için bir tuzak kurdu. Yine oradaki gençlerin mücadeleye katılımını önlemek için afyon ticaretini yöntem olarak seçmesi vardır.

İlk defa sizlerin bunu dikkatle değerlendirmesi gerektiğini söylüyorum. Gerçekten bu bir oyundur ve mutlaka araştırıp sonuçlarını öğrenmelisiniz. Türk polisinin Kürt gençlerini, kurduğu uyuşturucu şebekelerinde yaygın olarak kullandığını bilmek gerekiyor. Şu anda binlercesi Almanya'da tutukludur. Bunları yapan da, yaptıran da Türk polisidir. Neden? Bir taşla birkaç kuş vurma misali. Bir; bu gençleri uyuşturucuya alıştırıyor. İki; bunların üzerinden sağladığı gelirin büyük payını polis cebine indiriyor. Kontrgerillanın gelirinin önemli bir kısmının bu olduğu, Türkiye'de JİTEM de, yani jandarma istihbarat örgütlenmesinde tartışma konusu yapılmıştır. Cem Ersever olayında belgelere de geçmiştir. Yaygın olarak uyuşturucu ticaretiyle kendilerini finanse ettiklerini kendileri söylemektedir. Üç; bununla mücadelelemizi, işte "*Kürtler uyuşturucu şebekesinde yer alıyorlar*" kanısını yerleştirmek istiyorlar. Bu gençler için de işte "*PKK ile bağlantılıdır*" diyorlar. Dolayısıyla "*PKK'de uyuşturucuyla bağlantılıdır*" propagandası yapılıyor.

Böyle melun, vahim bir yanılgıyı uluslararası alanda ortaya çıkarmak için sizlere anlatacağım. Palme cinayeti de benzer bir biçimde uluslararası alanda terörist olduğumuzu ispatlamak için, bizzat bu karanlık çevreler tarafından düzenlenmiştir. TC ülkemizi gençlerden boşalttı, uyuşturucuya bulaştırdı ve bunları uluslararası alana taşırdı. Tek bir Kürt gencinin, Türk polisinin desteği olmadan dünyaya bu kadar savrulması, uyuşturucu trafiğinde yer alması mümkün değil. Bu pasaportları herhalde ben veriyor değilim. İstense bir günde gidiş yolları kapatılabilir. Kaldı ki bir ulusal soykırım politikası olarak, tüm gençlerin ülkesinden boşaltılmasını bu rejim temel politika yaptı. Bunun diğer bir biçimi de, geri kalan gençliği de tarikatlarda örgütlenmesidir.

Bugün Türkiye'de bazı tarikatlar Hizbullah benzeri örgütlenmeler dini temelde PKK'ye karşı çıkarılıyor. Bunda Türk polisinin pa-

yı büyüktür. Bir, afyona bulaştırıyor, iki, dine, sahte tarikatlara bulaştırarak, gençlik potansiyelinin ulusal kurtuluş mücadelemize akmasını engellemeye çalışıyor. Politikanın özü budur. Maalesef Avrupa'da, çok sayıda yanıltıcı bilgiyi Alman polisine de ulaştırarak, PKK'nin, etkin olarak uyuşturucu ticaretinde yer aldığını propaganda ediyorlar. Bu, söylediğim gibi, ağır bir suçlamadır. Kesinlikle uzaktan-yakından ilişkimiz yoktur da demeyeceğim, şiddetle bunun karşısındayız.

Uluslararası mahkemelerde kanıtlansın, bir tek gerçek PKK'li uyuşturucuya bulaşmışsa, ben sizin bütün suçlamalarınızı kabul ederim. Ama bu tür tek bir suçlama yoktur. Sadece, ortak propaganda var, saptırma var ve gençliğimizin üzerinde büyük oyunlar vardır. Siz de yine takdir edersiniz ki, zenciler üzerinde de geçmişte buna benzer oyunlar oynanmıştı. İşte biz bunun kurbanıyız. Gerçekler söylediğim gibidir.

Biz uyuşturucuyu da, onu kullananı da, kullandırtanı da her zaman kınıyoruz. "*En çok uyuşturucuya kapalı, onun ticaretine ve kullanılmasına karşı olan bir hareket kimdir, bir halk kimdir?*" sorularına cevabımız; "*PKK hareketi ve halkımızdır.*"

ABD'de de değerli dostların olduğuna inanıyoruz

– Sayın Başkan, Amerikan kurumlarının çıkarlarını veya şahıslarını Türkiye'de veya başka yerde PKK hiç hedef seçmiş midir?

– Kesinlikle şimdiye kadar, direkt bir ABD kurumuna ve kişilerine yönelik eylemlerimiz olmamıştır ve hedef seçilmemişlerdir. Hatta Kürdistan'da yakalanan birkaç Amerikalı en iyi bir biçimde misafir edilerek daha sonra bırakılmıştır.

ABD ile hiçbir savaş içinde olmadığımız halde, ABD'in ve istihbarat çevrelerinin PKK'yi dünyada en büyük tehlike olarak görmesine ben şaşıyorum. Biz ABD'ye ne yaptık da, ABD bu kadar dünya çapında üzerimize geliyor? Oldukça garip ve gözü dönmüş bir tavır. ABD ne hakla kendisiyle açık veya gizli bir savaşımımız olmadığı halde, bir bireyine karşı en küçük saldırımız söz konusu olmadığı halde, bu kadar üzerimize geliyor?

Gerçekten, ben bunun nedenlerini size sorarak anlamak istiyorum. Biz nerede ABD'nin çıkarlarına saldırmışız da, ABD de bizim üzerimize geliyor? Her gün demeç üzerine demeç veriyor, "*Türkiye'nin PKK'ye karşı mücadelesini destekliyoruz.*" Neden? Haklı mıdır? Türkiye'nin Kürt halkının varlığını inkar etmemesini, soykırıma gitmesini istemiyorsan, o zaman neden destekliyorsun? Haydi PKK'ye karşı TC'yi destekliyorsun, diğer daha ılımlı Kürt örgütleri var, hak talebinde bulunuyorlar, neden onların bu talebini desteklemiyorsun da sürekli Türk faşizmini destekliyorsun? Bu, çok haksız bir destekleme olduğu kadar, Kürt halkına ve partimize karşı saldırgan bir tavırdır. Değiştirilmesi gerekiyor. Kürt halkı kendini iyi savunamıyor diye, ABD'ye karşı da savunmasını iyi yapamıyor diye, bu kadar azgınca saldırmak mı gerekir?

ABD'de de değerli dostların olduğuna inanıyorum.

Sizin gibi gerçeği daha objektif ölçüler içinde değerlendirmeye çalışan insanların az olmadığını da biliyorum, ama buna rağmen, hakim devlet politikanız olarak, çok haksız bir konumda olduğunuzu, yıllardır "*Türkiye'yi destekliyoruz*" adı altında çok tehlikeli bir soykırım politikasına alet olduğunuzu, size hatırlatmak isterim.

Desteğe ihtiyacı olan Türkiye değildir. Gerçekten demokrasiye inancınız varsa, insan haklarına saygınız varsa, yapmanız gereken tek şey; insan haklarını savunan, demokrasi mücadelesini veren hareket olduğumuzu görmenizdir. Belki de tarihin tanıdığı en büyük soykırıma karşı kutsal varlığını korumaya çalışan Kürt halkıdır. En zor koşullarda mücadele veren ve tarihte eşine ender rastlanan, belki de Roma'nın İsa'ya zulmünden daha fazla zulmü uygulayan bu barbar rejime karşı bu halk adına bu mücadeleyi yürüten bir örgütlenme neden desteklenmesin. Bunu yaparsanız, insan haklarına karşı da, demokrasiye karşı da ve uluslararası alanda daha uygarca bir ilişki biçiminin gelişmesine de katkıda bulunmuş olacaksınız.

Bu temelde sizi aydınlattığıma inanıyorum. Sizlerin de geniş bir çevrenizin olduğunu, onların da bu temelde aydınlatılmış olacağına

inanıyorum. Siz talep ettiğiniz için, bazı gerçekleri çok yalın bir biçimde cevaplandırmaya çalıştım. Umarım bundan sonraki gelişmeler daha sağlıklı olur. Ve sizlerle de daha anlayışlı bir diyalog içinde bulunma imkanı doğar. Sizleri selamlıyor, saygılarımı sunuyorum.

İnsanı kurtarmak istiyoruz ve asla kapitalizme teslim olmayacağız

Kürdistan devrimi bugün dünya enternasyonalizminin odağına oturmuştur. Bu kendiliğinden gerçekleşen bir durum değildir. Böyle olmasının temel nedenleri var.

Her şeyden önce reel sosyalizmin çözülüşü ve ulusal kurtuluş devrimlerinin tam sonuca doğru gitmemeleri ve 1980'lerden sonra dikkatler Kürdistan devrimine kaymıştır. Yine bunun altında uluslararası gerçeklikle birlikte Türk sömürgeciliğinin de büyük etkisi görmek gerekiyor. Türkiye'nin bir NATO ülkesi olması, yine Ortadoğu'da bu ülkeye önemli rolller atfedilmesi mücadelemizin de önemli bir rolle bürünmesini ortaya çıkarmıştır.

Kürdistan devriminin gelişimi Ortadoğu ülkelerininde de bir devrimin gelişmesi anlamına gelmektedir. Hem de bir Fransız ve Ekim devrimleri ayarında uluslararası etkisi büyük olan bir devrim.

Sadece coğrafi, siyasi olarak değil, içerik olarak da reel sosyalizmi çözülüşe götüren nedenler tarafımızdan çözülüp aşılmıştır. Gerçekleşen sosyalizmde sosyalist kişilik ve sosyalist demokrasi yaratılamamıştır. Bundan dolayı Kürdistan devrimi, evrensel özelliği olan bir devrim düzeyine yükseldi. Zaten klasik devrim anlayışıyla, reel sosyalizmi yaratan parti anlayışıyla hareket etmiş olsaydık başarıya gidemezdik. Bizim reel sosyalizmin çözülüşünden sonra başarıyı yakalamamız, askeri, si-

yasi ve diplomasi çalışmalarımızdan çok örgütsel gelişmeyi, yeni bir parti ve önderlik modelini geliştirmemizden kaynaklanmaktadır.

İnsanlığımızı dünyayla, insanlıkla, devrimci hareketlerle paylaşmaya hazırız.

Üzerinde yaşadığımız Mezopotamya toprakları insanlığın doğuşunda belirleyici bir yere sahiptir. Temel uygarlıklar buradan dünyaya yayıldı. İnsanlık bu topraklara çok şey borçludur. İnsanlığın bugün yaşadığı karanlık, yaşanan toplumsal tahribatlarla birlikte dünyanın neredeyse yaşanılamaz bir hale gelmesi, yeni bir kurtuluş ufkuna, felsefesine ve devrimci iradesine büyük ihtiyaç duymaktadır. Yine bu topraklar çok sayıda peygamber ve filozoflar ortaya çıkarmıştır. Kürdistan devriminin böyle gelişmesi için tarih, adeta bir kez daha tekerrür etmektedir.

Emperyalizm insanlığa aykırı bir insan malzemesi ortaya çıkarmıştır. Bu, insan doğasına ve karakterine terstir. Bunu red ediyoruz. Hem de çok kökten red ediyoruz. Bizim verebileceğimiz en temel ders köklü insanlık dersidir.

PKK hareketi olarak kendimize güveniyoruz. Teknikle, zenginlikle bir şey vaat etmiyoruz. "*Şöyle ekonomik kalkınma yapacağız, şöyle yer altı yer üstü zenginlikleriyle bir katkıda bulunacağız*" demiyorum. Bizim söyleyebileceğimiz insan olmak için yaşayacağız ve bundan hiçbir zaman vazgeçmeyeceğiz.

Şu an yaşanan tersinden bir barbarlıktır. Biz bu barbarlığa karşı direniyoruz. Başarılı olacağımıza da son derece inanıyorum. Belki bazıları hâlâ bizim düzeyimizi görmek istemeyebilirler. Kendi barbarlıkları, acımasız terörizmi yerine bizi terörist ilan edebilirler. ABD emperyalizmi daha dün Hiroşima'yı, Nagazaki'yi korkunç bir terörle de demiyeceğim, en barbar bir silahla yok ettiler.

Mevcut durumda bütün cinayetlerin ve katliamların arkasında hangi sistem var? En büyük terörizm kimin sistemindedir? Kimin devletindedir? Bunları değerlendirmekten vazgeçmeyeceğiz. En büyük teröristlerin bunlar olduğunu ısrarla söyleyeceğiz.

"*Yeni dünya nizamı*" aslında insanlık tarihinin tanıdığı en büyük nizamsızlıktır. Ortada bir nizam değil, çığırından çıkmış her türlü haksızlıkla, her türlü doğal denge bozukluklarıyla, toplumsal çürü-

müşlükle gittikçe ağırlaşan bir dengesizlik var. Herkes bu dengesizliğin sonuçlarını şimdi biraz daha iyi görebiliyor. Çürüme gelişmiştir, sorunlar ağırlaşmıştır. Şimdi eski tarz bir mücadeleyle veya klasik halk savaşları yöntemleriyle bir süreci tekrarlamak, deyim yerindeyse "modası geçmiştir." Kesinlikle yeni insanlık düzeni için daha gelişmiş, güncelleşmiş, insanlığın temel problemlerine sosyalist bakış açısını hem felsefi, moral olarak hem de bilimsel temelde çözüm getirilmesi kaçınılmazdır. Bu anlamda emperyalist nizamsızlığa, düzensizliğe karşı yeni bir enternasyonalizm kaçınılmazdır.

Dev gibi sorunların kaynağı kapitalist-emperyalist sistemdir. Emperyalist metropollerin sorunları eskisinden daha fazla ağırlaşmıştır. Neredeyse daha değişik bir barbarlaşmayı Avrupa'nın, Amerika'nın merkezinde görmekteyiz. Geri bırakılmış ülkeler, nüfus patlamasıyla, her türlü hastalıkla neredeyse yaşanmaz bir hale gelmişler. İnsanlığı 19 ve 20. yüzyıllardan daha ağır sorunlar 21. yüzyılda bekliyor. Dolayısıyla eski tarz halk savaşları veya klasik devrim anlayışları temelinde değil de, insanı esas alan, insan doğasını ve toplum içerisindeki özgürlük konumunu temel alan bir sosyalist çığırın, bir sosyalist yenilenmenin kesin gelişmesi kaçınılmazdır.

Ulusal kurtuluştan daha fazla toplumsal, hümanist, insancıl ve enternasyonal bir parti haline gelmek için gücümüzü seferber edeceğiz. Çünkü insanlığın ufku karartılmıştır. Bu ufka açıklık getirmek gerekiyor. Her zamandan daha fazla şimdi insanlık iddialarını temsil etmek durumundayız. Koşullar ne kadar ağır olursa olsun burda ısrarlı olmalıyız. Bu bizi yeni dönemin enternasyonalizmine götürecektir. Kürdistan devrimi herhangi bir devrim gibi gözükse de bugün geldiği boyutla önemli enternasyonal etkileri ortaya çıkarmıştır.

Sosyalizme yoğun saldırılar var. Reel sosyalizmin çözülüşünden sonra da sosyalizme saldırılar devam etmektedir. Günümüz Avrupası sosyalizmin mezara gömülmesi için büyük çaba harcamaktadır. Tıpkı Fransız Devrimi sonrasında, restorasyon döneminde görüldüğü gibi bir devrimi önleme histerisine kapılmıştır. Amansız bir sosyalizm düşmanlığı geliştiriyor. Avrupa emperyalizminin bu durumu Avrupalılarda karamsarlık yaratmıştır ve devrime olan umutları zayıflatmıştır. Fakat sistemle olan çelişkiler bitmiş değil, daha da derinleşmiştir.

Yapılması gerekenin bilimsel sosyalizmin bir bilim olarak güncelleştirilmesidir. Biz kendi paratiğimizde bunu yaptığımıza inanıyoruz. Bu anlamda dağılan sosyalizmin esası değil, döneme cevap teşkil etmeyen, eski dönemin taktik ve bazı stratejik hatalarıdır.

Sosyalizmin iddiaları her zamankinden daha çok insanlık için gereklidir. İnsanlık ya sosyalizmle var olacak ya da kapitalizmin barbarlığında yok olup gidecektir. Eğer insanlığın yok olmasını istemiyorsak sonuna kadar sosyalizmde ısrarlı olmalıyız.

Bugün dünya devrimcileri sanki birer suçluymuş gibi kendilerinden kuşku duyuyorlar. Bu hiç de doğru bir tutum değildir. Kendisinden kuşku duyması ve utanması gerekenler devrimciler değil, emperyalistlerdir. Biz PKK hareketi olarak sonuna kadar devrimin büyük haykırışını yapabiliriz. Bunu yaparken kof bir böbürlenmeyi değil, yine teorik temelleri olmayan, iradeye dayanan bir çıkış olarak da değerlendirmiyorum. İnsan doğası bizim tarafımızdan çok iyi değerlendirilmiştir. İnsanın temel karekteristik özelliklerine büyük saygı duyuyoruz.

Biz kapitalist-emperyalist sistemin tahrip ettiği insanı kurtarmak istiyoruz. Asla bu kapitalizme teslim olmayacağız. Bütün dünya birleşse, bütün devrimler sönse de kendi insanlık iddialarımızla kapitalizmin dayattığı yaşama karşı sonuna kadar direneceğiz.

Kürdistan devrimi dar ulusal bir devrim değildir. Görünüşte ulusal, özünde insanlık devrimidir. Hatta bu devrim başarılırsa ulusal bir cumhuriyet değil, bir insanlık cumhuriyeti devrimdir.

Sınırlar bizim için fazla önemli değildir. Sınırları örmek diye bir sorunumuz da yoktur. Ama insanın ve halkların bağımsızlığı için son derece amansız bir araç ve bunun uğruna büyük bir savaşımımız sözkonusudur. Biz fetheden insanı, fethetmesi gereken halkı ortaya çıkarıyoruz. Bu sosyalist bilime büyük bir katkı ve kazanımdır.

Yine bugün Kürt ve Türk halkı arasındaki ilişkilerimize baktığımızda bir karışıklığı görüyoruz. Emperyalizm iki halk üzerinde de değişik biçimlerde işbirlikçilerine dayanarak çok karmaşık bir baskı ve sömürü sistemi oluşturmuştur. Türk sömürgeciliği bugün tarihin tanıdığı en eski bir kültürü, Kürt halkını yoketmek istiyor. ABD ve Almanya gibi bazı devletlerin stratejik ve çok bencil çıkarları bu insanlık ve kültür hazinelerini bir daha dirilmemecesine tarihin karanlıklarına gömmek

istiyorlar. Bizim yaşadığımız sıradan bir sömürü olayı değildir. Salt bir siyasi baskı da değildir. Ulusal baskıyla bile izah edilecek bir durum değildir. Örneği görülmeyen bir soykırım politikası halkımız üzerinde yürütülmektedir. Emperyalizm bunu görmek istemiyor. Görmediği için "*Bosna*" diye feryat ediyor. "*Çeçenya*" diye isyan ediyor. Her gün uyduruk sorunlarla kamuoyunda kendi imajını kurtarmak istiyor. Aynı şekilde Kürt sorununda da en ikiyüzlü ve sonuna kadar faşist Türk rejimini destekleyerek bu soykırımdaki suçunu bir türlü görmek istemiyor. Batı'nın demokratları ve sosyalistleri kendi ülkelerinin bu ikiyüzlülüğünü mutlaka görmelidirler. Bu ezilen Kürt ve dünya halklarıyla en anlamlı enternasyonalist dayanışma olur.

Hiçbir suç soykırım suçu kadar affedilmez değildir.

Kürdistan'da bir suç durumu vardır ve bütün kapitalist ülkeler bu suça bulaşmıştır. Boşuna dünyanın bir nolu terörist gücü olarak ilan edilmiyoruz. Bunlar yavuz hırsız misali, hem en ağır insanlık suçunu işliyorlar, hem de bizi suçlu ilan ediyorlar. Bunun için Avrupa'da büyük oyunlar düzenlendi. Örneğin bir Palme cinayeti NAT● içi gerici güçler, Reagen, ve Kohl'un işbaşında olduğu bir dönemde bu cinayet işlendi. Baştan sona kadar PKK'nin terörist ilan edilmesi ve sosyalizm düşmanlığını körüklemek için bu cinayet işlendi. Bizi ayakta kalan tek marksist-leninist ve dünyanın en tehlikeli hareketi olarak değerlendiriyorlar.

Biz bundan ancak gurur duyabiliriz. Almanya'nın bize bu kadar saldırması bizim birkaç şiddet eylemi gerçekleştirmemizden dolayı değildir. Bizden korkuyorlar, sosyalizmden korkuyorlar. Bizim şahsımızda sosyalizmi öldürmek istiyorlar ve bunu başaramadıkları için de öfkeleniyorlar. Avrupa'da alnı ak, sosyalizm iddialarına kahramanca bağlı olan bir parti olmaktan gurur duyuyoruz.

Kürdistan devrimi dar milliyetçi bir devrim değildir. Kürdistan devrimi aynı zamanda bir Türkiye devrimidir. Başarılan Kürdistan devrimi, başarılan Türkiye devrimidir. Hatta ●rtadoğu, Kafkasya ve Balkan devrimleridir.

Biz Türkiye halkıyla her zaman için ilişkilerimizi yeniden düzenlemeye hazırız. Hatta sınırlar sorununu gündeme getirmeden, belli bir coğrafi bütünlük içinde halkların tarihi, kültürel ve siyasal özgürlük dü-

zeylerini eşitlik temelinde ilişkileri yeniden düzenlemeye hazırız. Temel de istediğimiz Kürt halkının soykırımına son verilmesi ve ilişkilerin daha insanca aynı topraklar üzerinde düzenlenmesidir. Sömürgeci Türk rejimi bu talebimize daha fazla kan, daha fazla şovenizmle cevap veriyor. Türk halkı ağır bir şoven dalganın etkisi altına alınmıştır. Enternasyonal bir yaklaşım içinde olmamıza rağmen, çok etkili olan Türk şovenizmi Türk halkında bu yönlü bir gelişmenin ortaya çıkmasını engellemiştir. Israrlı çabalarımız Türk halkını bu doğru noktaya getirecektir.

Kendi toprağımızda Türk halkıyla örnek bir enternasyonalizmi geliştireceğiz. Dar milliyetçiliğe düşmeyeceğiz. Sınırlar sorununun engel olmasına, fırsat vermeyeceğiz. "*Şu kadar toprak senin bu kadar toprak benim*", kendi deyişleriyle "*bir çakıl taşıl bile vermeyeceğiz veya alacağız*" biçiminde ucuz tartışmalara girmeyeceğiz. Halkların özgürlüğünü fethettikten sonra bizim için enternasyonalizmin en anlamlısı gerçekleşmiş demektir. Bu bir yeniliktir ve başaracağımıza da inanıyorum.

Kürdistan devrimi gittikçe daha fazla başarma, ilerleme fırsatları yakalamıştır. Yenilgi işaretleri yoktur. Kürdistan halkı savaşan bir halk gerçeğine ulaşmıştır. Uluslararası emperyalist sistem yok edilmesi gereken bir numaralı hedef olarak üzerimize gelmektedir. Çok zorlu bir direnme vermekteyiz. Eğer emperyalizmi Kürdistan cephesinden sökersek devrimimiz Ekim Devrimi ayarında, hatta ondan daha etkili bir devrim olacaktır.

Kürdistan devrimi, Kürt halkının kurtuluş umutlarını yenilmez kılmak ve kurtuluşunu adım adım gerçekleştirmek kadar, bölge halklarına ve giderek birçok benzer konumdaki halklara iyi bir örnek devrim olmaktadır. Yine daha üst düzeyde bir sosyalist yenilenmenin, kadın devriminin, moral devriminin bu anlamda yeni bir felsefi gelişimin imkanlarını ortaya çıkarmaktır. Belki tam istediğimiz bir gelişmeyi yaşamıyoruz, ama insanlık için, halkımız için bütün dostlarımız için iyi bir gelişmeyi yaşadığımızı açıktır.

Sosyalizm ve PKK'de gelişen evrensel çözüm

Emekçilerin, ezilenlerin, sömürülenlerin, hiç şüphesiz bir dünyası, bir dünyaya bakış açıları, çıkarları, ona dayalı dayanışma, örgütlenme ve mücadeleleri, tarihin başlangıcından beri sürüp gelmektedir.

Sosyalizmin mücadele tarihi, insanlık varoldukça, devam edip gidecektir.

Oldukça bilimsel bir temele kavuşan bir insan toplumunun yaşamı, günümüzde de büyük çelişkiler içinde çalkalanmaktadır. Çünkü bir yandan vahşi hayvanları aratmayan cinsten insanlık içinde ortaya çıkan canavarca yaklaşımlar, diğer yandan cennet ütopyalarına ulaşma istemleri sözkonusudur. Toplumsal ülküler kadar, toplumun aleyhine çok aşırı bireyci çılgınlıklar, zıtlaşmalar keskinleşmektedir. Bunların içiçe olması ve çatışması çelişkileri yoğunlaştırmaktadır.

Toplumsallık, insana özgü, onsuz olunmayacak bir varlık biçimidir. Zaten kavga da burada başlamaktadır.

Toplumsallık ne kadar birey için geçerlidir?

Bireyin toplum içindeki özgürleşmesi, toplum için ne kadar gereklidir?

Çelişkinin özü bu. Bunun için çeşitli ideolojiler, çok çeşitli çözümleri sürekli geliştirerek, günümüze kadar, bilime yakın, sosya-

list yaklaşımlara kadar gelebilmişlerdir. Toplumsal çözümleme sadece sosyalizmle olmamış –ama bilimsel ifadeye en yakını sosyalizm oluyor–, daha önceleri de hemen hemen bütün dinler, sihirler, hatta çok değişik düşünceler, insanın toplumsallaşma gerçeğine olumlu veya olumsuz yönlerde etkide bulunmuştur. Gericilik-ilericilik kavgası, karanlık-aydınlık düşüncesi, dostluk-düşmanlık yaklaşımları hep bu çelişkinin ürünüdür. Öyle anlaşılıyor ki, bu, insanlık tarihi boyunca sürüp gidecektir.

Bu genel kavramları şunun için belirtiyoruz: Özellikle günümüzde haksız, sömürücü konumdaki kişiler, sosyal sınıf veya tabakalar, çıkarlarını korumak, kendileri için ısrarcı ve baskıcı bir temelde geliştirdikleri propagandayla sosyalizmin sonunun geldiğini artık mutlaka egemen olan, bu çıkarları dile getiren yaklaşımlar olduğunu, bunun da bir kader veya kaçınılmaz olduğunu tekrarlamak istiyorlar. Baş emperyalist güçler, devletler, onların çeşitli düzeylerdeki ideologları fırsatı yakalamışken bunu tüm güçleriyle, tam zafer için kesinleştirmeye çalışıyorlar. 70 yıllık reel sosyalizmin, aslında çok büyük bir gelişmeyi yaşayan sosyalizmin sadece bir türünün çözülüşü veya aşılması durumunu bu iddiaları daha da güçlendirmek için kullanmak istiyorlar.

Tarihin her döneminde böyle süreçler yaşanır. Çıkarcı, statükocu, çok ezen ve sömürenden yana olan güçler, "*fırsattan istifade*" deyip kendi çıkarlarının sonsuza dek hakim olması gerekiyormuş gibi, bütün hünerlerini konuştururlar. Dikkat edilmezse bayağı başarılı da olabilirler. Bu anlamda sosyal mücadeleler açısından, güncel gerçekliği bütün yönleriyle derinlikli kavramak önemlidir.

Dünya insanlığının, ezilen-sömürülen kesimlerinin hiç şüphesiz bir yaşam anlayışları, dünya kavrayışları ve onun uğruna mücadeleleri olacaktır. Kuruları sosyalizm bunun bir aşamasıydı. Bunun öncesinde Fransız Devrimi'nde de vardı, Fransız Devrimi öncesinde de bütün devrimlerde, hatta islam devriminde de vardı. Bütün bu devrimlerin en altta olanları, ezilenleri ve sömürülenleri olduğu gibi, onların radikal dünya görüşleri veya savaşımları da olmuştur. Tarih boyunca hemen her halkta her tarih kesitinde bu çok yaygınca yaşanmıştır. Tabii bunlar günümüzün daha belirleyici olan gerçekle-

rini görmemizi engellememelidir. Ne abartmacı, ne inkarcı yaklaşımlarla, gerçeği bütün yönleriyle değerlendirmekten uzak kalmamalıyız.

Şu da söylenebilir: Ezilenler, emekçiler her zaman sığ düşünmemeye, özellikle politik-felsefi düşünmeye, bu konuda sonderece egemen ve sömürücü olanın izleyicisi biçiminde bırakılmaya özen gösterilmiştir. Kendi bağımsız ideolojik-politik gerçekliklerini görmemek ve devrimle değiştirmemek için ya zorla, ya da kandırılarak alıkonulurlar. Günlük yaşam endişeleri, gittikçe daha da zorlaşacak maddi yaşam koşulları her zaman emekçilerin aleyhine kapatılır.

Bu, bugün de çok yaşanıyor. Ufuklu olamamak, güne dayatılması gereken adımı dayatmamak sonderece yaygındır. Gerek dünyada, gerekse Türkiye-Kürdistan gerçeğinde bu çok daha somuttur. Ve tarihte ezilenlerin lanetli gerçeği de böyle ortaya çıkmıştır. Bu anlamda bizim sıkça kullandığımız "*lanetli halk, lanetli sınıf*" gerçekliği de budur. Kendi egemenlerinin, kendi ezenlerinin kuyruğundan, onların çıkar ilişkilerinin ağından kurtulamamak, hatta buna yaltaklanmak lanetli bir halk veya sınıf ve kişi olma anlamına geliyor. Bu da her türlü düşkünlüğün, aşağılanmanın, hor-hakir görülmenin temel nedenidir.

Kendi gerçekliğini özgürce görememek; kendi hakimlerinin, sömürücülerinin, düşmanlarının izinde yürümek, yaltaklanmak, hatta dalkavukluk yapmak, içine düşülecek en aşağılık durumdur. Ahlaksızlığın temeli de budur. Her türlü kıt düşünmenin, hatta maddi olarak asgari çıkarlarını bile karşılayamanın da nedeni kesinlikle budur. Israrla biz de bu noktada "*iğrençlik, alçaklık*" kelimelerini çok yaygın kullandık ve yerindedir. Bunda sonderece ısrarlıyız. Bu anlamda sosyalizm ufkunu büyük bir kararlılıkla savunmak, bunu özgürce ve savaşarak yapmak önemlidir. Yaparken dogmatik olmamak, saplantılar içinde kalmamak çok önemlidir.

Çünkü toplumu bilimsel anlamda ancak emekçiler daha iyi anlayabilir. Her emek dışı sınıf; yalana, her türlü dogmatizme başvurabilir. Çok çeşitli uydurmaları kalıcı ideolojilermiş gibi, hatta mutlakmış gibi dayatabilir. Ama tarihin her döneminde olduğu gibi, emeğin sahibi olanlar, onun sonuçlarıyla yakından ilgilenenler ise

yeni ve devrimci olan ideolojiyi geliştirmekte zorluk çekmezler; bunda kararlıdırlar ve ortaya da çıkarırlar.

Yüzyılımızı bütünüyle etkileyen leninizmdir

Günümüz sosyalizm tartışmalarında en çok yetmiş yılı aşkın bir süre dünyanın büyük bir kısmını etkileyen, kurulup da bugün çözülen veya aşılan sosyalizm tartışılıyor.

Buna bir kez daha değinmekte yarar olabilir. Biz bu sosyalizmi genel olarak da değerlendirebiliriz. Sosyalizmin her şeyimiş gibi gerçekleşen sosyalizmi değerlendirmek büyük bir darlığı içerir. Zaten leninizmin de esas itibariyle politik-taktik yanı ağır basan yaklaşımları gözönüne getirildiğinde, bunu sosyalizm tarihinde bir taktik aşama olarak değerlendirmek en uygunudur.

Nedir bu aşamanın en temel özellikleri? Kapitalist-emperyalizmin çok açık çelişkileri ve bunun için iki dünya savaşını dayatması var. Öncesinde de birçok anlamsız savaş var. Dünyanın halklar aleyhine bölüşülmesi, emekçiler üzerinde çok kaba sömürü biçimlerinin sürüp gitmesi, bu arada bilimin, tekniğin çok hızlı gelişmesi, emekçilerin de bu temelde hızlı bir uyanışa, yine ulusların, halkların hızlı uyanışa ve uluslaşmaya yönelmeleri çağında leninizm büyük bir özgürlük hareketinin adı oluyor. Gerçekten de çok büyük bir etkinliğe yol açıyor.

20. yüzyıl leninist yüzyılıdır.

Her ne kadar günümüzde "*gözden düştü*" deniliyorsa da, aslında yüzyılı bütünüyle etkileyen leninizmdir.

Başlangıcında iyi biliyoruz ki, bilimsel sosyalizm Marx-Engels'le büyük bir aşama kaydetmişti. Özellikle dünya görüşü daha bilimselleşmiş ve örgütlenmeye doğru da yol almıştı. Ama politik, taktik anlamda fazla gelişmiş değildi. Özellikle Paris Komünü deneyiminde olsun, buna benzer bazı ayaklanmalarda olsun etkisi çok sınırlıydı. Leninizm, ona bu politik taktiği usta bir biçimde yerleştirdi ve dünyanın devrimle değiştirilmesine, sosyalist devrimin geliştirilmesine büyük bir ivme kazandırdı. Onun ideolojik-moral

yönlerine hiç şüphesiz fazla öncelik tanımadığı gibi, eski sömürücü dünyanın ve en başta da kapitalist-emperyalizmin etkilerini de çok yönlü gözden geçirip çözümleyecek durumda değildi. Onun kurtarmak istediği; çok kaba sömürü ve baskı düzenini aşıp emekçiler, halklar için biraz daha uygun yaşam dünyasını yaratmaktı. Aslında bunda da başarılı olunmuştur.

Biz, bu anlamda reel sosyalizmin tümüyle çözüldüğü, başarısız kaldığını söyleyemeyiz. Bu büyük bir yalan olur.

Hiç şüphesiz sosyalizmle bağdaşmayan yetersizlikleri, yanlışlıkları fazla olmakla birlikte, emekçilerin özgürleşmesinde, maddi ve manevi gelişimlerinde de büyük bir aşamayı ifade eder. Aynı biçimde halkların uluslaşmasında ve özgür, bağımsız gelişiminde de leninizm gerçekten tarihin en önemli bir aşamasını ifade eder. Sosyalizmin bu aşaması, bu anlamda oldukça büyük başarılarla doludur. "*Peki çözülen, aşılan gibi gözüken nedir?*" denildiğinde, kendini yenileyememesi, güncelleştirememesi, yeni sorunları ve çözüm yollarını görememesi biçiminde de formüle edilebilir. Yüzyılın başlangıcındaki program aslında az çok Sovyet deneyiminde uygulandı ve başarıldı.

Örneğin asrın son çeyreğinde komünizme bile ulaşmaktan bahsediliyordu. Bunun bir hayal, bir abartına olduğunu daha o zaman görebiliyorduk. Kapitalist-emperyalist dünyanın o kadar güçlü olduğu, hatta daha önceki köleci toplum biçimlerinin, özellikle bireyde yaygın yaşandığı bir süreçte komünist iddialardan bahsetmek kendini abartmak, yanıltmaktır. Ama bundan anlaşılması gereken; leninist taktiğin sonuna veya görevini yerine getirerek yeni bir aşamanın eşiğine gelmesidir.

İşte daha geçenlerde Türkiye'yi ilginç bir biçimde dolaşan bir Gorbaçov var. Bu çözülüş işinde adından en çok bahsedilen kişidir. Aslında anlayarak veya anlamayarak da olsa bu çelişkiyi yaşıyor. Belki de söylemeye çalışıyor. Fazla kanıtlamaya gerek yok. Zaten halkların ve emekçilerin özgürlük düzeyi, 19. yüzyılla kıyaslanamaz bir biçimde ilerledi.

Bunlar tamamen bilimsel sosyalizmin, onun en önemli leninist pratik, taktik başarılarının bir sonucudur. Bu süreçte hiç şüphesiz

kurulan partiler var. Özellikle bu partilerin mücadele taktikleri sözkonusudur. Hepsi de leninizmde kapsamlı işlenmiştir. Ama günümüze doğru geldiğimizde artık alınması gereken mesafe alınmış, ulaşılması gereken hedeflere az çok ulaşılmıştır. Bu nedenle hedefleri belirlemek gerekiyordu. Bu da insanlığın güncel durumunu değerlendirmek, bundan yani hedef-programları çıkarmaktı. Ya eski komünist partileri yenilemek, ya da yenilerini kurmaktı. Böyle yeni bir aşmaya, evreye sosyalizmi ulaştırmak gerekiyordu. Gerekli olan buydu. Fakat yeterince yapılmayan da buydu.

Biraz da yapılması zordu. Çünkü Sovyetler'deki devletleşme düzeyi buna engeldir. Asıl çelişki burada. Hiç şüphesiz sosyalizmin bu aşaması için devletleşme gerekliydi. Bu inkar edilemez. Ama devletleşmenin bu kadar abartılması, büyütülmesi sosyalizmin özüyle çelişirdi.

Öyle anlaşılıyor ki, sosyalist bir devleti, hatta proletarya diktatörlüğünü kurmak sosyalist bir toplum kurmak değildir.

Sosyalist bir insan yaratmak ise hiç değildir.

Yanılgı veya yanlışlık ağırlıklı olarak buradadır. İyi bir devlet kurmanın her şeye yeterli olacağı sanıldı. Neredeyse günümüzde devletçilik anlayışı en ultra düzeye yükselmiştir. Hemen herkes kutsalmış gibi "*devlet, devlet çıkarı*" diyor. Ama ilginçtir ki, bugün herkes en çok da aşırı devletçilikten şikayet ediyor. En çok devletçilik yapanlar, devletçilikten en çok çıkarı olanlar, bugün devletçiliğe karşı çıkma gereğini duyuyorlar. Bu sosyalizmin ne kadar gerekli olduğunu açıkça ve kendiliğinden gösteriyor.

Devletleşmeye en çok karşı duran aslında sosyalizmdi.

Hatta devletin tükenişini, sönüşünü teorik olarak ifade etmiştir. Diğer bütün sömürücü ideolojiler devletçiliğe çok kutsal yer verdiler. Sosyalizm yer vermez. Ama tuhaftır, bugün de en çok liberal-kapitalizm yanlıları, devletin aleyhine tartışma yürütüyorlar. İşte Türkiye'de en çok kapitalist olanlar, özelleştirmeden, devletin küçültülmesinden bahsediyorlar. Aslında sosyalizmin yapması gereken işi, hem de yalanla, ikiyüzlüce biraz daha kendini sürdürmek için yapıyorlar.

Demek ki, her şeyden önce yeni-güncel sosyalizm, bu devletçi-

liğe karşı, herhangi bir ideolojiden daha fazla karşı çıkmak durumundadır.

Devletin küçültülmesini, söndürülüşünü başarması, toplum üzerindeki, hatta birey üzerindeki çok tehlikeli, anlamsız ve belki de baş çelişki durumunu görerek nasıl aşılacağını göstermesi gerekirdi. Yapılmayan biraz bu oluyor. Hatta Sovyet devlet aygıtı bu anlamda en temel bir engelleyici güç olarak karşımıza çıkıyor. Hiç şüphesiz, bunda eski sömürücü toplumların izleri var. Kapitalist-emperyalizmin dayatmaları etkili olmuştur. Ama sosyalist iradenin bunu aşması esas belirleyici nedendir. Bu sorumlu tutulması gereken hususdur. Sovyetler'de bile aslında bugün özelleştirmeden, bireyselleştirmeden, liberalizmden bahsedilmesinin de nedeni bu.

Öyle bir devlet yaratılmış ki, toplum nefes alamaz durumda. Bu anlamda yapıları belki tümüyle kapitalizme dönüş değil. Zaten kapitalizmin bir biçimi. Onca devletçi biçiminin abartılması buna yol açıyor. Devlet kapitalizmini sosyalist sanma anlayışı bu duruma neden olmuştur. Bundan kurtulmak, bireye daha fazla ağırlık vermek, daha fazla liberalizm, daha fazla demokrasidir ki, bu, devlet kapitalizminin aşılmasıdır. Yoksa kapitalizmin geliştirilmesi değil. Hiç şüphesiz bireysel kapitalizme de, özel kapitalizme de yol alınacak, ama tümüyle gidişatın bu olduğunu söylemek gerçekleri çarpıtmaktır. Ama bu tartışma daha bitmemiştir. Sovyet deneyimi bu açıdan yoğun tartışılmaya devam ediliyor. Onu izleyen modeller de, yeni adını buluncaya kadar tartışılmaya, gözden geçirilmeye devam edilecektir. Tabii sorun, kuruları sosyalizmin sadece kendini gözden geçirmesi, yenilemesi değildir.

Kapitalist-emperyalist çelişkinin insanlığın başına yığdığı sorunlar hiç de 19. yüzyılın sonlarından, yine 20. yüzyılın başlarından daha az değildir.

İnsanlık şimdi her zamankinden daha fazla büyük felaketlerle karşı karşıyadır. Kontrol altına alınamayan toplumsal süreçler sözkonusu. Özellikle kapitalist ekonominin çevreyi, doğayı müthiş tahrip etmesi neredeyse dünyanın sonunu getirecek. Yine çok kontrolsüz toplum yapısını dünyaya sığdıramaz duruma getiriyor. İdeolojik, moral açıdan da insanları büyük bir umutsuzluk içinde bırakıyor, çok anlamsız bir biçimlenme durumuyla yüzyüze getiriyor. Bu-

gün bu konuda kapitalizmin ideologları da değerlendirme geliştiriyorlar. Bu, şu anlama geliyor:

Kapitalizm insanlıkta idealizm bırakmamıştır.

İddiayı, umudu bitirmiştir. Tarihin sonu demek, insanda iddianın, umudun tükenmesi demektir. Bu da eşittir kapitalizm.

Kapitalizm artık ufuk, umut vermiyor.

O zaman tam da bu noktada ne gerekli? İnsanlığa umut verecek ideoloji. Bu da olsa olsa sosyalizmdir.

Kendi sonunu insanlığın sonuymuş gibi, kendi tarihinin sonunu insanlık tarihinin sonuymuş gibi göstermek her egemen ideolojinin bir özelliğidir. Kendisinden sonra hiçbir şeyin olamayacağını söylemek, yaşamaları açısından gereklidir de. Bu her önemli çağda görülmüştür. Bir dönemler belki de Roma kendini en yıkılmaz düzen olarak ortaya koyuyordu. Feodal imparatorluklar hakeza öyle. Yine birçok kapitalist imparatorluklar da –bir ABD– kendini insanlığın en son gibi yutturmaya çalışıyor. Ama gelişme doğanın bir yasasıdır. İnsanlığın sonunun gelmesi bu haliyle mümkün değil. Ne evren altüst oluyor, ne de insan çok ciddi bir yıkımla hastalıkla karşı karşıyadır. Sorunları, ideolojik-politiktir, sosyal, ekonomiktir. Çözümleri de, hiç şüphesiz ideolojik-politik; sosyal, ekonomik, kültürel ve moral olacaktır. Burada kendini insanlığın kaderiyle en çok bağlantılı gören, onun kaderiyle ilgilenen, çözmek için kendini görevli hisseden tutumlar, davranışlar etkin olacak ki, bunda da toplumsallık, dolayısıyla sosyalizm en iddialı olması gereken ve oldukça da bilimsel olan ideolojik yaklaşımdır.

Bu temelde sosyalizm kendini yeniden formüle edebilir.

Kapitalizmin günümüzde de gerçekten verebileceği fazla bir şey yok. Mesela, serbest piyasa mekanizmalarına baktığımızda, bütünüyle ranta, faize dayalı bir sömürücü kesim oluşturmuştur. Kapitalistler daha önceki yüzyıllarda üretimle, ticaretle ilgilenirlerdi. Şimdi üretim, ticaret, teknik bir tarafa bırakılmış, günlük piyasa, faiz endeks oranlarıyla oturup kalkıyorlar. Bunun üretimle hiçbir ilgisi yok. Kapitalizm bu kadar anlamsız, işlevsiz hale gelmiştir. Ve bütün iri, temel kapitalist ülkelerde bu piyasa, borsa oyunları egemendir. Bu da kapitalizmin tam başardığını değil, bir hiç durumuna geldiği-

ni, anlamsızlaştığını gösterir. Borsa oyunlarıyla nereye varılabilir? Bu kumarın bir biçimidir. Ondan alıyor diğerine veriyor. El değiştiriyor sürekli. Bu da kumarın ta kenisidir.

Demek ki, kapitalizm günümüzde tam bir kumar oyunu durumuna gelmiştir.

Kapitalizm için hiç yeni tanımlar yapmaya gerek yok. İyi bir kumarcılık düzeni, günümüzde kapitalizmi çok iyi ifade ediyor. O halde tam da bu noktada, bu büyük kumar, insanlık üzerinde oynanıyor. Trilyonlar dönüyor insanlık üzerinde. Bu trilyonlar dünya için, insanlık için bir felakettir; bütün olumsuzlukların esas nedenidir. Bunu görmemek, görüp de karşı durmamak, insanlığın –Neron'dan daha tehlikeli bir biçimde– yakılıp seyredilmesine eştir. O halde, eğer insanlıktan umut kesilmiyorsa, insanlığın daha umutlu ve idddialı olmasına inanılıyorsa, hiç şüphesiz onun yaratma eylemine, bu kumar düzenini aşmaya güç yetirmesi, yine bundan kaçınmak şurada kalsın, bir tutku halinde yüksek idealizm ve de mücadeleyle buna yüklenmesi gerektiği açıktır.

ABD hem yavuz hırsız, hem de yavuz teröristtir

Bugün başta hareketimiz olmak üzere, devrimci hareketlere yakıştırılan tek ad –sanki en büyük tehlikeymiş gibi– çok ucube bir biçimde yansıttıkları bir terörizm iddiasıdır.

Özellikle ABD ideologları ve politikacıları "*terörizm*" diyerek oturup kalkıyorlar. Her şeyi bu sözcükle izah etmeye çalışıyorlar. Aslında en çok da kendilerini bu sözcükle –terörizmle– değerlendirmek gerekir.

En büyük teröristin ABD'nin politik ve ekonomik güçleri olduğunu söylemek yerindedir.

Çünkü insanlığın başına en bela olan, en tehlikeli oyunu oynayan, dolayısıyla da baskıyı, işkenceyi en amansız uygulayan bu bir avuç borsa teröristidir, politik teröristtir.

Çünkü ellerinde müthiş yıkım silahları var ve her gün tehdit ola-

rak ellerinde bulunduruyorlar. Zaman zaman da gözlerine kestirdikleri güçlere, halklara karşı kullanarak terörizmi müthiş uyguluyorlar. Biraz da yavuz hırsız misali, yani hem bastırıyor, hem kendini güçlü gösteriyor. Hem insanlığın evini soyuyor, hem de insanlığın sahiplerini suçlu gösteriyor.

Özellikle PKK'ye ısrarla dayatılan "*Dünyanın en tehlikeli terörist örgütü*" suçlaması ile bunu şimdi daha iyi anlıyoruz. İnsanlık ailesi içinde insanlığa bağlı olarak en büyük özeni gösteren partimize, ABD'nin böyle "*baş terörist*" demesi bir gerçeği ifade ediyor. Yavuz hırsız misali suçunu bize yıkıp kendini gizlemek istiyor. Bu tarihin her döneminde baş vurulan bir taktiktir.

Roma'yı hatırlarsak, o dönemin ilk hıristiyanları gerçekten ezilenleri, mazlumları temsil ediyorlardı. Neron ise bir çılgındı. Roma'yı yıktı; o fukara hıristiyanların başına yıktı ve hepsini aslanlara parçalattı. Bu örneği günümüzde ABD'nin imparatoruna ve onun yardakçılarına uyarlarsak; yalnız bir Roma'yı değil bütün dünyayı ve bu arada ülkemizi, Türkiye'yi değil, birçok başka ülkeyi yakıyorlar. Kim yaktı? "*PKK teröristleri.*" Bir de böyle kendilerince büyük basın-yayın gücüne dayanarak "*teröristler şurayı-burayı yıktı*" diyebiliyorlar. Çok abartmalı bir şekilde çarpıtarak eylemleri de kullanabiliyorlar.

Evet, Neron Roma için hıristiyanları suçladı, bunlar her gün, her yerde bütün insanları, insanlığı suçlayarak kendi büyük yıkma hareketlerini örtbas etmeye ve bu temelde ömürlerini uzatmaya çalışıyorlar. Burası çok önemli. Bu temelde büyük bir ideolojiyle saldırıya girişme gereği var. Az çok partimizin bunu yapabileceği ortaya çıkıyor. ABD'nin ideologları, istihbarat şebekeleri, politik güçleri bu anlamda akıllıdırlar, -tespit ederler.

Reel sosyalizim büyük hataları, kusurları içinde aşama yapamaması ve bunda en kararlı örgütlerin başında PKK'nin yer alması, kontrole alınamaması, iddialı bir şekilde eylemini yaratıcılıkla sürdürmesi ve ABD'nin en azından Ortadoğu için geliştirmek istediği düzene engel teşkil etmesi, onun kudurmasına yetiyor.

Çok tuhaftır!

İsa'nın çıkışı da bu topraklardaydı.

Roma o zaman bütünüyle dünyaya egemendi. İsa, iki elin parmak sayısını aşmayacak bir küçük havari grubuyla birlikte Kudüs'te ve çevresinde söz eylemiyle bu büyük zulmü açığa vuruyordu. Tabii bunun karşısında Roma'nın büyük cezalandırma hareketini biliyoruz: İsa'nın çarmıha gerilmesi, daha sonraki ardıllarının da arenalarda aslanlara yem yapılması. Yani çok güçlü olan Roma'nın buna ihtiyacı var mıydı? Evet. Ufak bir gediğin bile açılması Roma'yı böyle hunharca hareket etmek zorunda bırakıyordu. Günümüzün de buna benzer yanları var.

Biz ABD için neden bu kadar büyük tehlike olalım ki?

ABD emperyalizmi "*gedikler meselesini*" çok iyi bilir.

Nitekim leninizmin de, döneminde emperyalizmin en zayıf halkasından bir gedik açma hareketi olduğu biliniyordu.

Günümüzde de deniliyor ki, "*PKK emperyalizmin en zayıf bir halkasından bir gediği adam akıllı açıyor ve bu gedikten tehlikeli bir dünya görüşü ve yaşam tarzı fışkırabilir.*" Bunun için, tarihten aldığı tecrübeyle yüklendikçe yükleniyor.

Örneğin Türkiye gibi, tarihin tanıdığı en barbar ve günümüzde de çok faşist bir rejimin saldırı ve imha seferlerini yeterli görmüyor. Hatta "*neden erkenden bitiremedin?*" diye kızıyor. Diğer irili-ufaklı emperyalist ülkeler de Türkiye'yi alabildiğine destekleyip "*neden bu terörizmi önleyemiyorsun?*" diyor. Karşı çıkışları başarısızlıklarındandır. Gizliden on yılı aşkındır bütün güçleriyle desteklediler. Bütün saldırılarına da tüm yönleriyle destek verdiklerini biliyoruz. Ama artık mızrak çuvala sığmıyor. Tüm dünya halkları gördü ki, bu bir işgal, istiladır. Nereye bunlar saldırıyor ve kimin desteği var? Halklarına karşı daha çok zor duruma düşmemek için, görünüşte de olsa "*karşıyız*" diyorlar. Ama kendini en güçlü hisseden Amerika utanmadan çok açıkça "*destekliyoruz*" diyebiliyordu. Utangaçça da olsa şimdi "*yeter; operasyonları geriye al*" filan diyor. Bunu söylemesinin nedeni ise, başarısızlıktır. Ayrıca gittikçe kendileri açığa çıkıyor ve tehlike büyüyor.

Tıpkı Roma döneminde olduğu gibi, hıristiyanlık giderek köklesiyor.

Kendileri ise tüm o görkemliliklerine rağmen daraldıkça daralıyorlar, kudurdukça kuduruyorlar. Neron'un bütün Roma'ya hük-

metmesi, imparator olması, hiç de Neron'un güçlü olduğunu göstermez ve nasıl bir sonuca gittiğini biliyoruz.

Şu anda baş emperyalist gücün de durumu böyledir. Onun en önemli yardakçısı, Ortadoğu'daki Kudüs valisi gibi Anadolu'daki valisi de zor durumda. Ne kadar çıldırırsa çıldırsın fazla ilerleyemiyor. Dolayısıyla işte, PKK'ye "*en büyük terörist örgüt*" diyebiliyor. "*Tek bir dünya devleti veya insanı yardımcı olmamalıdır*" demesi, bu tarihi özellikten ötürüdür.

Böyle engin bir tarihi açıdan bakıldığında ABD'nin bu iddiası anlaşılırdır. Tabii Anadolu'daki valisi, kıt-dar düşünür, belki çok tahrip etmek ister, ama yarattığı olumsuz sonuçları görmeyebilir. Avrupa'nın da eleştirileri bu temeldedir. Anlaşılıyor ki, bu kadar dünyanın baş köşesine oturmamız, aslında salt bir ulusal kurtuluş hareketi özelliğinden ötürü değil, yine mahalli bir şiddet örgütü, hatta sosyalist örgütü olmaktan da değildir. Mevcut emperyalist sistemi en tehlikeli yerinden deldiği ve kendilerine göre çok kötü bir örnek olma durumunu sezdikleri içindir.

Sol, Türkiye'de kemalizmdir

Tabii hareketimizin gelişimi de biraz buna uygun. PKK'nin bir insanlık hareketi olduğu tartışma götürmez. Sosyal idealere daha başlangıcından itibaren oldukça bağlı ve iddialıdır. Onun bilimsel anlamına bütün yönleriyle dikkat ediyor. Bu anlamda, tam bir emek hareketi olmanın özelliklerine sahip olmaya çalışıyor. Yirmi yılı aşkındır, özellikle asrın son çeyreğinin çözülen, aşama yapamayan reel sosyalizmine karşı aşama yapan, en önde gelen parti hareketi oluyor. Bu önemli. Ayrıcalığı ve farkı burada.

Gerçekten aşama yapamayan reel sosyalizm, PKK'nin baştan itibaren eleştiriye tabi tuttuğu sosyalizmdi.

Aşırı devletleşmesini, bütün dünyanın sosyalist-komünist partilerinin dış politikasının bir eklentisi haline getirmesini kabul edilemez bir yaklaşım olarak görüyordu. Bu konuda olumsuzlukları gördü.

Özellikle TKP gerçeğinde ve Türk sol gerçeğindeki –hepsi de reel sosyalizmden etkilenmişti– oldukça yüklendiler. PKK de çok yoğun bir mücadele yürüttü. Bu 1970-80 arası bir anlamda reel sosyalizmin olumsuz etkilerine, devletçi sola karşı mücadeleydi. Nitekim Türkiye'de bu, eşittir **kemalizm solu** biçiminde kendisini göstermiştir.

Sol, Türkiye'de kemalizmdir.

Hâlâ da bu özelliğini aşmış değildir. Bu da çok somut olarak bir sosyal-şovenizm Türkiye'de aşırı devletçilik ve ulusalcılık; yine Kürt gerçeğinin imhasına dek inkar edilmesi, yok edilmeye rıza gösterilmesidir. Bunun da yüzde yüz bir sosyalizmin inkarı olduğu açık. Yine baştan beri bunun kuruluş aşamasındaki kemalizmle bağlantısı kadar, çözülüş sürecinde de kemalizmin en büyük destekçisi olması, evrensel etkileri olan bir gerçekliktir.

İşte biz bu gerçekliğe yüklendik. Kurulan sosyalizmin bu en temel yanlışı süreçle gelişti. Kaldı ki 1925'lerde görülmeye çalışıldı. Komünist Enternasyonal içinde kemalizme TKP türü yaklaşmanın sosyal-şovenizm olduğu, sosyalizmin özüyle bağdaşmadığı leninistlerin o zaman buna bir taktik olarak baktığı, ancak daha sonra bunun bir taktik değil neredeyse tamamıyla bağlı kalınan bir politik tutum olduğu ortaya çıkınca güncelleşti süreklileşti ve sonuçta sosyalizmin çözülüşünün en baş nedenlerinden birisi oldu.

Kemalizmin kendisi de bu anlamda reel sosyalizmden en çok yararlanan rejimin olmaktadır.

Onun solu da, en sosyal-şoven soldur. Dolayısıyla sol, Türkiye'deki emekçi halka hiçbir şey verememiştir. Kemalizm özünde ne kadar halk karşıtıysa, solun da sosyal-şoven niteliği gereği o kadar karşıt olacağı açıktır. Bu açıklık günümüzde o kadar açığa çıkmıştır ki, emekçileri, dini ideolojiler bile etkileyebiliyor, umut olabiliyor. Sözümona "*en radikal solum*" diyenler zırnık kadar emekçiler dünyasında etkili olamıyorlar. Solun bunu değerlendirememesi, nedenlerini ortaya çıkarmaması hayli düşündürücüdür.

Tabii biz anlamakta güçlük çekmedik. Anlamak kadar da etkili bir mücadeleyle yüklendik ve PKK'yi PKK yaptık. PKK'nin ideolojik anlamda belki de söylenebilecek en olumlu ve güçlü yanı, ge-

nelde reel sosyalizmin ve kemalizme yönelik yaklaşımlarındaki hatalarına düşmemek, onu hem ilkede hem pratikte kıyasıya eleştirip aşmak olmuştur. 1970-80 yılları arasında bunu çok güçlü yaptığımız için, daha sonrasını getirmiş özünü koruyabildik. Eğer diğer sol gruplar gibi olunsaydı, hiç şüphesiz, 1980 sonrası atılım gösterilemeyecekti. Diğer gruplar zayıf oldukları için değil, ideolojik olarak sol-kemalist konumu aşamadıkları için gelişme sağlayamadılar ve emekçilerle birleşemediler.

Emekçiler, bugün belki de evcil hayvanlardan daha kötü durumdalar.

Dünyanın hiçbir emekçi halkı Türkiye'deki emekçi halk kadar düşürülmemiştir. Ne Afrika'nın, ne Asya'nın, ne Latin Amerika'nın halkları ve emekçilerinin hiçbirisi Türkiye halkı kadar onursuz bir durumu yaşamıyor veya yaşatılmıyor. Özellikle Türkiye halkı adına düşünmek durumunda olanların bu onursuz gerçeği bütün yönleriyle kavramaları, mümkünse bir çözüm göstermeleri gerekiyor. Hiçbir yerde emekçi halkın bu duruma düşürüldüğü görülmemiştir.

Neden düşürüldü?

O zaman bunu TC gerçeğinde, hatta Türk-egemen sömürücü gerçeğinde yerli yerine oturtmak gerekir. Bu oturtulmadan bugün dayanılmaz boyutlardaki baskı-sömürü ortadan kalkmaz.

Dünyada –kendileri söylüyor– en kolay yönetilen emekçiler, Türkiye'dedir. En kolay sömürülenler, Türkiye'dedir. Bir emekçi halk onursuz kılınır, lanetli kılınır da, bu kadar kılınmaz.

Biz Kürdistan halkı için de benzer değerlendirmeler yaptık. Bizimki daha da tarihidir, daha da yoğundur. "*Lanetli halk*" dememiz yerindeydi. Çünkü bu kadar kolay sömürülmeye, bastırılmaya rıza göstermek, en lanetli durumu ifade eder. Biz direndiğimiz için bu lanetliliği yıktık, aştık ve yüzaklı olma durumu biraz sağlanıyor. Ama Türkiye'de bu yok. O açıdan orada durum daha kötü.

Emekçilerin ufku sonderece karartılmıştır; eylemleri cılız bile değildir. Buradaki emekçi eylemsizdir, kişiliksizdir, amaçsızdır, iddiasızdır, çaresizdir her yönüyle. Kırıntılara bile razıdır, ama o da verilmiyor. Her gün kendileri istatistiklerinde gösteriyorlar ki, nasıl yaşadıkları biraz mucizedir.

Belki de bu anlamda Türk halk gerçeği üzerinde düşünmek, günümüzde çok evrensel bir konum arzediyor. Bir emekçi sınıf, bir emekçi halk neden bu durumu düştü, düşürüldü? Neden bu durumu böyle sinesine çekebiliyor; çekemiyorsa neden karşı koyamıyor? Oldukça yalnız. Bu, Türkiye'deki aydınların, varsa sosyalistlerin, herhalde birçok sosyal bilimcinin düşüneceği bir gerçektir, konumdur.

Biz bunu az çok anladığımızı söylüyoruz. Özellikle kendi halk gerçekliğimizi çözmekle, aslında Türk halk gerçekliğini de önemli oranda çözdüğümüzün farkındayız. Zaten bu farkında oluştur ki, devrimimizin enternasyonal yönü bütün yönleriyle ortaya çıkıyor.

İşte bunun için "*PKK dünyanın en tehlikeli uluslararası terörist örgütüdür*" diyorlar.

Bütün irili-ufaklı emperyalist-kapitalist güçler, PKK kendileri için çok gerekli olan Türkiye'yi tehdit ettiği için, Türkiye'nin desteğine koşma gereğini duyuyorlar. Çünkü en anlamsız bir halk gerçekliği var ve bunun PKK örneğinde olduğu gibi Kürt halkı gerçeğinde aşılması, tehlikenin kat be kat büyümesi anlamına da gelir.

Demek ki, baskı ve sömürünün bu kadar anlamsızlaştığı, yoğunlaştığı bir yerde bir halkın özgürleşmeye yönelmesi, bu denli tehlikeli olabilir.

Burada bizim Türkiye devrimine bakışımız da çok açık ortaya çıkıyor. Kürdistan devriminin bu kadar Türkiye devrimini doğurtması, aynı zamanda uluslararası alanda bir rol oynuyor. Bu anlamda sadece sosyalizmin yeni aşaması konusunda umutlu olmak, ufuklu olmak ve bazı çıkış yollarını göstermek değil, onu hızla Türkiye'ye taşırdığımızda, bir o kadar da bunu Ortadoğu'ya yansıttığımızda, bu, mevcut şer, sömürücü, baskıcı güçler için hiç de az bir tehlike değildir. Bu hem çok güncel, hem de mutlaka halledilmesi gereken bir başağrısıdır!

Bu son Güney operasyonunda açığa çıkan en önemli bir gerçek de budur. 1992 operasyonunda da bu açığa çıkmıştı, ama bu son operasyon bunu bütün dünyaya gösterdi; PKK'yi de bütün dünyaya tanıttı. Dolayısıyla ABD'nin ikide bir rapor yayınlayıp "*PKK en terörist örgüttür*" demesi boşuna değildir. PKK'nin etkisini kırmak,

çok çarpık, farklı bir şekilde göstermek ihtiyacından ileri geliyor. Bu kuşku götürmez.

Unutmayalım ki PKK'nin Güney Kürdistan'a da yayılması, Ortadoğu'nun birçok ülkeleriyle —ister anlamlı ilişkiler, isterse çatışmalı bir biçimde olsun— yol katetmesi ciddi bir gelişmedir. Ve pratikte de politik sonuç almaya sonderece yatkındır. Sadece ufuk olarak, ideolojik olarak, örgüt olarak değil, pratik gerçekleşen bir politika olarak da her an bir alanı düşürebilir, bir alanda kendi politik sistemini kurabilir. Bu emperyalizm için en az Ekim Devrimi kadar ve tarihte birçok devrimin başlangıcında olduğu gibi ciddi bir gelişmedir. Kıyamet bundan kopuyor. Türkiye'ye aşırı destek bu nedenledir. Tabii iddialı devrimciler de gerçekten iddialarına denk bir çabayı gösterirlerse, başarılı olmayı da rahatlıkla sağlayabilirler. Bunu yaşıyoruz.

Hiç şüphesiz PKK'nin bu durumu bir başlangıcı ifade ediyor. PKK politik olarak henüz zafere ulaşmış olmaktan uzaktır. Yine özündeki çözümlemeleri insana tümüyle özümsetmekten uzaktır. Bırak insanlığa, daha halkına bile çok sınırlı olarak tam yansıtılamıştır. Hatta bırakalım halkına yansıtmayı, kendi içimizde PKK militanı olduğunu iddia edenlere bile bu çözümlemeleri ne kadar yansıttığımız her gün tartışılıyor.

Yüksek bir çözümleme gücünü ortaya çıkardık.

Özellikle yeni insanı nasıl ele almak gerektiği, bunun oldukça farklı bir insan şekillenmesi olduğu anlaşılıyor. Ama bunu henüz örgüte egemen kılmak, halka hakim kılmak ve bir sistem olarak insanlığa taşırmak çok sınırlıdır. Demek ki burada önemli olan ufuk ve ona ulaşmanın çözümleme gücü, yeteneğidir. Bu gösterildi. Parti henüz bu konuda daha yeni de olsa oldukça kararlılığını ve giderek kendini geliştirme iddiasını sürdürüyor. Bu aynı zamanda dezavantajlarını, zayıf yönlerini de ortaya koyuyor. Çünkü başlangıç aşamasında olan her hareket tehlikelerle karşı karşıyadır.

Zaten TC sözcülerinin kıyameti koparması da bundandır. "*Bunu bugün önlemezsek*" diyor, "*hepinizin başına tehlike olur, hatta PKK terörizmi evrensel bir sorundur: evrensel sorunu çözmek için bütün evrenin şer güçleri bana yardımcı olmak zorunda ve ben tarihi*

uluslararası bir misyon yüklenmişim." Bu özel savaşın baş yürütücüleri "*böylesi bir başarıya da biz ilk defa sahip olmak istiyoruz*" diyorlar.

İlginç!

Sadece Türkiye'nin bir milli meselesini değil, dünyanın bir terörizm meselesini PKK şahsında çözmek istiyorlar.

Dünyaya örnek olacaklar, öncülük edecekler! Çağrı üstüne çağrı yapıyorlar: "*Bu kadar bütün sistemin çıkarlarına uygun bir savaşı yürütüyoruz, sistem kayıtsız şartsız bizi desteklemelidir!*" Kendileri bizzat bunu söylüyorlar. Böylece gerçeği farkında olmayarak dile getiriyorlar. Evet bu "*terör*" kendi terörizmlerini açığa çıkarttığı gibi, halklar için de çok gerekli olan ufku, amacı ve direnme imkanını ortaya çıkarmıştır. Bu anlamda eğer ısrar edilirse, halkların, özellikle Ortadoğu halklarının içine biraz taşırılırsa –ki biraz da yapılan budur– sonuç gerçekten önemli devrimsel aşama olabilir.

Sosyalist ütopya, umut ve iddia başarı için esastır

PKK, özellikle sosyalist bir parti olma, dönemin tartışmalarına açıklık getirme, sosyalist tartışmalarına cevap verme anlamında iyi bir örnek olabilir. PKK bu özelliği giderek geliştiriyor. Ayrıca politik bir taktik olarak da başarıya ulaşabilir. Bu anlamda Ortadoğu'da çelişkilerin ne kadar yoğun olduğu gözönüne getirilirse, çözümde sonderece iddialı bir gelişme olabilir.

Demek ki PKK'nin hem sosyalizm için, hem Ortadoğu politik halk demokrasileri için böylesi gelişmelere öncülük etmesi, evrensel değerini kat be kat ortaya çıkarabilir.

Bu gerekli midir?

Evet, sonderece gereklidir. Özellikle günümüzün sosyalist tartışmaları için gereklidir. Ezilenlere, sömürülenlere kapitalizmin büyük tehlikelerine karşı bir ufuk olarak, bir umut olarak böyle sosyalist bir iddia çok gereklidir. Ortadoğu halkları için de politik bir gelişme olarak çok gereklidir. Demokrasiye, özellikle emperyalist işbirlikçi-

lere karşı bu halkların şiddetle kurtuluşa ihtiyaçları var. PKK buna da önemli oranda katkı sunuyor.

Demek ki, pratik-politik olarak da PKK çok gerekli. Hem ufuk ve umut olarak insanlık için anlamlı olmaya doğru yüz tutuyor, hem de bölge halklarının şiddetle –belki tüm dünya halklarından daha fazla– ihtiyaç duydukları demokratik kurtuluşları, işbirlikçilerden kurtulmaları için, yüzyılların, hatta bin yılların tarihi uygarlıklarına yaraşır bir biçimde tekrar tarih sahnesine çıkmaları için, PKK oldukça gerekli. Bu iki amaç nedeniyle PKK üzerinde durmak hem kutsal bir yurtseverlik görevi, hem de bir enternasyonal görev oluyor. PKK bütün iç-dış yetersizliklere ve dayatmalara rağmen, bu konudaki iddia ve pratik adımları atmaktan alıkonulamamış, geriletilememiştir.

Bunun tam başarısını sağlamaya çalışıyoruz. Tam başarı için, günümüzde özellikle politik ve askeri taktikler üzerinde yoğunca duruyoruz. Buna gereksinim vardır.

Ama unutmamak gerekir ki, PKK esas itibariyle insanlığın ufkunu açma ve umudunu güçlendirme hareketidir.

Özellikle reel sosyalizmde ufku kararan, ufuksuz kalan, yine sosyalist iddialardan yoksun kalan partilerin düştüğü durumu tersine çevirmeye çalışan bir güçtür. Netekim bu, çözülüşün, başarısızlığın veya kendini yenileyememenin en temel nedenidir. Bu anlamda ufuk olmazsa, iddia biterse, moral de yok olursa, o sistem dünya sistemi de olsa çözülmeye mahkumdur. Olan da buydu.

Dolayısıyla PKK'nin bugün birçoklarına anlamsız da gelse ufku, umudu sürekli diri tutması, genişletmesi çok önemlidir ve bu devam ediyor.

Bunu sonuna dek de böyle götürmek, PKK'nin en temel bir özelliği olsa gerek. Bazı örnekler verirsek; bugün İran bile eğer tüm eleştirilere rağmen biraz sağlam yürüyorsa, orada bir manevi kuvvet vardır. İşte kimi "*mollalar*", kimi "*ayetullah*" der. Bu nedir? Bu bir ufuk, bir moral, bir ideal kuvvetidir. Bu çok gereklidir. Bir rejim yaşatılmak isteniyorsa her zaman bu moral, manevi kuvvet öncü kılınmak zorundadır.

Sosyalist ideolojiye klavuzluk, öncülük rolü verildi.

Bu kesildiği için sistem çözüldü.

Dolayısıyla sosyalist ütopyayı, ideali, morali bugün güçlü tutmak başarı için esastır. Bu konuda bir grup insan yeterli ölçüde nitelik ve nicelikte bu işlerin öncülüğünü yapacak, yine moral, iddia ve umut için yaşayacak ve bunun gereklerini düşüncede, ruhta hep geliştirecektir. Yani hem yaşayacaklar, hem de yaşatacaklar. Buna biraz da ideolojik önderlik denilebilir. Bunun hiç şüphesiz bilimle, hayalle, maneviyatla ilişkisi vardır. Maddiyatla da ilişkisi vardır, - dengeler hepsini. Ve bu ihtiyaçlar toplumu sağlam ve diri götürmek için ne gerekliyse onu temsil ederler. Tarihte de böyledir.

Eğer sosyalizm kendisini yenilemek istiyorsa böyle bir kurumu mutlaka geliştirmek, oturtmak durumundadır.

Bir dönemlerin şeyhleri, dervişleri neyse sosyalizm için de kendine göre şeyhleri, dervişleri, pirleri gereklidir.

Bunu örnek olsun diye söylüyoruz. Fakat bu yetmez tabii. Bir de onun pratik politikası gerekli. Politikayı, yani taktiği de geliştirmek zorunda.

PKK bu yönüyle de aslında gelişme halindedir. Kendi mensuplarının yüksek ideolojik-moral konumunu sağlam tutmakla ve esas almakla kalmıyor –ki biz bunu büyük bir mücadeleyle yürüttük–, aynı zamanda güncel taktiklere de ne kadar yüklendiğimizi, belki de hiçbir partiye nasip olmayacak tarzda taktikler üzerinde durduğumuzu biliyoruz.

İster örgüt taktikleri, ister gösteri taktikleri, ister bizzat savaş taktikleri olsun, bütün bunları bugün en çok yoğunlaştığımız diğer bir çalışmamız dahilindedir. Bu çalışmaya güncel politik çalışma da diyebiliriz. Askeri taktikler de son tahlilde politik taktiklerdir; politikayı daha şiddetle sürdürme biçimleridir. Özel savaş başka türlü politika yapmaya izin vermiyor; acımasız şiddet uyguluyor. Bu nedenle bizim politik taktiklerimizin şiddet yönü, askeri gerilla yönü daha fazla geliştirilmek zorunda. Bunu yapmaya çalışıyoruz. Bu konularda da ölçüyü kaçırmamak, özel savaş zorunlu bıraktığı oranda politik taktikleri şiddetle geliştirmek, başarı için kaçınılmazdır.

Bu konuda da yaşanılan önemli yetmezlikler var. Zaten birçok parti, örgüt bunu yapamadığı için Türkiye'de aşıldı, işlevsiz kaldı.

Biz taktikleri biraz zamanında geliştirdiğimiz için, özel savaşa karşı bu konuda taktiksiz kalmadığımız için geliştik. Yani sadece ideolojik-moral üstünlük açısından değil —bu yalnız başına başarı için yeterli değildir—, bir de günlük pratik örgüt çalışması, doğru eylem, askeri eylem faaliyetleri geliştirildiği için bugün PKK iddialı ve yenilmezdir. Bu doğru taktiklerde ısrar edilirse başarıya gitme gerçeği ortaya çıkar.

Bir emekçi hareket olarak PKK'nin hem ulusal düzeyde, hem de uluslararası düzeyde bu kadar yankı yapmasının temel nedeni, evrensel çapta reel sosyalizmin çözülme, aşınma sürecinin sorunlarına iyi bir cevap teşkil etmesi ve bu konuda benzer hastalıkları olmamasıdır. Kendi yaratıcı gelişmesini sürdürmesi, yine pratik politikada da kendisini taktiksiz bırakmaması, bunun direnişini hemen her sahada —zindanda, dağda, ülke içinde ve dışında— göstermesi, onun böyle emperyalizmin en çok korktuğu ve başetmekte güçlük çektiği baş hareket haline getirebilmiştir.

Hiç şüphesiz bu anlamda bir emekçi hareketi, partisi olarak önemini korumak durumunda.

Bu da ancak başarıyla mümkün olur.

Çünkü kendisine karşı yalnız bir özel savaş gücü, yalnız Türkiye faşistlerinin en azılı saldırısı yoktur. Bunun arkasında bütün uluslararası gericiliğin saldırısını görmek gerekiyor. Dolayısıyla PKK kendini hep ufukta, amaçta, moralde çok çok güçlendirmesi, pratiklerde çok yoğunlaştırması gerekiyor. Varolan, kendisini başarılı kılan gelişmeleri bir sonuç olarak değil, hep bir başlangıç olarak görüp yetkinleştirmek durumunda.

Bu anlamda militan çözümleme büyük anlam taşıyor. Bizlerin son dönemlerde örgüt içinde geliştirdiğimiz çözümlemeler aslında PKK'nin başarısı için kaçınılmaz oluyor.

Şunu çok açıkça ortaya koyduk ki; çözümlemek istediğimiz kişilik, oldukça düzenden etkilenen ve çağlar ötesi kalıntıları üzerinde çok güçlü taşıyan bu birey, başlı başına bir özel savaş öğesidir. Şunu da yine gösterdik ki, bunun çözümlenmesi, bundan kaynaklanan direkt-dolaylı tehlikelerin aşılması, PKK'yi PKK yapan temel bir özelliktir. İçinde böyle bir mücadeleyi yürütmesi, hastalıklı bireyi

tespit edip aşmaya çalışması, aslında onun başarısının özünü ifade ediyor.

Şu çok açıkça ortaya çıktı ki, ne kadar "*mücadeleye ben varım*" denilirse denilsin, ne kadar kendini adamış olursa olsun, kapsamlı olarak kendini çözememiş her birey, her militan, hatta her önder tip, çok kısa bir süre içinde bir engel olmaktan, hatta kendini bir bela gibi çok tutcu bir öğe olarak dayatmaktan kurtaramamaktadır. Zaten bu reel sosyalizme öncülük eden partilerin de çözülüşü burada başlıyor. Bu partilerin polit bürosunda, merkezinde tutuculaşma, bürokratlaşma gelişince, ardından dalga dalga bütün devlete, topluma yayıldı. Böylece çözülme, aşamayı yapmama olayı gelişti. PKK'de bu tehlike bin defa daha fazla var.

PKK içindeki tip reel sosyalist ülkelerden kat be kat daha fazla hastalıklı bir tiptir.

En köhne, çapul, bir üçüncü elden kapitalizmin, yani kemalist kapitalizmin etkilediği tiptir. Aynı zamanda çağ ötesi kölelik biçimlerinin; aileciliğin, kabileciliğin, bireyciliğin en geri biçimlerinin çarpıttığı bir tiptir. Bu tipin kendi başına on tane devrimi yerle bir etmeye yeter olduğunu kendi pratiğimizden iyi biliyoruz.

Çözümlemeler bunu çok yüksek seviyede gösterdi. Partimiz içinde herkes şunu iyi biliyor ki, bu tip eğer aşılmasaydı, değil PKK'yi 1995'lere getirmek, 1985'lere bile getiremezdik. Hatta 1975'lerde ortaya çıkaramazdık. Bu kişilik ile mücadelemiz, aynı zamanda sosyalist parti niteliğinde bir gelişmeyi ifade ediyor. Sınıf mücadelesinin sadece sınıfın veya halkın objektif-fiziki ortamında değil, onun örgütü içinde de, beyninde de yürütülmesi şarttır. En kılcal damarlarında, akciğerlerinde, kalbinde yürütmek gerekiyor. Eğer sınıf mücadelesinde tam başarıya ulaşılmak isteniliyorsa, bürokratlaşmaya, tutuculaşmaya karşı iç mücadeleyi, nefs mücadelesini yoğun bir biçimde sürdürmek gerekiyor.

Her ne kadar bazı ustalar sosyalist aşamada da sınıf mücadelesi durmaz deyip, daha da geliştirilmek durumunda olduğunu söylemişlerse de, bu, çok genel ve çok kısa bazı sözcüklerle değerlendirilmiştir.

Lenin de bundan bahseder; "*Sosyalizmde küçük-burjuva, küçük*

meta üretiminden adeta fışkırır. Bu da sosyalist düzeni sürekli tehdit edecektir" der. Ama söz bu kadardır. Bunun parti içinde nasıl yürütüleceğini ne kendisi görebilmiş –ömrü buna yetmemiştir–, ne de daha sonra geliştirilmiştir. Stalin'in kaba bir sınıfsal mücadele anlayışı vardır. "*Bazı elebaşıları*" demiştir, abartmalı bir biçimde. Onlar da kendilerini gizlemişlerdir, gizlemeyenler de kaba bir biçimde tasfiye olmuşlardır. Sonuç; bu yaklaşımın büyük başarısızlığıdır.

Mao da benzer değerlendirmelerde bulunmuştur. Fakat her ne kadar Çin, hâlâ biraz kendisini sürdürüyorsa da, bunu çok yönlü geliştirmiş olmaktan uzaktır. Çin'de bir Sovyet deneyimine benzer gelişmeler yoğundur. Ama eğer sınıf mücadelelerini yoğunlaştırırlarsa, belki onun da Sovyetler'deki partinin hastalıklarına düşmeden özellikle sosyalist demokrasi ve enternasyonalizm hususlarında ne kadar görevlerini yerine getirdiği tartışılabilir. Eğer halen yaşıyorsa, bu biraz da mücadele ilkesine bağlı kalmalarından ötürüdür.

Tabii biz sadece bir devlet kurma döneminde değil, çok erken bir dönemde bunu farkettik. Bu farkediş sadece parti içinde bazı sağ ve sol sapmalara karşı çıkma biçiminde değil. Her ne kadar bunu gözardı etmediysek de, çok kaba sağ-sol yaklaşımlara, onların temsilcilerine yönelik gereken mücadeleyi verdiysek de, bunun yetmediği daha sonra –özellikle günümüze doğru geldiğimizde– çok açık bir biçimde ortaya çıktı.

Sağ ve sol sapmalarla mücadele yetmez.

Sağ ve sol sapmaları besleyen daha derin nedenler var. Bir baktık ki günlük olarak en önder durumunda olan kişi bile mücadeleyi kendi içinde geliştiremezse, en benim diyen militan yapıda günlük moral, eğitim kadar yeterli pratik yürütemezse, aslında o parti öncü parti olmaktan çıkar. Nitekim PKK'nin bütün dönemsel taktik adımlarına baktığımızda, birkaç kişinin tıkatması büyük başarısızlıkları ve kayıpları beraberinde getiriyor. Bu büyük mücadeleye rağmen eğer bu böyle oluyorsa, tehlike büyüktür demektir.

O zaman çare nedir?

Çare; partinin içini hem moral düzeyde, hem de pratik-politik düzeyde yeterli kılabilecek çözümleme gücünü, bunun mücadelesini kesintisiz ve giderek yoğun bir biçimde vermektir.

PKK bunu son yıllarda biraz yürüttüğü için gelişmekten alıkonulamadı. Zaten ABD'nin, "*PKK en terörist örgüttür*" demesi de bu nedenledir. Diğer bütün örgüt modelleri aşıldığı halde PKK'nin bu yöntemle aşılmaması, onun özgün yönünü ortaya koyuyor. Yine TC'nin bütün çözdürücü çabalarına rağmen, neredeyse çözmediği tek bir sol Kürt grubu kalmadı. PKK'nin ise tam tersine bu büyük özel savaşa rağmen varlığını daha da etkili kılması, yine bu çözümleme gücünün yetkinliğinden ileri geliyor. Bu anlamda da PKK, sosyalist parti deneyiminde, hatta sosyalizmde, sosyalist partilerde, bunun beyninde sınıf mücadelesi çok ileri düzeyde yürütüldüğü için, denilebilir ki sosyalist partiler tarihinde bir ilerleme, bir geliştirme, bir katkı oluyor.

Günümüzde bir parti sosyalist niteliğini korumak istiyorsa, sadece pratik-politik başarılarla değil, moral üstünlüğüyle kendini yürütmek istiyorsa, biraz PKK gibi olmak zorundadır.

Eski dünya modeli insanlık için dar bir gömlektir

İşte PKK'nin evrenselliği olsa olsa böyle tanımlanabilir. Belki de tam istediğimiz gibi formüllendirmiş olamayabiliriz, ama bütün belirtiler PKK'nin bu niteliklerinin bundan sonra başarılı olmak isteyen genelde her örgütlenme, özelde sosyalist örgütlenmeler için kaçınılmazdır. İnsanlığın ağır sorunlarına, özellikle çok çaba, incelik isteyen politik görevlerine, moral görevlerine başka türlü karşılık verilemez. İşte onun için Türkiye'nin bütün siyasi partileri tıkandı, aşındı, yenildi. Sağıyla, soluyla bütün dünyada, bugün bir Fransa'da, bir Almanya'da, hatta bir İngiltere'de partilerin hemen hepsinin eskidiği, aşıldığı ve hatta artık ilgi gösterilmediği söyleniyor.

Doğrudur, klasik bütün sağ-sol partiler aşılıyor.

Zaten kendileri "*halkın ilgisizliği çok gelişiyor*" diyorlar. Fakat yeni parti arayışına cevap verilemiyor. Sınırlı bir cevap verme halkın desteğini çığ gibi büyütüyor. Türkiye'de bile çok liberal ve yaşamak durumunda olan Türk burjuvazisi için bir Yeni Demokrasi

Hareketi var. Popüler olmaya çalışıyor ve oluyor da biraz. Neden? Eski bütün sağ-sol partiler bir yerde tutuculaştığı için bu böyle oluyor.

Dünyada da bu böyledir. Bu yeni değişim rüzgarları diye sunmak istedikleri de –çok çarpık da olsa– aslında budur. Hatta denilebilir ki, eski model devlet anlayışı artık aşılmak zorunda. Bugün devletçilik çok geliştiriliyor. Bu bir anlamda eski sağ-sol partilerin, reel sosyalizmiyle ve liberal kapitalizmiyle devlette ifadesini bulan bütün rejimlerin ve bunların dayandıkları köhnemiş devlet yapılarının, artık insanlık için bir dar gömlek durumunda kalmasından ötürüdür. Bütün devletler artık toplumlar için bir dar gömlektir ve yırtılmak zorundadır. Tabii çözüm bulunamıyor; bulunmadığı için de sıkıntılar giderek artıyor.

Demek ki, günümüzün en temel bir çelişkisi de, insanlığın başına artık zırhlı bir gömlek gibi sıkıştırılıp durulan devletleri aşmaktır, - onun sağ ve sol parti dayanaklarını aşmaktır. İnsanlık buna ihtiyaç duyuyor. Birçok belirti kesinlikle bu aşamaya gelindiğini gösteriyor. Bu anlamda, 21. yüzyıl bir yerde bu tip devletlerin aşılmasıdır. Sadece sınıf diktatörlüklerinin aşılmasını demiyoruz. Reel sosyalizm olsun, liberal kapitalizmiyle veya devlet kapitalizmiyle adı ne olursa olsun mevcut modeller artık insanlık için ciddi bir engel teşkil ediyor. Tam da bu noktada, sosyalizmin devletin tüketilmesi, söndürülmesi teorisine yeniden bir açıklık kazandırılabilir. Bu anlamda bu tip devletlerin sönmesi ve aşılması gerekiyor. Sosyalizm bu konuda en iddialı söylemin sahibi olabilir.

Halklar artık mevcut devletleri taşıyamıyorlar.

Muazzam bir bürokratik yığın olmuşlar; hiçbir yaratıcı gelişmeye fırsat vermiyorlar. Sadece rantı toplayıp, çok çalışmayan kesimlere dağıtmakla uğraşıyorlar. Bu dayanılmaz bir durumu ortaya çıkarır; bir felaketi geliştirir.

O halde sosyalizmin devlet teorisi yeniden parlak bir biçimde hem ileri sürülebilir, hem de doğrulanabilir. Sosyalizmi kurmak, bir devlet kurmak olmadığı, hatta devletin çok temel bir biçimde aşılma görevi olduğu artık anlaşılmak durumundadır. Sosyalizmin bu ilk aşaması bunu göremedi veya gördüyse de gereklerini yerine ge-

tiremedi. Bu yeni aşaması kesinlikle devletlerin bu aşılma durumunu hem görmek, hem göstermek, hem de bizzat değiştirmek durumundadır. Bunu sağladığında sosyalizmin en iddialı ideolojik, moral ve politik bir güç olacağı açıktır. Tabii bunun somut yansımaları işte toplumun kendi içinde yeterli bir nüfus, yeterli beslenme, sağlık, eğitim vb. alanlara indirgenecektir. Yine özellikle çevreye yansımaları olacaktır.

Sosyalizmin bu sorunlar üzerinde yoğunlaşması kaçınılmazdır. Ama politik devrim olarak da bu devletlerin az çok aşmak zorunda olduğu, bunlar yerine getirilmeden hiçbir reformun kendi başına yeterli olmayacağı görülüyor.

İşte yeni birçok parti doğuyor; reformist, yeşil partiler. Bu partiler, bu devlet sistemlerini aşmadıkça, hiçbir zaman amaçladıkları sağlıklı bir çevreye ulaşamayacak, tahribatın önlenmesinin önüne geçemeyeceklerdir. Yine toplum içindeki moralin tüketilişinin, yaşam umutlarının sönmesinin önüne geçemeyeceklerdir. Bu anlamda günümüzdeki reformizm deneyleri fazla başarılı olamaz.

Sosyalist teorinin bu kadar kapsamlı olması, bu dev gibi sorunların çözülmesi açısından gereklidir, kaçınılmazdır. Her ne kadar "*reformlar kaçınılmazdır, başka türlü bu sistemi aşmak mümkün değil*" deniliyorsa da –tıpkı 19. yüzyılın sonlarındaki reform ile sosyalist ideolojiye dayatılan reformist partiler gibi–, bu, sadece kapitalizmi daha tehlikeli bir biçimde büyütmeye, yaşamını sürdürmeye götürür. Tıpkı reel sosyalizm deneyiminde görüldüğü gibi kapitalizme yanaşarak, onunla uzlaşmaya ve giderek kapitalizmi daha tehlikeli sorunlar biçiminde büyütmeye yol açar. Bu açıdan reformizmi görerek, onu devrimin gelişmesine bağlamak, onunla ne sağ, ne de sol tarzda uzlaşarak veya çelişerek, doğru bir yaklaşımla karşılayarak devrimin hizmetinde kullanabilmek de önem taşıyor.

Görülüyor ki, emekçilerin dayanışma ve mücadele günü her zamankinden daha fazla bir sosyalist ufkun, umudun ve onun programının, pratik-politik olarak da taktiklerinin geliştirilmesi konusu bizi oldukça düşündürüyor.

Partimiz PKK bu konuda şanslı bir durumu yaşıyor veya oldukça bilinçli, örgütlü çabalarıyla bugün anlamlı bir biçimde karşılıyor.

Hatta denilebilir ki, en başarılı bir biçimde karşılayan bir parti oluyor. Buna dayanarak önümüzdeki sürece en iddialı, umutlu yaklaşılabilir. Yine insanlık dışı özel savaşa karşı da pratikte yürüttüğü insanlığın en soylu, en kutsal devrimci savaşımını geliştirebilir. Yaşanan süreç; hem umutta, iddiada ve ruhta bir büyük gelişme, hem de pratik-politikada başarılması gereken devrimdir. Bunun heyecanı, kendi başına militanı canlandırmaya ve büyük oynamaya yeterlidir. Biraz daha taktik ilkelerine, esaslarına dikkat edilirse, PKK bünyesinde her militanın çok önemli gelişmeleri yaratmaması düşünülemez. Hatta Kürt halkı gibi çok geri bir halkın PKK'yi izlemesinin yol açtığı gelişmelerin daha büyüğünü, bundan sonra başta Türkiye halkı olmak üzere bölge halkalarının göstermesi işten bile değildir.

Böyle bir sürecin içine de girilmiştir. Özellikle Türkiye emekçilerinin dayanılmaz yaşam koşullarını, dayatılan sonderece lanetli durumu aşmaları en ivedi sorundur. Neredeyse bütün koşullar, Türkiye emekçi halkına ayağa kalkına gereğini dayatıyor. Tabii PKK de buna en çok yardımcı, onun bizzat ortaya çıkarıcı ve destekleyici gücü oluyor. Bu da tarihi bir fırsat anlamına geliyor.

Her zaman söylediğimiz gibi, bu temelde görevlerin başarılması Ortadoğu'da büyük gelişmenin, yeni bir devrimsel gelişmenin başlangıcı oluyor.

Ortadoğu halklarının tarihlerinde, çok şerefli uygarlık dönemlerinde kendilerinin birliktelikleri vardır.

Uygarlığa ilk geçiş bu topraklarda olmuştur. Görkemli köleci imparatorlukların, uygarlıkların kuruluşu ve en yaratıcı yönleri burada gelişmiştir. Yine feodal uygarlık en görkemli biçimiyle bu topraklarda ortaya çıkmıştır. Kapitalizmin –ki onun değişik bir biçimde reel sosyalizmi kendisine benzeştirme anlamında olsun– genel gelişmesi, bugün Batı dediğimiz uygarlık biçiminde karşımıza çıkıyor. Bu Ortadoğu halkları aleyhine çok dengesiz olan, tarihi gelenekleriyle sonderece çelişen bir duruma çok cüceleşmiş bir insanın, bir insanlık toplumunun adeta kötü örneğinin ortaya çıkmasına yol açıyor.

Ortadoğu halkları bunun mahkumu olamazlar. Kendi tarihlerinin, kendi büyük uygarlık gerçeklerini her geçen gün daha da farkına vararak, doğru sahipleniş başarılırsa ancak yaşayabileceklerini gün

geçtikçe daha iyi görüyorlar. Şu son birkaç yüzyıldır aşılanan kapitalizm müthiş bunalım getirmiştir. Denilebilir ki, insanlığın en yaşanılmaz topluluklarına ve toplum biçimlerine burada yol açmıştır. İnsanın doğduğu beşiğe, insanlığın mezarı gibi olma rolünü biçmiştir. Hiç şüphesiz Ortadoğu halkları bunu gördüklerinde daha büyük bir tepkiyle ayağa kalkabileceklerdir.

İşte partimizin söylemi bu, yaptıkları da budur.

İnsanlığın beşiğini insanlık mezarına çevirmek isteyen kapitalizme karşı duracaktır.

İnsanlık için büyük bela olan, tam bir kumar rejimi olmaktan öteye varmayan çapulcu kapitalist-emperyalizme cevap verecektir. Tıpkı uygarlığın başlangıcında olduğu gibi, sınıflı toplumların aşılması ve bu çapul kapitalizminin aşılması biçiminde de bir beşiklik görevini görecektir. Partimizin ilk çıkışında da biz bu değerlendirmeleri yaptık.

Şafak vaktinde bu topraklar ve bu halklar nasıl rol oynadılarsa, uygarlığa, sınıfsız bir topluma, onun uygarlık biçimlerine tekrar bir beşiklik görevini görmemesi için hiçbir karşı neden yoktur. Olsa da, bu büyük bir tarihi görev için engel olarak görülüp boyun eğilmez.

Bu kadar ufku büyük düşünüyoruz.

En önemlisi de güncel olarak dayanılmaz yaşam engelleri var. Bu engellere günlük olarak karşı çıkmak bile, bir insanın yaşaması için belki de ekmek-sudan, havadan daha değerli oluyor. PKK'yi zaten günlük olarak yaşatan, insani özelliklere bu kadar şiddetli gereksinimi olmasından ötürüdür. Demek ki, bu kadar büyük ufku, ileriyi görebilmek, güncel olarak hiçbir biçimde kabul edilmez yaşam engellerine karşı olmak, bir insanı atom bombasından daha değerli, güçlü kılıyor.

PKK biraz bunu gerçekleştirdi.

PKK'deki önder tip bunun az çok gerçekleşmesinin adı oluyor.

Eğer ısrar edilirse, her militan bu tarz bir kişilikleşmeyi yaşarsa ve bunu sürekli kılarsa, gerçekten en büyük umutların, en uzun vadeli ütopyaların bile, önemli bir gerçekliğe dönüşmemesi için hiçbir neden yoktur. Zaten PKK'nin birçoklarına mucizevi gibi gelen pratik başarısı da bunu gösteriyor.

Biz bu temelde sosyalist ideallerimize, yine halkların tarihlerine olduğu kadar, güncel çıkarlarına ve bu anlamda emekçilerin dayanışma gününe bağlılığımızı belirtiyoruz.

Partimizin oldukça iddialı ve başarılı mücadelesiyle bunu selamlıyoruz, bütün insanlık ve halkımız için kutluyoruz.

Ölüme karşı yaşam, köleliğe karşı özgürlük

Sosyalizm durumlarınızı ne kadar aydınlatabilir?

Önemlidir. Çünkü sosyalizm ideolojik kılavuzumuz. Yani sizi yürütecek olan benzininiz, bilinciniz ve ruhunuz. O olmazsa ayaklar ne yapar? Kaba emek ve çaba düşmana hizmet eder.

Sosyalizmi bir ideoloji olarak seçmemizin değeri yüksektir. Gereklidir, doğrudur. Acaba sizi aydınlatabilir mi?

Sosyalizmle dirilebilir, aydınlanabilir misiniz?

Başka ideolojiler de var. Kimi milliyetçilik yapıyor, kimi dincilik yapıyor. Onlar da gerçeği belli ölçüde dile getirebilir, insanı ayağa kaldırabilirler. Fakat onlar, çeşitli nedenlerle ortamımızda başarısız kalmışlardır. İslamiyet, milliyetçilik yüzyıllardan beri sonuç verecek pek benzemiyor.

Sosyalizm ise belki, dedik.

Aslında sosyalizmin tarihinden, ilkelerinden, PKK'lileşmesinden fazla bahsetmeye gerek yok. Veya sosyalizmle benim dile getirmek isteyeceklerim, esasta sizi ne kadar teşhis edebiliyor? Sosyalizm öncelikle budur. Tümüyle bu değil tabii.

Sizleri teşhis edebilmek.

Biz, baştan PKK'lileşmeyi bir anlayış gelişimi olarak değerlendirmek istedik. Düşünceli, ilgili, anlayışlı insanı yakalamak ve orta-

ya çıkarmak olarak tanımlamak istedik. En temel ilkesi buydu sosyalizmin. Ama şimdi bakıyorum bunun da sizde uygulanma, gelişme düzeyi çok sınırlı ve reddediyorsunuz. Neden? Kendinizden çok korktuğunuz için, tanımlamaya gelmiyorsunuz. Bir kaçış kişiliğinin temel nedeni de budur.

Kaçış kişiliğinin ulusal, toplumsal özelliklerde bu kadar gelişkin olması bizde neyi ifade eder?

Çok tehlikeli bir konumda olmasını ifade eder. Bakarsa, görürse, tanırsa kendinden ürkecek. Onun için diyor, "*ben görmedim, ben kaçarım, ben görmezlikten gelirim.*" Gerçeğinden korkarak ve gerçekten kaçarak bir yere varılır mı? Hayır, beterin beteri duruma düşülür. Sanıyorum, gelişmeyişinizin en temel nedeni veya ifadesi budur.

Kendinizden korkuyor ve kaçıyorsunuz.

Genelde temel insani özelliklerden, özelde bizdeki toplumsal-ulusal özelliklerden çok korkuyorsunuz. Benim, önderlik olarak biraz cesaret ettiğim; kaçınaya son vermek ve korkusuz gerçeği anlamaya çalışmak. Bunda kararlı kaldım, bunu esas aldım ve cesaretle üzerine yürüdüm. Biraz bunu derinden bilmeyen, hissetmeyen, duymayan, anlayışa ve bununla da kendini tanımaya gelmeyen bir hayvandan daha beterdir. Bunu çok açık söylüyorum size ve herkese.

Bütün yönleriyle kendi gerçeğini anlamayan kişinin tanımını yapamam, ona insan diyemem.

Yaşayan kimdir?

Nasıl yaşıyor? Yaşıyorlar mı, yaşamıyorlar mı?

İnsanı insan yapan temel ilke ve değerleri anlayabilmeliyiz. Anlamadan bir milim bile ileri adım atılamaz. Neden aldatıyoruz ki birbirimizi? Ben neden ucuz bir savaşçılıkla, kendimi de sizi de mahvedeyim ki! Her gün yürek paralayarak her gün ah-püf dedirterek, kendimi de sizi de neden zorlayayım ki!

Bir iddianızın olduğuna inanmak istedik, "*bunlar bir arayış içindedirler*" demek istedik. Ama bunu yapmakla, belki kendimize de en büyük kötülüğü yaptık. Ne anlamda? Ne kadar saf olduğumuz anlamında. İnsanlar hakkında böyle hayırlı düşünmenin çok yanıltıcı olabileceği ortaya çıktı. İlkede, kararda ve en önemlisi de onun

pratik uygulama ifadesinde o kadar büyük iddiasızlık, vazgeçicilik var ki, umurunuzda bile değil.

"*Böyle olmuş*" ne demek? Dolayısıyla o kadar dehşetle karşılamamak mümkün değil.

Her kolay kaybetme, bitmiş bir insan gerçeğini ifade eder.

Her kolay kaybedenin, her başaramayanın altında yatan, kendinden korkan, kendinden kaçan insan gerçeğidir.

Aldatmayalım kendimizi. Başkalarından saygı, merhamet, ilgi beklemek boştur. Kendine bu kadar kötülük eden birinin, hiçbir ilgiye, hiçbir saygıya, hiçbir merhamete hakkı yoktur.

Sosyalist ilgimiz, aslında buna bir son vermek içindir.

Bazılarımız gerekirse dini bir ekolü de benimseyebilir. Herhangi bir ideolojik ekol de esas alınabilir.

Yalnız sosyalizmden de değil, bizde bunların hepsinden kaçış var. Din gerçeğine göre, milliyetçilik gerçeğine, bilmem şu felsefeye –bu çok geri bir düşünce biçimi de olabilir– göre de yaşayan yok. Kargaşa, bu yüzden çok büyük.

Son zamanlarda, "*Amerikalılar, Kürtler hakkında politika oluşturamıyoruz*" diyorlar. Bunu biraz düşünmeye çalıştığımda şunu görüyorum: Evet, politika oluşturamaz. Sanırım, gittikçe Amerika daha iyi farkediyor ki, çok dağılmış ve belki de kendisi olmaktan önemli oranda çıkmış bir toplumsal gerçekliği, bir ulusal gerçekliği Amerikalılar gibi en gelişkin politikalara sahip olan bir dünya gücü bile kestirememektedir. Yoksa Amerikalıların insanları yeni sömürgecilikte de ne kadar mahir yönetmek durumunda olduklarını biliyoruz.

Neden Kürtler hakkında bir politika oluşturamıyorlar? Kararsız ve çaresizler. Belki de PKK'ye dayanarak PKK hakkında, en azından benim hakkımda, "*çok zalim, çok acımasız*" diyorlar. Ve bu, Amerikan politikası oluyor. Aslında en büyük zalim, acımasız olan kendisidir. Birileri, birilerine karşı çıkmak isterken, onu doğru tanımlayamazsa, bu kelimeleri çok kullanır.

Şu anda TC'ye; "*yürüttüğümüz savaş*" diyor, "*insanlık savaşıdır*." Bunlar bizim söylemlerimizdir. "*İnsanlığı büyük bir beladan kurtarıyoruz*" diyor. Halbuki PKK'nin ideolojik ve siyasi temeli olan

ifadelerdir bunlar. Ama düşman kendi gerçeği olanı sana yakıştırıp, savaşıma ihtiyaç duyuyor.

Demek ki, düşman bu kadar bizi hiçe sayıyor ki, en soylu iddialarımızı, ilkelerimizi bile elimizden almaya yelteniyor. Tabii sınırsız bir zayıflık temelinde yaklaşıyor. Hiç anlamıyor veya anladığı şudur: "*Ben her şeyi dayatır, kabul ettirebilirim*" veya "*kendimin ne kadar olumsuz özellikleri varsa hepsini onlara yakıştırabilirim.*"

Düşünmeyi bilmemekle ve yaşamı düşüncesiz geliştirmekle kendinize en büyük kötülüğü yapıyorsunuz. Ben PKK'nin bir esin kaynağı, bir cesaret kaynağı olduğuna eminim. Tamam, PKK her zaman bunun kaynağı olmaya devam edecek, fakat en temelden veya bundan anlaşılması gereken; anlayışa gelmek, düşünceyi esas almak, yaratma eylemine girişmektir. Diğer sonuçlar talidir, esas değildir.

Sizi yönetmek dünyanın en zor işi.

Şu anda Kürt siyasal yönetimi, Kürt partisi yönetimi, ideolojik yönetimi, hele hele askeri yönetimi, diyebilirim ki, dünyanın en zor işi olduğu kadar, en maharet isteyen işidir de.

Kürdün diğer bir gerçekliği, en iyi becerdiği ölüm olursa veya en iyi ancak bunu becerebilirse, gerisini siz düşünün.

Yaşamı ne kadar gerçekleştirebiliriz?

Yani en iyisi, ölümü düşünüyorsa, kötülere ne demeli peki? Kötüler, sadece en iyi ölümden başka bir şey düşünemeyenlerin canını okurlar. Bunlara ne ad vereceğiz? Zebaniler mi diyeceğiz? Adı budur. İşte, düşmandır. Ama en iyisinin anlayışı, zaten kendini en iyi bir ölüme, kabul edilebilir bir ölüme hazırlamak oluyor.

Bu da bir insan gerçeğimiz oluyor. Yaşam, ölümden önce veya ölümden sonra düşünülür.

İster hayatta gezenlerin yaşama çekilmesi olsun, ister yeni yeni gözünü yaşama açanlar olsun, öncelikle yapılması gereken, ölümcüllüğü reddetmektir.

Şimdi ölümcüllüğü reddeden kimdir içinizde?

Hangi ölümü reddediyor?

En önemlisi de, reddettikten sonra yaşamı kim düşünüyor? Nasıl bir yaşam?

Herkesi dinliyorum, ama ölçülerime, sosyalizme göre fazla yaşama gelen kişi yok. Sanıyorum biz bu yüzden, içimizden büyük değerleri ortaya çıkaramıyoruz. Yaşamın hissi bile olmazsa hangi değer gelişir? Hangi kişilik zafer yürüyüşü gerçekleştirebilir? "*Yaşıyorum*" diyen toplumsal kesimlere bakalım; köylüye bakalım, işçiye bakalım, memura bakalım; ahırdaki "*eşek*"ten daha kötü. Düşman onu bir ahırda tutarak, bir yem bile vermiyor. "*Eşek*" kadar anırma gücü bile yok. Ve "*ben yaşıyorum*" diye çığlık atıyor. Bu kadar gafil, saplanmış bir kişilik, Musa'nın o lanetli kaviminden daha fazla lanetli bir durumu ifade eder.

Bu insanlar yaşamın neresinde? Ben, kendimi övmek gibi olmasın, ama çok erken yaşlarda bile, bu insanlardan nefret ettim. Onların erkeğiyle de, kadınıyla da hiç yaşama gelinmez dedim. Ailesinin de, bilmem akrabasının da içinde pek yaşanmaya gelinmez dedim. Hâlâ hatırlıyorum, o gün bu gündür yaşam peşindeyiz. Nerede yaşarsın? Nasıl yaşarsın? Onun için parti kurduk, savaş verdik.

Hâlâ yaşamın, sosyalist ütopyalarımızın peşindeyiz.

Diğer taraftan sizin mevcut yaşam tarzınıza bakıyorum, bu ancak size göre yaşanır. Her türlü çirkinlik var, ölümcüllük var. Yanlışlık bile demeyeceğim; zaten doğruyla hiç bağlantısı yok. Ama siz kabul edip gidiyorsunuz.

Bu tarzla büyük insan ve sosyalist yaratılır mı?

Büyük yürüyüş yaratılır mı?

Hayır!

İşte, bunun için yaşamın ideolojisine ilgi göstereceksiniz. Hem de ekmek sudan daha fazla. Çünkü ekmek-suyu da elde etmek yaşam ilgisiyle bağlantılıdır. Ben "*yaşam savaşını veriyorsunuz*" demiyorum, dikkat edin. "*Halk savaşıdır*" veya "*sosyalizm savaşıdır*" deyip duruyoruz. Ben daha buraya gelmedim. Buraya gelebilmek için yaşamın gereğine inanmak gerekir.

Bir yaşam tanımına ihtiyaç var.

"*Nasıl bir yaşam*" sorusunu az çok kendine sormak gerekir ki, savaşımını veresin. Soru olmadan, cevap olur mu? Gerçek olmadan, onun savaşı olur mu? Olursa, hayallerin, fasafisonun savaşı olur. Bana bunu neden söylettiriyorsunuz. Çünkü büyüklüğü sağlayama-

dınız. Çünkü yaşama gelmediniz. Çünkü çok yanlış yaptınız. Dikkat edin, benim değerlendirmelerim bu gerçekliğinizle bağlantılıdır. Somut olmak zorundayız.

Gerçeğe ihanet etmek, benim için her şeyin kaybı olabilir.

Aslında yaşam gerçekleriyle bağlantılı endişeleriniz yok. Yoksa böyle hatalı yürüyüşler olur muydu? Bu kadar yetersizlik, yetmezlik kabul görür mü?

Böyle söylemekle sizleri tehdit etmek istemiyorum. Zaten sizi tehdit eden, her gün edeceği kadar ediyor. Yine de en doğrusu; tehdit, böyle kaba örgüt kuralları veya şöyle görev dayatmak değil de, düşünsel çıkışı gerçekleştirmek önemli. Düşüncenin gücüne, ideolojinin gücüne inanmak başta gelir. Başka sizleri hiçbir yolla ıslah edemeyiz, kendinize getiremeyiz.

"*Yaşamın savaşı, sosyalizmin savaşımı*" ileri düzey terimlerdir, ileri düzeyde konumlar için ifade edilir.

Bize dayatılan bu yaşamı tasfiye ediyoruz. Deniliyor ki, "*kaybettiğinize tekrar sarılın.*" Çaresizsiniz tabii. Düşmanın ağır etkisi altındaki yaşamı mı yaşayacaksınız, ona mı ulaşacaksınız? Bizim dayattığımız çok ilkeli, yaratıcı eyleme mi yaklaşacaksınız? Tam ortada kalmışsınız? Kaldı ki, düşmanın kendi koşullarında bile artık yaşanmadığı ortaya çıkmıştır. İş vermiyor, çok kaba bir maddi imkanı bile artık üretmiyor. Bu anlamda, gerçekten sizi yaşatmak, düşman açısından da çok zor. Benim yaşam alternatifim, seçeneğim söz konusu olduğunda da siz gelmiyorsunuz. İşte, "*iki arada, bir derede*" olmak buna denilir. Düşmanın, en kaba maddi gereksinimlerini bile vermediği insanlara, biz ne yapacağız ki!

Evet, bu noktada, "*tam yapılması gereken devrimdir*" diyeceksiniz. Devrimi de dayatıyorum. Devrime de güç yetiremiyorsunuz.

Düşman nereye kadar bitirmiş farkında mısınız? Yani "*katliamdan geçirdik*" diyor, ama bu normal bir katliam da değil.

Bu şuna benziyor: Bazı yılanlar var; yarı ölü bırakma tarzı. Yani bir kısmını yiyip, bir kısmını bırakma. Düşman bizi tam yiyip bitirse, buna razıyız. Ermeniye yaptığı gibi bize de yapsa, bu da bir çözüm. İngilizlerin sömürgelerine yaptığı gibi bize bir sömürgecilik uygulasa, buna da razıyız. Amerika'nın yaptığı yeni sömürgeciliği

bize uygulasa, ona da razıyız. Ama üzerimizdeki soykırım farklıdır. Türk vahşiliği, Türk barbarlığı doğru anlaşılmak zorunda. İnsanlıktan çıkarmış bizi.

Sizleri TC yarattı.

Kendimi kırk yıldır yaratmaya çalışıyorum, -kendi özgürlük çabalarımla. TC kişiyi ne kadar yaratabilir, ne kadar insan yapabilir? Aslında farkında bile değil; böyle insan yapma, yaratma gibi bir derdi yok TC'nin, kemalizmin. Hitler, bir katliam taktiği geliştirdi. Kemalizm herhalde ondan daha tehlikeli. Hitler sonuca gitti kendine göre, kemalizm sonuca da gitmiyor. Herhalde en tehlikelisi de bu. Çünkü, yarı yarıya bıraktığı insanlar, o kamplarda kemikleri çıkmış olanlardan daha tehlikeli. Toplumumuzun genel bir kamp durumunu düşünün, Hitler'in kamplarından daha tehlikeli buluyorum. Kemalizm budur işte. Hitler kesin fark koyuyor ve uyguluyor da. Ama kemalizmde o kadar faşist bir yeteneksizlik var ki, sonuca gitmiyor. Yiyemiyor, yemek için işte yarı ölü olarak yerde bırakıyor, leş gibi kokuşturuyor.

Bir insanın her an yenilme psikolojisi içinde kalma durumunu, bir idam mahkumunun sürekli idamı bekleme psikolojisini düşünün; işte kemalizm budur. İnsan bu psikoloji içinde ne hale gelir! Bunun insan psikolojisi üzerindeki tahribatı için yemez değil mi? Bir yarı-deli insan yaratıyor. Fukara, çaresiz hepsi. Bana göre, o ağulu iğneyi yemiş hepsi.

Yarı ölü!

Yani tam öldürücü iğne değildir. O eski tefeciler miydi? Eski usule göre yiyeceği yarı kokuşturarak saklamak. TC, Kürdü öyle bir yere koymuştur. Gerçi Türkü de kullanıyor. Ama Kürdü en bayat tarzda, böyle kokuşturuyor; lazım olduğu zaman "*senden biraz yerim*" diyor. Yılan, kedi vs. gibi. Hatta ayı da öyle yapıyor. Yani TC'ninki bir anlamda ayı sömürgeciliği. Bu bir gerçek. Ne yapacağız? Eğer biraz anlayış varsa, o kokuşmuş leş, hem de ayının yiyeceği olmaktan kendinizi nasıl çıkartacaksınız? Büyük bir soru. Ne yapalım, nereye kaçalım?

Nasıl yaşayalım, nasıl ölelim?

"*Nasıl ölelim?*"

"*Ölümden ölüm beğenme*" noktasına getirmiş insanlarımızı.

Yaşama gelmek, bir yaşam için ayakta durmak istiyoruz.

Peki, anlattıklarımızın sosyalizmle ne ilişkisi var, diyeceksiniz?

Özgür insanı —özgür toplumla bağlantılı— yaratmak, özgür toplumu, özgürlük savaşımı ile kazanmak... Sosyalizm bunun ideolojisi oluyor. Bize de çok gerekli olan özgür yaşam olduğuna göre herhalde sosyalizm bize en gerekli ideoloji olur.

Ama dikkat edersek, biz burada sınıf mücadelesine daha girmedik. PKK'de gerçekleşen sosyalizme de girmedik.

Fakat hemen söylenebilecek olan şudur: Biz yaşamı sosyalizmle tanıyabileceğimiz gibi, yaşamın savaşımını da ancak sosyalizmle sağlayabiliriz. Bu kadar toplum olmaktan alıkonulmuş bir halk gerçekliğinde toplumsallığı en çok çağrıştıran ideoloji sosyalizm olduğuna göre, sosyalizmde çare aranacaktır.

Yine bireyin köleliği bu kadar derinleştiğine göre, çareyi özgürlük bilimi olan sosyalizmde arayacaksınız. Dolayısıyla da sosyalizme olan ihtiyaç bu denli kesindir. Yani herhangi bir seçiş değildir bizim sosyalizmi tercih edişimiz. Toplumsal gerçekliğimize, köleliğimize göre en kurtarıcı insanlık ideolojisi olarak anlaşılmalı. Bu kadar kapsamlı buluyoruz.

Dikkat ederseniz, sosyalizm anlayışımız çok kapsamlıdır. Ölüme karşı yaşam ideolojisi, en tehlikeli köleciliğe karşı özgürlük ideolojisi, hatta yaşama gelmemeye karşı yaşama gelme ideolojisi, her türlü uyuşturucu etkiye karşı canlandırıcı ideolojidir. Tanımı bu kadar kapsamlıdır.

Böyle tanımlarken ve kendi gerçekliğimize uygularken mücadelesi de özellikle PKK somutunda çok amansız olmak zorunda. Çünkü PKK'de gerçekleşen sosyalizm aslında düşmanı, Türk kapitalizmini veya kemalizmi, faşizmin en tehlikeli ve en gerici biçimi olarak değerlendirir. O en tehlikeli, en gerici, en şovenist ve en şiddete dayanan biçiminin, bizim toplumsal gerçekliğimize dayattığı ayı'nın sömürgeciliğidir, kedinin fareye uyguladığı sömürgeciliktir. Böyle bir kapitalizm var. Sosyalizm tanımımızı bir de bu biçimde derinleştirmeliyiz.

Öte yandan diğer tüm ideolojiler, din ve çeşitli burjuva ekoller bizim insan gerçeğimize uygulandığında o kadar kötürüm, sonuç-

suz bir duruma yol açmışlar, tanımlanamaz hale getirmişlerdir ki, yeni insan tanımı, özgür insan tanımı, ancak PKK'de gerçekleşen bir sosyalizmle yapılabilir.

Sosyalizm dışında başka hiçbir ideoloji gerçekliğimizin tanımlamasını yapamıyor, -durumu kurtarmıyor.

Sosyalizm bu nedenle toplumsallaşmak için tek seçenek oluyor.

Castro'nun kullandığı bir söz var; "*Ya sosyalizm ya ölüm*" veya "*Ya sosyalizm ya okyanusun dibine batan Küba!*"

Bizim için daha fazla böyledir. Ya sosyalizm ya hiçbir şey!

Küba okyanusun dibine batabilir, ama bizim böyle dibine batacak bir okyanusumuz da yok. Velvel deresi desek, cehennem deresi desek belki!

Demek ki, sosyalizm ideolojisinin benimsenmesini, bizim yaşamımızla bağlantısını böyle değerlendireceksiniz. Tabii PKK'de gerçekleşen sosyalizm, parti içinde sosyalizm mücadelesi deyince, işler daha da büyük bir anlam ifade eder.

Ben buna salt bir sınıf mücadelesi de demeyeceğim. PKK'deki sınıf mücadelesi veya genelde parti içinde nasıl geliştirilmesi gerektiğini, zaten evrensel çapta bir sorun olarak değerlendirmeliyiz.

Reel sosyalist deneyimlerin başarısız olmasının en temel nedeni; bu sosyalizme yol açan partilerin kendi içlerinde sınıf mücadelesini sürekli ve yaratıcı kılamamalarıdır. En temel neden budur. Yani yenilgili partiler, kendi içinde sosyalizmi yürütmemeleri, mücadeleyi durdurmaları, eski sınıf özelliklerine ardına kadar kapıyı açık bırakmaları, sonuçta devlet kursalar da, neredeyse komünizimin eşiğine geldiklerini söyleseler de, toplumu en çarpık bir kapitalizme teslim etmekten kurtulamadılar.

Sovyet deneyimi bunu çok açıkça ortaya koymuştur. Bu anlamda PKK'nin en önemli katkısı; içinde sınıf mücadelesini, hatta ondan da öteye insani mücadeleyi en kapsamlı hale getirmekle kendini geliştirebildiğidir. Reel sosyalizmin hastalıklarına düşmediği gibi bilimsel sosyalizmi çok daha ağır ve tehlikeli olan kendi toplumsal koşullarına uygulamasını ve kendi içindeki mücadeleyi başarıyla yürüterek, bugüne kadar gelişmesini başarmıştır.

Bu, sosyalizme en önemli katkımız oluyor. Yani parti içinde bir

sosyal gerçekliği çözmeyi, ulusal gerçekliği çözmeyi, sınıfsal, sosyal, ulusal mücadeleyi dalayıp budaklandırmayı, hatta kişi için de savaşımı çok kapsamlı yürütmeyi ilk defa PKK deniyor.

Dünyada hiçbir parti, bu kadar kendi içinde mücadele yürütmüyor. Bu yüzden diğer bir parti devlet bile kursa kaybediyor. Ama PKK en kaybedilmiş toplum içinde sosyalizmin en yaratıcı bir uygulanmasını esas aldığı ve kendi içinde de sürekli sistemli hale getirdiği için bugün —belki de yarın— evrensel çapta örnek teşkil edebilecek bir partiye ulaşıyor, dönüşüyor. Her şey bitmiş değil burada.

PKK'nin bir özgürlüğü var. Savaşı yaratıcı temelde günlük olarak sürdürüyor. Eğer yarın "*PKK'nin başında en büyük tehlike nedir*" diye sorulursa, bu ne düşmandır, ne de dıştaki şu veya bu dayatmadır. Kendi içindeki bu mücadeleyi durdurdu mu, mücadelenin doğru yönetimini, özellikle doğru sosyalist yönetimini götüremedi mi, bu parti yenilir. Ama doğru götürdü mü, yenilmez. Tek başarılı yol budur. Bu bir kişide ve komitede sağlandığında partiyi zafere de götürür, sonrasını da getirir. Ama kesintiye uğrattı mı, kişinin kendisinde tıkandı mı; merkez komitede, politik büroda veya bütün parti kadrolarında tıkandı mı, devlet de kursa, bu devlet, hiç ummadığı bir biçimde, bir zamanda elinden kayar ve en tersinden bir araca dönüşerek karşısına dikilir.

Biz, insanları PKK'nin içine çekmekle, ilkin "*insansın, özgür yaşama geleceksin*" yargısını egemen kılıyoruz.

İkincisi "*insan olmanın gereklerini, özgür yaşamın gereklerini, yani savaşımını vereceksin*" diyoruz. "*Bunun gereğine inanıp savaşımı vermedin mi insan da olamazsın, özgür de olamazsın.*"

PKK'de gerçekleşen sosyalizmin biricik tanımı budur ve bu esastır. Bunu esas almayan PKK'de yol alamaz, mücadeleyi geliştiremez, hiçbir başarıya da ulaşamaz.

Yalnız, PKK için mi böyle? Hayır! PKK olmadı mı zaten bu toplum çözülmüştür, -kaos halindedir. Diğer örgütlerin durumu belli, en güçlü kapitalist-emperyalist devletler bile tanımlayamıyor Kürdü. Dolayısıyla politika oluşturamıyor ABD şu veya bu ilgili devlet. Neden? Çünkü kapitalist ideolojilere ve dini ideolojilere göre Kürdü-Kürdistan'ı tanımlamak ve politika oluşturmak mümkün değil.

Ancak toplumu bilimsel olarak ifade etmede en iddialı ve insanı yüceleştirmekte en kararlı olan veya öyle bir amaca sahip olan sosyalizm bunu sağlayabilir. Bu da ancak, PKK temelinde, biçiminde bir sosyalist uygulamayı kendi somutumuza uygularsak sağlanabilir. Yapılmak istenilen, biraz da kanıtlanan ve kesinleşen gerçek budur.

Düşünmeyi bileceksiniz, "*neden sosyalizm, nasıl bir sosyalizm PKK'de nasıl gerçekleşti sosyalizm?*"

En temel dersimiz budur.

Bu dersleri bilmeden, böyle gerillaymış, bilmem hareketli savaşmış, bilmem şöyle üst yönetimmiş, önderlikmiş, komutanlıkmış anlayamazsınız, daha da ötesi büyük yanlışlıklar yaparsınız.

Tekrar vurguluyorum: Yaşam isteğinize biz gerçeklik kazandırıyoruz. Büyük saygı duymakla kalmıyoruz, adeta yoktan var ediyoruz. Ama sizin de bazı temel kavramlara artık ilgi göstermeniz gerekiyor. Bunu kendinize uygulama gücünü göstermeniz gerekir. Sadece anlatarak değil. Başka türlü bir sosyalizm iddiası, kesinlikle yalandır. Yaşama gelmezseniz, ideolojik gücü göstermezseniz, iradeyi ortaya koymazsanız birer yalancısınız, sahtekarsınız. Yani ölürsünüz ve sizinle yaşam geliştirilmez. Beyinsizsiniz, bir hainsiniz, bir ajansınız. Bunlarla da yaşama gelinmez. Objektif-subjektif olması hiç önemli değil.

Sosyalizm dersi, öyle sıradan değil, temel yaşam dersimizdir.

Bunun PKK'lileşmesi ve PKK'de gerçekleşmesi, bizim için yaratılışın, dirilişin ta kendisi oluyor. Bunu ciddiyet ve kesinlikle ele alırsanız, sosyalizme inanışınız, PKK'de gelişen sosyalizme katılmanız ve onunla yaşamın yoluna girmeniz ve biraz savaşmanız mümkündür, derim. Başka türlü ne ucuz ölümlere yatarak, ne de her türlü sahte bir yaşamın sapını tutarak, beni de, kendinizi de aldatmayın.

İşler zor.

Yaşam ve sosyalizm kavgası veriyoruz.

Hem de nasıl bir düşmana karşı olduğu açık. Yaşamak isteyen sen değil misin? Onun savaşımını göze al, onun ideolojik biçimini onun örgütsel biçimini, onun düşman tanımını, onun dost tanımını esas al. Onun ciddiyetini, onun ağır başlılığını, onun her düzeydeki

hazırlığını esas al. Neden yapmıyorsun? Neden sahteliğe doğru gidiyorsun? Neden böyle saptırıyorsun? Neden birçok şeyi görmezlikten geliyorsun? Neden gereklerini kendi kişiliğinde yerine getirmiyorsun? Böyle yaparsan, sadece bir oportünist demeyeceğim, kocaman bir sahtekar değilsin de nesin? Tabii, önderlik gerçeği, böyle bir anlayışın büyük bir savaşçısı olduğu için, böyle bir sosyalizmin kavgasını büyük verdiği için bunu iyi tanır. Kendi partisini de tanır, kendi savaşını da tanır. Çünkü kırk yıldır, her gün bin defa deneyip yürüttüğü bir savaş var. Nasıl tanımayacak, kendinizi nasıl gizleyeceksiniz? Nasıl kendinizi ucuz yaşatacaksınız veya ölüme çekeceksiniz? Bu nasıl kabul edilir? Böyle bir sosyalist önderlik, kesinlikle bu durumlara düşmeye ne fırsat verir, ne kabul eder. Amansızca bunun karşısındadır. İşte PKK'de gerçekleşen sosyalizm budur.

Emperyalizm bugün –ki ABD kapitalizmin en iddialı temsilcisidir– PKK önderliği için "*acımasız*", "*zalim*" demesi bir gerçeği ifade ediyor. Kapitalizm acımasızlığını, zalimliğini yavuz hırsız misali tersyüz ederek, dünya halklarının uyanmaması için, günümüz sosyalizminin tekrar insanlığa mal olmaması için, büyük bir hünerle, sahtekarlıkla amansız üzerimize gelerek kapatmak istiyor. Bize bu kadar yüklenmenin altında, PKK'nin kesin sosyalist niteliğinin bu biçimde gelişim göstermesi vardır. Yoksa Türk barbarlığını çok sevdiği için değil. Türk faşizmine onlar da fazla ilgi duymuyorlar. Ama PKK'deki sosyalizmden daha çok korktukları için bize karşıdırlar. Sosyalizme karşı savaşta en usta olan Almanya'nın çok üzerimize gelişinin de en temel nedeni, Türk barbarlığını, yönetimini çok sevdiği için değil, PKK'nin sosyalizmini kendisi için çok tehlikeli bulduğu içindir.

Demek ki, PKK'de gerçekleşen sosyalizmin evrensel ve enternasyonal ölçülerde de çok önemli bir yeri vardır.

Sosyalizm ulusal-toplumsal gerçekleğimiz için zaten tek diriltici ideolojidir.

Uluslararası alanı etkilemesi anlamında, kapitalizmin karşısında kendisi için gördüğü en büyük tehlikedir. Dolayısıyla yurtseverliği de, enternasyonalizmi de başarı temelinde yürüyen en iddialı örgüttür, partidir.

Sosyalist ideolojiyi kendisine çok iyi özümseten, partide bunu uygulatan biri, mükemmel politikacıdır, mükemmel askerdir ve her sorunu çözer, her hazırlığı da yapar. İdeolojik temelinizi böyle güçlendirin. Bir elin parmak sayısı kadar çıkarın bunu içinizden, o zaman, zaferin en temel gereksinimi karşılanmıştır, derim. Gerisi bir teknik düzenlemedir, niceliksel büyümedir, zamanlamadır.

Eğer gücünüz varsa, böyle bir sosyalist olmaya, onun kavgasını sürekli yürütmeye, zafere ulaşırsınız.

Bunu dıştalayanlar, "*ideolojisi olmayan askerlikten iyi anlarmış*" anlayışıyla hareket edenler çok çıktı. Sosyalist temeli olmayanın askerlikten anlaması şurada kalsın, hiçbir şey anlamayanın tekidir. En tehlikeli tutum-davranış bu kişilikten gelir, dersek daha doğru olur. Politikadan anlamaz ama pratikten anlıyor, teoriden anlamaz ama savaştan iyi anlıyor! Hemen bu noktada benim aklıma "*katır*" geliyor. Katır dağda iyi yürür, ama katır sadece katırdır. Reşo –bir katır– vardı kahraman ilan edildi. Türk genelkurmayı, ancak bu kadar olur.

İdeolojisiz, politikasız gerillacılık olmaz.

İdeolojik, düşünsel zeminin çok gerekli olduğuna inanacağız. PKK'de gerçekleşen sosyalizmin ne anlama geldiğini çok iyi bileceğiz. Bunu anladıktan sonra, parti içi mücadeleyi de çok iyi anlayacağız. Kesinlikle parti içinde sosyalizm mücadelesi müthiş yürütülmek durumunda. Bu da yürütüldü mü, pratik görevler, askeri görevler sadece bir nicelik ve zamanlama işi olur, tam başarıya gitmesi için. Böyle önderlik gerçeğini yakalamış bir militan hiçbir siyasi ve askeri sorunda çözümsüz kalamaz ve engel de tanımaz. Büyük politik, askeri ustadır, büyük bir taktisyendir. Beş kişi ile, beşbin düşmanı yerle bir edebilir. Çünkü, büyük taktisyendir, becerir o; politikayı, diplomasiyi kesin başarı temelinde yürütür. Yeter ki böyle sosyalist bir militan olsun; hangi soruna el atarsa atsın çözer.

Zafer istiyorsanız, öncelikle böyle bir sosyalist anlayışın sahibi olacaksınız. Bunun duyum gücü, bunun düşünce gücü, bunun irade gücü; bunun her türlü teknik, eğitim, tedbir, sağlık gücü, fiziki gücü vb. hepsi birbiriyle bağlantılıdır. Kendinde birleştirdin mi, eğer bir talihsizlik olmazsa, her zaman söylediğim gibi, gökten bir taş başı-

na düşünezse, iraden dahilinde olmayan bir şey gelip önünü kesmezse, senin muhtaç olduğun tek şey nefes alıp vermektir. Bunu sürdürdükçe, başarı üstüne başarı kazanırsın. Benim, sosyalist ideolojiyi kendime mal etmem veya bu temelde PKK'lileştirmekten anladığım budur. Ve şimdiye kadar, başarıları da bu temeldedir.

Hiç kimse iddia etmemelidir, "*aslında şöyle pratik yaptık da, şöyle bilmem çalışma yaptık da, PKK işte böyle gelişti.*" Tüm bunlar kesinlikle doğru değil ve sanıldığından daha fazla kaybetmeye yol açmışlardır. Bugüne kadarki kazanımların en temel nedeni, sosyalist ideolojinin PKK içinde böyle bir başlangıçla başlatılıp, günümüze kadar büyük bir ısrarla, büyük bir mücadeleyle sürdürülmesidir.

Toplum gerçekliğimiz sözkonusu olduğunda, bu tek çaredir, gerisi tehlikeli kaybetme nedenidir. Başka ideolojik doğrultulara da girmek zaten kendiliğinden bitmektir. Kanıtlanan en temel gerçeklik budur. Varsa iddianız, savaşmakta kararlıysanız ve bazı önemli başarılara da ulaşmak istiyorsanız, PKK'de gerçekleşen sosyalizmi tüm yönleriyle bir kez daha doğru kavramalısınız. Bunu kendi kişiliğinize özümsetmelisiniz. Mümkünse parti içinde bunun savaşımını sürekli ve yaratıcı vermeliyiz. Bu sağlandığında gerisi kesin başarılı gelişmedir!

Türk faşizmi Sovyet desteğiyle gelişti

(Novoe Vermya gazetesinden Makarinco Vadim'in PKK Genel Başkanı Abdulla Öcalan yoldaş ile yaptığı röportaj)

Rusya'dan ve Rus halkından bahsedildiğinde o büyük ve muhteşem Ekim Devrimi'ni anımsamamak mümkün değildir. Şimdi ise Rusya topraklarında büyük düşüş gözler önünde. Rus halkı, her zaman için ezilen dünya halklarına büyük bir ışık ve ilham kaynağı olmuştur. Bundan dolayı Rus halkı büyük bir halktır. Tarihte ve günümüzde çok önemli ve büyük roller oynamıştır.

Kürdistan halkıyla Rusya halkının birbirini daha iyi tanımaya doğru gittiği bir süreçten geçmekteyiz. Yüzyılın başında ve günümüzde Türk faşizminin imha politikalarını bilerek ve doğru politikalar belirlemeliyiz. Günümüz Türkiyesi hem Kürdistan, hem de Rusya halkı için önemli bir sorundur.

Büyük Ekim Devrimi'nin temsilini Rus halkı yapmaktadır. Ekim Devrimi acaba hangi hata ve yetmezlikler sonucu bu durumu düştü?

Her şeyden önce kendimi sosyalist hissediyorum. Zaten emperyalist devletler benim için, "*tek başına kalmış sosyalist*" diyorlar. Hatta Amerika beni, "*dünyadaki en tehlikeli marksist-leninist*" olarak nitelendiriyor. Amerika, Sovyetler'e karşı amansız bir savaşın yürüttü ve hâlâ da yürütüyor. Oysa emperyalizm şimdi daha kötü bir biçimde bize saldırmaktadır. Fakat biz bu emper-

yalizm karşısında düşmüyoruz. Ne amaçlarımızda bir zedelenme oldu, ne de sosyalizme yönelik çalışmalarımızda bir gerileme oldu.

Biz kendi tecrübelerimizi hem sizlere sunmak, hem de tecrübelerinizden yararlanmak istiyoruz.

Bir zamanlar Rusya sosyalizmin kalesiyken ve halk sosyalizme derinden bağlıyken, neden şimdi sosyalizmden nefret ediliyor? Sosyalizm ve büyük aydınlanma, temsilini Rusya'da buldu. Böyle bir yıkılışın ve halkın bu kadar daralmasının nedenleri nelerdir?

Ben Türkiye Komünist Partisi'ne hiçbir zaman sempati duymadım, hatta bu partiye yaklaşmaktan bile çekiniyordum. Çünkü yaşam tarzları kabul edilir gibi değildi.

1970'lerde onların şahsında Sovyetler Birliği'nin hata ve yetmezliklerini görebiliyordum. Sovyetler Birliği, "enternasyonalizm" adına Türkiye Komünist Partisi'ne yıllarca yardım etti. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında, emperyalizmin Mustafa Kemal hareketine yardım etmesine bir anlam verebiliyoruz. Fakat Sovyetlerin o dönem sunduğu taktiksel desteğin daha sonralar bir devlet stratejisine dönüşmesine anlam veremiyoruz.

Bence Sovyetler'in dağılmasının bir diğer nedeni de, Türkiye'ye sunmuş olduğu desteğin devlet politikasına dönüşmesidir. Eğer taktiksel yaklaşımlar stratejiye dönüştürülür ve ideolojide sapma başlarsa, tüm dünyaya yönelik uygulanacak politika da o çerçevede yürüyecektir.

Lenin'in, Mustafa Kemal'e yaklaşımları taktikseldi. Fakat Stalin bu taktiği çok öne çıkardı ve devlet politikası haline getirdi. Bu temelde de hastalıklar derinleşti ve sosyalizm çok şey kaybetti. Tabii ki bu taktiksel desteğin daha sonra stratejik desteğe dönüşmesi Kürt halkı için oldukça önemlidir. Çünkü burada Kürt halkının sonu ve Türk faşizmi tarafından gerçekleşen soykırım hareketi var.

Dikkat edilirse, Mustafa Kemal gün be gün faşistleşiyordu. Türkiye'de bir faşist rejim oluşuyordu ve bu 1940'lara doğru Sovyetler'in yardımıyla gerçekleşiyordu.

1925-40 yılları arası Kürdistan baştan başa bir isyanlar dönemidir. Bu isyanların hemen hepsi emperyalizmin desteğiyle Mustafa

Kemal tarafından amansız katliamlarla bastırıldı. Bir taraftan bir halk katliamlarla yok edilirken, Mustafa Kemal hem Sovyetler'e, hem de emperyalizme dost görünmeye çalışıyordu. Her iki taraftan da büyük destekler alıyordu. Sosyalizmin dağılmasını sağlamak için, 1920-21 yıllarında Mustafa Kemal İngilizlerle ittifak kurmak istedi. Ardından Mustafa Suphi başta olmak üzere 15 TKP üyesini 1921 yılında komplo düzenleyerek katletti. Sovyetler'in yardımıyla, dünyada sosyalizme en büyük darbeyi vuranların başında Mustafa Kemal gelmektedir. Mustafa Kemal'in sosyalizme düşmanlığı daha sonraları açıkça ortaya çıktı. Zaten başından beri büyük bir sosyalizm düşmanıdır. Emperyalizmin ve İngilizlerin en has adamıdır. Bugüne kadar İngilizler Mustafa Kemal'e büyük değer verirler. Nedeni Mustafa Kemal'in sosyalizme Anadolu'da darbe vurmasıdır.

Mustafa Kemal hareketi, emperyalist devletler için temel hazırlayarak sosyalizmi dondurdu.

Hiç kimse Mustafa Kemal kadar sosyalizmle oynamadı.

Bugün hâlâ emperyalist-kapitalist sistem halklarla oynuyor, halkların en ufak demokratik taleplerini kanlı biçimde bastırıyor. Emperyalizm neden halklarla bu kadar büyük oynuyor? Çünkü sosyalizmden korkuyorlar ve sosyalizme karşı ittifak oluşturmak için halklarla oynuyorlar.

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluş yıllarında aslında tüm emperyalist-kapitalist ülkelerden yardım alıyordu. Ve bu yardım günümüze kadar da devam ediyor. Çünkü sosyalizme karşı en büyük savaşı TC yürütüyordu. Bütün bunlar yapılırken bir taraftan da Kürtlerin ölüm fermanı hazırlanıyor, öte yandan ezilen diğer halklara da aynı politika uygulanıyordu. Grekleri, Ermenileri ortadan kaldırdı. Birçok kültürü asimile etti. Bütün bunlar biraz da Sovyetler'in desteğiyle gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyeti'ni çok iyi tanırım. Türk faşizmi, Rusları kendilerinin en büyük düşmanı olarak görürler. Hatta "*Ruslara karşı savaşalım*" bile diyebiliyorlar. Aslında bu, direkt Rusya'ya karşı gerçekleştirilen bir ittifaktır.

Rusya'ya karşı Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında emperyalizmle geliştirdiği ittifak sınırlıydı. Şimdi bu ittifak oldukça geliştirilmiştir. Bu tür ittifaklar halklara büyük zararlar vermektedir.

Eskiden bir devletti; şimdi beş-altı devlet oldular. Yani Sovyetler, yedi devleti emperyalizme hediye verdi. Bu büyük bir çelişkidir. Oysa en büyük darbeyi de onlardan yiyorlar.

Aslında Rus halkı kendi kendine zarar veren bir halktır. Bazı kişilikler var ki, sanki Türkiye Cumhuriyeti için yaratılmışlar. Bir Rus konsolosu vardı Türkiye'de. Sonra dışişleri bakan yardımcısı oldu. Her zaman "*Türklere nasıl yardımcı olabilirim*" biçiminde değerlendirmeler yapıyordu. "*Ben Moskova'ya gideceğim, PKK'nin ne kadar evleri varsa hepsini kaldıracağım*" diyordu. Bizim Moskova'da ne evlerimiz, ne de güçlü ilişkilerimiz var. Bazı arkadaşlarımız var, onları da 24 saat içinde oradan çekebiliriz. Fakat hangi mantıkla bu değerlendirmeleri yapabiliyor? Bu bir diplomasi sorunudur. Belirtilen bu konular üzerinde birlikte konuşabiliriz. Aslında gazetenizin aracılığıyla yapılan bu röportaj, Rus halkı ile yapılan bir röportajdır. Sorunları karşılıklı ve derinliğine birbirimize açarsak halklar için bu olumlu olacaktır.

–Makarinco Vadim: *Rus halkı yükselişleri ve düşüşleri en çok yaşayan bir halktır. Aslında Rus halkının mevcut durumu büyük bir trajediyi ifade etmektedir. Uzun bir süreden sonra Rus halkı kendi hükümetini kurmuştur. Ekim Devrimi'nden sonra yeni bir günün doğması, halkın yücelmesi gerekirken, halk bir anda büyük sorunlarla karşılaştı. Bizim uyguladığımız politikanın ne kadar karmaşık olduğunu çok güzel açıkladınız. Hükümetin sağlam kurulması için çalışmaların güçlü olması gerekiyordu. Bu sorunların çözümü için güçlü kadrolara ihtiyaç vardı.*

Lenin'in ölümünden sonra komünist partisi içinde büyük değişiklikler oldu. İdeolojik çelişkiler baş gösterdi. Geliştirilen taktikler, stratejiye hizmet etmedi. Bazı konularda açılım sağlandı, güçlü bir ekonomi oluşturuldu. Gerçekten de halkımız İkinci Dünya Savaşı'nda faşizme karşı güçlü bir tavır aldı. Birçok değeri halkımız korumak istedi. Faşizme karşı milyonlarca kayıp verildi. Her halk kolay kolay bu kayıpları kaldıramaz. Demiri kıvamına getirmek için dahi büyük bir çaba gerekiyor.

İdeolojide taviz verildikten sonra sosyalizmde öncülük bazında reformizme doğru bir kayış yaşandı. Komünizmden sıkça söz edildi,

fakat ideolojiden uzaklaşmayı da engelleyemediler. Halk ideolojiden uzaklaşınca, değişik sapmalar da gündeme geldi. Ve Sovyetler'in dağılışı gerçekleşti.

Toplumsal çıkarların önüne bireysel çıkarlar konuldu. Herkes zengin, ünlü, şöhretli olmak istiyordu. Bazıları da bu hedeflerine ulaşınca, halka büyük darbeler vurdular. Bizim yaşamımız biraz böyle geçti.

Bugün Rusya büyük bir krizin eşiğinde. Ben inanıyorum ki, Rus halkında büyük bir güç var ve bu güç ayaklanacaktır. Ne kadar büyük kargaşalıklar yaşansa da, yine de en güçlü devlettir. Kendi özgücüyle hâlâ ayaktadır.

Tekrar Rusya'nın Türkiye ile olan ilişkileri üzerinde durduğumuzda başka yönlerini de görmek mümkündür. Aslında 1920'lerde Türkiye'yle Rusya arasındaki karmaşık ilişkilerin tıpkısı İkinci Dünya Savaşı öncesi Almanlarla olan ilişkilerinde de vardı. Hem ekonomik, hem de askeri ilişkiler sözkonusuydu. Örneğin Alman Harp Okulu öğrencileri, öğrenimlerini Rusya'da yapıyorlardı. Savaş başladıktan sonra bu politikanın yanlış olduğu ortaya çıktı.

Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'nda Almanya ile birlikte bizi arkadan vurmaya hakları yoktu. Aslında Türkiye'nin uzun bir süreden beri Rusya'yı kıskaca almak istediğini biliyoruz. Bundan dolayı bu konuda bizim ve sizin aynı yaklaşımlara sahip olma durumu sözkonusu.

Stalin'in milliyetçi politikasının etkileri günümüze kadar devam ediyor. Halk sürgün ediliyor, katliamlar gerçekleşiyordu. Kitlelerin içinde oturtulan bu yanlış politika, Kürtlere yaklaşımda da kendini göstermektedir. Birçok Rus politikacısı hâlâ Kürt sorununu anlayamamıştır. Bu doğru bir pozisyon değildir.

Soruma geçmek istiyorum. Benim gördüğüm kadarıyla gerilla savaşı Kürdistan'da şimdi ürünlerini veriyor. Günümüzde mücadelenizin gidişatı nasıldır?

Abdullah Öcalan: Rus halkının günümüze kadar, Kürt halkını tanımamasının elbette önemli nedenleri vardır. Kürt halkı tarihte kaybolmuş, herkesin yaşayabileceğinden umudunu kestiği bir konuun ifade ediyordu. Çok silik bir halktı. Bu haliyle zaten yeni bir

yaşam kazanması mümkün değildi. Diğer halklar içinde erimekle yüzyüze kalmış bir halk gerçekliğine sahipti. Bundan dolayı herkes umudunu kesmişti. Hareketimiz ilk ortaya çıktığında kimse bizlere inanmak istemiyordu. O zamanlar yalnızdım. Milli bir miras, sınıfsal bir taban da yoktu. Yıllarca yalnız başımaydım. Herkes "*mümkün değil, sen bu insanları diriltemezsin*" diyordu. Uzun bir süre böyle devam etti. Bir grup arkadaşım vardı, onlar da inanmıyorlardı. Hatta 1980'li ve 1990'lı yıllara kadar arkadaşların da, halkın da bakış açısı bu çerçevedeydi. Düşman da bizim başaracağımıza inanmıyordu. Tek başıma bu savaşı yürütmeye çalıştım. Sonradan anlaşıldı ki, bu savaş gelişecek. Gerillanın temelleri ülkede atılmaya başladı. Halk serhildanları başladı. Gün be gün büyüdü. Kısaca partimizin kuruluşu, diğer klasik sosyalist partilerin kuruluşuna pek benzemez.

Başlangıcım tıpkı 1898'lerde Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin dokuz kişiyle başladığı gibidir. Ben de dokuz arkadaşla başladım. Yoldaşlığımız dışında, hiçbirimizin herhangi bir hazırlığı yoktu. İdeolojik olarak da hiçbir hazırlığımız yoktu.

İki cümleyle çalışmalarımıza başladık: "*Kürdistan sömürge bir ülkedir. Kürt halkı ezilen bir halktır. Bu halkın vatanı olmalı*" dedik. İnsan hakları üzerine bazı kitaplar okumuştum. Sosyalist ideolojiye ağırlık veriyordum. Fakat fazla derin değildim. O dönem benim için önemli olan büyük bir cesaretle grup oluşturmaktı. Tıpkı Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi gibi, 1898'den 1903 yıllarına kadar adı var, kendisi yok. Bizim temelimiz daha zayıftı. Halkımız okuma-yazma bilmiyordu. Aydınları yoktu. Bundan dolayı bütün çalışmalar tek başıma yürütüyordum. Yok edilmemiz için adeta bütün dünya Türkiye Cumhuriyeti'ne destek sundu. Fakat bugün Amerika ve Almanya gibi ülkeler imha siyasetiyle bizi yok edemeyeceklerini az çok anladılar. Artık Kürt halkının katliamlarla tükenmesi mümkün değildir. Şimdi Kürt halkının yükselişini, dirilişini herkes kabul ediyor. Önemli olan savaşımımızın birçok şeyi kanıtlanmış olmasıdır.

Belki daha tam kurtuluş gerçekleşmedi, ama yaşama dönüş gerçekleşti. Kürt sorununu döneme göre anlamalıyız. Kurtulmadan,

bağımsızlığa ulaşmadan önce dirilmesi gerekiyordu. Kökü kurutulmuş, yaşam damarları kesilmiş bir halktı. Yalnızca bir-iki kurumamış damarı kalmıştı. Belki yeşerebilir diye çok sulamak gerekiyordu. İşte bizim yaptığımız biraz yeşertmek oldu.

Dönem kurtuluşa doğru gidiyor. Şimdi ülke ve halkın kurtuluş dönemindeyiz. Eğer bu şekilde çalışmaları yürütürsek, kurtuluşa doğru büyük adımlar atarız.

Rus halkı için de "Nasıl yaşamalı" sorusu

– Peki bütün bunları nasıl başardınız? Bir halkın yeniden yeşermesi nasıl oldu?

– Bütün bunlar, basit ve kolay kazanılan şeyler değildir. Kürt halkı kendisinden umudunu kesmiş bir halktı. Halkı bırakın, bizim arkadaşlarımız bile *"biz iflah olmayız"* diyorlardı. Benim en büyük görevim bu topluluğun bir halk olduğunu önce ispatlamak, sonra da kendisine kavratmaktı. Bunu başardık ve kazandık. Parti içinde de her yoldaşın bu başarıları kendisine layık görmesi gerekiyordu. Halk ayakta duran ölülere benziyordu. Partimiz bu halkın ayakları üzerinde yaşayabileceğini ispatladı.

Halk ve parti içindeki en büyük diğer bir sorunumuz da *"nasıl yaşamalıyız"* sorusu ve sorunudur. Bu sorun bir zamanlar Rus halkı için de önemliydi. Çernişevski'nin bir kitabı vardı; *"Nasıl Yapmalı?"* O kitap biraz da bizim durumumuzu anlatıyordu.

Şimdi çözümlemeye tabi tuttuğum en büyük sorun *"nasıl yaşamalıyız"* sorunudur.

Çünkü arkadaşlar da, halkımız da nasıl yaşanması gerektiğini bilmiyorlar. Yaşamı tanımayan, savaşı da tanıyamaz. Belki Rus halkı şimdi kendine bu soruyu sorma gereği duymuyor. Ama onlar için, 1870-80'li yıllarda özgür bir yaşamın bu sorusu çok önemliydi. Aslında Rus halkı için *"nasıl yaşamalıyız"* sorusu şimdi de çok önemli ve gerçekçidir.

Yaşam konusunda kapıları sonuna kadar açtık. Yaşam anahtarını

ele geçirdik. Bunun Sovyet partisi içinde de iyi anlaşılması gerekiyor.

Sovyet Komünist Partisi, dünyanın ikinci büyük devletinin sahibiydi. Tasfiye olduğu zaman kimse sahip çıkmadı, kendi kendisini tüketti. Amerika, Sovyetler'e karşı bir savaşırken, bize karşı Alman ve İngilizleri de ardına alarak üç defa savaşıyor. Hatta Sovyetler'in de yardımıyla Türk sömürgeciliği bize karşı savaşıyor. Fakat bütün bunlara rağmen, partimiz başardı. Yaşam yolu açıldı, özgür yaşama doğru yol alıyoruz. Partimiz her geçen gün daha büyük yürüyor. Birçok defa içte ve dışta tasfiye edilmek istendik. Ama bütün bunlara rağmen, partimiz bugün daha yüce bir partidir. Bu tarzıyla devam ederse dünyada daha büyük yankılar uyandıracaktır.

– Çalışmalarınızı anlayabiliyorum. Bütün bunlar ne kadar geliştiğinizi gösterir. Yalnızca ideolojik olarak değil, diğer alanlarda da güçlendiğiniz belli. Soracağım sorular, ne zaman başaracağınız konusundadır. Kürdistan halk iktidarını nasıl kuracaksınız? Bağımsız bir hükümet mi kurmak istiyorsunuz, yoksa federasyon mu?

– Devlet kurma sorunu, siyasal bir sorundur, iktidarlaşma sorunudur. Halkımızın durumu, diğer halkların gerçekliği gibi değildir. Bizim için halkın yeniden yaşama dönüşü önemlidir. Bu gerçekleşiyor. Şimdi ise bir devletleşme sorunumuz var. Kürt sorunu, bağımsız bir sorun değil. Ortadoğu'da Türk, Arap ve Farslar arasında paylaşılmıştır. Kürtler üzerinde birlikte bir politika sürdürmüşlerdir. Devlet kurmamıza kolay kolay fırsat vermezler, -özellikle de Türkler. Fakat şimdi belirli gelişmeler var. Kendi aralarında çok çelişki yaşadılar. Kendileri de çözüm gücü olamıyorlar. İran-Irak, Türkiye-İran, Türkiye-Suriye kendi aralarında birleşemiyorlar. Bundan dolayı dış durumlar, bazı objektif imkanlar sunuyor. İçeride de gerilla savaşı yayılmış ve kök salmıştır. Halk sonsuz bir şekilde yardım ediyor. Siyasi arena tam devlet olmasa da, yarı-devlet kurmak için oldukça elverişlidir. Bu federasyon biçimiyle de gerçekleşebilir.

Kürtler başlangıçta federasyon biçimiyle Ortadoğu'da rol oynayabilirler, federasyon biçimi Güney Kürdistan'da belli ölçüleriyle gerçekleşiyor. Fakat Türkiye Kürdistan'ına, bağımlı olarak gelişiyor. Türkiye egemenliğinde olan Kürdistan'dan bağımsız olarak Güney Kürdistan'da bir federasyon oluşumuna gitmek imkansızdır.

Federasyonun, her parçada birbirine bağlı olarak gelişmesi gerekiyor. Diğer bir sorun ise, eskiden Türkiye Güney Kürdistan'ı misak-ı milli sınırları içinde gösteriyordu. Bunun için Güney'deki tüm sorunların içinde Türkiye de vardır. Her parçanın kendi içinde örgütlenmesi mümkün değildir. Bundan dolayı ya her dört parçayı inkar edecekler, ya da kabul edeceklerdir. Yine de çelişkiler ortaya çıkıyor.

Bundan sonra özellikle Güney Kürdistan'da devletleşmeye doğru belirli adımlar atabiliriz. Kürdistan'ın her parçasını devletleştirme yönünde güçlendirmezsek bile Güney parçasında devrimi gerçekleştirebiliriz. Zağroslar'ın eteklerinden, Dicle nehri kıyılarına, Botan suyu dolaylarında bir atılımla federasyon çalışmalarını güçlendirebiliriz. Güney Kürdistan'da savaş daha da yoğunlaşabilir. Bu kararımız gün be gün keskinleşiyor. Bu yönlü hazırlıklarımız devam ediyor. Yakın hedefimiz demokratik federasyondur. Yılları kapsayacak bir çalışma değil, aylar içerisinde gerçekleştireceğimiz bir çalışmadır.

Anlaşıldığı kadarıyla Irak, Türkiye ve diğerleriyle federasyona gitmek istiyorsunuz.

– Doğrudur. Örneğin, Rusya da federal bir devlettir. İşte bizde Ortadoğu'da bir federasyonu geliştirmek istiyoruz. Kürdistan'ı çevreleyen diğer halklarla federasyon aracılığıyla birleşilebilir. Federasyon, devletleşmek için küçük bir adım değildir ve eğer demokratik olursa, devlet gibi rolünü oynayacaktır.

– Peki günümüzde uluslararası arenada nasıl bir rol oynayacaksınız? Partinizin dünyadan beklentileri nelerdir?

– Her şeyden önce dünya halkları nasıl yaşıyorlar, Kürt halkının da öyle yaşamasını istiyoruz. İnsan hakları ve insanlık için konulan bütün kanunlar bizler için de geçerli olmalıdır. Çok şey söyleniyor, ama pratikte hiçbir adım atılmıyor.

Savaşımız dünya devletlerinin siyasetini etkilemektedir. Devrimimizin başarıyla gerçekleşmesi Türkiye, Irak ve diğerlerinin konumunu oldukça değiştirecektir. Bunları etkilemek demek, dünya politikalarını da etkilemektir. Bugün Kürdistan Ortadoğu'nun kördüğümüdür. Bu sorun çözülürse birçok sorun gün ışığına çıkacaktır, stratejik bir rol

oynayacaktır. Eskiden birçok devlet Kürtleri istismar ediyor, kendine göre Kürtler üzerinde oynuyordu. Ama şimdi Kürtler bir stratejiye sahip oluyorlar ve bu strateji büyüyor. Eğer önümüzdeki bu adımda başarılı olursak, Ortadoğu'da büyük bir rol oynayabiliriz. Amerika bu durumdan derin endişeler duyuyor. Artık eskisi gibi Filistin sorununu fazla önemli bulmuyor ve şimdi "*Kürt sorunu çok büyük bir sorundur*" diyor. Dünya ağırlıklı olarak dikkatlerini bu sorun üzerine çekmiştir. Çünkü petrol, su ve üç halkın kilit noktasını Kürt sorunu oluşturuyor. Devrimimiz bu konularda güçlü adımlar atacaktır. Petrol ve su sorunu sadece Ortadoğu'nun değil, dünyanın da başlıca sorunudur.

Türk şovenizmini Ruslar ve Kürtler birlikte durdurabilir

– Sayın Başkan Rusların, Kürtlere bakış açısını nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl stratejik bir siyasetle, Rus ve Kürt halkları birleşebilirler?

– Rusya 19. yüzyılda Kürt sorunu üzerinde oldukça durdu. Minorsky ve benzeri birçok aydın önemli araştırmalar yaparak, Kürt sorununu objektif bir şekilde aydınlatmaya çalıştılar. Ekim Devrimi'nden önce de Rusya'nın Kürtlerle ilişkileri güçlüydü. Rusya orduları Kürdistan'a kadar geldiler. Hatta Dersim, Erzurum, Bitlis, Van, Ermenistan'a kadar ilerlemişlerdi. Eğer Rusya gitmeseydi, Ermeni ve Kürtler devlet olacaklardı. Yoğun ilişkiler oldu, sonra her şey tersine döndü.

Ekim Devrimi halkların özgürlük devrimiydi. Rusya, Mustafa Kemal'e yardım ederek Kürtler ve Ermenileri dıştaladı ve katledilmelerinde rol oynadı. Bu kötü bir çelişkidir. Dış yardımlara bağlanarak bir devrim yapılmaz, ama halklar arasında da dayanışma olmalıdır. Biz sosyalist bir hareketiz ve bazı gerçekleri görmek zorundayız. Yetmiş yıllık Sovyetler tarihi Türkler, Farslar ve Araplar için olumlu bir tarihti. Fakat bu yetmiş yıllık tarih Kürtler için olumsuz bir tarihti.

Sadece Sovyetler tek sorun değildi. Bazı iç sorunlar da vardı. Kısacası yetmiş yıllık Sovyet varlığı Kürdistan halkı için fazla olumlu

değildi. Sovyetler'deki hastalıklar gün be gün büyüyordu. Hem içeride, hem dışarıda sorunları ağırlaşıyordu. Dağıldığı süreçte fazla üzülmedim. Daha Gorbaçov dönemi başlamadan önce 1985'te yaptığım bazı değerlendirmeler vardı. İki sistemin birbirine yakınlaşması gerektiğini vurgulamıştım. Çünkü tüm sorunları kendilerinde bir kördüğüm haline getirmişlerdi. Bu kördüğüme birçok devrim feda oluyordu. Doğru bir politikanın sahibi değillerdi. Sonuçta Rus halkıyla birlikte birçok ulus zarar gördü.

Çözülen sosyalizm değil, sosyalizmin içindeki hastalıklarıdır. Şimdi de Rus halkı bunun acılarını çekiyor. Sovyetler'in çözülüşünden sonra, biz Kürtler için ortaya çıkan durum fazla olumsuz değildir. Rusya halkı tekrar kalkışı başarırsa, bu kendisi için yeniden bir doğuş olur. Günümüz Rusya politikası tam anlamıyla netleşmiş değildir. Gün be gün politikasının da netleşeceğini söylemek mümkündür. Uluslararası siyaset üzerinde de önemli etkiler yaratacaktır.

Şimdiden Rusya'da bazı sorunlar yaşanmaya başlamıştır ve bunlar halkları yakından ilgilendiren sorunlardır. Örneğin Çeçenler sorunu; Türkiye tam şovenist bir karakterle Çeçenleri savunuyor. Yine Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan'da Türkiye şovenistçe bir politika izliyor ve faşizmi buralarda meşrulaştırmak istiyor. Turani kavimleri var. Biz Çeçenlerin, Türklerin özgürlüğüne karşı değiliz. Fakat Türkiye'nin şovenizmi körüklemesi tehlikeli bir durumdur. Özellikle Türkeş gibi faşistler bunu körüklüyorlar. Bu Rusya ve diğer halklar için oldukça tehlikeli bir politikadır.

Anadolu'daki Türk burjuvazisinin, bazı devletlerle kurduğu ittifak esas olarak Rus halkına karşıdır. Bu politikayı iyi anlamak gerekir. Belki Türkiye şimdi zayıftır, elinden fazla bir şey gelmiyor. Fakat büyümeye çalışıyor. Gerçekten de Türk kapitalizmi birçok devlette yaygınlaşıyor. Hatta Rusya'nın içine bile girmiştir. Petrol konusunda şimdiden birçok sorun çıkmaktadır. Önümüzdeki süreçte bazı politik çelişkiler gündeme hızla oturacaktır.

Türk özel savaş rejimi her geçen gün faşist bir karakter kazanıyor. Türkiye faşizmi ilerledikçe Rusya halkına bazı engeller çıkacaktır. Tarihte de buna benzer durumlar çokça yaşanmıştır. Osmanlı İmparatorluğu yüz yıl boyunca Rusya'ya karşı savaştı. Sovyetler'e

karşı da NATO yanlısı olarak savaştı. Şimdi de savaş hazırlıkları yapma dönemindedir. Türk devleti kolay kolay şovenist politikalarından vazgeçmez. Şimdi Kürtler TC'nin politikasına karşı savaşıyorlar. Sovyetler'in güneyindeki bu tehlikelere karşı rolünü oynayabilecek, Türk şovenizmini durdurabilecek tek halk Rus halkıdır.

Rusya ile Kürt halkı arasındaki ilişkilerin tarihi, güncel temelleri vardır. İki halk arasındaki ilişkilerin hem stratejik, hem ekonomik, hem de politik alanda güçlü olması gerekiyor. Rusya'nın diğer birçok halka göre, en çok Kürtlerden destek alabileceği objektif zeminler mevcuttur. Rusya'nın Türkiye ve Ortadoğu'daki birçok ülkeyle ilişkileri var. Bence bu ilişkiler Rus halkına ağırlık teşkil ediyor. Kürt halkının yükselişi Rus halkının tarihi sorunlarını hafifletecektir. Kürt halkı şimdi çok büyük bir rol oynamıyor olabilir, ama Kürt halkının mücadelesi her iki halk için de olumlu koşullar hazırlayacaktır.

Ruslar şimdiye kadar TC'ye vermiş olduğu destek karşısında sadece zarar gördüler. Aslında Türkiye Cumhuriyeti Rusya'nın desteğiyle bir devlet oldu. Şimdi de bu faşist rejim Rus halkını tehdit ediyor. Onların stratejik ilişkisi Ruslara karşıdır.

Zayıf bir politikacı olduğum için "*gelin bize yardım edin*" demiyorum. Fakat sorun, hepimizin, halkların sorunudur.

Bu ittifakların, yardımların temeli nedir? Askeri ve tarihi bilinçleri güçlü olan Rus halkı neden hâlâ Türkiye ile ilişkilerinde ısrar ediyor? Kürdistan sorunu gündemi işgal eden temel bir sorundur. Eğer ekonomik, askeri ve siyasi olarak derinliğine incelenirse Kürt sorununun çözümü konusunda en çok Rusya'nın rol oynaması gerektiği açıktır. Önümüzdeki süreçte bu temel üzerinde, halklarımız birbirini daha iyi tanıyacaktır. Halkımızla kurulacak, her türlü ilişki hem Rus halkına, hem de Kürt halkına büyük yararlar getirecektir.

Kürt-Rus ittifakı birçok sorunu çözebilir

— Kürt halkının başkaldırısı birçok devletin politikalarını etkilemektedir. Fakat Rusya'da da yığınla sorunlar var. Yeni oluşan Rusya bu sorunlardan dolayı, Kürt sorununa fazla önem vermedi. İlişki

arayışına girmedi. Rusya'da şimdi bazı değişiklikler yaşanıyor. Hatta belli oranda yenilikler de olabilir. Süreç içinde değişikliklerin olması mümkündür. Eski Sovyetler'de önderlik bazında ideolojiden sapma vardı. Hep ileriyi düşünüyorlardı. Ve bundan dolayı önündeki güncel engelleri göremediler. Eski Sovyetler'in politikasının etkisi hâlâ gözüküyordu. Bunun için İstanbul'da görüşme yapmışlardı. Onların o süreçte belirledikleri politikalar doğru temellere dayanmıyordu. Deniz yolları Rusya halkı için o kadar önemli olmamasına rağmen, yoğun bir önem verdiler. Bu noktada da kaybettiler. Ruslar, yalnızca Ortadoğu'da yürüttükleri politikada yanlışlık yapmadılar, bunun yanında ciddi yetmezlikleri de sözkonusudur. Eğer onları iyi incelemezsek, sağlıklı adımlar atılamaz.

– Bu noktada derin düşünmek gerekiyor. Bu yanlışlıklar Türk sorunuyla başladı. Ortadoğu'nun geneline yayıldı. Dünya politikasında da aynı hastalıklar vardı. Eleştirip eleştirmemek sorun değil, ama büyük zararlar gördü. Ben "*bu ne biçim politika*" diye şaşırıyordum. Şimdi kendileri de bunu farketmişler.

Rusya hükümeti o dönemler öyle bir politika uyguluyordu ki, kimse gerçekleri dile getiremiyordu. Hükümet zaman içerisinde gericileştikçe yaşam çekilmez oluyordu. Mevcut hükümetin kapalı olmaması gerekir. Sanırım siz de bu konu üzerinde duruyorsunuz. Bir bölgede çıkan rahatsızlık, diğer alanları da etkiledi. Sonuçta Sovyetler'in dağılmasını beraberinde getirdi.

– Dile getirdikleriniz önemlidir. Çok şey unutulabiliyor. Ama şimdi her şey açıkça görülüyor. Rusya'nın Türkiye'ye yönelik siyasetindeki yanlışlıklar hâlâ devam ediyor. Türk devletine çok büyük destekler sunuldu. Fakat biraz da Kürt halkına yardım etselerdi, Rusya halkı on kat daha fazla yarar görürdü. TC'nin çöküşü Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine bağlıdır. 1920'lerde kemalistlerle değil de, Kürtlerle ilişki kursalardı, o boğazlar sorunu çoktan halledilmiş olurdu. Ne Türkler Amerika ile müttefik olurlardı, ne İran Şahı Amerika'ya sığınırdı, ne de Irak mevcut duruma düşerdi. Tek bir şey gerekliydi; o da Kürtlerle ilişki kurulması. Kürtlerin yetmezlikleri yoktur demiyorum. Çok büyük yetmezliklere de sahiptirler. Fakat biraz çaba gösterilseydi, olumlu sonuçlar ortaya çıkabilirdi. 1920 ve

1945'lere kadar bu imkanlar vardı. Bir yetmezlik sonucu bu fırsatları kaybettiler. Bu da Rusya halkına büyük zararlar getirdi.

Ortadoğu'da Kürtler şimdi büyük bir yükselişi gerçekleştiriyorlar. Kendini dünyaya ispatlamaya çalışıyor. Uluslararası politikaları değerlendirdiğimizde, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimi Rusya halkına büyük yararlar getirecektir. İki halkın birçok konuda ortak özellikleri vardır. Mevcut durumda Rusya'ya karşı yürütülecek herhangi olumsuz bir politika direkt Kürtleri de olumsuz bir biçimde etkileyecektir.

Örneğin, Kafkasya sorununu çözmek için oradaki Kürt halkıyla dayanışma içinde birçok şey yapılabilir. Ermeni sorunundan tutalım Türk sorununa kadar, birçok sorunun çözülmesi Kürt sorununa bağlıdır. Çeçenler ve diğer birçok sorun birbiriyle bağlantı halindedir. Bu sorunlar Rusya'yı da oldukça meşgul ediyor. Mevcut durumu göz önüne getirdiğimizde, Rus ve Kürt halkının ittifağı birçok sorunun çözümünde anahtar rolünü oynayabilir. Türk faşizmi islamiyet adı altında büyük bir tehlikedir. Çeçenistan'da bazı olumsuzluklar yaşandı. Yarın Kazakistan'da, Özbekistan'da aynı olumsuzluklar yaşanırsa, nasıl durdurulabilir? İşte, Kürtler bütün bu sorunların çözümünde büyük bir rol oynayacaklardır.

–1920'lerde bizler yoktuk. Tarihte çıkan yetmezliklerden sonuçlar çıkararak, Kürt ve Rus halkı arasında doğru ilişkiler kurulabilir.

–Kesinlikle. Halkını seven, ideolojik bir çalışma yürütmek isteyenler birlik ve beraberlik oluşturmalı. Rus halkı fedakar bir halktır. Kürt halkının düşüşü yaşadığı bir dönemde Türkiye Cumhuriyeti'yle ittifak kurdu. Tam da örgütlendiğimiz bir dönemde, Rusya geriye doğru bir gidişi yaşıyordu. İnanıyorum ki artık bu şanssızlık ortadan kalkacaktır.

Sosyalist insan yaratmak, devlet kurmaktan daha önemlidir

– Anladığım kadarıyla PKK'nin amacı, yalnız toprak kurtarmak değil. Aynı zamanda yeni bir insan tipini de yaratmaktır. Yeni insanı nasıl yaratıyorsunuz?

– Savaşımızın temel gerekçesi, yeni insan kişiliğini yaratmaktır. Yalnızca bir toprak parçası için ya da bir halk için mücadele etmiyoruz. İdeolojimizin temelinde, yeni insan kişiliğini yaratmak esastır. Sovyetler'de, gerçekleşen sosyalizmde bu noktada ciddi yetmezlikler görüyoruz. Sınırlara çok önem verdiler. Biçimde enternasyonalizm vardı, ama özünde milliyetçilik ağır basıyordu.

Sovyet sosyalizmi döneminde mevcut sisteme öncülük yapanlar kapitalizmden aşağı değillerdi.

Sosyalist bir devlet kuruldu, sosyalist bir halk örgütlendi, fakat sosyalist birey yaratılamadı. Örneğin, Stalin ne kadar feodalizmin etkisindeydi? Kendisini sosyalist bir kişiliğe ne kadar ulaştırdı? Eğer bu sorunlar iyi anlaşılmazsa, sosyalizmin sorunları da anlaşılmaz.

Yine Kruşçev nasıl çıktı? Stalin'e oldukça bağlıydı. Stalin öldükten sonra ise düşman rolüne büründü. Her iki tavır da doğru değil. Sovyet Komünist Partisi içinde aleniyet ilkesi kaybedildi. Adeta insanın ruhunu boğuyorlardı. Daha sonra da kötü bir patlak verdiler. Benim uyguladığım metodlar bütün bunların tam tersidir. Ben her şeyi çok iyi ve açık yaparım.

Glastnost baştan ve gümüze kadar en temel ilkemdir.

Türkiye devletine karşı uyguladığım politikayı da açık yapıyorum. Sonuna kadar aleniyet ilkesi geçerli. Başka türlü insan feodalizme ve gericiliğe karşı mücadele veremez. Bu metodlar olmadan bilimsel sosyalizm gerçekleşemez.

Sovyetler Birliği'nde merkez komite, sekreterlik adına değişik işler yapılırken halk ise ezildi. Yukarıda politbüro kendini çok büyük ilan etti. Bu da sonuçta büyük patlamalara yol açtı. Böyle olmaması gerekiyordu. Neredeyse dünyaya kendisini Allah diye tanıtacaktı. Bu sosyalizm değil ki ve tabii ki yıkılacaktır. Yıkılması da gerekir. Kendi kurduğu sınırlar içinde kapitalizm değil, sosyalizm kurulur. Çünkü sosyalizm, yeni insanlığı temsil ediyor. Sosyalizm insanlık için bir yaşam tarzı haline getirilmeli ve bu yaygınlaştırılmalıydı.

Yeni insan, doğru insan, güzel insan sosyalist insandır. Neden sınırlar içine hapsedilsin ki? Neden kendini saklasın ki? Ben bütün bunlara karşıyım.

Kürdistan'da yeni insanı yaratıyoruz. Tamamen kişisel kaygılardan uzak. Kimse zorla partide tutulmuyor. Her bir yoldaşımız bir fedai gibidir. Partinin zorunlu disiplini temelinde değil, gönüllülük temelinde yürüyorlar. Eğer böyle olmazsa Türk devletine karşı savaşmamız mümkün değildir. Zorunlu disiplin ve merkeziyetçilikle devrim, savaş yürümez.

Eğer Rusya'da sosyalist çalışmalar yürütmek isteyen yoldaşlar varsa, çalışmalarımızdan, tecrübelerimizden yararlanabilirler. Biraz alçakgönüllü olmaları gerekir. Bir insanın kendi yetersizliklerini dile getirmesi kötü bir şey değildir. Ben de kendi gerçekliğimi fazla abartmıyorum. Şimdiye kadar Kürt halkının içine girmedim, ama beni büyük bir önder, lider gibi görüyorlar. Nasıl oluyor da tam bir sosyalist ideolojiyi temsil ediyor ve dünyanın büyük bir bölümünü karşımıza alıyoruz? Bir ateş hattında nasıl oluyor da bu kadar halk, bu kadar yoldaş benimle yürüyebiliyor? Bunların üzerinde durmak gerekiyor. Parti içinde yeni insanın yaratılması üzerinde yoğunca duruyorum. Çünkü yeni bir insanı yaratmak bir partiyi, bir devleti kurmaktan daha önemlidir.

Şimdi Lenin eğer Stalin üzerinde durup, tam bir sosyalist olarak yetiştirseydi, tehlikeler bu kadar büyük olmayacaktı. Lenin ölmeden kısa bir süre önce Rus şovenizmi, bürokratizm gibi konular üzerinde durmak istedi ve bazı sorular da sordu. Aslında Lenin bu tehlikeleri görüyordu. Fakat zamanı yeterli olmadı. Lenin'in vasiyetleri önemlidir, üzerinde durmak gerekiyor.

Reel sosyalizmin özeleştirisini ben veriyorum

– Yeni insan tipi yaratıyorsunuz. Bu yeni insan kişilikleri arasındaki ilişki tarzları; örneğin kadın ve erkekler arasındaki ilişkiler nasıl olacaktır? Yine zaferden sonra aile kurumu oluşacak mı? Gerçekleşen sosyalizmde sevgi kapitalist düzen çerçevesindeydi.

– Çalışmalarımda kadın sorunu veya kadın-erkek ilişkileri çok önemli bir yer tutmaktadır. Bu konuda gerçekleşen sosyalizmde

eleştirdiğim noktalar var. Sevgi ilişkileri kapitalist düzen çerçevesindeydi. Kendisini bu ilişki tarzından fazla kurtaramadı. Erkek eski erkekti, kadın eski kadındı.

Örneğin, Stalin'in evliliği üzerinde durulabilir.

Varolan ilişkiye sosyalizm değil, Stalin egemendi. Aslında gerçekleşen sosyalizmin dağılmasında bu noktanın da önemli bir rolü olduğuna inanıyorum. Bu konuda, her zaman kendimi yeniliyorum. Bu çalışmaları yürütürken bir kadınla savaş yürüttüm ve kazandım. Bir kadın ne kadar halkıyladır, ne kadar düşmanladır? Sonuçta sözkonusu olan kadın, düşmandan yana oldu. Benim yönlendirdiğim yaşam tarzı, beraberinde sosyalist bir partiyi yarattı. Sevgi olayı üzerinde hâlâ çok güçlü duruyorum.

Kölece ilişkiler temelinde ne sevgi, ne de savaş olur.

Düşman sevgiyi öldürmüş.

Zaten tarihsel süreç içerisinde kadın büyük düşürülmüştür. Hele Kürdistan'da bir o kadar daha düşürülüyor. Kadın, zayıflığın temsilini yapıyor. Kürt aileleri tamamen düşkünlüğü temsil ediyor. Kadın ve erkekler, ilişkileriyle birbirlerini boğuyorlar. Bu bizim için çok önemli bir sorun. Askeri ve siyasi sorunlardan çok, kadın sorununa önem veriyorum. Kadınlar hem sayı olarak çoklar, hem de mevcut özellikleriyle savaşın içinde yer alıyorlar. Daha çok katılmak istiyorlar. Onlar için ordu kuruyoruz.

Verdiğim ders konuları arasında "*aşk*" sorununu da açıyorum.

Sevgi nedir?

Duygusallık nedir?

Birlikte nasıl yaşayabilirler?

Çernişevski'nin kitabındaki gibi. Örneğin orada bir kadın var, adı sanırım Vera'dır. Bizim için bir örnektir. Vera özgür kadın kişiliğini kendisinde yaratmak istiyor. Tabii bu Rusların yaşam tarzları üzerinde etkili oluyor. Rus devrimcileri de bu etkiyi yaşıyor. Bu çalışmaları şimdi daha çok geliştiriyoruz.

Özgür kadın kimdir?

Her zaman için özgür bir kadın arayışı içindeyim.

Kadın-erkek ilişkisi Kürtlerde ölümü temsil ediyor. İlişkisiz, kadınsız yaşam da yürümez. Onunla da yürümek zor. Şimdi nasıl yap-

mak gerekiyor? Bu, bizler için cevaplanması gereken bir sorudur. Erkeklere özgür ve eşit bir yaşam tarzı için kendinizi hazırlayın diyorum. Eğer siz sonuna kadar yeni yaşamı yakalayamazsanız, size kadın yok. Bayan arkadaşlara da; bu erkekler yüzde yüz size egemen olmaya çalışıyorlar, siz onları nasıl kabul ediyorsunuz, diyorum. Bir gün bile onlara kadınlık yapmak, ölmekten yüz kat zordur. Siz onları kabul edebilir misiniz? Bir bayan, erkek egemenliğine girmekten ise ölmeyi tercih etmelidir. Mevcut biçimiyle yaşam kabul edilir gibi değil.

Nasıl bir erkek? İstenilen kişilikteki erkeği kadınların yaratmaları eşitlik, özgürlük ve sevgi temelinde olması gerekiyor. Eğer bütün bunlar yaratılmazsa ilişkiler zarar verir. Yaşam bu çirkinliklerle yaşanılamaz.

Arkadaşlarımız bütün bunları dinliyorlar. Ben kendim de onlar için bir örneğim. Örneğin ben, nasıl sevmeliyim, birileri beni nasıl sevmeli? Siyasi otoriteye dayanarak kadınlar veya arkadaşlar üzerinde otorite olamam. Bu konuda da demokrasi güçlü olmalı. Doğru bir sevgiyle bizlere yaklaşıyorlar. Biz de o sevgiyi yurtseverlikle bütünleştiriyoruz. Partiye, parti politikasına bağlıyoruz.

Beni sevmek isteyen yurtsever olmalı, savaşmayı bilmeli, parti çizgisinde yürümeli, her şeyden önce de kendisini özgürleştirmeli. Eğer böyle olmazsa, kimse bana yaklaşamaz. Formülümüz budur.

–*Size yaklaşan insanlar sizden çabuk etkileniyorlar.*

– Reel sosyalizmin yaşadığı hastalıkları gidermenin özeleştirisini şimdi ben veriyorum. Rus halkı, sosyalizm, insanlık ve yüksek amaçlar uğruna çok kan döktü.

Her zaman Rus halkına saygılı olacağız.

Şu anda bazı düşkün yanlara sahip. İnanıyorum ki, yakın süreçte tekrar ayağa kalkmayı başaracaktır. Sosyalizmin etkisi güçlüdür. Rus halkının birkaç yılda bu etkiden kurtulması mümkün değildir. Sosyalizm kendisini yenileyecektir.

Sosyalizm hiçbir dönem olmadığı kadar şimdi insanlığa gereklidir.

Gerçekleşen sosyalizm çocuksu bir sosyalizmdi. Şimdi ise daha seçkin bir sosyalist tarz gereklidir. Bunun üzerinde yoğunlaşmalı-

yız. Kapitalizm, gün be gün insanlık için yeni felaketler getiriyor. Bu, insanlığın kaderi değildir.

Sosyalizm rolünü başka türlü oynayacaktır. Dünya ve insanlık varoldukça sosyalizm de olacaktır.

Sosyalizm yetmiş yıllık bir tarihe sahip değildir.

İnsanlığın oluşumundan günümüze kadar vardır. Sovyetler'de sosyalizmin kuruluşu pahalıya mal oldu. Milyonlarca insan kendini feda etti. Kapitalizm kendi amaçlarına ulaşmak için milyonlarca kişiyi gözden çıkarabiliyor. Bu, insanlığın gerçeği olamaz. Ne birey bu kadar topluma hakim olmalı, ne de toplum için insanlığın hakları ortadan kaldırılmalı. Biz bunlar üzerinde de duruyoruz. Çalışmalarımızla onlara destek olacağız.

Sovyetler kendine sevdalı bir kişilik yarattı

– Birkaç gün militan yoldaşlarla kaldık. Bu, bizim için büyük bir şanstı. Birçok şeyi gözlerimizle gördük. Savaşta yaralanan birçok arkadaşla sohbet ettik, -tartıştık. Bu bizi çok etkiledi. Çok yaşlı bir anneyle konuştuk, şöyle dedi; "Ülkem için her türlü zorluğu çekmeye hazırım." Bir halkın nasıl ayaklandığını gözlerimizle gördük. Arkadaşların konuşmalarından, amaçlarına ulaşmak için, kan dökmekten korkmadıklarını anladım. Bizler nasıl yaşıyoruz, siz nasıl yaşıyorsunuz, o farkı daha rahat gördüm. Arkadaşların yaşam sevgisi beni çok etkiledi.

– Rusya halkı şimdi yaşam karşısında biraz acizdir. Ama yine de yaşamı seviyorlar. Kürt halkı ise çok geri bir halktır, ama savaşarak yaşamasını öğreniyorlar.

Ölüm kalım süreçleri geçirdik. Bundan sonra devrimi yürütmek daha kolaydır. Bizler Sovyetler'in tecrübelerinden de derinliğine yararlandık. Sovyet devriminde çıkan hastalıkların, Kürdistan devriminde çıkmaması için büyük tedbirler alıyoruz. Sovyet Komünist Partisi'nin politbüroları, sekreterleri kendilerini halktan çok üstün görüyorlardı. Sosyalizm değil, bürokrasi uygulandı. Devlet, sınırları fetişleştirildi. Bireyler kendilerini halktan

üstün görünmemelidirler. Halkın, sosyalizmin hizmetkarları olmaları gerekiyor.

Ben, o büyüklük hislerini her gün kendimde öldürüyorum. Eğer büyüklük kompleksini öldürmezsem Rusya'nın başına gelen, daha devlet olmadan bizim başımıza gelecektir. Lenin, Mao ve diğerlerinin yaptıkları tarihi çalışmalardır, küçümsemiyorum. Fakat parti için yürütmüş oldukları çalışmaları zayıf buluyorum. Birçok şey ihmal edildi, klasik bir tarzda çalışmalar yürütüldü. Demokrasiyi, bilimsel sosyalizmi tam anlamıyla uygulamadılar.

– Sayın Başkan Kürt halkının ekonomik kalkınması nasıl olacak? Yine siz partiyi ve devlet olgularını nasıl değerlendiriyorsunuz?

– Ekonominin kalkınması doğru bir politikaya bağlıdır. Kürdistan devrimine başlarken borçla başladık. Kendim de yoksul bir köylüydüm. Şimdi ise hem ekonomide, hem politikada güçlü olan biziz. İnsanın yeteneklerine inanıyorum. Kürt halkı emekçi bir halktır. Zengin topraklara sahiptir. Eskiden Ortadoğu'da Kürdistan için "*cennettir*" diyorlardı. Şimdi de cennet olacaktır. Fakat düşman halkımızı yüzde seksen işsiz-güçsüz bırakmış, yeraltı yerüstü zenginlik kaynaklarını talan ediyor. Kürt halkının bütün zenginliklerini, ya yeraltında bırakmış, ya da hepsini talan etmiştir.

Tekrar belirteyim; Rusya'da ortaya çıkan bunalımlar kapitalizmle direkt bağlantılıdır. Yeni sosyalist tarz, tüm bunalımları ortadan kaldırabilir. Ekonomik sorunlar fazla önemli değil. Sorunlar, politik olarak çözülürse gerisi kolaydır. Tabii ki birileri çok oynarsa dağılır. Sovyetler ile çok oynandı. Bunun için diyorum ki, parti her zaman sonuna kadar dürüst olmalı. Parti ve devlet halk içinde erimeli. Sovyetler'de tersi yaşandı.

Halk devlet içinde eridi, parti içinde eridi. Bunun için biz partiyi yok ediyoruz. Devlete fazla önem vermiyorum. Ama bağımsız, özgür bir halk da yaratmak istiyorum. Eğer bir halk özgürleştirilmek isteniyorsa, öncelikle parti kadroları güçlendirilmelidir. Her şey parti için, devlet için değildir. Tam tersine her şey insanlığın yücelmesi içindir.

– Çok önemli soruların ardından, basit bir soru sormak istiyorum: Parti kadrolarının kimlikleri var mı?

- Hayır yoktur. Bunlar fazla önem verdiğimiz konular değil. Ben

birçoğunun kim olduğunu, nereden geldiğini bilmiyorum. Fakat fiilen üzerlerinde duruyorum. Bu tür şeyler işin şekil kısmıdır. Bizler için bunlar fazla önemli değildir. Şekilsel yöntemlerle birey idare edilemez. Örneğin, bu konuda Rusya biçim olarak çok güçlüydü.

- *Dağlarda savaşan gerilla mevcudunuz ve parti çalışanlarınızın sayısı ne kadardır?*

- Tam belli değil. Ne kadar parti kadrosu vardır? Kim merkezdir? Kim alt kademede görevlidir? Fazla fark yoktur. Politbüronun ismini daha koymadım. Merkezin isimlerini kendim belirlememişimdir. Benim öyle ayrı sekreterlik bürolarım yok. Şekilsel düzenlemeler benim için tehlikedir. Biz o tür örgütlemelere gitmeyi bilmediğimizden değil, zararlı olduğundan dolayı başvurmuyoruz. Şimdi Rusya'da olanlar, eski merkeze, eski politikaya karşı müthiş tepkilidir. Onları anlayabiliyorum. Benim ortaya çıkardığım tecrübeler yalnız Kürt sorunu için değil, enternasyonalizme de, dünya sosyalizmine de bir katkıdır. Önemli olan çalışmaların yürümesidir. Gerçekten de büyük bir mücadele yürütüyoruz. Başka bir devlet, bu düşmana karşı savaşsaydı, çoktan kaybederdi. Fakat biz düşmedik, başardık.

- *Söz ettiğiniz konu gerçekten doğrudur: Sizin başardığınız gözler önünde.*

– Bizim de ciddi yetmezliklerimiz var. Güncel olarak bunlara karşı mücadele ediyorum. Kendime sevdalı bir insan değilim. Sovyetler'in yaratmış olduğu kişilik, kendisine sevdalı bir kişiliktir. Kendilerini Allah yerine koyuyorlardı. İran Ayetullahları onlar kadar kendilerine sevdalı değildirler. Sosyalist kişilik, alçakgönüllü olmalı. Israrla bu konular üzerinde durmalıyız. Burada sosyalizm veya komünizm suçlu değildir. Suçlu olan, bireylerin kendileridir. Rus halkının geleceğini kapitalist düzen içerisinde göremiyorum. Rus halkı bireyciliği fazla sevmeyen bir halktır. Komün yaşamını daha çok sever. Yani tarihsel özellikleri olarak da böyledir. Kapitalizmle yürümesini bilmez. Kapitalizm onların işi değil.

– *Birçok halk vardır ki, gerçek anlamda kapitalist düzeni yaşamak istemiyorlar. Sosyalist ideolojinin arayışı içindedirler. Marks bilimsel ideolojiyi ortaya çıkardığı dönemlerde kapitalizm yeni geli-*

şiyordu. Ama Marks'ın görüşleri çok çok ileriyi tanımlıyordu. Fakat Marks, kapitalizmin ilk çıkış dönemlerinde, kapitalizmin yaşam şansı olmadığını belirtti. Ama daha sonraki süreçte bakıyoruz ki ekonomik olarak kapitalizm gelişiyor. Reel sosyalizmin de düşüncede kapitalizmi kabul etmesi var. Hatta onu geçmeyi de düşünüyorlar. Sosyalizmi tam kavramama sözkonusu.

– Kapitalizmi anlamadan, sosyalizme geçmeyi düşündüler.

– Sosyalizmin ne olduğunu gerçekten bilmiyorlardı.

Kapitalizmi neden sevdikleri önemlidir. Çünkü kendilerinde sosyalist bir kişilik yaratmadılar. Sosyalizm yalnızca ekonomi değildir, buna dikkat etmek gerekiyor. Örneğin, moral faktörü önemlidir. Fakat Sovyetler'de daha çok ekonomiye, silahlanmaya önem verildi. Moral ihmal edildi. Şimdi Rusya'nın ekonomik pazarına baktığımızda tamamen maddiyatla doldurulmuş. İnsancıl ruh ortadan kaldırılmış. Hiçbir şey görmemişler gibi her şeyi cebine koyuyorlar. Aslında maddi yaşam koşulları o kadar kötü değil, ama maddi şeyleri önemli buluyorlar. İnsanın böyle doyması mümkün değil. Bu da moralle bağlantılıdır.

Örneğin, İran nasıl idare ediyor? Tamamen moralle yürüyor. Hatta kapitalizmi bile moral idare ediyor. Belki kandırıyor ve yalan söylüyor, ama sonuçta idare ediyor.

Sosyalizm insanın tabiatından uzak bir olgu olmamalı. İnsanın doğası üzerinde kurulmuştur. Gerçeklik de budur. İnsanın doğasından uzak olan bir sosyalizm dağılır. Tarihte birçok devletin dağılmasının nedeni insan doğasından uzaklaşmasıdır. Dağılan sosyalizm de, insanın doğasından uzaklaştığı için düştü. Burada ideoloji ve moral sorunu öne çıkıyor.

– Sayın Başkan yaşamınızda oldukça zenginlikler görüyorum. Bunu neye borçlusunuz?

– Yaşamımız oldukça zengin. Geliştirilen teoriler yaşama hizmet etmeli, onun mahkumiyetine değil. Bazı konularda teori, at gözlüğü takmaya benzer. Ben, insanların anlayacağı kadar teori yaparım. Yaşamda ileriye doğru adımlar atılacağı kadar teori olmalı. Başka türlü teori geçerli değildir. Belki basit tarifler yapıyorum, ama bu benim tarzım. Fakat insanın gelişimi üzerinde müthiş dururum. So-

runlarını anlamaya, çözmeye çalışırım. Bu, kitaplarla çözülemez. En büyük kitap yaşamın kendisidir.

– *Farklı bir soru sormak istiyorum: Duyduğum kadarıyla Sokrates'in metodunu uyguluyorsunuz?*

– Sokrates'in kendisi de askeri akademiyi okumuş. Biz de Eflatun gibi bir metod, diyalog yöntemi uyguluyoruz.

– *Bütün bu konularda bizi aydınlattığınız için çok mutlu olduk.*

– Ben her zaman hazırım. Bizde ayrı, özel, resmi yaşam yok. Hepsi içiçe geçmiş. Rus halkı bize bazı sorular sorabilir. Bundan dolayı bazı noktaları açma gereği duyduk. Sovyetler'de yaşananları garip karşılamıyorum. Doğal görüyorum. Yeni ideologların çıkıp çıkmayacağı konusunda şüpheliyim.

– *Bu nokta hepimizin düşündüğü bir durumdur. Yani yeni yeni önderlerin çıkıp çıkmayacağı sorunu. Rusya'da çok parti, çok birey var. Hepsi de aydın geçiniyor. Fakat hepsi de bireysel kaygılar taşıyor ve kariyerizm peşinde. Bu da Rusya için iyi bir gidişat değil.*

– Halbuki Rus halkı böyle kötülüklere layık bir halk değildir. Bu, çok büyük bir düşüştür.

– *Müthiş bir bireycilik ve bencillik kazanmışlar. Her şeylerini hükümete bağlamışlar.*

– Eskiden her şeylerini hükümete bağlıyorlardı. Bugün ise başka şeylere bağlanıyorlar. Aslında kişilikleri yine de aynıdır.

– *Bu durum ciddi problemler yaratıyor. Kendilerini piyasaya satılık mal gibi çıkardılar. Ama bunun tehlikelerini de görmediler. Size az önce Çernişevski'den söz ettiniz. Aslında orada anlatılanlar yalnızca Rus halkını ilgilendiren durumlar değildir. Bizim toplumumuzda son dönemlerde kariyerizm çok gelişmiş. Fakat Rus halkı aynı zamanda güçlü bir halktır. Doğru bir önderliğe ihtiyacı vardır. Doğru bir ideolojinin yürütülmesi gerekiyor.*

– Bu kadar tecrübeli ve fedakar bir halkın kendisi için önderliğini çabuk çıkarması gerekir. Hatta güçlü bir kapitalist önderlik de çıkabilir. Bazı hatalar yapıyorlar ki, çocuklar bile yapmaz. Ben Rusya'yı fazla tanımıyorum, ama altı ay onların içinde kalayım, o kendini önder sananlardan daha iyi önderlik yapabilirim. Kendime güveniyorum. Bu noktada şaşıyorum, yapacakları şeyi

tam yapmalılar. Kapitalizmi yaşayacaklarsa tam yaşasınlar. Sosyalizme devam edeceklerse tam devam etsinler. Demagoji yapıyorlar. Kendilerine çok sevdalılar. Bu noktada ciddi yetinezlikler var. Yine de Rus halkı güçlü bir halktır. Güçlü bir önderliğe kavuşacaktır. Benim anlamadığım neden biraz erken çıkmıyorlar. Örneğin, dünya savaşlarında büyük bir rol oynadılar. Atom yaptılar, uzaya çıktılar. Başka yaptıkları çok önemli işler de var. Sporda, sanatta, kültürde önemli gelişmeler yaratmış bir halktır. Ama tam tersi gelişiyor.

– *Yeni düşünceler Rusya'dan çıkmadan önce büyük ve bunalımlı evreler geçiriyor. Halk çok düşünüyor.*

– Yeni bir düşüncenin çıkması, büyük bir hamlenin gerçekleşmesi için böyle bir dönem gerekliydi. İnanıyorum ki bu süreç fazla uzun sürmeyecektir.

Bu röportaj Kürtçe'den Türkçe'ye çevrilmiştir.

PKK sosyalizmde büyük aşamadır

PKK her zamankinden daha fazla sosyalizmde ısrar ve başarının partisidir.

Bugün emekçilerin bayramını bir kez daha anarken üzerinde durulması gereken en temel husus, işçi sınıfının dünya görüşü olan sosyalizmin durumunu ve bu temelde insanlığa ilişkin gelişmeyi bir kez daha değerlendirmek önemlidir. Daha da önemlisi partimizin bu gerçeklik içindeki yerini doğru ortaya koymak büyük önem taşımaktadır.

İnsanlık üzerinde emperyalizmin tek yanlı egemenliğindeki, sömürüsündeki gelişme iki binli yıllara doğru giderken daha tehlikeli bir hal almaktadır. Özellikle de reel sosyalizmin çözülüşünün ortaya çıkardığı sorunları hâlâ doğru ve köklü cevaplandıramamaktan dolayı emekçi saflarda büyük bir kargaşa, güvensizlik, inkarcılık hüküm sürmektedir.

Dünya halkları neredeyse en yoz, çürümüş kapitalizmi yaşam yoluymuş gibi benimsenmeye zorlanmaktadır. Sadece toplumun kirletilmesi değil, yeryüzü doğası denilebilir ki, en tehlikeli bir kirlenmeyle karşı karşıya bulunmaktadır. Bunda en büyük sorumlu olan kapitalist-emperyalist sistem ise en hoyratça ve en gözükara bir şekilde önüne geçilemez bir hakimiyet dönemini bütün insanlığa sınırsız dayatmaya çalışmaktadır.

Ya sosyalizm, ya hiç!

İnsanlık tarihinin birçok dönemlerinde olduğu gibi, özellikle azgın ve son çürümüş dönemini yaşayan köleci-feodal sistemlerin aşılma dönemlerinde gösterdikleri gericiliğin daha kapsamlı bir şekilde doğanın da tahribini kapsamına alarak ilerleyen egemenlik-sömürüden insanlık üzerinde en gelişmiş boyutuyla zarar görmektedir. Dolayısıyla hiçbir dönemle kıyaslanmayacak bir şekilde kapitalist-emperyalist sistem karşısında sosyalizm eğer bir çit kuramazsa sadece işçiler-emekçiler değil, insanlık için de dünyanın sonu gelmiş demektir. Her zamankinden daha fazla söyleyebiliriz ki, bu, kapitalist-emperyalist tahribata karşı ya sosyalizm, ya hiçliktir.

İnsanlık kurtuluşuyla ilgilenen birçok ideoloji her zaman ortaya çıkmıştır. Sosyal mücadeleler insanlık tarihiyle başlar ve günümüze kadar gelir. Özellikle her sistemin kendine özgü birçok sosyal mücadelesi vardır. Tarih bunların binlercesine tanıktır.

Bizi bugün daha çok ilgilendiren emekçilerin dünya görüşü olarak şekillenen sosyalizmin içinde bulunduğu durumdur. Sosyalist ideoloji geçen yüzyıl içinde büyük bir gelişme gösterdi ve neredeyse dünyanın üçte birine yakın kısmında uygulama imkanı buldu. Fakat bağrında taşıdığı eski yaşamı; sömürücü, baskıcı toplumsal özelliklerin ağır basan etkileri ve oldukça dogmatik yaklaşımlar nedeniyle bu deneyimin zaman zaman çözülmeye gittiğini görmekteyiz, -oldukça zikzaklı bir gelişmeyi yaşamaktadır.

Geçen yüzyılın birçok deneyimi, hatta kapitalizme karşıtlık temelinde söylersek iki yüzyılık emekçilerin savaşım tecrübesi sosyalizmden vazgeçilemeyeceğini, ama geliştirilmesi için giderek toplumun tam bir bilimsel ifadesi olması için de hayli yaratıcı yaklaşılması gerektiği bu pratik deneyimler, özellikle de bunun başarısız sonuçları açıkça ortaya koymaktadır.

Sosyalizm çok önemli süreçleri yaşadı. Tarihin bütün dönemlerinde az çok sosyalizm vardır. İlkel komünal dönem, aynı zamanda ilkel sosyalizmi ifade eder. Köleci dönemlerin Spartaküs hareketlerinden tutalım islam devriminin haraci hareketi, hatta Alevi hareketi bile sosyalist özellikleri hükmetmektedir. Fransız Burjuva Devri-

mi'nde bile Babeuf bir komünist hareket olarak kendini ortaya koymaktadır. Zaten bu devrimle birlikte giderek, bilimsel sosyalizme yakın gelişmelerin de peşisıra geliştiğini görüyoruz. Komünist Manifesto burjuva devrimler süreçinde ilan edildi. İşçi sınıfının bağımsızlık manifestosu bir korkulu rüya gibi bütün burjuvazi üzerinde kendisini hissettirdi. Hatta ilkel komün deneyimlerini de, başta Paris Komünü olmak üzere birçok ülkede kooperatif hareketleri biçiminde gösterdi. En önemlisi de giderek emekçilerin nasıl bir politika yapması gerektiğini komünist enternasyonalle, giderek milli sınırlar temelinde işçi sınıfı partilerinin doğuşuyla gösterdi.

Bundan tam bir yüzyıl önce denilebilir ki, gelişmiş bütün kapitalist ulusların bağrında işçi sınıfı partilerini inşa etmiştir. Birinci Enternasyonal'in sınır ayrımına dikkat etmeyen bir emekçiler ligası olduğunu biliyoruz. İşçi sınıfı ideolojisini dernek yanı ağır basan bir örgütlenmeye dönüştürdüğünü ve Paris Komünü'yle birlikte bunu hayata geçirmeye çalıştığını bilmekteyiz.

İkinci Enternasyonal'in ise daha da politik mücadeleyi geliştirdiğini, derneklerden partileşmeye önemli adımlar attığını, emekçilerin sendikal-demokratik haklar mücadelesiyle önemli gerçekleştirmeleri sağladıklarını iyi bilmekteyiz. Artık işçi sınıfının, emekçilerin iktidar sorunu kapitalist-emperyalizmin bu ilk aşamasında gündeme geldiğinde, özellikle Ekim Devrimi bir işçi sınıfı öncülüğündeki bir devrim olarak, toplumsal mücadeleler tarihine girdi. O zaman bunun büyük bir sıçrama yaptığı tarihte de emekçiler adına eski devleti parçalayıp yeni bir devleti ortaya çıkardığını ve bunun bütün baskıcı ve sömürücü sınıfları, egemenleri büyük bir korku içine ittiğini ve dünya çapında bir gericilik dayanışmasıyla bu devrimin üzerine gelindiğini de çok iyi bilmekteyiz.

Bolşevik önderlikli Ekim Devrimi önemli bir tarihsel çıkışı ifade eder. Sosyal mücadeleler tarihinde dev bir adımdır. Fakat her devrimde olduğu gibi bu devrimde de çocukluk hastalıkları ortaya çıktı. Bir anlamda bu büyük devrimde de yaşanan böyle bir gelişme oldu.

Ekim Devrimi bütün işçi sınıfı ve emekçi halklar adına sağlam bir doğuşu ifade etmekle birlikte, bağrında taşıdığı eski toplumun izleri, ilk örnek olmasının da verdiği tecrübesizlik, en önemlisi de

dünya gericiliğinin büyük ablukası ve Rusya'da çok güçlü olan eski toplumsal kalıntılar önemli bir darboğazla karşı karşıya getirdi.

Sorunları çözmek için uluslararası gericilikle erkenden ve çok ödün vererek mesafe alınmak istendi. İçeride yaratıcı olunamadı. Özellikle kapitalist sistemin kendi içindeki demokrasisine alternatif bir sosyalist demokrasi geliştirilemedi.

Devrim yapan parti devletleşme süresince kendini devlet içinde eritti ve giderek devletin iç ve dış politikasının basit bir aracı haline getirdi sosyalist parti. Bu devlet de giderek daha çok ulusal endişelerle hareket eden bir Rus şovenizminin de güçlü etkileri, kendi içinde ulusal sorunda olduğu kadar, uluslararası alanda da halkların devrim ve ulusal kurtuluş sorunlarına, hatta işçi sınıfının sosyalist devrimlerine gereken doğru yaklaşımı gösteremedi.

Yine her geçen gün daha da bir sağ sapmayı yaşayarak bu deneyimin günümüze doğru ağır bir çözülmeyle karşı karşıya geldiğini, 1990'lara doğru artık bütün belirtileri ortaya çıktı. Öyle oldu ki, bu aşama neredeyse sosyalizmin bitişi olarak bütün kapitalist ideologlar ve siyaset temsilcileri tarafından değerlendirildi, -alkışlandı. Sanki onlara yeniden gün doğmuş gibi bir rahatlık içine girdiler. Kendileri için tekrardan bir sınıfsız rahat yaşama döneminin açıldığını sandılar.

Yeni dünya nizamından bahsedildi. Eksik yönleriyle de olsa sosyalizmin yaşayan bazı kalelerine karşı amborga daha da şiddetlendirildi. Müthiş bir ideolojik-psikolojik saldırıyla birlikte, ekonomik kuşatmalar yoğunlaştırıldı. Bu altüst oluşlarla dolu on yıl içinde dehşetle görülmüştür ki, kapitalist-emperyalizm bu heyecanı, bu kendine güveni bozulduğu kadar, altından çıkılamayacak ağır sorunları da beraberinde getirdi.

Sosyalizmsiz bir insanlığın, bir dünyanın umut olmadığını, hiçbir soruna çözüm getirmediğini günümüzde doğru herkes daha köklü anlamakta ve bunun derin bir arayışı içinde çözüm yollarını aramaya çalışmaktadır.

Sosyalizmin kötülendiği bu son çeyrek asırda, artık yeni arayış ve çözümler için bir sorumluluğu dayatmaktadır.

Çürüyen, tamamen rantiyeye, borsa oyunlarına dayalı olan bir kapita-

lizm, hiçbir yaratıcı özelliğinin kalmaması kadar, sadece toplumun bütün iç dinamiklerini, insani kimliğinin tahrip edilmesiyle yetinmemektedir. Bütün çürümüş rejimlerin son dönemlerinden bin kat daha gerisinde, tehlikeli ve çürütücü bir biçimde etkisini ortaya koymakla, çıkarmakla kalmamakta; doğayı, insanlığın olmazsa olmaz koşulu olan çevre ile bağlantısını müthiş tahrip etmektedir. Bu muhteşem gezegeni yaşanamaz bir alana çevirmektedir. Kapitalist-emperyalist sistemin en büyük tehlikesi ve en büyük suçu da budur. Eğer tedbir alınmazsa, bu kapitalizm altında geçecek çok kısa bir süre sonra, bu gezegen yaşanamaz bir hale gelecektir. Bu görkemli gezegenin bir çöp yığını haline dönüşmesi işten bile değildir. Her ne kadar bazı cılız sesler çıkmaktaysa da, en büyük başkaldırı yine sosyalizmdir. Hem de radikal bir devrim biçiminde bu tehlikeye karşı toplumun da görülmemiş miktarda kirlenmiş iç yüzünü bir kez daha aydınlatacak ve kurtuluş yollarını gösterecektir.

İnsanlığı ilgilendiren en temel sorun doğa tahribatının önlenmesi ve iç toplumsal kirlenmenin durdurulmasıdır. Daha şimdiden başlayan tartışmalar, arayışlar reformist çapta da olsa aynı sorunun uç veren noktalarını ortaya koymaktadır.

Daha köklü değerlendirmeler ve çözüm yolları önümüzdeki sürecin devrimsel hedefleri olarak karşımıza çıkacaktır. Ve bu devrimsel hedeflerin sosyal ve siyasal mücadele biçimleri, çeşitli taktikleri kendisini mutlaka ortaya çıkaracaktır. Sadece genel çerçeveleriyle bu büyük tehlikenin durdurulamayacağı, köklü çözümler için teoriler, planlar, programlar ve çok önemli taktiklerin peşisıra geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkacaktır. Şimdiden arayışların kaçınılmaz bir biçimde ele alınması gerektiğini göstermektedir. İnsani değerler esas alınıyorsa sosyalist ideoloji daha da geliştirilmiş ve derinleştirilmiş perspektifini, uygulama esaslarını yakalamak zorundadır.

Sosyalizm hem hayal, hem de bilimdir

Nasıl ki, insanlıktan umut kesilemeyecekse sosyalizmin gelişmesinden de umut kesilemez. Sosyal mücadeleler nasıl insanlıkla başladıysa, insanlık varoldukça sürecektir. Sosyal mücadelesiz, top-

lumsalsız insanlığın gelişmi mümkün değilse, sosyalist mücadelesiz de insanlığın geleceği düşünülemez.

Sosyalist mücadele bu anlamda insanlığın tek kurtuluş seçeneği olarak kendisini tekrar tekrar ortaya koyacaktır. Bunun bir ucu da, tarihin bir döneminde gerçekleştirilen bir devrim çerçevesinde dogmatik bir şekilde ele almamak önemlidir. Onun insanlığın genel kurtuluş düşüncesi, hayali ve bilimi olarak değerlendirmek daha doğrudur.

Hem hayal, hem de bilimdir.

Hiç şüphesiz bilim olduğu için, somut gerçekliği yakalayacaktır. Ama yüzyıllara sığmayan bir hayal yanı olduğu da gözardı edilemez.

Dar bilimsel yaklaşım kaba materyalizmin bir uygulanışıdır ki, reel sosyalizmde bunun nasıl bir çözümsüzlüğe doğru gittiğini iyi gördük. Hayali, morali, iradeyi, felsefeyi ihmal eden bir sosyalizmin kaba materyalizm olarak tehlikeli bir hale gelmesi kaçınılmazdır. Bu tehlike sosyalizmde ortaya çıkmıştır ve şimdi aşılmakla yüzyüzedir. Buna benzer birçok yeni politik, ekonomik, demokratik gelişmeler ortaya çıkacaktır.

Sosyalist ideolojinin önünde siyasal ve ekonomik kurtuluş büyük bir sorundur.

Yine demokrasi önemli bir sorun olarak çözüm bekliyor. En önemlisi de çevre sorununa kesin programatik bir yaklaşım; hem de çok detaylı ve mutlak uygulanması gereken bir program gerekiyor.

Bunlar yeni dönem sosyalizminin üzerinde programatik anlamda çalışacağı temel sorunlardır. Hiç şüphesiz felsefesi, hayali, moral-ahlaki yanına ilişkin de kesin bazı gelişme ilke ve esasları yakalaması gereklidir. Felsefesiz, moralsiz sosyalizm kesin düşünülemez. Kaba bir materyalizm en az kapitalizm kadar tehlikelidir. Bunun yanında yeni partileşme, örgütleşme ve mücadele taktikleri sorunu da önem kazanacaktır.

Artık eskinin sosyalist ihtilal teorileri yetmiyor.

Gerek isyanlar, gerekse daha uzun vadeli halk kurtuluş savaşımları bütünüyle gözardı edilmezse, -bu tek başına yetmiyor. Gelişen ulusal devletlerin durumu, yine ittifaklar sosyal düzeyin ge-

lişkinlik durumu daha değişik mücadele biçimlerini zorlamaktadır.

Özellikle teknik oldukça gelişmiştir. Teknik ile mücadeleler arasında önemli ve sıkı bir bağlantı vardır. Dolayısıyla yeni partileşme ve mücadele taktikleri bu somut gelişmeyi de gözönüne getirerek daha değişik mücadele yöntemlerini geliştirmek zorundadır. Sosyalist hareketlerden tutalım şiddet hareketlerine kadar, yeni mücadele taktikleri kendisini dayatacaktır.

Hiç şüphesiz bu temelde enternasyonalizmde de bir gelişme ortaya çıkacaktır. Artık ulusların dar sınırlar içinde tutulamayacağı, emperyalizmin deyişiyle globalleşmenin bu kadar arttığı bir dönemde sosyalizmin de globalleşmesi gerektiği ortadadır.

Yeni bir enternasyonal yaklaşım giderek kendisini hissettirecektir. Daha doğru, somut ulusal sınırlar kadar evrensel sınırlarda da kendisini gösterecektir. Toplumla doğa arasındaki ilişkileri iyi formüle edecek bir sosyalist enternasyonal, önemli bir ihtiyaçtır ve önümüzdeki yüzyılı belki de böyle bir enternasyonalin bayrağı altında karşılamak en doğrusu ve en gerekeni olacaktır.

Reel sosyalizmin etkilediği bir ortamdan kaynak bulmakla birlikte, kendine özgü yanları da olan PKK hareketi, günümüzde oldukça ilgiyle değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Nasıl bir sosyalizm cevabı kadar, geçmişle bağı ve yeniyi nasıl sağlayacağı tartışılmaktadır.

Bütünüyle yaptığımız PKK'yi böyle özgün bir sosyalist aşama partisi olarak gündemde tutmaktır.

Bu da oldukça başarılmıştır. PKK'nin Kürt ulusal kurtuluşçuluğunun öncü gücü olduğu, daha çok görülen bir yanıdır. Fakat asıl önemli bir yanının da uluslararası sosyalist mücadele içinde ifade ettiği anlamdır. Giderek daha da ön plana çıkarılması gereken yönü budur. Bu son çeyrek yüzyıl içinde, reel sosyalizmin aşıldığı, kapitalist-emperyalist egemenliğin en güçlü bir sürecinin yaşadığı bu dönemde PKK'nin sosyalizmdeki ısrarı ve başarıyı sürdürmüş olması başlı başına bir inceleme konusudur. Kaldı ki, günlük basından da görmekteyiz ki, emperyalizmin başı olan ABD, PKK'yi boşuna *"dünyanın en tehlikeli terörist örgütü"* olarak değerlendirmiyor. Bundan anlaşılması gereken, sosyalist sisteme karşı olan

ABD'nin, sosyalizmde önemli bir konumu işgal etmesi kaçınılmaz olan PKK'yi daha şimdiden büyük bir tehlike olarak gördüğü ve değerlendirdiğidir. Doğrusu da budur.

Uluslararası gericilik bir dönemler Marks, Engels'i ve daha sonraları Bolşevikleri tehlikeli ve ucube olarak değerlendirdi. Şimdilerde ise PKK, uluslararası gericiliğin üzerine ittifak kurduğu, hatta zirveler yaptığı bir tehlike olarak değerlendiriliyor ve uluslararası alanda hakkında çok değişik koğuşturmalar yapılıyor. Vahşi bir TC faşizmi, bütün uluslararası gericilik tarafından destekleniyor. Yine bu faşizmin yürüttüğü soykırım savaşı yetmiyormuş gibi, uluslararası alanda da her gün yeni koğuşturmaların, mahkemelerin açılması PKK gerçeğinin bu yönünü oldukça iyi ortaya çıkarmaktadır.

Uluslararası emperyalizm ABD ve sıkı yandaşları olan Almanya ve İngiltere gibi devletler bu konuda eski bir tecrübeye sahiptirler. Onları ilgilendiren dar bir Kürt ulusal kurtuluşçuluğu değildir ve bunu zaten destekliyorlar. Başarısı için de her çabayı sergiliyorlar. Bunların karşısında oldukları, tam da önemli bir sorun olarak Kürt sorunundaki PKK öncülüğünün ve onun ideolojik-sosyal yaklaşımlarının kendi sistemleri için sonderece tehlikeli bir hal almasıdır. Olasıdır ki, PKK'nin sosyalist içeriğinin **yeni bir bolşevizm** olması işten bile değildir. Ortadoğu'da kapitalist-emperyalist sistemin en zayıf halkasında giderek öne çıkan PKK öncülüğü büyük bir tehlikedir. Öyle çapraşık bazı gelişmelerin 1990'lardan itibaren Ortadoğu'yu getirdiği darboğaz sonucu oluşan bloklaşmada PKK'nin varlığını sürdürüp pekiştirmesi, bu sistem için daha yakıcıdır ve dikkatle değerlendirmeyi gerektirir.

ABD'nin ikide bir Ortadoğu dengelerinde "*PKK'yi asla söz sahibi yapmayacağız, etkili kıldırmayacağız*" demesi boşuna değildir. Denge saflarında bu beklenmedik gelişmeyi kesin ortadan kaldırmak istiyor. Mümkünse ehlileştirmek, mümkün değilse ortadan kaldırmak son yılların temel bir politikası olarak karşımıza amansız bir biçimde çıkarılmaktadır.

Hiç şüphesiz mücadelemizde, daha çok emperyalizmin bu etkisizleştirme, boğma taktiklerine yönelik politikamıza ağırlık verdik. PKK önderliğini en çok böyle taktik hususlarda yoğunlaştırmaya

boşuna ağırlık vermedik. Çünkü biraz da gizli bir biçimde boğuntuya getirilmek istenen PKK'nin taktik-stratejik gelişimi, eğer gelişme göstermeseydi bugünkü sosyalist özü de güçlü bir zemine kavuşamazdı.

PKK'lileşme, sosyalistleşme bu stratejik ve taktik gelişmeler temelinde daha büyük bir anlam kazanmış bulunmaktadır. Hatta Ortadoğu halklarını giderek etkilemesi kadar, uluslararası alanda da iddialı bir sosyalist öncülük olarak etki sağlayacağı, hatta öncülük edeceği anlaşılmaktadır.

Kürdistan devrimi bu anlamda, eğer içeriğini daha da zenginleştirirse, özellikle partileşmeyi, kendini içinde insan çözümünü, yeni tip insanı son yıllarda büyük bir yoğunlukla geliştirmesi gibi hakim kılarsa ve stratejik-taktik olarak da devrimci savaş yöntemleri tuttururrsa ve bu önemli bir zaferle sonuçlanırsa sosyalizmde çok iddialı bir süreci başlatması işten bile değildir.

Unutmamak gerekir ki, Kürdistan parçalanmışlığı geliştirilecek bir sosyalist federasyon deneyimi dört temel ulusun ve birçok azınlığın da içine gireceği bir modeli hızlandıracaktır.

Bu da dört büyük ulusu ve çok çeşitli azınlık ve kültürleri PKK etkisiyle sosyalizme, demokrasiye doğru evrim göstermesi Ekim Devrimi'nin bile etkisinin çok üstünde bir etkiye yol açması kaçınılmazdır. Hele Ortadoğu kaynaklarının ve tarihinin yeniden halklar adına ele geçirilişi önemini kat be kat arttırmaktadır. Bu, potansiyel gelişme Ortadoğu'yu uluslararası devrimin en nazik halkası haline getirmiş bulunmaktadır. PKK tam da bunun en stratejik ve taktik olarak da gün be gün işleyen can alıcı gerçeğidir. Uluslararası gericiliğin giderek artan bir önemle PKK üzerinde durması, onun bu can alıcı özelliğinden dolayıdır. Birçok strateji ve taktiklerinin boşa çıkarılması, onları dehşete düşürmüştür.

Örneğin, Mısır'da Şarm El Şeyh'te yapılan zirvede aslında bunun endişesini görmemek mümkün değildir. Bu zirve her ne kadar bir "*terör zirvesi*" olarak ve daha çok da Filistin içerikli bazı sözde terör olaylarına karşı cevap olarak geliştirildiyse de, esas olarak hedefin PKK'nin Ortadoğu'daki gelişmesinin durdurulması biçimindedir.

PKK'nin hâlâ oturmamış emperyalizmin yeni nizamındaki çatlaklıklardan iyi yararlandığı, hatta emperyalizmin sorunları olan devletlerle geliştirdiği ilişkilerin bir bloklaşmaya doğru gittiğini gördükçe, bu zirveyle buna "*dur*" denilmek istenilmiştir. Fakat tersi sonuç verdi. Zirve bloklaşmayı daha da hızlandırdığı gibi, PKK'nin anlam ve önemini de oldukça çarpıcı kıldı. İşbirlikçileri vasıtasıyla Kürt hareketine dayattıkları çözümler de yerle bir oldu. Bu zirvenin etkilerinin zayıflaması kadar, PKK'nin büyük bir güç olarak çıkması ve stratejik olduğu kadar, bölgedeki taktik gelişmeleri de etkileyecek ve bunların öncülüğünü yürütebilecek bir konuma yol açmıştır. Bunlar hiç şüphesiz stratejik, taktik, askeri ve siyasi gelişmelerdir. Eğer gerekleri dikkatle değerlendirilir ve sosyalist içerikli pratiklerle içiçe geliştirilse önemli sonuçlar ortaya çıkabilir.

Yine başta parti öncülüğü olmak üzere, giderek halk da bu temelde dönüştürmeye uğratılırsa ve yine stratejik-taktik ilişkileri giderek Kürdistan devrimiyle bağlantılı hale getirilirse, Kürdistan federasyonlaşmasını da bunun için tam bir kaldıraç gibi kullanırsa bu giderek Ortadoğu halklar federasyonlaşmasına götüreceği gibi, içeriği de sosyalizm ve halklar demokrasisi biçiminde de büyük gelişme gösterecektir.

Uluslararası işçi sınıfı ve emekçilerin mücadele gününde PKK böyle bir gerçekliğe en çok yaraşan ve gereklerini yerine getiren, yani sosyalizmde ısrarla birlikte zaferini temsil eden sosyalist bir parti durumundadır. Reel sosyalizmi çözülüşe götüren bütün hastalıklardan kendini arındırdığı gibi, yeni sosyalizm arayışına iddialı bir zemini kendi içinde geliştiren bir sosyalist parti olarak şekillenmektedir.

Hiç şüphesiz bu konuda yoğun sorunlar var. PKK bütün gücüyle bir Kürt ulusal kurtuluşçuluğu ve Kürdistan devrimini geliştirmekle uğraşmaktadır. Bu devrimi, komşu ülkelere yayma işini sınırlı da olsa yerine getirmemektedir. Yine uluslararası etkilerini düşünce platformlarına istediği gibi taşıramamaktadır. Ama iyi bilmekteyiz ki, bu Kürdistan devriminin gelişmesiyle, başarısıyla birlikte geliştirilecektir.

Ulusal kurtuluşçu bir biçimde zafer kazanan bir PKK, Kürdistan

devriminde büyük bir sosyalist aşama olacağı gibi, Kürdistan parçalanmışlığı nedeniyle bunu ulusal, bölgesel çözümler temelinde hızla bölgeselleşecektir. Bunun yaratıcı taktiklerini gündemden eksik etmeyeceğine göre, bunun gelişmesi de kaçınılmaz olacaktır.

Bu da şu anlama geliyor: PKK'nin sosyalist içeriği halkları neredeyse ekmek-su kadar gerekli olan ideolojik boşluğunu dolduracak ve onları ortak oldukları sağlıklı gelişme ve kurtuluş yoluna sokacaktır. Günümüzde bunun potansiyelini PKK sonuna kadar kendi içinde barındırmaktadır. Aktifleşen PKK çabaları da bunu her geçen gün dosta-düşmana göstermektedir. Bütün bunlardan dolayı düşmanlarının amansız üzerinde durdukları gibi, dostları da önemle üzerinde durmakta ve çoğalmaktadır.

Batı'nın saldırısı Asya ittifakıyla karşılık buluyor

Bu yeni bloklaşma döneminde PKK büyük bir bilinçle olduğu kadar, beklenmedik gelişmeleri de iyi yorumlayarak yerini sağlamlaştıracaktır. Batı saldırısı karşısında Rusya hâlâ direnmektedir ve Çin ile yeni ittifaklar geliştirmektedir.

Bu bir Asya ittifakıdır.

Yine Ortadoğu'da Batı saldırısı bir bölgesel ittifak geliştirmektedir. İran ve Suriye'nin geliştirdiği ittifak giderek en iddialı bir karşı ittifaka dönüşmektedir. Türkiye ve İsrail'in başını çektiği bölgesel ittifak karşılığı bütün Arap halklarının ve İran'ın doğal bir ittifağa zemin olmuştur. Tabii ki, bu da Kürdistan devrimi için hangi ittifakta yer alınır ve en önemlisi de böyle bir bloklaşmanın gelişmesinin ne anlama geldiğini görüp değerlendirmesi ve içinde yer alması olacaktır.

Asya ittifakının Ortadoğu halkları ve Kürdistan devrimiyle birlikte devletsel ittifaka dönüşmesi çok çarpıcı bir emperyalist-kapitalist saldırıya karşı da en önemli bir direniş hattını ortaya koyacaktır. Bu ittifağın hız kazanacağını söylemek mümkündür.

Eğer Rusya aşırı bir teslimiyete girmezse –ki, gelişmeler tersini

gösteriyor–, eski komünistlerin parlamentoda sağladıkları üstünlüğü devlet başkanlığında da göstereceklerini ortaya koymaktadır. Eksiklikleri ne olursa olsun sosyalizmde ısrar ediyorlar.

Afganistan, Hindistan, Vietnam gibi ülkeler doğal olarak Asya ittifakı içinde yer alacak ülkelerdir.

Ortadoğu ise adeta Asya'nın öncü savaş kolu durumuna gelmiştir.

Afrika'nın doğal olarak bu blokun yedeğinde yer alması, yine Latin Amerika'nın da yoksul ülkeler serisinde yer alması ya da tarafsızlık düzeyinin gelişmesi işten bile değildir.

Kuzey-Güney çelişkisi diye tabir edilen durum da bununla bağlantılıdır. Ama esas olarak savaş kolu Ortadoğu'dur. Ve Kürtler burada bir kez daha sınanacaktır. Bütün yetersizliklerine veya kötülük diye tabir edilen İran islam devrimi mutlaka emperyalizm açısından dize getirilmesi gereken bir devrimdir ki, bu da kolay kolay olmayacaktır. Yine Arap direnişi ne kadar bir uzlaşma sürecine girse de bu uzlaşma süreci başlı başına büyük bir mücadele dönemi olacaktır. Özellikle İsrail ve Türkiye'nin Ortadoğu ve Orta Asya'ya doğru taşan stratejik ittifakı bütün bölge halklarını daha da pürdikkat kesilmesine itmiştir. Böylece karşılıklı iki strateji günlük olarak sıcak savaşım cephelerinde vuruştuğu gibi, birçok diplomatik, siyasal, ekonomik anlamda da çatışmaktadır.

Böyle bir dünya bloklaşması, kamplaşması çerçevesinde PKK eskiden olduğu gibi, sadece ideolojik ve politik bir etkiye sahip olmakla kalmıyor, stratejik ve güncel bir taktik kuvvet olarak bloklaşmadaki yerini buluyor. Hatta bu NATO stratejisine karşı Asya ve Ortadoğu'nun gelişmesinde kaçınılmaz olan stratejisinde temel bir devrim halkası rolünü oynamaktadır. Sosyalizm halkasının güçlü ve iddialı bir temsilcisi olarak yer almaktadır. Kürdistan devrimi de bunun en canlı ve en üretken parçası olmaktadır. Bu anlamda Kürdistan topraklarındaki devrim insanlığın şafak vaktinde oynadığı role benzer bir rolü oynamaya doğru hızla evrilmektedir.

Hiç şüphesiz PKK'nin ideolojik dağarcığında bu gelişmeler ön görülmekte, ama kendi dışındaki İran-Irak Savaşı, Körfez Savaşı, Arap-İsrail çelişkisi, giderek Balkanlar ve Kafkasya'daki ulusal bo-

ğazlaşmalar bu süreci hızlandırmıştır, etkilemiştir ve yaratıcı taktik yaklaşımlarla da iddialı bir çözüm aşamasına gelinmiştir.

Yapılması gereken çok iş vardır. En önemlisi de günlük taktik çalışmalardır. Yine PKK'nin stratejisinde bir sorun yoktur, aksine sürekli bir gelişme vardır. Stratejide daha bilinçli gelişmelerle bu devam edecektir. Günlük taktikler daha büyük bir önemle geliştirilmek durumundadır.

Güney Kürdistan'daki devrimci savaş taktikleri önemle inşa edilmek zorundadır. Bu konuda yaşanan sığlıklar, darlıklar ve yerine getirilmeyen görevler hızla görülmek durumundadır. Taktik yaratıcılık Güney devriminde ve halkında da, giderek Irak'ı da etkileyecek bir aşamaya, bir dalgaya kavuşmak zorundadır. En canalıcı taktik süreç burada yaşanmaktadır ve öngörülü bir biçimde son yıllarda yoğunlaştırdığımız çabalar Güney devrimindeki ısrarın boşuna olmadığını, hem ulusal düzeyde, hem uluslararası düzeyde büyük bir anlam ifade ettiğini günümüzde herkese gösterniştir.

Burada hem askeri, hem siyasi, hem ekonomik olarak yerine getirilmesi gereken önemli güncel görevler vardır. PKK'nin buraları sağlam bir askeri üsse dönüştürmesi çok önemlidir ve amansız bir biçimde gerekleri yerine getirilmelidir. Güney halkının siyasi gelişmeye, diğer adıyla demokratik bir federasyonlaşmaya doğru evrim göstermesi gerekiyor. Bu yönlü görevler amansız bir biçimde yerine getirilmelidir. Güney halkıyla doğru iletişim, doğru cephe, doğru mücadele taktikleri günlük olarak son derece örgütlü ve dayanışmalı bir biçimde somut durumlara uygun olarak yerine getirilmelidir.

Çok yoğun ekonomik sorunlar var. Devrimle birlikte savaş ekonomisinin de doğru örgütlendirilerek yerine getirilmesi büyük bir önem taşımaktadır. Özellikle TC faşizminin Çekiç Gücü arkasına alarak oynamak istediği olumsuzluğa tamamen son vermek durumuyla yüzyüzeyiz. Çekiç Güç, yani NATO gücü önemli oranda boşa çıkarıldığı gibi, tam bir yenilgiye dönüştürmek de önemli bir görev olarak karşınızdadır. Bu fırsatı da sonuna kadar değerlendirmek gerekiyor. Geleneksel işbirlikçi yaklaşımlar zayıflatılmıştır. Daha da tasfiye etmek işten bile değildir.

Güney devrimi Ortadoğu ittifaklaşmasında çok önemli bir yere sahiptir.

Ortadoğu'da hem İran'la, hem Arap ülkeleriyle Kürt ittifakının çarpıcı bir biçimde zemin bulacağı bir yerdir. Gerek Irak'ın demokratikleştirilmesinde, halkların eşitliğe ve özgürlüğe yakın yeni ittifakında, gerekse bunun hızla İran üzeri ve diğer Arap ülkeleri üzerindeki olumlu etkilenmesi de artık imkan dahiline girmiştir. Hiç şüphesiz, en önemli yönü de Kuzey Kürdistan devrimidir; Kuzey devriminin yapacağı büyük etkidir. Buranın devrim üssü olması oradan etkilerini kuzeye taşıracak, hem askeri, hem siyasi olarak büyük gelişmeleri zorlayacaktır. Zaten şimdiden oynanan bu rol önümüzdeki kısa zaman süreci içinde ya hızla ilerletilecek, ya da faşist TC savaşı mutlaka sonuç almak isteyecektir. Arkasında emperyalizmi bulduğu gibi, biz de arkamızda her zamankinden daha çok Asya ve bölgesel ittifakı bulabiliriz. Bu savaşımda bunun ilk defa kapsamlı bir durum alması sözkonusudur.

Yine geleneksel işbirlikçilerin TC'den kopuşu ve bölgesel ittifaka bağlanışı hız kazanacaktır. Bütün bunların yaşandığı böyle bir süreçte Kuzey devriminin alacağı büyük mesafeyi görmek, özellikle onun gerilla aşamasını sağlıklı değerlendirmek ve gereklerini yerine getirmek büyük önem taşımaktadır. Ayrıca sıcak ortamda halkın siyasal birliğini, cephesini geliştirmek çok çarpıcı bir görevdir.

En önemlisi de Türkiye'ye devrimi taşırmak büyük imkan dahiline girmiştir. Türkiye halkının da artık devrimsiz yaşayamayacağı bir dönemde bulunmaktadır. Hiçbir dönem Türk egemen sınıfları bu kadar bunalım içinde olmadıkları gibi, Türk halkının da artık sorunlarını devrimde aramak zorunda olacağı ortaya çıkmıştır. Son stratejik ittikafın da Batı'ya bağımlı, İsrail'e ise teslim olmanın Türk egemen blokunu kurtaramayacağı giderek daha iyi anlaşılmaktadır. Yaşanan hükümet krizi, devlet bunalımı bununla yakından bağlantılıdır.

Devrimi Türkiye'ye taşırmak artık artan imkanlara sahip olduğu gibi Kürdistan devrim zaferinin kesinleştirilmesi de biraz buna bağlıdır. Kürdistan devriminin Güney Kürdistan'da yakalayacağı zemin alınmıştır. Kuzey Kürdistan'da da gerilla sağlam bir devrim zeminini yakalamıştır, -bu zemini daha da geliştirebilir. Geliştirilmesi için olanaklar fazlasıyla yaratılmıştır. Ama bu devrim Türkiye'ye taşırılırsa inanıyoruz ki, bu bütün Kürdistan'da, diğer parçalarda devrimin

zaferini kesinleştireceği gibi, Türkiye'yi de giderek zafere giden bir devrim yoluna sokacaktır. Böyle bir stratejik öneme doğru Türkiye'deki sosyal mücadele de gelişmektedir. Ya rolünü layık yerine getirecek, sosyal kurtuluşu sağlayacaktır, ya da artan bunalım altında emekçilerin, işçi sınıfının, memurların, yoksul köylülüğün nefes alamaz durumu daha da yaşanmaz bir hal alacaktır. Kısaca Türkiye ortamında da ya devrim, ya sosyalizm; ya demokrasi, ya da faşizmin maymunlaştırdığı bir topluma katlanılmak zorunda kalınacaktır.

Görüyoruz ki, emekçilerin uluslararası dayanışma ve mücadele gününde bir kez daha gerek bütün insanlık açısından, gerekse de bölgemizdeki halklar ve en önemlisi de Kürdistan'daki devrim açısından önemli gelişmelerle sorun ve çözüm yollarıyla karşı karşıyadır. PKK bu anlamıyla çok ağır sorunları da yaşasa, esasta çözümü ifade etmektedir.

Hiç kimse PKK'yi basit bireysel heveslerini konuşturacağı bir parti olarak değil, insanlık çözümü, halklar çözümü, yine çok ağır ve en dipte olan Kürt sorununda kendini bir çözüm olarak değerlendirmek zorundadır.

Son yıllarda partileşme içinde yaşadığımız yoğunlukta bir büyük insanı yeniden yaratma çabası sözkonusudur. Hiç şüphesiz, eski toplumsal etkilere açık çok geri siyasal düzeyde savaşlar sağlanıyor, ama aynı zamanda yeni yaratıcı özellikler de ediniliyor.

PKK'lileşme, sosyalleşmektir, siyasallaşmaktır, askerileşmektir, aynı zamanda yeni insan yaratmaktır.

Özellikle kendi içinde yeni dönem insanını, sosyalist insanı yaratmak PKK'nin en temel ideolojik görevi olarak karşımıza çıkmaktadır. Zaten reel sosyalizmin de başaramadığı; kendi partisi içinde yeni insanı yaratma işini bir görev olarak gözönüne getirmemesi, genel değerlendirmelerle yetinmesi, yeni sosyalist insanı sosyalizmin kuruluşundan sonraya bırakmasıdır. Bu reel sosyalizmin en temel yanılgısıdır.

Bize göre sosyalist insan ilk günden yetiştirilmek zorundadır. Parti içinde sosyalist insanı yetiştirmeyen parti asla sosyalizmin kuruluşuna götüremeyeceği gibi, sosyalizm sonrasında da sosyalist insan değil, bir baş belası, bir kapitalist insan tipinden daha tehlikeli

bir insanortaya çıkar. Zaten gerçekleşen sosyalizmin kanıtladığı da bundan başka bir şey değildir.

Demek ki, sosyalist parti bırakalım savaştan ve sosyalizmin zaferinden sonrasını, daha ilk grup döneminde başarması gereken işi, sosyalist insanı, öncüyü yaratması, bunun varlığını öncelikli kılmasıdır.

Bir sosyalist parti sosyalist olmayan insanların eline terk edilirse, o parti bir faşist partiden daha tehlikeli olabilir.

Nitekim bunun belirtileri reel sosyalist partilerde ortaya çıkmıştır. Çünkü sosyalist partilerde sosyalistleşmeyen üye, birey eski toplumla olduğu kadar, yozlaştırıcı kapitalist saldırıya karşı da orta yolda duramaz. Beli bir süre orta yolda durur, ama hızla parti içinde gerek eskinin, gerekse de sistemin, düzenin objektif bir ajanı olur. Bu da kendi başına büyük bir yıkıcılık, gericilik ve komploculuk tehlikesini doğurur.

PKK mücadelesinin bir özelliği de bütün bunları ortaya çıkarma zeminine sahip olmasıdır. Her zamankinden daha iyi bilmeliyiz ki, PKK içinde yürütülen sınıf savaşımının da çok ötesinde, salt sosyal, siyasal da değil, genel bir insan savaşımı, bundaki ısrarımız başarımızın teminatıdır. Kendi deneyimlerimize dayanarak söylüyorum, bu, ısrarlı sosyalist insanı yaratma savaşımı sürdürmeseydik, bırakalım bu savaşı bu aşamaya, bugünlere getirmeyi, daha ilk günlerinde çakılıp kalması işten bile değildi.

Özellikle de Sovyet deneyimi yetmiş yıl yaşadıktan sonra çözülüyorsa, bu kadar gelişmişliğine rağmen dağılıyorsa, bizim en geri toplumsal koşullara dayanan devrimimizin çözülmemesi işten bile değildir.

Peki bunu nasıl önledik?

Sosyalist insan kavgasını şiddetlendirerek önledik.

Bu yönlü doğru bir mücadele anlayışını, savaşını çok ustaca parti içinde vererek, bu reel sosyalist çözülmeyi PKK'de sadece önlemekle kalmadık, PKK'nin aşama yapmasını, önemli bir sıçrama göstermesine yol açtık. Bu en doğru olan ve öncelikle yerine getirilmesi gereken bir görevi oluyordu.

Sosyalist partinin ilk işi öncülüğünü kesin sosyalist üyelerle sağlama almasıdır.

Kendi içindeki bireyi çözmeyen, sosyalistleştirmeyen bir çaba her an yenilmeye ve hatta çok tehlikeli bir saplantı haline gelmeye açıktır. Diğer bütün dönem partilerinin yaşadığı ve dolayısıyla çözüldüğü nokta da budur. Onlar sosyalist insanı yaratma mücadelesini ya genel doğrularla geçiştirdiler ya devrim sonrasına bıraktılar, ya da ekonomik tatmin gibi ayrıcalıklar, tavizler vererek işin içinden sıyrılmaya çalıştılar.

Eğer Sovyet partisinde birkaç değerli sosyalist olsaydı, sosyalist demokrasiyi, sosyalist morali ve bütün sosyalist görevleri esas alsaydılar bu partiler böyle yozlaşmazdı. Bu devletler böyle tehlikeli bir araç olarak başa bela olmazdı ve toplum da böyle çürümezdi.

Öncünün günlük olarak sosyalistleşmesi oldukça büyük bir öneme sahiptir.

Tarihi bir örnek vermek istersek; islam tarihinde, özellikle Ortadoğu halklar mücadelesinde, hatta insanlık mücadelesinde bir bütün olarak eğer bu etkileri bugün daha da kalıcı olan dinler ve o dinlerin mücahitleri anılıyorsa, evliyalarından bahsediliyorsa, yaşamlarının yüceliği bir anlam ifade ediyorsa, bunun anlamı o ideolojilerin kendi insanlarını yaratmaları için sınırsız bir mücadeleyi, inceliği, hasasiyeti göstermelerinden kaynaklanmaktadır. Kırk yıllık çilelerden bahsedilir. İran'da Ayettullahlar deneyimi vardır. Evliya menkıbeleri çok anlatılır. Bütün bunların anlamı; o devrimlerin, ideolojilerin kendi insanlarını ısrarla yaratma işine devam ettikleri, bundan birçok tarikat, mezhep oluşturdukları için bugüne kadar etkilerini taşırmışlardır. Sosyalizmde bunun daha da nasıl yapılması gerektiği ortadadır.

"Yeterlilik" anlayışı sosyalizmde olamaz

"*İşte ekonomiyi inşa ettik, işte devleti de kurduk*" demekle sosyalizm kurulmadığı gibi, özellikle onun ayettullahları, onun günlük savaşımı içindeki ideologları, manevi önderleri, ideolojik önderleri işleri bütünüyle görecek, değerlendirecek ve tedbirini alacak zenginlikte olmasalar sosyalist devrimin kaba materyalist yorumu neredeyse kapitalist-faşizmle özdeştirilecek yorumlara götürebilir. Bu-

rada esas suçlu aranacaksa bu da sosyalizmin ideolojik öncülüğünün, onun öncü bireylerdeki hakimiyetini sonuna kadar götürememiş olmasından kaynaklanır.

PKK'de önderlik olarak böyle bir gelişmeyi yaşadığımızı görüyoruz. Hâlâ tutku ve zevkle bunu sürdürmeye çalışıyoruz.

"*Yeterlidir*" gibi bir tutum içine asla girmedik.

Şimdi daha iyi görüyoruz ki, savaş ne kadar şiddetlenirse şiddetlensin, taktik görevler günlük olarak ne kadar artarsa artsın, hatta bazılarına fantezi gibi —ki parti içinde de bunlar vardır—, dar savaş görevleriyle, dar yaşam endişeleriyle hareket ederlerse etsinler bütün bunlara çözüm militan sosyalist kişiliktir.

Amansız bir günlük savaşımla sosyalist militan kişiliği yaratmak, yetkinleştirmek, her tehlikeye karşı panzehir olarak hazırlamak şarttır.

Bir de sosyalist militan kişiliği hep süreklileştirmek gerekiyor.

PKK'nin en önemli ispatlarından biri de budur. Bu sağlandığı oranda çok iyi görmekteyiz ki, PKK politik olarak da büyük bir gelişme gösteriyor, hatta askeri taktikleri de hayli dikkate değer bir gelişmeyi, en azından kolay yenilmez bir gelişmeyi sağlayabileceğini gösteriyor.

PKK'de politik gelişme vardır. Politik gelişmeyi kendi halkı içinde yürüttüğü gibi, bölgesel halklar içinde de evrensel bir biçimde geliştirmektedir. Hata Avrupa'yı, Amerika'yı bile etkilemektedir.

Sosyalistleşen PKK aynı zamanda politikleşen ve politik etkisi hızla yükselen PKK'dir.

Bugün Kürdistan halkının çok geri, hiç kimsenin şans vermediği bir konumdan politik bir halk haline gelmesi önemli bir gelişmedir. Her ne kadar örgütsüzse de, tam cepheleşmemişse de çok önemli bir politik güç haline geldiği tartışma götürmezdir.

Kürt halkı şu anda en devrimci politik halklardan biridir.

Bunu daha sıkı örgütlemek, daha sıkı bir biçimde cepheleştirmek görev olarak önümüzde durmaktadır.

Dış Kürtleri, iç Kürtleri, bütün parçalardaki Kürtleri uygun politik taktiklerle örgütlemelere çekmek, yine politik mücadele biçimlerini eksik etmemek bu politikleşmeyi daha da hızlandıracaktır ve

yenilmez bir politik halk haline getirecektir. Parti öncülüğü sonuna kadar bunun yolunu açmış ve imkanlarını, mevzilerini yaratmış, kullanılmasını da artık kadro önderlerine ve bunların politik tarzlarına bağlıdır. Bunun için de devrimci nicelik ve nitelikte kadro her tarafta vardır. Yeter ki, doğru önderlik kavrayışıyla politik ve cephe görevlerini layıkıyla yerine getirsinler.

Hiç kimse PKK'nin politik öncülüğünde "*imkanlar dardır*" diyemez.

Hiçbir devrim partisine nasip olmayacak kadar içte-dışta, legal-illegal politik mevziler her PKK militanın hizmetine sunulmuştur. Önemli olan bunun değerinin bilinmesi ve saygıyla korunmasıdır. Bunun sıradan görevlerinin yerine getirilmesi dahilinde büyük başarıların yaratılacağı tartışma götürmezdir. Zaten mevcut politik savaştan, serhildanlardan bunu çok iyi anlamaktayız. En devrimci yaşayan bir halk olma gerçeğini dost-düşman herkes kabul ettiği gibi, bunun tam zaferi ise günlük taktik hakimiyetten geçtiği bilinmek zorundadır.

O halde PKK'nin en yaratıcı bir politik parti olduğu, hatta hızla halkla bütünleştiği, onun politikleşmesini sağladığı, politik devrimini en çarpıcı yönde yakaladığı, bunun da politikanın teorisinin, uygulama esaslarının, önderlik tarzının çarpıcı bir ifadesi olduğu artık kesinleşmiştir. Önemli olan bunu bütün militanların halka taşırması, halkın da sonderece bilinçli bir devrimci halk olmayı sürdürmesidir. Bu da kesinlikle zaferin yerine getirilmesinde belirleyici etkisini göstermiştir ve daha da çarpıcı olarak bu yaşadığımız süreçte gösterecektir.

Bir de "*nasıl yaşamalı*"ya daha etkin cevaplar verebilmek için, "*nasıl savaşım*" sorusuna cevap vermemiz gerekiyor.

Nasıl yaşaması gerektiğini bilemeyenlerin nasıl savaşımda da fazla etkili ve başarılı cevaplar geliştiremeyecekleri açığa çıkmış bulunmaktadır. Çaptan düşmüş, delice, çok kölece ve haince bir yaşamı iliklerine kadar benimsemiş bir halkın sosyal gerçekliğinde bunu çözmeden, parçalamadan ve yerine "*nasıl yaşamalı*" sorularına etkili cevaplar vermeden kimsenin sağlıklı askeri-politik savaşı yürütemeyeceği ortaya çıkmıştır. Böyle kendi başına bela olmuş,

ok'la merteği karıştıran, adeta yaşamı başı üzerinde değil, başka tarafı üzerinde yürütmeye çalışan, ayakları havada, yaşamın hayalinin bile yanından geçmeyen insanlarla etkili bir savaş yürütülemez. Yaşama daha doğru-dürüst saygıyı gösterememiş, kendisine bile saygıyı elde edememiş olanların iyi bir sosyalist gerillacı olmaları şurada kalsın, siyasetin a, b, c'sinden bile sonuç çıkarmaları düşünülemez. Dolayısıyla bizim sosyal yaşamı çözmemiz, sosyal yaşamın kördüğümlerini parçalamamız, özellikle aile bünyesinde çok kalıtımsal bir hal almış, neredeyse fosilleşmiş, yaşamaktan çıkmış, gelenek bile diyemeyeceğimiz kadar yaşamın dışında olan böyle ilişki biçimlerine karşı savaşımızla mümkün olmaktadır. Tutuculuktan da öteye çürüten, delirten sosyal ve aile gerçekliğini, yine kadın-erkek ilişkilerindeki büyük düşüşü, büyük çirkinliği parçalamadan ruhlarda ve düşüncede bir büyümeye yol açmamız düşünülemez.

PKK öncülüğünde son dönemlerde bu adımları ne kadar isabetli attığımızı, sorunu çok temel bir noktada yakaladığımızı ve önemli gelişmeleri bu silahla elde edebileceğimizi bir örnek olarak evrensel yanı ağır basan bir biçimde görmekteyiz.

Buna kültür devrimi de denilebilir.

Devrimin sosyal yönünün de açığa çıkardığı önceden çözme, bir örnek model temelinde de olsa, gerçekleştirmesine daha da olanak verilmelidir. Ama mutlaka yapılması gereken bir görev olduğu, devrim sonrasına bırakılamayacağı, hatta devrimin zaferi isteniliyorsa sosyal devrimi, kültür devrimini parti içinde geliştirmemiz gerektiği çok çarpıcı bir biçimde görmekteyiz. Hatta bu konuda sağlanan derinlik, derinlikli bir sosyal devrimdir. Sosyal ilişki düzeyini, her olumsuzluk karşısında önünü açma ve yenillikler yaratma ve benimsetme anlamında sağlandığı oranda yükseltmek mümkündür. Geleceğin sosyal devriminin sağlam bir temsilcisi olunmak zorundadır. Bunda ısrar etmek, sosyal devrimin daha da eşit ve özgür gelişmesinin, bu anlamda da sosyalist toplumu sağlam esaslara bağlamasının en temel görev olduğu ortadadır.

Hiçbir devrim partisinde görülmeyen bu gelişmeler PKK'de görülmektedir. Toplumun en temel hücresi olarak aile çözümlemesi çarpıcı bir biçimde geliştirildi. Politika ve askeri yaşamla bağlantısı

kadar, moral yönü de açığa kavuşturuldu. Ailede ısrarın, bir sosyal kurum olarak değerlendirilemeyeceği, siyaseti, yaşamı boğan bir kurum olduğu ortaya çıkarıldı. Yine en temel ilişki olarak aile içindeki kadın-erkek, çocuk-ana-baba ilişkilerinin, hatta klan-kabile ilişkilerinin doğru çözümlenmemesi halinde hiçbir ilerlemenin sağlanamayacağı, yürütülebilecek savaşın ilkel-isyancılar savaşımı, yine yürütülen politikanın da bir işbirlikçi politikayı aşamayacağı ortaya çıkmıştır.

En tehlikelisi de parti içinde ağır bir bunalım vardı.

Neydi bu bunalım?

Doğru savaşıma, doğru politikaya yaklaşmamaktan dolayı, "*yüzeysel kaldım, dar kaldım, keyfi kaldım*" diyen müthiş bir olumsuzluk, protestoculuk, tasfiyecilik başgösterdi. Bunun aşılma yolunun aslında sosyal çözümlemelerden, kişilik çözümlemelerinden geçtiği açığa çıktı.

Bunun daha da çözümlenmesiyle birlikte görüldü ki, içteki zincirler, ruhlardaki, beyinlerdeki tutsaklık zincirleri parçalanmadan tıkanmış, oldukça bunalımlı, kendini yaşatmaktan aciz tiple bırakalım devrim yapmayı, devrimin başına büyük bela olmasını bile önleyemeyiz. Her devrimde böyle bunalımlar hiziplere yol açar. Yine her devrimde partilerin parçalanmalarına yol açar. Ama bizde hizip olma gücü bile olmamakla birlikte, daha bir ince ağrısı verem, kanser mikrobu gibi çürümeye yol açar. Gelişmiş bir hastalık bile olamıyorlar, çok primitif, çok ilkel bir hastalık halinde bünyeyi kemiriyorlar. Böylece de beklenmedik bir parti içi protestoculuk, parti içi ne lazımcılık, ilgisizlik, çok anlamsız kayıplara yol açmak, en basit görevlere bile saygılı yaklaşmamak bir hastalık gibi kendini gösterdi.

Bütün bunlar kendini yetiştirememiş kişilikten kaynaklanmaktadır. Bu kişilik PKK'de ameliyata yatırıldı. Çabalarımız sonucu bu çözümlemeleri geliştirmek zorunda kaldık.

Sonuçta şu ortaya çıktı: Bu çözümlemeler temelinde kişinin yaşayabileceği, yaşamanın yolunun açılabileceği, temel ilişkilerin gelişim gösterebileceği, duygu boyutu, örgüt boyutu, siyasi boyutunun bir gelişim yaratabileceği ortaya çıktı.

Yine hiçbir siyasi yönü olmayan birtakım ilişkilerin ne ifade ettiği, bunun savaşımı nasıl olumsuz etkilediği, özellikle kadın, erkek, aile ortamındaki ilişkilerin çözümlenmemesi halinde parti içinde büyük bir soruna yol açacağı, zaten toplumun da yaşanmaz düzeyinin partiyi de yaşanmaz bir hale getireceği ortaya çıkarıldı. Çözüm olarak kadın ordulaşması, kadının kurtarılmasında gelişme görüldü.

İntiharvari, devrimi ölüme koşmaktan ibaret gören anlayışlar yerine, devrimin yaşamın tek diriltici kaldıracı olduğu, nasıl yaşanılması gerektiği için devrimin esas alındığı, dolayısıyla bu anlayışın gelişmesiyle birlikte hızlı ölüme koşmak değil, çarpıcı bir özgür yaşama koşmanın esas alınması gerektiği gösterildi. Bunun da savaşma yetenekleriyle, örgüt ve günlük olarak taktiğe hakim olmanın özellikleriyle bağlantılı olduğu, savaşı başaranın yaşamı başaracağı; morali, duygularının başarısını kendisinde gerçekleştiremeyenin savaşı da başaramayacağı ortaya konuldu.

Böylesine çok kapsamlı bir kültür devrimiyle bunu PKK'nin son yıllardaki gelişmelerine sığdırabildik. Bunun da en önemli bir gelişme olduğunu sanıyorum sadece PKK içinde, ulusal devrim düzeyinde değil, uluslararası alanda da etkisi gittikçe hissedilen bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Gerek emekçilerin birlik ve mücadele günü dolayısıyla, gerekse PKK içi dönem itibariyle yürüttüğümüz hazırlıklar sosyalizmin PKK şahsında gerçekleşmesi açısından büyük umut vericidir.

1 Mayıs 1996

Ütopya için yaşayacaksınız

"Sosyalizm özgürlük inancı ve bilincidir; onun uğruna çalışma zevkidir."

Sosyalizmde ısrarlı olmanın gereği üzerinde duracağız.

Ve şunu slogan yapacağız:

İnsanlık varoldukça, sosyalizm ütopyası çalışma zevkiyle hayat bulacaktır.

Bugün insanlığın başına kapitalist-emperyalist sistem bir kabus gibi çökmüştür. Emperyalizm, tekniğin de imkanlarını arkasına alarak emekçilerin davasına indirdiği büyük darbeleri ve başta Sovyetler Birliği olmak üzere 20. yüzyılda kazandığı bütün mücadele mevzilerine saldırılarını geçici de olsa başarıya götürmenin verdiği sadistçe zevkle saldırmaktadır.

Artık emekçilerin davasının kalmadığı, sosyalizm ütopyasının bir anlam ifade etmediği, mevcut sistemin insanlığın ezeli kaderi olduğu, bu kaderden kaçınılamayacağını anlayış olarak sonsuza kadar benimsenmesi gerektiği biçiminde insanlığa muazzam bir saldırı dayatılmaktadır.

1990'lı yıllarla birlikte bu saldırı 21. yüzyıla ulaşmadan zaptedilmedik tek bir mevzi bırakmamak için bütün gücünü kullanmaktadır.

Neredeyse bütün bir dünyayı, kendi dünyasını, bir tek emekçinin üzerine, bir avuç devrimcinin üzerine boşaltmaktadır.

Daha geçenlerde bir grup Perulu devrimcinin üzerine bütün bir emperyalist sistem birleşerek hareket etti. Bırakalım Peru'yu, kendi

gerillamızın üzerine uluslararası desteği arakasına alan faşist Türk özel savaş birliklerinin sonuç almak için, komünizmin son kalesi, öncü müfrezesi PKK'yi de çökertmek için nasıl çılgınca yüklendiğini gözönüne getirirsek, bize esin kaynağı olan, klavuzumuz olan ideolojimizi, yani sosyalizmi bir kez daha tanımlamanın önemi olduğunu görmekteyiz.

Bize her zaman ve her şeyden daha çok gerekli olan, sosyalist ütopyadır.

Ütopya, toplumsal hayaller demektir.

Ve insanlık her ileri çıkışa başladığında yüce bir hayali, bir ütopyası olmuştur. Ütopyasız bir toplululuk, günübirlik yaşamaya mahkum edildiğinde sadece sığ bir köleliği yaşamaya mahkum edilmiş demektir. Bir insan, bir sınıf, bir toplum, bir ulus, bir parti ütopyasızlığa mahkum edildi mi, yani temel umutlarını, inançlarını, hayallerini yitirdiği zaman geriye kalan fos bir yığındır. Tekniği, ordusunun sayısı herkesten daha da büyük olsa dağılmaya mahkumdur. Ama iddiası, ütopyası çok büyük olan bir küçük topluluğun gerçekten kısa süre içinde en umulmadık başarılara yükselmesi ve en azgın güçleri devirmesi işten bile değildir. Tarih bunun sayısız örnekleriyle doludur.

Bir Roma İmparatorluğu bütün görkemliliği ile insanlara, insanlığa karşı en gaddar yöntemleri uygulamaya koyduğunda ve buna karşı çıkan Hz. İsa'yı bir avuç havarileriyle birlikte takibe aldığında, çarmıha gerip geri kalanlarını da izlemeye başladığında, bu topluluk iddialarıyla, ütopyasıyla Roma İmparatorluğu'nun canına okudu. Nitekim o zamanlar bu küçük, ama inançlı grubun elinde ne bir teknik, ne de büyük bir güç vardı. Ama bu grup büyük ve inatçı mücadele ile belli bir süre sonra dünyayı fethediyor. Ve bilindiği gibi günümüze doğru geldiğimizde hâlâ bu gücünü koruyor. Özünden boşaltılmış da olsa, hristiyanlık dünyanın etkili ideolojisidir.

Müslümanlık Arap yarımadasında ilk ortaya çıktığında çöl kızgınlığında bir ütopyaydı. Bu ütopya ile bir avuç insan harekete geçtiğinde, çok kısa bir süre sonra Arap yarımadası adeta bir çöl imparatorluğunun merkezi haline geldi.

Marks ve Engels zorbela karınlarını doyuran iki arkadaştılar. Bi-

limsel sosyalist ütopyayı ortaya çıkardıklarında, kapitalist sistem dünyada egemenliğini çoktan kurmuştu bile. Bu ütopya, çok kısa bir süre sonra işçilere, emekçilere maledildiğinde Paris Komünü, 1905 ayaklanmaları, Ekim Devrimi ve ardından birçok ulusal kurtuluş hareketi tarafından neredeyse dünyanın fethine kadar gitti.

Bu örnekler bize şunu gösteriyor: Ütopya haklı ve insanlığın çıkışına, ilerlemesine imkan verdiğinde, başlangıçta sayı ne olursa olsun, teknik ne kadar zayıf olursa olsun yeter ki inanç olsun, yeter ki uğruna büyük bir tutkuyla mücadele edilsin, mutlaka zafer sağlanır.

PKK'nin de bir ütopik çıkış olduğunu belirtmek gerekiyor.

Bügün saflarımızda; günübirlik yaşam, idarecilik, hatta savaşçılık neredeyse hepinizi kuşatan bir alışkanlık haline gelmiş. İşte, bu en vahim yanılgıdır. Küçük yetkilerle, bu yetkilerin verdiği olanaklarla yaşamaya neredeyse herkes tenezzül ediyor. Bu, PKK'nin en temel özelliğine, onun özüne çok ters bir yaklaşım durumudur.

Şu çok açık: Biz başlatırken PKK'yi hiçbir zaman "*bizim karnımızı doyuracak, PKK'nin yetkileriyle kendimizi güçlü tutacağız, PKK'ye dayalı bir yaşamımız olacak*" diye, en ufacık bir düşünce ve hayale saplanmadık.

Tam tersine, müthiş doğru fikirlerimiz, inançlarımız var, ve "*bunu hiçbir şeyle değiştirmeyiz*" dedik. Mesleklerimiz, güvenceli bir yaşam vardı, bunun karşısında bu hayalleri esas aldığımızda karşımızda dev bir faşist düzen vardı. Ve mutlak güç üstünlüğü ondaydı. Belki bütünüyle bu düzenle başetme olanakları yoktu, ama büyük gurur duyduğumuz ve inandığımız doğrularımız vardı. Bir halkın emekçilerinin hayati çıkarlarını ifade eden düşünceler ile, yani sosyalizm bilinci ve onun yarattığı inanç sistemi ile hiçbir şeyi kaale almamaya, düşman kim olursa olsun asla onların karşısında kendimizi geri tutmamaya çalıştık. Sonuna kadar her şeyimizi ortaya koyduk. Dikkat edilirse, elimizde birkaç kuruş para vardı, onu da birkaç kitaba veriyorduk.

Günübirlik yaşam bizim için sadece basit bir araçtı. Ama hayallerimiz, sosyalist bilincimiz ve inancımız, bizim gerçek sürükleyici, onsuz yaşayamacağımız kutsal değerlerimizdi.

Hâlâ hatırımadadır: Hakiler, Kemaller, Mazlumlar, Hayriler ke-

sinlikle bu büyük inancın militanıydılar. Ve en ağır koşullarda bile en ufacık bir üzüntü duyma, bir sıkılma, çevrelerini rahatsız etme gibi bir tek davranışları bile olmamıştır.

Onlar PKK'nin kutsal değerleri temelindeki yaşamı ifade ediyorlar.

Bu, bir ütopik yaşamdır.

Hayalleri için, iddiaları için, umutları için, inançları için yaşamayı her şeyden üstün tutanlardır.

Onlar iyi bir mesleğin sahibi de olabilirlerdi, ama bundan bile bile vazgeçtiler ve bu yolda şahadetin kesin olduğunu biliyorlardı. Ama en ufak bir telaş ve endişe içine girmediler. Her günlerini bir bayram coşkusuyla geçirdiler. Bu özü ben sürekli vurguluyorum.

Ama günümüz PKK'lisine bakınca neredeyse hayalleri, umutları kalmamış gibi!

Nerede bir PKK yetkisi, nerede bir PKK imkanı, nerede bir rahat ev, nerede bir zengin yer varsa, yöneticiler oraya göz dikiyorlar. Bunları gerekirse bin defa söyleyeceğiz.

PKK'nin ütopyasından, hayallerinden, onun bilinç ve inancından vazgeçmek, kendimize yapabileceğimiz en büyük kötülüktür. Buna da hiç kimsenin ve hiçbir gerekçeyle hakkı yoktur.

Hâlâ sıkça söyleniyor ve bize kadar da geliyor: "*Peki bu yaşamın maddi zevki nasıl olacak veya pratik sonuçları nasıl karşımıza çıkacak?*" Bunlar, hani islam da derler ya; münafık, tam bu kesimi ifade ediyorlar. İnsanın ruhunu bu kadar yücelten, bilincini bu kadar parlak kılan ve hiçbir maddi değerle değiştirilmeyecek kadar bir saadet, bir mutluluk, bir haz veren bu çabayı bu anlamıyla değerlendirmek yerine, bir münafık gibi işte, "*çalar-çırparım ve ucuz yaşarım*", biz bunların adını bile ağzımıza almak istemeyiz.

Kendi yaşamıma bakıyorum:

Ben ki, maddi yaşamın da ne olduğunu çok iyi biliyorum. Birkaç kuruş para için ne kadar ağlayıp sızladığım, bir iyi yemek için de nasıl kazan kaldırdığım hâlâ aklımdadır. Ama daha sonraları inançlarım uğruna biraz özgürlük dedim. İşte, bazı kitaplarda ve daha çok da hayatta aradım ve buldum. Bugün bile bu arayışlar temelinde yürüyorum. Çocuklukta o kadar peşinden koştuğum değerler bu-

gün benim için basit geliyor.

Asla kendimi büyük görmüyorum.

Sürükleyen hayaller, yaratıcı düşünceler ve öncü pratikler kadar, benim için değerli hiçbir şey olamaz. Ancak bu beni tatmin edebilir.

Bu, aynı zamanda sosyalist ütopyaya göre yaşamın çekici gücünü de ifade ediyor.

En güçlüsü eğer ben isem, bu sosyalizm ütopyasının güçlü olduğu için, ona bağlı kalındığı içindir. Bunun dışında kesinlikle başka hiçbir özelliğim yoktur.

Bu anlamda PKK eğer günümüzde en iddialı hareket ve emperyalizmin, kapitalizmin korkulu rüyası ise, bu PKK'nin sosyalist ütopyaya bağlı kalmasındandır. Bütün karşı çabalara rağmen, vazgeçmediği sosyalizm anlayışı ve büyük bir çalışma zevkiyle yaşamsallaştırdığı içindir. PKK bundan başka bir şey değildir. Eğer bütün yönleriyle biri de böyle yaşamsallaştırırsa, bu, önlenemez PKK zaferidir.

Hiç kimse, hiçbir gerekçeyle ne kendini, ne de bizi kandırsın. Bu, dışımızda da olur, içimizde de. Biz neyi nasıl sağladığımızı çok iyi biliyoruz. Öyle bir özgürlüğü yakalamışız ki, tarihimizde hiçbir gücün, kişinin veremediğini bununla bulmuşuz. Tarihte hiçbir ideolojinin, inancın gerçekleştiremediğini, bu ütopyayla, bu ideolojiyle gerçekleştirmişiz.

Yani sosyalizmle!

Düşünüyorum da, acaba başka nedenler mi bizi geliştirdi? Evet, köylü emekçiliğine saygım var, ezilen insanların isyanlarına saygım var. Aydınların çabalarını da küçümsemiyorum. Fakat bunlar bizzat kendi önderlik ettiğim sosyalizmin eğitici, örgütleyici önderliği tarafından kumanda edilmezse bir hiçtir. Aydınlar çok kısa bir süre içinde, ufak bir yönelim karşısında hızla, varsa bazı niteliklerinden ya vazgeçmeye, ya da dağıtmaya maruz bırakırlar, yerle bir edilmekten kurtulamama gibi bir düzenle karşı karşıyalar.

Köylü emekçiliği nedir ki?

Yüzyıllardan beri çalışıyorlar, karınlarını bile doyuramıyorlar. Hamallar dünyası, ırgatlar dünyası kan-ter içinde, istediği kadar çalışsın. Bu angarya ile hiçbir şey kurtarılamıyor. Modern sınıf, işçi

sınıfı da istediği kadar çalışsın. Bugün düzenin, üzerinde her türlü işlemi gördüğü bir nesne olmaktan kendilerini kurtaramıyorlar.

Burada bir şey eksik: Bir anlam ifade edebilmeleri için, sosyalist ütopya, inanç, bilinç, örgüt gereklidir. İşte, biz bundan vazgeçmiyoruz.

Önderlik ve bir bütün olarak PKK'nin bu özellikte ısrarını her şeyden önde tuttuğumuz için, bugün PKK güçlüdür.

PKK dünya karşısında savaşıyor.

PKK önderliği güçlüdür, kendini sürekli güçlendirir.

Neden, sosyalizmin en çok saldırıya uğradığı ve hemen hemen bütün mevzilerini kaybettiği bir dönemde sosyalizme bağlı kalma, ona inanç ve bilinç temelinde bağlılığını sürdürmek kesinlikle buna yol açmıştır ve bunu itiraf etmek zorundayız. Çoğunuz utangaç bir biçimde "*ya bu sosyalizm belası da nereden çıktı*" biçiminde –dışımızda ve içimizde de böyle– düşünenler herhalde az değillerdir.

Çok çarpıcı bir biçimde söylemeliyim ki; benim sosyalizmden anladığım, özgürlük inancı ve bilincidir ve onun uğruna çalışma zevkidir. Bu iki kavramı mutlaka anlayabilmeli ve gereklerini yerine getirmelisiniz.

Ütopya için yaşayacaksınız, yani hayaller olacak.

Nedir hayaller?

Bugün ülkemiz ve halkımız sözkonusu olduğunda, onda dilediğimiz gibi bir yaşam ve özgürlük veya bir başka iradenin, örneğin bir sömürgeci iradenin kırılarak bağımsız bir vatanın yaratılması.

Bağımsız vatan yaratmak bağımsız çalışma alanı yaratmaktır, bağımsız iş alanı yaratmaktır.

Üretim için dev gibi bir çerçeveyi oluşturmaktır. Bağımsız vatan budur. Her ne kadar ütopya gibi geliyorsa da, bu ütopya biraz gerçekleşirse, ortaya çıkaracağı sonuçla emeğini istediğin kadar toprağa özgürce verirsin, üretim güçlerini cenneti yaratacak kadar çalıştırabilirsin.

Ve bu, halkın cenneti yaratma eylemine çekilmesi demektir.

Bağımsız vatan, sosyalizm budur.

Özgür bir halk yaratmak, onun bilincini ve tutsak alınan iradesini, ruhunu felç eden bağları parampara etmektir. Ve bu sağlandı-

ğında her zaman gelişkin düşünceler, planlar ardından çok güçlü iradeler ortaya çıkar. Böyle kendini bulan, yeniden tanımlayan bir halk haline geldiğimizde, bu halk kendi özgür, kurtarılmış vatan topraklarında çalışmaya koyulduğunda onun yaratamayacağı eser yoktur. İşte, sosyalizm ütopyası, işte cennet ütopyası biraz da budur.

Çalışma, ütopyaya bağlandıktan sonra, -örneğin ulusal kurtuluş savaşımı bir çalışmadır, ama ulusal bağımsızlık ütopyası için, halk özgürlüğü için bir ütopyadır.

Halk örgütlenmesi bir çalışmadır.

Partinin kendisi, hayal ve emeğin en ustaca, en sanatkarca birleştiği noktadır.

Parti yaşamının adeta uçarcasına bir yaşam olması bu nedenledir. Hayal ile sosyalizm emeği veya sosyalizmin hayali ile emeği, yani özgür emekle, özgürleşmiş insan emeğiyle, hayali, inancı birleştiği için müthiş bir kuvvettir. Sosyalist önderler, bu anlamda ister ekonomiye, ister savaşa, ister örgütlenmeye, ister propagandaya, hangi çalışmaya el atarlarsa atsınlar devleşiyorlar. Neden? Orada büyük bir sosyalizm hayaliyle çalışma zevki birleştiği için böyledirler. Sosyalist emek kahramanları, sosyalist sanat kahramanları hep böyle ortaya çıkar.

Ütopyayı çok çekici kılmadıkça, "*ben belki ekmeksiz, susuz yaşarım, ama özgürlük hayalleri olmadan yaşayamam*" noktasına kendinizi getirmedikçe, yine devrimci çalışmayı, parti çalışmasını savaştan tutalım onun altyapısına kadar bütün işlerini, giderek sosyalist toplum inşasını, pratik, uygulama dediğimiz olayı, çalışmayı bir zevk haline getirmedikçe sosyalist olunamaz.

Beni her gün ayakta tutan bağlandığım bazı amaçlar var. Büyük amaç diyoruz.

Ülke kurtuluyor mu?

Halk özgürleşiyor mu?

Savaş devam ediyor mu?

Hayaller ve pratik o kadar çekici ve sürekleyici ki, artık fiziki varlığımız neredeyse acılar içinde.

Birçoklarına bakıyorum: Fiziki varlıkları, maddi varlıkları ruhularını, bilinclerini yutmuş ve fiziki varlıkları adeta balonlaşmış veya

şişmiş. Çok verimsiz, tembelleşmiş. Çalışma kendisine bir angarya gibi geliyor.

Yine çok eski bir çocukluk anımı hemen hatırlatayım: İş, tam bana bir angarya gibi gelirdi. Yolma ve pamuk işi, bilmem her iş, "*olamaz, ben böyle çalışmam*" diyordum. Aslında çok çalışıyordum, fakat çalışmanın bu biçimi olamaz diyordum. Herhalde orada hayallerime göre, inancıma göre bir çalışma yok. Ve ben bu tür bir çalışmaktan bıkardım. Neden? Çünkü bu, ütopyasız bir çalışma olduğu içindir.

Yine bir hayalim vardı: "*Şuraya gitsem, şunu alamaz mıyım?*" dediğimde fırlıyordum ve hiçbir güç beni tutamazdı. Hayale bağlanan bir çabaydı. Bunun yerine babamdan, ailemden ölçülere göre bir ekmeği koparmak için "*git şu işi yap*" denildiğinde inanılmaz bir tembellik içindeydim, kalkamıyordum. İki-üç taşı üst üste koyamıyordum. Kalkıp bir tas su bile getiremiyordum. Neden? Bu, bana aile düzeni içinde ücretli bir iş gibi geliyordu. "*Kalk şunu yap, biz de sana şunu vereceğiz*" biçimindeki çalışma hoşuma gitmezdi. Tembel olduğum için değil. Yoksa başka bir çalışmaya koştuğumda bir fırtına gibi oluyordum.

İşte, iki çalışma farkı: Birisi ideale bağlanmış çalışma, diğeri ücrete veya düzene bağlanmış, aile veya devlet düzenine göre bir çalışma. Birisinden ne kadar kaçıyorsak, ne kadar tembelleştiriyorsa, diğeri de o kadar çalışkanlaştırıyor ve zaptedilmez kılıyor. Daha sonra bu davanın içine tek başıma girdim.

Herkes hâlâ "*sırrını çözemedik*" diyor.

Sırrı sosyalizmde!

Kendimize göre bir bilinç ve inancımız oluştuktan sonra, kendimi müthiş çalıştırdım. Denilebilir ki, bu temelde askeri-siyasi faaliyetleri jet hızıyla yapıyorum.

Geçenlerde bir örnek de verdim: Bana göre, bu diğer bütün politikacıların, savaşçıların temposu ve hatta sizlerin savaşçılığı çölde deve sırtı veya bizde eşek sırtında yol almaya benziyor. Daha ileri bir yakıştırmada bulunursak; külüstür bir araba ile, ya da 1950 model bir kamyon ile yol almaya benziyor, otobüs de değil. Ama biz politikayı şu anda jet hızıyla yapıyoruz. Hatta birileri, ışık hızıyla

diyordu.

İşte, sosyalizmde hayaller bu anlamda iş yaptırır.

Özellikle faşizmin karanlığı ve mutlak egemen olmak istiyorsa ve sen de hayallerine amansız bağlıysan, senin politikan, hatta savaş hızın füze hızına, giderek ışık hızına yaklaşabilir. Ve onu da hiçbir düşman gücü yakalayamaz. İşte, biz bu gücü gösteriyoruz. Bunun dışında acaba bir PKK tanımı olabilir mi? Veya PKK'de gerçekleşen sosyalizmin izahı olabilir mi? Sanmıyorum, çünkü yenilmekten kendini kurtaramaz.

Peki biz neden bu tanıma ulaştık?

Hayatın kendisi amansız bir savaş.

Ve PKK'de sosyalizmin böyle gelişmesini zorunlu kıldı. İdeallerin, hayallerin, ütopyan olacak. Aynı zamanda müthiş bir çalışma zevki içinde olacaksın.

Örgüt çalışması benim için büyük bir zevktir.

Eskiden rahat uyumak için zaman arardım. Keyfimce uzanmak, keyfimce bilmem ne yapmak için gün sayıklardım. Şimdi, bütün bunlar bana işkence gibi geliyor. Ne kadar bünye zorlansa da, sosyalist çabalar, propaganda, örgütlenme, ilişkiler kurma velhasıl örgüt ve savaşı yönetme büyük bir tutku haline gelmiş.

Bir zevk.

Zevk, yani adeta onsuz yapamama.

Denilebilir ki, PKK önderlik gerçeği sadece sosyalizmi bu genel tanımına göre kendini somutlaştırmamış, kendini gerçekleştirmemiştir. Aynı zamanda dönemin tasfiye edilen reel sosyalizmi var, ulusal kurtuluş süreçlerinin hızının kesilmesi var, emperyalist sistemin büyük bir hız kazanması var, bütün bunlara karşı da kendini yeniliyor. Kendini onlara karşı yenileme şurada kalsın, başarıdan başarıya koşan bir tarza, bir tempoya, bir seviyeye doğru gidiyor.

Emekçilerin bugünü dolayısıyla bizim uluslararası emekçilere verebileceğimiz en değerli armağan, PKK şahsında böyle hayallere, devrimci çaba ile yenilmez bir bağlılığı, bir devrimci pratiği başarılı ve onun zaferini kesintisiz kılmaktır. Bundan daha değerli bir armağan olamaz. Çünkü, sosyalizmin bu kadar tukaka edildiği, artık işe yaramaz denildiği bir süreçte PKK şahsındaki gerçekleşmekte olan

sosyalizm büyük bir güçtür.

Emperyalist-kapitalist sistem toplumu bütün insani değerlere kapatmış veya bütün insani değerleri toplumun içinde boğmuş. Bununla da yetinmiyor; insanın doğayla ilişkilerini doğanın imhasına, yani insanın mutlaka muhtaç olduğu doğa-insan ilişkisini tarumar etmeye kadar götürmüş. Hem yerinaltı, hem yerinüstü, insanlık için çok gerekli olan yaşamsal kaynaklarını veremez duruma getirilmiş.

Dört bir taraftan insanlık tehdit altında.

Bu sisteme karşı sosyalizmin günümüzdeki verili durumunu kabullenmekten daha alçakça ve yüzyıllardır insanlık uğruna mücadele eden sosyalizm savaşçılarına daha çok ters düşecek, daha çok ihanet anlamına gelecek başka bir şey olamaz. Tam tersine, belki de her zamankinden daha fazla sosyalist ütopyanın çekiciliğini, vazgeçilmezliğini ve en önemlisi de kapitalist tarz angarya çalışmasını değil, sosyalizmin zevk türü çalışma tarzını her şeyin önüne koymak, insanlık için tek çıkış yolu oluyor. Ve buna büyük umut bağladığımız gibi, aynı zamanda bundan büyük mutluluk da duyuyoruz.

Hiçbir zaman özenti duymadık.

Bugün bu kadar "*insanı feth ettim*" diyen kapitalist değer yargılarına göre yaşama tenezzül etmek istemiyorum. Sürekli işkence altında bir parti olmamıza rağmen, onun en üst sorumluluğunu bütün bu acıların işkencesi içinde yürütmemize rağmen, bu yaşamın verdiği zevki de hiçbir zevkle değiştirmeyecek kadar kendime güvenli bakıyorum, -inançlı, gururlu. Başka bir nesneyle değiştirir misin denilse şu anda, değil onun hesabını yapmak o kişinin, o ideolojinin, o sistemin yüzüne bile bakmak istemem. Büyük bir ütopya sahibi olduğumuz için, ütopyayı geliştirdiğimiz için dile getirmiyorum, yine çok büyük bir emek çalışması içinde olduğumu da söylemiyorum.

Sosyalist insana, onun çalışma tarzına bağlı kalmanın gururunu yaşıyorum.

Ona değer veriyorum ve bunu da tutarlıca yapıyorum. Kendimi kandırmadan hem çok bilinçli, hem çok planlı. Darda kaldığım için veya bununla bir gelişme imkanı bulduğum için değil, vazgeçilmez bir yaşam tarzı olarak gördüğüm için yapıyorum.

O halde başta PKK'liler olarak sizlerin çıkarması gereken sonuç

nedir?

Mümkünse kendinizi bu tarz bir PKK'lileştirme.

Bağlılıklardan bahsediyorsunuz, her gün ant içiyorsunuz, ama bana göre sınırlı bir bağlılık bile olsa, iyi bir sosyalist militan olmamak için hiçbir neden yok. Eğer iyi bir sosyalist militansanız, ele aldığınız bütün işler konusunda hem büyük bir zevkle çalışma, hem de sürekli bilinç ve inançla dolu olduğunuz için, bilinç yolunuzu aydınlatır, inanç iradenizi keskinleştirir. Dolayısıyla sağlam bir yürüyüşün sahibi olmamanız için bir neden yoktur. Eğer ikiyüzlü değilseniz, kendinizi düzen hastalıklarıyla felç etmemişseniz, yürüyüşünüzün başarılı olmaması için hiçbir karşı neden etkili olamaz. Ve hiçbiriniz hiçbir gerekçeyle neden sağlam yürüyemediğini, neden PKK'nin gerçek bir militanı olmadığını da izah edemez. "*Vay şu neden beni böyle tökezletti, bu neden beni bilmem, -işte PKK'yi PKK olmaktan çıkaran- şu sınıfsal özelliğe...*" bunu söylemek, bizim yüce inançlarımıza ve sosyalist emeğimize hırsız veya düşman gibi saldırmaktır.

Bu anlamda ilk yapmanız gereken iş; "*ben bir sosyalit miyim? Önderlik tarzında en azından bu güce ulaşmış mıyım?*"

Bu soruyu kendinize sorun ve cevaplarını vermeye çalışın. Soruya başlangıç cevabını veremeyenler, ister devlet kursunlar, hiçbir ciddi başarının sahibi olamazlar. İşte, reel sosyalizm nasıl çözüldü? Bilmem birkaç zafer kazansın, işte Sovyet orduları çok zaferler kazandı, ama bugün Kızıl Ordu dünyanın en yozlaşan ve silahlarını beş kuruşa satan ordusudur. Elbette ki, sosyalist ütopyadan bağını koparınca böyle olur. Sizin öyle büyük zaferleriniz de yok. Siz daha doğru dürüst özgür çalışmanın gereğini de yapamamışsınız.

Öyle güçlü hayalleriniz, inançlarınız yok.

Mütevazi olacaksınız. Sosyalist olmaya özen göstereceksiniz.

Onun bilinç ve inancıyla ve vazgeçilmez çabasıyla kendinizi kişilikleştireceksiniz. Bu olmadıkça hiçbir yaklaşımınız, hatta pratiğiniz birkaç büyük savaşı kazansa bile veya çok büyük bir demogog bile olsanız, fazla değer ifade etmez.

Ben PKK içinde neden bu kadar etkili olabiliyorum?

Alım-şahım işlerden bahsetmiyorum. İnsanlarla ideallerimiz te-

melinde konuşmak basit bir iştir. İlişki kurmak, herkesin yapabileceği bir iştir. Eğer bu bir savaşsa, orada işler daha da büyür. Düşmana ve kendi ordusuna anlam vermek daha bir derinlik kazanır. Yeter ki, biraz sosyalist kişilik olsun, mesafe alınaması düşünülemez. Değilse, demogogsa ve bir emek hırsızı ise veya bir köylü, bir hamalsa, aydınsa, o er-geç başarıları da olsa sonuçta iflas etmeye mahkumdur.

Hiçbir köylü emekçiliğinin hırsızlık yolu dışında patronluğa sıçradığı görülmemiştir. Hiçbir demogogun da, eğer insanları kaba bir biçimde yaratması olmasa, bir siyasi güç veya bir askeri zafer elde ettiği görülmemiştir. Başarısı, birisinin hırsızlığı, diğerinin insanları kandırmasındadır. Hırsızlar çalar-çırpar yükselirler, en büyükleri olurlar. Demogoglar da yalanlarla insanları uyuturlar, belki de bir diktatör olurlar. Bunlar dünyamızda çok, içimizde de böyleri her gün çıkmak istiyorlar. Ama açık söylemeliyim ki, bizim önderlik tarzımızda, ne çabalara hırsızca girişmek, ne de demogogca etrafını kandırmak vardır. Hayır, asla ikisine de yer yoktur.

Acaba kendinizi sağlam bir sosyalist kişiliğe kavuşturuyor musunuz?

Gerçekten bir sosyalist kişilik amacına bağlı mısınız?

Evet diyorsanız, o zaman sağlam örgüt ölçülerine ulaşmak sonuca götürür, çizgiye ve giderek hayallere ulaştırır. Başka bir yaşam etkisinin altına girmesi düşünülemez bile.

Tekrar vurguluyorum: Değil böyle yıllarca PKK içinde kalmak, sıradan bir başlangıç yapmak bile sizi sağlama yürütmeye yeterlidir.

İşte, Hakiler, çok mu biliyorlardı sosyalizmi? Hayır, çok az bir bilinçle yola çıktıklar, ama çok inançlı olduklarını biliyoruz.

İşte, Hayriler, Mazlumlar, Kemaller, çok mu bu toprakları tanıyorlardı? Hayır, ama onlar sosyalizme ve çabasına içtenlikle inanıyorlardı ve tutkuyla bağlıydılar. Gerçek PKK'liler bunlardı.

Ama şimdi saflarımıza bakıyorum: Bilinci de kırk kat Haki'nin, Kemal'in, Mazlum'un üstünde olanlar var. Yine pratiği —on-onbeş yıllık savaşçı da dahil—, yüz kat belki o büyük PKK'lilerin üstünde olanlar var, ama bakıyoruz hepsi sorun olmuş.

Neden?

Sosyalist kişiliğin temel özelliklerine ters düştükleri için. Çoğunun kimliğini, kişiliğini endişeler kaplamış.

Günübirlikçi, yetkiye dayalı yaşam, hak arayıcıları, neredeyse başlıbaşına bir PKK haline gelmiş. Ülke dışında da, ülke içinde de yetki devrimciliği, komuta devrimciliği, bambaşka, adeta biraz da PKK'nin canına okunarak oluşmuş durumlar var. Bunlar habire sorun üretiyorlar. Zaten PKK'ye fazla verdikleri bir şeyler de yok.

Kendi emeklerini, bu kadar şehidin kanı var, bu kadar halkımızın dolaylı-direkt verdikleri değerler var, bu saydığım özelliği temsil edenler habire bunları kemiriyor. Artık hiçbir kıymetleri yoktur diyorum bunların. Neden? Çok açık, partimizin içindeki ya hırsızlar, ya demogoglardır. Diğerleri de sıradan köylü emekçileri, hamallarıdır. Hayır, sosyalist kişiliğin bu olmadığını sizlere tekrar tekrar vurguluyorum. Hiç şüphesiz diyeceksiniz ki; parti, sınıf savaşımının en yoğunlaştığı yerdir veya oluşumdur. Doğru, parti tanımımız böyledir.

Parti, saf dört dörtlük sosyalistlerin birleştiği bir yer değildir.

Hele bizim toplumumuz, halkımız gibi neredeyse toplum olmaktan çıkmış, sınıfsal özellikleri de dumura uğratılmış veya ciddi bir gelişme imkanı bulunamış ve neredeyse her şeyi parti içinde adeta toplumsallaşıyor, siyasallaşıyor, sınıfsallaşıyorsa burada savaşımın bu denli yoğun geçeceği açıktır.

Bir ulusal kurtuluş savaşı, sınıfsal savaş verilmiyor.

Neden?

Çünkü, dört dörtlük bir yenilgi var. Beyinler dağılmış, iradeler felç edilmiş. Bu anlamda toplumsal temelde bir savaş yok. Yalnız Kürt toplumunda değil, bugünkü Türk toplumunda, hatta bütün Ortadoğu toplumlarında durum biraz böyle. Mücadele, ya devletin içine taşırılmıştır, ya partinin içine. Bizde devlet olmadığı için parti içine taşırılmıştır. Türkler'de devlet olduğu için devlet içine taşırılmıştır. Bugün Türkiye'nin sınıf mücadelesi devlet içinde veya işbirliği ile yürütülmekte. Biz de ise PKK içinde yürütülüyor.

Şimdi daha iyi anlıyoruz ki, eski saf yoldaşlar topluluğundan ziyade genelleştiği için, bütün savaşan öğeleri ilişki ve çelişkileri ile parti içine aldık. Ama şunu da peşinen kabul etmelisiniz ki, bu işi

böyle sağlayan örgütsel önderlik, size tanımını verdiğim önderliktir. Hakim sosyalist özellikleri böyle tanımlanan önderliktir. Diğer sınıflardan gelmiş olabilirsiniz, mütlhiş küçük-burjuva sınıf önyargıları, yarı-feodal önyargılar, köylü, hamal, aydın önyargıları ile dolu dolu gelmiş olabilirsiniz. Ve bu, bir yerde başlangıçta kaçınılmazdır. Ama şimdi bunu ısrarla sürdürmek, hatta politika haline getirmek, hatta güç haline getirmek, hırsızların ve demogogların savaşını geliştirmek demektir. Nitekim partimiz de bunu böyle ele aldığı için kendi içindeki savaşı şiddetlendirmiştir.

Sosyalizm sözkonusu edildiğinde bir şey daha eklemek gerekir: Örneğin, sınıf savaşımında çok şiddetli tavrın sahibi olan bir Stalin bile parti içindeki savaşımı kapsamlı yürütemediği için, çok dogmatik, salt baskı yöntemleriyle sorunları hal edebileceğini düşündüğü için daha kendi zamanında yarattığı hainler nedeniyle, büyük sosyalist kuruluşu çözülüşün eşiğine getirdi. Partiyi değil, neredeyse dünyanın üçte birinde etkili olabilen bir sosyalist inşayı, parti içinde sınıf mücadelesini doğru yürütememesinden, yine devlet içinde sosyalist demokrasiyi doğru tanımlayamadığı için, geliştiremediği için olanlar oldu.

PKK, sosyalizmin bu tarihinden şiddetle dersler çıkarmanın adıdır.

Devlet de olursak, şüphesiz sosyalist demokrasi olacak.

Devletten önce parti içinde sınıf mücadelesini, yani parti içi demokrasiyi şimdiye kadar büyük bir ustalıkla yürüttük. Yürütmeseydik, herhalde kocaman sosyalist devletlerin çözüldüğü bu süreçte PKK haydi haydi çözülürdü.

Eğer PKK çözülmediyse, içindeki sosyalist mücadeleyi hem ilkelere, hem yeni taktik esaslara, yani onun doğru örgüt ve mücadele esaslarına getirdiğimiz yeniliklerle götürebildiğimiz içindir.

Az mı geriliği temsil ediyorsunuz? Hayır. Kürt kişiliğindeki gerilik kadar, dünyada sanmıyorum başka uluslarda olsun. Her birinizin gelişi, adeta yüzyılların bütün geri ilişki ağları, hatta kendinize göre sınıf bilinci de demeyeceğim, körce bir kişilikle katılmaktan başka hiçbir özelliğinizi ifade etmiyor.

Net düşüncelerle mi gelmişsiniz?

Hayır!

Bir çalışma zevkiyle mi geliyorsunuz?

Hayır!

Sınıfta, toplumda kalmışsınız, bilinciniz dağılmış, iradeniz felç olmuş, -ancak öyle gelmişsiniz.

Biraz kendinizi toparlar toparlamaz, köylü kökenliyseniz köylü küçük-burjuvalığını, kent kökenliyseniz kent küçük-burjuvalığını, ağa kalıntısıysanız ağa dayatmasını, hakim ulus etkilerindenseniz onun sizlere kazandırdığı özellikleri dayatmaktan kendinizi alıkoyamıyorsunuz. Bunu neredeyse ezici bir biçimde ben kendi başıma, kendime doğru yöneltilmiş olarak görüyorum. Hiç umrunuzda bile değil. Neden umurunuzda değil? Çünkü sınıf mayanız, dolayısıyla kişilik gerçeğiniz size rahattır.

Mesela, "*PKK önderlik tarzına göre ne düşünürüm, ne yaparım, ne savaşırım, ne örgütlenirim, ne propaganda ederim.*" Ya nasıl yaparsın? "*Kendi tarzıma göre.*" Nedir senin tarzın? Çoktan yerle bir olmuş tarz. Düşmanın ilk etapta vurduğu bir tarz.

Diyor, "*benden bu kadar.*" Senden bu kadar, ama benim için bu yetmiyor. Bu, kendini bile kurtarmaya yetmez. İşte, sınıf savaşı bir boyutuyla da böyledir. Yetmeyene karşı savaş. Yetmiyorsunuz. Yetmeyeceğiniz için de yenilgiyi temsil ediyorsunuz.

Sizleri çok aşırı kötüleyen de yok.

Deniliyor ki size: Sosyalizmin emek kahramanlığını, sosyalist ütopyanın ve çalışmasının dönem emperyalizmine, onun TC kimliğindeki faşist-sömürgeci ve işte bugün çok net özel savaşçılığına göre kendinizi oluşturamadığınız için yenilgiyi temsil ediyorsunuz. Bunun altında ne var? Yetersizlik var. Örgütlenme yetersizliği, onun çaba yetersizliği, hayal yetersizliği var.

Basit bir yaşamla yetiniyorsunuz, basit bir yetki sizler için zafer oluyor.

PKK'nin ucuz bir komuta kişiliği sizler için her şey olabiliyor. Bir küçük eylem, bir küçük temsil veya başarı sizler için işin sonudur. Halbuki bizim için bunlar, bu tip adımlar karın bile doyurmaz. PKK'nin önderlik gerçeğinde bu tip başarıların adı bile söylenemez.

Her gün benim böyle yüzlerce başarım var, ama dönüp arkama

bile bakmıyorum.

"*Bunlar başarı mı*" diyorum kendi kendime.

"*Asla kendimi bunlarla yanıltmam*" diyorum.

Çünkü düşmanlarımın büyüklüğü ortada. Düşmanım hızlı gelişiyor. Böyle olunca, ben kendimi birkaç küçük başarıyla nasıl kandıracağım? Ama kendinize bakın, ölçü diye bir şey kalmış mı? Yetersizlik iradeye yansıyor ve irade felç olmuş. Sizlerle bu temelde savaşıyorum. Yetersizlikten yeterliliğe ulaştırma savaşımı. Arkasında işte böyle sınıf özellikleri var, bütün diğer sınıf özellikleri gibi.

Tekrar söylüyorum: Köylüler de emekçi, hamallar da emekçi, küçük-burjuvalar da emekçi, ağalar da emekçi, ama onların emeği vatanı kurtarmaya, toplumu, halkı özgürleştirmeye yetmez.

Ya nasıl olacak?

Sosyalist ütopyaya göre!

Önderlik gerçeğimizin bu kadar şehidin kanıyla, bu kadar halkın gelişen fedakarlığıyla yürüttüğü tarzı, temposu ancak bunu belirler. İşte, sosyalist kişiliği ancak bu tanım çerçevesinde kendinize maledebilirsiniz, "*ben gerçek bir PKK militanıyım*" diyebilirsiniz. Bunu yakalayamazsanız nesiniz? Evet, belki bir militan, bir savaşçısınız, ama PKK'nin gerçek militanı değilsiniz. Hatta onun karşısında yer alıyorsunuz demektir. Ya onun çok kuyruğunda, ya onun çok sağında-solunda. Ya da bir intihar kişiliği gibi çok önünde. Gördüğünüz gibi bütün bunlar da zora sokuyor. Başarıya değil, başarısızlığa götürüyor. Bu anlamda kendinizi ölçüp biçeceksiniz.

"*Ben gerçek PKK'lileşmenin, PKK militanlığının neresindeyim? Sosyalist bir PKK kimliğinin, kişiliğinin neresindeyim?*" Çok sağında mı, çok solunda mı? Çok ilerisinde mi, çok gerisinde mi? Bunu bile tanımlarken düşmana göre hesap, hayal-ütopyamıza göre hesap ve bir de çalışma ölçülerimiz var. "*Çok zevkli mi çalışıyorum? Bütün ideolojik, siyasi, örgütsel, eylemsel faaliyetlere büyük bir zevkle mi anlam verip kendimi pratikleştiriyorum?*" Evet diyorsanız, o zaman sizler sosyalist militansınız, gerçek PKK'lilersiniz ve PKK'nin tanımına göre kendinizi militanlaştırmışsınız.

İşte, bu kişilik iş yapar. PKK'nin mevcut olanakları bu kişiliğe her türlü zaferi sağlamaya yeter, artar bile. Böyle bir sosyalist parti

militanı olmanız şarttır. Ve zaferin en temel şartı da budur. Diğer şartlar, sayı çokluğu, silahlar, bilmem şu alanın şu özelliği, bütün bunlar ayrıntıdır, belirleyici değildir.

O halde, eğer emekçiler davasına bir inancımız varsa, milyonlarca insanın uğruna şehit olduğu sosyalizm ütopyasına da saygımız varsa ve gerçekten bugünü uluslararası emekçilerin bir dayanışma, birlik, mücadele günü olarak değerlendiriyorsak, kendi somutumuzda vereceğimiz en yakıcı cevap, uluslararası güncel koşullarda PKK sahasında böyle bir militanlıkla ve bunun giderek kesin zafer yürüyüşüyle daha da önlenemez bir yükselişi ile karşılık vermektir. İşte, bu mükemmel bir cevap olur. Bu cevap kısmen verildi, ama daha da vereceğiz.

İflas etmiş sözcüklerle biz bugünü anmayacağız.

İçi boş sosyalist kavramlarla bugünü değerlendirmek istemiyorum. Ucuz emekçiler sözünü fazla etmek istemiyorum.

Hatta mevcut sermayenin böyle hizmetinde olan emekçilerden nefret ederim. Sevemem böyle emekçileri. Onlar bir dönemlerin en büyük köleci imparatorluklarına yamanan köleleri andırıyorlar, bunların sevilecek hiçbir yanları yok.

Emekçiler böyle olamaz!

Emekçiler, saygı duyulacak emekçiler, emeklerine saygıyı böyle bir inancın, ütopyanın sahibi olarak göstermedikçe lanetli olmaktan asla kurtulamazlar. Kendi halk gerçekliğimizle gururluysak, lanetli değil de kendimizi giderek yüz ağartan bir biçimde tarih sahnesine çekiyorsak, böyle inanca ve onun savaşımına bağlı olma gücünü gösterdiğimiz içindir.

Ben bu vesile ile gerek parti içinde hepinize, gerekse tüm halkımıza ve ilgi duyan dostlara, en başta tek başıma da olsa, yıllarca bu inançlarıma, bu hayallerime bağlı yaşamayı esas aldığımı belirtebilirim. Ve bu gerektiğinde tek başıma bir ordu gibi çalışma zevkini her şeyden üstün tuttuğum için böyle olduğumu belirtmeliyim. Bu temelde bazıları ilgi duydu ve PKK'liler ortaya çıktı, halkımız ortaya çıktı ve dostlar her gün kat be kat artarak dayanışma içinde oluyorlar. Yarın belki de daha fazla olacak. Onları kutlar, bugün dolayısıyla selamlarım. Bunun dışında emeğin ve emekçilerin saygın değerlendirileceğine inanmadığım gibi, belki bir patrona saygın olur, ama bir köle emekçiye

saygım olamaz. Bunu da belirtmek zorundayım.

Patron patronluğunu nasıl biliyor ve yapıyorsa, emekçi de emekçiliğini bilerek yapmalıdır. Yine bize karşı iyi savaşan sömürgeci özel ordu birliklerine saygım var, ama ona karşı kendi öz savaşımını veremeyen, dolayısıyla kendini örgütleyemeyen halkımıza dahi benim hiç saygım yok. Hatta içimizdeki savaşçılara da saygım yok. Benim saygım en az düşmanları kadar kendi ordusunu, kendi savaşını akıllıca ve başarıyla veren emekçileredir, savaşçılaradır. PKK önderliği kesinlikle böyledir, bunun dışında hiç kimse ne bağlılık duysun, ne saygı, sevgi beklesin.

Kölenin, başarısızın, kendi çabasına anlam verememişin içimizde yeri olamaz. Ve hiçbir zaman bizden ilgi beklemesin. Asla o saygıya, sevgiye, şerefe, onura ulaşmayacaktır, ona layık olmayacaktır. Ve biz hiçbir zaman onları onurluca anmayacağız.

Ya kimlerle olacak? İşte, en az düşmanları kadar yaşamı kendisine layık gören, bu vatanı, bu halkı özgürleştirerek yaşayabilecek, gerekirse onun için her türlü özveriyi bir sosyalist kahramanlığıyla gösterebileceğini, engel tanımadan yürütülebileceğini gösterdi mi, o en değerlisidir, en baştacı edilmesi gerekendir. Sürekli sevilip sayılmaya layık bir halksa böyle bir halk onuru yakalamış bir halktır. O halk öncü halktır. Onun adına öncülük eden sınıfın değeri de öncü sınıf değeridir, eğer o parti ise öncü bir partidir.

İşte, buna bugün her zamankinden daha şiddetle ihtiyacımız var. Bu sadece işi, ekmeği kazandırmıyor, onuru ve özgür elleri ortaya çıkarıyor. Umut, ütopya dediğimiz özgür hayalleri ortaya çıkarıyor.

Özgür hayaller oldukça özgür eller olacaktır, özgür eller oldukça çalışan eller olacaktır, çalışan eller oldukça iş olacaktır, ekmek olacaktır.

Engeller varmış, savaş gerektiriyormuş, bundan daha değerli çalışma olur mu? Bir savaş ki, bütün bu tutsaklık zincirlerini parampara edecektir. O halde bu iş, en zevkli iştir. Bu çaba belki de bire bin veren verimli emektir, çabadır, savaş emeğidir ve onun kahramanlığı da en büyük halk kahramanlığıdır. Biz emeğe de, emekçilere de uluslararası alanda olduğu kadar kendi somutumuzda halkımızın bu anlamdaki çabalarına karşılık vermek istedik. Halkımızın başta emekçi bir halk olduğunu gördük. Ama emeğine ters düştüğü, bütün emek de-

ğerlerinin elinden alındığı, dolayısıyla emeğin üretildiği ülkesinin de elinden alındığını biliyoruz. İşte, bunun için büyük bir yurtseverlik savaşımının gerekli olduğunu ve emek değerlerinin kendisinin olabilmesi için özgür bir halk olarak, kendini mutlak gerçekleştirmek durumunda olduğunu esas aldık. Bunun için de öncelikle, bunu kazanacak bir partiye, bir partiyi de kazanacak militana, sosyalist militana, en büyük ağırlık verilecektir. Bu görev bize düştüğünde inanılmaz bir tarih misyonudur, rolüdür dedik, benimsedik. İnanılmaz bir çekiciliği var dedik, etkisine girdik. Ve çabası çok verimlidir dedik, inanılmaz bir çalışma tarzıyla ve temposuyla bu işe koyulduk. Sonuç, boşa gitmeyen ve belki de tarihte en onurlandırılan, yüz ağartan ve hatta yalnız umudu da değil, kurtuluşu getiren bir savaşı ve neredeyse her şeyimizi yeniden yaratır bulduk. Bundan daha değerlisi olamaz.

İşte, bu sosyalizmdir!

İşte, bu emekçilerin bir kez daha günümüzde bilinçli çıkarlarından ibaret olan ve partide birleşen davasıdır. Hiçbir dava bundan daha yüce olamayacağı gibi, başarılı sonuç da alamaz. Bu temelde bütün uluslararası emekçileri, halkları, biraz da karartılmış da olsa, bugünlere doğru, bugünlerini böylesine inançlı bir sosyalist ütopya ile olduğu kadar; sosyalist bir çalışmanın zevki ile onun birlik ve dayanışmasının, mücadelesinin onuru ile selamlıyoruz.

Partimiz içinde de asla buna toz kondurmayacağımızı, bizi böyle başarılı kılan, böyle bir sosyalist ideolojinin ve ondan kaynaklanan bütün politikasının, örgütlenmesinin ve askeri çizgisinin de savaşta başarıya, zafere doğru gidecek kadar amansız takipçisi olduğumuzu, şimdiye kadarki başarılarımızın ancak bir başlangıç değeri olabileceğini, asıl anlamlı ve başarılı savaşların bundan sonra gelişebileceğini bugün dolayısıyla bir kez daha belirtiyoruz.

Başta sosyalist PKK ve onun savaş sahasındaki komuta ve savaşçıları olmak üzere, yine zindanda kahramanca direnen sosyalist PKK'lilere ve onların sempatizanlarına ve bizi takip eden bütün halkımıza bugün dolayısıyla en anlamlı karşılığı verdiğimize inanıyorum. Bu temelde sürekli başarı diliyorum, selamlıyorum.

"Ancak kendinden bir şeyler verebilen kişi zengindir."

Karl Marks

İnsana, insanın da en iyisine güvenirim

"Klasik erkeği öldürüyorum"

PKK gerçekliğin kendisidir. PKK olayı anlaşılmadan Kürt ulusal kurtuluş olayı anlaşılamaz. Bu da anlaşılmadan, çözümsüzlük olayı ve olacaksa bir çözüm de anlaşılamaz.

PKK'yi incelemekte yarar var. Çoğunun tanımladığı PKK olayından çok daha farklı bir PKK'lileşme veya PKK olgusu olduğunu belirtmek gerekiyor. Hata birçok PKK'linin sandığından farklı bir PKK'lilikten bahsediyorum. Yani bir yerde en zor anlaşılan ve önemli oranda da anlaşılmamış bir olaydır PKK. Özellikle Türkiye solu veya Türk aydını, hatta Türk politikacısı sanmıyorum PKK'yi biraz anlasın. Belki istihbarat çevreleri giderek objektif olarak anlamaya ve sonuç da çıkarıyorlar. Ama aynı durumu aydın için, hata sosyalist için söylemek oldukça zor.

Beni şu anda en iyi anlayanlar istihbarat servisleridir.

Onlarla çok iyi tartışabilir ve bazı çözümlere de gidebiliriz. Belki kafası çalışan bazı askerler de bu konuya dahil edilebilir. Ama maalesef sivil çevrelerde, aydınlarda, hele sosyalistlere, sola doğru geldi mi, anlayışsızlık daha da gelişiyor, inkarcılık biçiminde karşımıza çıkıyor.

PKK sanıldığı gibi veya ortaya konulduğu gibi bir sosyalist hareket olamaz. Farklı bir harekettir.

İstihbaratçılar ve askerler, savaşımın yasaları gereği ve savaştıkları olayı, olguyu mutlaka iyi tanımak zorundalar. Dedikoducular ise, savaşmadıkları için her şeyi amiyane tabirlerle, dedikodu kavramlarıyla işleri idare ederler. Gerçekçi bir değerlendirme yapılmıyor. Bunu büyük bir eksiklik olarak görüyorum. Demiyorum, bizi övün, tam tersine yerden yere vurun. Ama ağırlığı ve orijinalitesini ortaya koyarak bunu yapın. Aydına, devrimciye, sosyaliste, hatta islamcıya bunları söyleme gereğini duyuyorum. En azından karşımızdaki özel savaşçılar kadar bizi biraz olsun anlamaya çalışın.

Neden aydınlar, bilim adamları, hatta sosyalist-devrimciler istihbarat servisleri kadar bizi öğrenmesinler ki? Bir de bunlar, kaldı ki mücadele içinde olduklarını söylüyorlar.

PKK'liler de öğrenmesini bilmiyorlar. Bundan dolayı PKK içinde de büyük bir sinir savaşı veriyorum. PKK'liler kime karşı savaşıyorlar? Savaşmayı biliyorlar mı? Netleşmemiş! PKK çizgisinde değil, önemli oranda ve objektif olarak PKK'ye karşı savaşım çizgisinde olmuşlar. İlginç bir olay!

Bunu daha da genelleştirebilirim. PKK'nin yüzde doksanı aslında PKK adına değil, PKK'ye karşı savaşıyorlar. Şimdi buna rağmen, bir de savaşan PKK gerçekliği var, -ilginçtir bu. Şimdi bunun üzerine Türkiye politika inşa ediyor. İtirafçılar yasasını çıkarıyor, pişmanlık yasası çıkarıyor. Kürt hareketinde bu başlı başına bir olay. Devletler oyun oynuyor. Her birisinin bir PKK masası var. Ve herkes bitti-bitmek üzere, çöktü-çökmek üzere diyor. Ama halen Amerikalıların deyişiyle, "*dünyanın en büyük gerilla örgütü veya en tehlikeli ortodoks marksist örgütü.*" CIA'nın değerlendirmelerini dikkate almalıyız.

Bazı Türk sol örgütleri ise, "*milliyetçiler: küçük-burjuva milliyetçileri*" diyorlar. Ne Amerikalılar tam tanımlamış, ne Türkiye solunun büyük bir kısmı bunu anlayabilmiş, ne de bizimkiler kendilerinin ne olduğunu biliyorlar.

Şimdi burada yaptıklarımı ortaya koysam herhalde iyi bir PKK tanımı için malzeme olur. Bu savaş bana göre daha köydeyken, on yaşlarındayken bir sosyal savaştı, bazı feodal geleneklere karşıydı. Daha sonra, şehre ilk adımı attığında daha geniş çerçeveli bir sos-

yal savaş oldu. Neden? Ben ne köy toplumunun değer yargılarıyla bütünleştim, ne de şehirde burjuva değer yargılarıyla bütünleştim. Devlet ile karşı karşıya geldiğimde devletle de bütünleşemedim. Nitekim bunlar daha PKK adına adın atmadığım dönemleri ifade ediyor.

Anlamak istiyorsanız, kendinizi ve beni mukayese etmeniz için ipuçlarını veriyorum. İyi bir köylü olamadım. Akıllı bir köylü de olamadım. Zaten, o zaman bizim köylüler şunu söylüyordu; "*Allah kimseyi, işte filanın oğlu gibi yapmasın, yoldan çıkmış, bilmem nerenin delisi.*" Benim tanımım böyleydi. Zaten burjuva toplumuna giriş yaptığımda biçareydim, -çaresizdim yani. Hiç kimse bende yaşam şansı görmüyordu.

Neye göre?

Herhalde biri köy toplumunun kurallarına, diğeri de burjuva toplumun kurallarına göre.

Türk solu ile temasta da aynı şeyler geçerliydi. Hiç de o ölçülere göre bir solcu olamayacağım açıktı. İşin tuhaf tarafı; yalnız PKK'den önce ve hatta sol saflarda değil, PKK tarihi boyunca da durum fazla değişmiyor. Parti bir örgüttür, merkez komitesi, politbürosu, sekreteri, altta üyeleri vardır. Şimdi bizde bu olay da fazla gelişmiyor. "*Ben örgüt üyeliğine gelemem, merkeziliğe gelemem. Ben politikayı kapsamlı bir biçimde yürütmeye gelemem.*" Bu bir çelişki? Ama buna rağmen, büyük bir PKK olayı var. Bu nasıl gerçekleşti? Şu anda emperyalist devletler PKK'den ürküyorlar. Ürktükleri için böyle anlamsız ve bu korkunun verdiği öfkeyle kapsamlı baskınlar düzenliyorlar.

Şimdi ben kendimi bu anlamda dahi birey, yaratan birey, büyük önder-şef gibi şeylerle adlandırmaktan nefret ederim. Fakat bir alışkanlığım mı desem, bir tarzım mı desem, var ki onu mutlaka anlamak gerekir ki, bu olup bitenleri anlayasınız.

Herkesi müthiş güçsüz görüyorum. Yaşam tarzlarında güçsüz görüyorum. Kucakta büyüyen çocuk tarzı. Bebeği iki defa al kaldır. Öp şuraya, koy buraya. Bana göre kişilik, büyük oranda darbe yedi. Hatta aile çelişkisini gözönüne getirdiğimde bir duygu gelişti bende: Keşke bu aileden olmasam!

Sonra Kürtlük olayımda, keşke bu geri ulustan olmasam!

Hatta bu sınıftan, sosyaliteden olmasam.

Daha sonra bu devletten olmasam. Böyle duygular var aslında. Bir reddediş var. Çok müthiş! Herkesin sevdiği gibi sevmeme, herkesin yaşadığı gibi yaşamama, herkesin düşündüğü gibi düşünmeme. Yediği, içtiği gibi yememe, içmeme. Hepsinde red olayı bir hastalık derecesinde. Herkes duasını böyle okur, namazını böyle kılar. O da benim için büyük bir sorun. Geleneklerimize göre; "*oğlumuzu kızımızı şöyle evlendirelim.*" Bu benim için daha da müthiş bir olay. Hayır, böyle olamaz!

İşte sosyalizm:

"*Sosyalizm böyledir. Teorisi de pratiği de böyle konulur!*" Hayır, öyle konulamaz! Hep farklı, aykırı! Şimdi bu durum acaba beni nereye götürecekti? Evet! Bu bir çiledir, bir yalnızlıktır. Belki de çılgınlıktır.

Terbiyeli olmaya çalışan birisiydim. Hassastım, duyarlıydım. Ot parçalarına bile anlamsız basmamayı eskiden beri kendime ilke edinmiş biriyim. Her şeye karşı en yüksek ilgiler baştan beri vardı. Ama buna rağmen bu kadar aykırılık! Şimdi daha sonra anlaşılacak, yani bunlarla ancak kendi dengemi buluyorum. Ayaklarım üzerinde duruyorum. Kendimi ölçüp-biçiyorum.

Hiçbir şey benim istediğim gibi değil. Hislerim, sezgilerim bunun bana böyle olduğunu söylüyor.

İyi olan mümkündür, mevcut olanlar buna göre kötüdür. Bir his durumu. Nereye bakarsam, kesin bu ikili kavrama göre düşünürüm. Bunun daha iyisi vardı ve ortalıkta olan daha çok kötüdür. Yanlış olandır, -ve bağlanma. Erken bağlanma kişiyi bitirir. Psikolojide de böyledir.

Aynı zamanda iyi bir Freudçuyum da.

Bu yöntemi çok geliştirmiş durumdayım. Ana kucağında anaya sımsıkı sarılan bencil olur. Ve bir de dış güçle ayakta durmayı ister. Çünkü hep anayı arar, anaya sığınmak ister. Bitti o çocuk ve bir daha kendine gelemez.

Sevgi tarzı mesela:

Koca ve kadın arama. Şimdi bu da köklü bir bağlanmadır. Aslında köleliktir. İçine girdi mi bir daha çıkamaz. Gerisini de toplum ta-

mamlar. Burjuva toplumu, feodal toplum, devlete gelince zaten bu bitmiştir. Türk insanı, Kürt insanı, hatta Ortadoğu insanı devlete karşı gözünü kaldırdı mı, o bir çaresizdir. El-avuç açmaktan başka hiçbir şey elinden gelmez.

Çünkü daha devlete ulaşmadan bitmiştir. Bana göre köydeyken veya aile ocağındayken bitmiştir. Savaşı da yoktur.

Savaşçı olmayanın kişiliği olmaz!

Savaşçı olmak için ilkin beğenmeyeceksin, yani reddedeceksin.

Bazı şeyleri yıkmayı, bazı şeyleri de yapmayı aklına koyacaksın.

Beğenirsen kendini, neyin savaşını vereceksin? Aileni beğendin, toplumu beğendin mi, savaşına gereği ortadan kalkar. Savaşın adı altında entrika ile uğraşacaksın. Tıpkı kemalizmde olduğu gibi.

Bunlar aynı zamanda kavgasızlığın en kötü biçimleri oluyor. Kavgasızlık, küftür, işte birbirine girme... Türkiye'de küfürler ve yapay kavgalar çoktur. Gerçek kavgacılık sanatı ise yoktur. Halk savaşçılığı, sosyalizm savaşçılığı yoktur. Daha da tarihi temelleri var.

Toplum savaşı yoktur.

Ne vardır? Yalan-dolan! Bir yerde gerçek olmadı mı yalanı çıkar. İşte, Türkiye'de küfürleşme çok yaygındır. Gerçek kavganın kendisi olmadığı için yerine küfür vardır. Ahbap-çavuş birlikleri çoktur. Neden? Çünkü ilkeye göre örgüt kurmamışlardır. Şu anda bizde de bu felaket halindedir. Teoriye göre yaşam yoktur. Sonuçta halk savaşından, toplum savaşından, hatta sınıf ve sosyalizm savaşından yoksunluğu ortaya çıkarır.

Şimdi benim durumum bütün bunlarla tezat teşkil ediyor. Büyüklüğüm veya ayrıcalığım burada!

Bana göre, böyle koşullarda yaşanmaz!

Kavgasız yaşanılmaz!

Ama böyle kavga adı altındaki kabadayılık da ayıptır. İlkesiz olmak ayıptır.

Aslında bu bir karakter, bir ahlaki sorundur. Fikrim olmasa da ahlakım var. İnsanlar böyle kişiliksiz olmamalı. Birbirini kandırıyorlar. Ben bunları erkenden tespit ettim. Kendi ailemden biliyorum. Ana-babalar zavallıcadır. Yedi yaşındaki bir çocuğun bile özlemlerine ters düşüyorlar. Neden bunlara fazla güveneyim? Ölüme

hazırlıyorlar. Gönülsüzdürler, yüreksizdirler. Çünkü her türlü yanlışlıkla birleşiyorlar. O zaman neden bunlar gibi olayım. Buna benzer birçok psikolojik özelliği ifade edebilirim.

Şunu göstermek istiyorum: Genelde toplumdaki kavgasızlık; onun yerine sahte kavgacılık var; ilkesi yok, örgütü yok.

Çile savaşına, nefs savaşına Hz. Muhammed "*cihad-ı ekber*" der. Yani, küçük savaş bu cephelerde yapılan savaştır. En büyük savaş ise kendi özüne karşı yaptıkları savaştır. Ve islamiyetin bazı büyük kişilikleri ortaya çıkarması; evliyalar, komutanlar, önderler biraz böyledir.

Evliyalar tarihinde bunun örnekleri çoktur. Pir'ler tarihi bunun örnekleriyle doludur. İsteyen kitaplarda yüzlercesini bulabilir. Şimdi Türkiye'nin ortamında bu yok edildi. Yetişme tarzları felaket! TC'nin ideolojik egemenliği bireyi korkunç oranda düşürüyor. Yine onun da etkilediği aile ve sivil toplum diyelim, onlar da devletin gölgesi halindedir, iz düşümündedir ve insanı daha da felçli hale getiriyorlar. Beğenmedi Türk solu. Neyi beğeniyordu? Arayışı nasıldı? Derinleşmedi. Feodalizmde belki örnek bulmak istedi, bilmem en son işte, Batı kapitalizmi bugün onlar için iyi bir model. Belki yeni bir şey çıkarsa ona da özenirler. Şimdi burda da yine kendini görememe var.

Benim tarzımda taklitçilik yok. Gerçekleşmeyi kendi içinde gerçekleştireceksin ve kendini göreceksin.

Kendi iç savaşımın çok yoğun olmak zorunda. İç muhasebeniz, iç çatışmalar bana göre oldukça zayıf. Hiçbir militanımız kendi pratiğinin üzerinde düşünmek istemiyor. Korkuyor! Şu anda sorguladığımız kişilikler bakıyorum sık sık şu sözü söylüyorlar: "*Beni sevmeyen PKK'yi sevmez. Beni seven PKK'yi sever. Beni seven halkı sever. beni seven insanı sever. Ben her şeyim.*" İç savaş, sosyalist savaş yok. Kendi içinde megaloman olmuş. Büyükdükçe kariyerde megalomanlaşıyor. Kendini müthiş beğeniyor.

Şimdi ben, tam adam olamadım diyorum. Hiçbir erkeğe benzer halim yoktur. Anladığınız anlamda erkek olamadım. Şimdi bunun mukayeseyi çok iyi yapıyorum. Bizim sahte erkekleri yenmenin başka yolu yok. Adam dört dörtlük erkeklik taslıyor. Şimdi er-

kekliği ben iyi biliyorum. İçinde diktatörlük var, birçok çirkinlik var.

Erkekliği yorumluyorum.

Erkeği öldürüyorum.

Aslında bu sosyalizmin temel bir ilkesi olmalıydı. Erkeği öldürmek iktidarı öldürmektir. Tek taraflı hakimiyeti, eşitsizliği öldürmektir, orda hoşgörüsüzlüğü öldürmektir. Hatta giderek faşizmi, dikkatörlüğü, despotizmi öldürmektir.

İşte kızlar niye saflarımıza geliyorlar. Neden geliyorlar? Çünkü bu erkekliği biraz aştığım için geliyorlar. Bu çok açık.

Klasik erkek yeniliyor.

Bu da büyük bağlılığa, Zeynep Kınacılar olayında olduğu gibi çok büyük bir kahramanlığa yol açıyor. Esasta onu böyle bir olaya götüren, bizim yendiğimiz erkeklik oluyor. Şimdi bu işin bir yanı. Onlar gibi neden komutan olamadığımı anlatıyorum. Komutanlık yapacak hiçbir halim yok. Şimdi öyle bir komutanlık esprisine kendini kaptırmış ki astığı-astık, kestiği-kestik. Onu durdurmak için, neden zorbela kendini askeri çizgiye göre ayakta tutmaya çalışan birisi olduğumu ortaya koymak zorunda kalıyorum.

Kemalizmi çok iyi çözümlemeye tabi tutuyorum. Ben kemalist gibi sahte büyüyecek olanı engelliyorum. "*Ah heval*" diyorum "*ben birinci adam olamadım ki, sen nasıl ikinci adam olacaksın?*" Bu tutumlara yabancı değilim. Hepsi hayal kırıklığına uğruyor. "*Nasıl bunu söylüyorsun, bu kadar güç kazandık, bu kadar bilinç kazandık, askeri eylemler yaptık, bu kadar güçlendik, sen halen adamlık rolünü oynamıyorsun böyle önder mi olur?*" Evet, ben böyle bir önderim diyorum. Mekanizman budur. Aksi halde Ortadoğu toplumlarında çokça ortaya çıkan diktatör yan ve bir de kalleşçilik, yani birbirlerini sınıf tanımaksızın tasfiye etme...

Burada şu çıkıyor: Benim birlik idare edişimin neyle bağlantılı olduğu... Olağanüstü bir birlikçi tutumdur. Bir yandan onları savaşa tahrik ederken, bir yandan olgunluğa, uyuma, sadeliğe, amaca yönelme var. Dikkat ederseniz çok tahrik edici, çok başkaldırıcı bir durumdur. Önderliğin diğer bir özelliği de çok mütevaziliktir.

Acaba adam olabilir miyim? Ve halen de öyleyim. Bunu kendi içim-

de de uyguluyorum. Başardım, adım ünün çıktı, diye yetinmiyorum. Aksi halde bu duygu beni bitirir. Bundan nefret ediyorum.

**
*

Cinslerarası ilişki; şüphesiz sosyalizmin en çok bundan sonra, özellikle de kendimin en çok üzerinde duracağı bir çalışma olacaktır. Hatta 21. yüzyılın cinslerarası ilişkilerin en çok düzenleneceği bir yüzyıl olacağı kanısındayım. İlk karşı devrim cinsel alanda yapıldığı gibi, en büyük ve son devrim de cins ilişkilerinde gerçekleşecektir. Benim vardığım diğer bir sonuç ise; cinslerarası ilişki sanıldığından daha fazla karmaşık, sömürüyü, baskıyı gizleyen ve genelleştiren bir karaktere sahiptir. Hatta sınıflar ve uluslararası çelişkiden daha tehlikelisi cinsler arasında gizlidir. Bir de çok geneldir. Ve buna alet olmayan insan yok denecek kadar azdır. O halde ileride en çok üzerinde özgürleşme faaliyetinin, devrimci gelişmenin, düzenlemelerin yürütüleceği saha cinslerarası ilişki sahası olacaktır.

Bu saha dinden daha sıkı bir tabu olarak düşünülüyor. Bunun üzerine gitmek gerekecektir. Benim kendi faaliyetlerimde önemli oranda üzerinde durduğum bir husus da budur. Dinle de uğraştım, ama cins ilişkileri üzerindeki yoğunlaşmam kadar zorlanmadım. Cehalet çok ileri düzeyde. Yaşamın burada tehdit altına alınması ve çirkinleştirilmesi yine çok ileri düzeyde. En önemlisi de toplumun esenliği, yaşam gücü bu ilişkilerin düzenlenmesine bağlı.

Bütün sınıflı toplum tarihi boyunca her sömürücü güç bir miktar cinsi de sömürmüş ve ezmiştir. Burada bir sınıfın çok ötesinde, bir çelişkiyle karşı karşıyayız. Buna bir de doğal özellikler, cinsler arası farklılıklar eklenirse bunların da kötü kullanılması —hem kadın, hem erkek tarafından— sözkonusu edildiğinde sanırım toplumun en temel olduğu kadar, en ilk ve en kapsamlı bir çelişkisi karşımıza çıkıyor. Gelen her sınıf buna bir katkıda bulunmuş. Kölelik biraz, feodalizm biraz, kapitalizm biraz sömürmüş ve emperyalizm daha farklı bir tarzda sömürüyü derinleştiriyor. Ve bunun öyle bir devam var ki, korkmamak mümkün değil. Benim en akıllı yönlerimden birisi de buna karşı kendimi savunmamla anlaşıldı. Şimdi kadın zaten çoktan

kadın olmaktan çıkmış. Erkek de ne biçim erkekse, benim pek tanıyamadığım bir durumdur. Bana göre iki taraf da işkence altındadır.

Bu konuda kendini biraz özgürleştirdim. Ve kurtardım. Bu özgürlüğümü hiçbir şeyle değiştiremeyecek kadar değerli buluyorum. Kendime klasik anlamda bir erkek gözüyle bakmıyorum. Sizler benim durumumda olsaydınız dayanamazdınız, erkekliğinize kesinlikle yediremezsiniz. Çok zorlu bir yaşamdır. Ama benim için çok önemli devrimci bir yaşamdır.

Halen kadın ilişkisi, kadın arayışı benim için çok ciddi bir problem ve çabadır. Kadın karşısında klasik bir erkek olma tehlikesi benim için çok önemlidir. Hep üzerinde düşünce ve tavır üretirim.

Toplumun kendisini tanımak kadar, bireyleri de tanımak zorundayım. Yine siyasetle bağlantısını kurmak zorundayım.

Hassas bir konu: En önemlisi de toplumun en temel bir sorunu haline gelmiştir. Örneğin nüfus sorunu, kendi başına toplumun bir sorunudur. Üretim, toprak yetmiyor, dolayısıyla bu konuda kesin çözümlere ihtiyaç vardır.

Bir de sevgisizlik ileri düzeydedir. Cinsler çok kolay birbirlerine yabancılaşıyorlar. Ve bu da yaşamın kalitesini müthiş düşürüyor. Bana göre bu da çok ciddi bir tehlikedir. Bu konuda yeni bir ahlaka ihtiyaç vardır. Korkunç bir yozlaşma var. Ve en önemlisi de yaşamama yaşanıyor. Büyük bir yabancılaşma var. Bu hususlarda da sosyalizmin henüz kat edeceği çok mesafeler vardır. Sosyalist insanı bu konuda yetiştirmeye çok daha fazla ağırlık vermek gerekiyor.

Cinsel sorun ustalar tarafından da en çok ihmal edilen bir sorundu. Marks'ın kadın anlayışı ve ilişki kesinlikle burjuvazi sınırları dahilinde olan bir ilişkidir. Aşkıyla, sevgisiyle onu aşmamıştır. Stalin kadın karşısında tam bir feodal gibidir. Lenin'de bu konuda bir küçük-burjuvadır.

Cinsel sorunu sosyal bir konu olarak değerlendirmemişlerdir. Kendiliğinden ele almışlardır. Ama şimdi her şey bize gösteriyor ki, bu öyle kendiliğinden ele alınacak bir konu değildir. Cins sorunu çözümlenmeden siyasal sorun çözümlenemez, toplumsal demokrasi çözümlenemez. Sen karşı cins ile veya hemfikir olduğun ve yaşam içinde olduğun cins ile ilişkilerini düzenleyemezsen

hangi demokrasiyi düzenleyebilirsin. Hangi siyasi demokrasiyi geliştirebilirsin.

Egemenliği altında bir kadını bulunduran bir erkek demokrat olamaz.

İlişkilerdeki esaslar, ya kaba cinsel güdüye dayalı olarak gelişiyor ya ailecilik ideolojisine dayalı olarak gelişiyor. İşte, herkes evlenmiştir, ben de evleneyim. Bence yüzde doksanı bu temelde gelişiyor. Sırf bir gelenek olduğu için. Bunun içine bir de güdüyü koy, yüzde doksandokuz cinsler arası ilişki böyle ortaya çıkmıştır.

Bu büyük bir sorun ve ileride daha da yakıcı olacak. Ayrılmalar, boşanmalar, çocuk sahibi olmak istememek çok ileri düzeydedir. Şimdi Rusya'da ve reel sosyalizmin geliştiği ülkelerde muazzam bir yozlaşma yaşanıyor. Demek ki bu sorun örtbas edilmiştir, bastırılmıştır.

Kadın daha tanımını bulmamıştır.

Yok olan kadın daha gerçekleşmemiştir. Nasıl sosyalist insan gerçekleşmemişse, sosyalist kadın da gerçekleşmemiştir. Kadının adı var kendisi yok. Veya kaba biçimi var kendisi yok. Bir kaba cinsellik var, yine kendisi yok. Alınacak mesafeler oldukça fazla. Sosyalist kişiyi geliştirmek ne kadar zor ise sosyalist kadını, sosyalist kadın-erkek ilişkilerini geliştirmek daha da zordur. Çünkü tabu var, çünkü herkes bu konuda karacahildir. Burada gelenek ve güdü oldukça egemendir. Bu da oldukça tehlikelidir.

Kadın her zaman ezilen sınıfa, ezilen ulusa, kesime bireye yakındır. Yani bu oluşagelen sistemden fazla sorumlu tutulamaz. Nedeni çok somut. Çünkü erkeğin inisiyatifi altında bu düzenlemeler geliştirilmiştir. Kadın sonderece pasif ve işin kenarında bırakılmıştır. Bu yüzden de sömürünün ortadan kalkışı, barışın gelişmesi, yaşanmaya değer düzenlere ilişkin kadın devrimle ilgilidir ve doğuşu bu temelde olacaktır.

Barış ortamında, yaşamın daha zenginleşmesi ortamında kadın gelişebilir. Ama savaşların olduğu ortamda erkek güçlenir gelişir.

Çünkü, erkeği erkek yapan savaşın kendisidir. Buaynı zamanda tehlikeli bir canavarlaşma durumunu ifade ediyor. Sosyalizm ne kadar zoru ortadan kaldırmaysa, kadın açısından da erkeğin şahsında

somutlaşmış zorun ortadan kalkmasıdır. Sosyalist düzen kurulurken aynı zamanda erkek merkezli zor da aşılacaktır. Bu ne olacak, aynı zamanda özgür bireylere de geçiş olacaktır. Özgür bireye geçiş aynı zamanda kadının da kendisini özgürleştirmesi olacaktır. Şimdi bu aşamada aslında ne kadar kara sevda edebiyatıyla işin içine girilirse girilsin kadının fazla alacağı mesafe yoktur. Ve ne kadar bastırırsan bastır o kadar iyi bir aile de kuramazsın. Her ikisi de çok tehlikeli. Erkek ne kadar kadın üzerinde söz, namus sahibi olursa olsun, bu da gösteriyor ki, bu işte de bir bit yeniği vardır. İkisi de sağlıklı olmadığı için bu kavramlar müthiş bir biçimde tabulaştırılmış ve fetişleştirilmiştir. Doğal ortamı yakalamak gerekiyor.

Bunun için tekrar sosyalist insan tezine sığınacağım. Sosyalist insan kendine güvenen insandır. Sosyalist insan yeteneklidir. Sosyalist insan güzeldir. Sosyalist insan vazgeçilmezdir. Kadın, erkek ilişkilerinde de kesin bunlar gereklidir. Baskı ile, zor ile ilişki gerçekleşti mi kesinlikle yozlaşma gelişir. Sosyalist insanı yaratıldı mı, o zaman güzel ilişkiyi de yaratmış olursun.

Herkes birdenbire özgür ilişki beklemesin. Hatta kendini ne kadar mükemmel olduğunu da sanmasın. Ben bile bu konuda klasik anlamda bir erkek olmayı beceremiyorum, sosyalist olmaya çalışıyorum, ancak bu da mevut ortamda oldukça zor. Ama yine de bu çabanın kendisi beni heyecanlandırıyor. Ve en değme erkekten daha güçlü ve bütün kadınları etkileyecek kadar da beni iddialı kılıyor.

Aslında insan özgürleştikçe geriliğini daha cesur görebilir. Özgürleşmeyen bana göre geriliği göremez. Ciddileşemez, olgun da olamaz. Dolayısıyla saygı sevgi kaynağı da olamaz. Özgürlük düzeyi biraz geliştiği için, bu ilişki benim için gittikçe daha iyi anlaşılıyor. Teori üretiyorum ve kendime oldukça da güveniyorum. Savaşçı psikolojisini anlamaktan tutalım kralı anlamaya kadar. İlişkiye dayanarak bunu daha iyi çözebiliyorum. En önemlisi de biraz bu ilişkiye göre kendimi bağımsızlaştırmışım. Bu inanılmaz bir güç verdi bana.

Şimdi, hiçbir ordu kadın-erkeği bu biçimde biraraya getirmemiştir. Gerek geleneksel anlayışa, gerek modern savaş-ordu kurallarına göre böyle olmaması gerekiyor. Ama oldu. Arkadaşlarımız bütün

bunların bir sistemin dışında kendiliğinden geliştiğini sanıyor veya çoğuları yanılıyor.

Kurduğum bir sistem var: Çözülen nedir bu sistemin içinde? Her şeydir; büyük bir sınav, büyük bir erlik savaşıdır. Bu güzellik savaşına kadar gider.

Benim durumum farklı. Ben bildiğiniz türden bir erkek değilim. Cinselliği benim kadar çözemezsiniz, kadını benim kadar değerlendiremezsiniz.

Kırk yıldır üzerinde yoğunlaşıyorum. Bana göre kadın-erkek birbirleri karşısında birer zavallı gibidirler. "*Acaba, birbirinize bakabilir misiniz?*" diyorum. Birbirine anlayışlı ve utanmadan bakmak çok önemli. Eşit ve özgürlüğe yatkın olarak bakınak çok önemli. Anlayarak bakmak daha çok önemli. Ama bu yok.

Özellikle kadında çok önemli bir yan olabileceğine kimse inanmak istemiyor. Varsa bir güdüsü egemenliği işte bu çok tehlikelidir. Tek taraflı biçimde. Teoride uydurmuş, haktır, yetkidir, gelenektir. Anti-demokratlığın en temel özelliğini kırmadan erkeği demokratlaştıramazsın. Demokrasi ilkesini erkekte geliştirmezsen demokrasiye ihanet ediyorsun.

Biz bu ilişkiyi bu kadar değerli yaratırsak, birlikteliği kesin bu ilkeye göre ayarlarsak bu, müthiş bir güç olmayacak mı? Bütün yanlışlıkların aşılmasında dev bir adım olmayacak mı? Tutarlı demokrasinin en sağlam zemini olmayacak mı? Kadın-erkek ilişkisi aile zemini bu olmayacak mı ve bu barışa da giden en temel bir adım olmayacak mı? Demek ki ilişki bu kadar önemli. Şimdi bizimki hazırlıksız. Kıza da, erkeğe de söylüyorum; doğru temelde ilişkilerinizi görürsem en büyük alkışı ben tutarım.

Toplumda kızın izinsiz kapının eşiğinden adım atması da suçtur, ama biz de dağların başında yan yana yatabilecek duruma gelmiştir. "*Sen kurtla kuzuyu birarada yaşatıyorsun*" diyorlar. Bunlar abartmadır. İşte savaş gerçeği ortada. Kadın-erkek açısından bir çelişkidir. Bunu inkar etmemek gerekir ve bu çelişki temel bir çelişkidir. Böyle cins veya doğal özelliklerden kaynaklanan bir çelişki değil. Şimdi bilim de giderek tespit ediyor. Bu çelişkiyi açığa çıkarmalıyız.

Her savaş zordur. Sömürgecilik savaşı zordur. Ağalığa karşı sa-

vaş zordur. Kadın erkek ilişkilerindeki savaş da zordur. Kaldı ki "*kolay*" diyenler, işte bu bayat durumu ortaya çıkarıyor. Neden ilişki bir günde bozulmaya götürüyor? Neden çirkinlikler diz boyu? İhanette dahil bu kadar duruma neden yol açıyor. Çünkü, ondaki savaşı bilmiyor, ondaki kadın savaşının, ondaki eşitlik-özgürlük savaşının farkında değil, farkında olmadı mı kolay buluyor. Yetkisine dayanarak, -fırsatçıdır. Türkiye'de bu meşhurdur. Bir kadını ayarlamanın fırsatçılıkla nasıl ilişkili olduğunu hemen her ilişkide işlediğini biliyorsunuz.

Eflatun'un da bir devlet modeli vardı. İdeal bir modeldi. Biz sosyalizme göre o modeli geliştirmek zorundayız. Onun için de yalnız efendiler ve kadın da sanırım hiç yok. Köleler de hiç yok. İçin de bütün emekçiler olacak, kadınlar da olacak, ama model Eflatun'un seçkinliğinden daha ileri düzeyde bir seçkinliği de içerecek. Nasıl olacak bunlar?

Evet, sosyalizm seçkinliktir, bu kadar ezilmeden yükselmek bir seçkinliktir. Peki bu seçkinliğe nasıl gerçekleştireceksin? İşte, bunun anlaşılır kılınması büyük bir savaştır. Buna göre ilişkiler daha da büyük bir savaştır. Keşke öyle ilişki yaratıcıları olsa.

Bir kadını buraya getirmek kırk yıllık yaşamına mal olmuştur. Ve ben erkekliğimi günde bin defa boğmuşum. Senin gibi kof erkeğe ben kadın verir miyim. Senin kadının da olsa elinden alırım. Şimdi birçokları numara yaparak, kadını bağlamış. Kadın kadınlığını kullanmış erkeği elde etmiş. Bunları ciddiye almıyorum. Çünkü güzellik yok, eşitlik yok, içtenlik yok, hepsi kandırmaca. Birisi çok boyun eğmiş, çok boyun eğdirmiş, birisi parasına güvenmiş, diğeri de zoruna güvenmiş, birisi kaba cinselliğine güvenmiş.

Bir kadın aramak, bir ilişki aramak güzel bir şey.

Herkes için güzellik aramak daha da güzel bir şey. Çin'de de olsa aramak güzel bir şey. Hiç milliyete, sınıfsallığa göre düşünmeyelim. Tehlikeyi çok somut olarak görüyorum. Eğer bu ilişkide sistemi kuramazsan militanı değil yıllarca savaştırmak, bir gün bile savaştıramazsın. Kızı değil böyle ayakta tutmak, bir gün ayakta tutamazsın. İlke, sistem burada çok çok önemli. Kolay kabul neye götürür biliyor musun? Hakkın olmadan, savaşımını vermeden bir

şeye el koymaya benzer. Kadın, hani derler, "*en değerli mal*." Sadece örgütün gücüne dayanarak erkeği veya kadını elde edersen bitti.

Son zamanlarda geliştirmek istediğim bir kavram da, sevgi devrimidir. Biz de sevgi katliamı da vardır. Sadece sömürgeciliğin kahredici yaklaşımları değil, kendi içinde de kahredici bir katliam var.

Yürekli sevgiler yok, varsa da çok köleleştirici. Uzun bir süre bunu değerlendirdim ve sonuçta sevgi yolu, sevgiyi mümkün kılan yaşam, işte onunla savaş bağlantısı kurma geliştı.

Somut bir insan sevgim yok. Daha doğrusu verili insanı sevmem çok güç. Ama bu somut insanla soyut insanı birbirlerine bağlarken gördüğüm heyecan var, coşku var. Bir yerde umutla, somutu birleştirme olayı. Ben de sevginin kaynağı bu. Eğer o gelişmezse dakikasında yanında kalmam. Umudu olmayanı bir defa, mümkün değil sevmem. Tabii bir de bunu savaş sanatına göre yaptım. Umudu adım adım gerçekleştirdi mi, o insana bayılırım. Hatta kendimi bile bu insanın bir hayranı olarak değerlendiririm.

Bu ülkede, bu halkın içinde, böyle rahat durulacak, insan denilecek durumda değiliz. Bu kadar işkence, katliamın, bu kadar yoksulluğun olduğu yerde, hiçbir insan, ben insanım diye rahat yerinde duramaz. Bu somut insanı kim "*seviyorum*" derse, bana göre büyük hata yapıyor. Tek şartı onu biraz umuda, amaca bağla ve hareketlendir. İyi yürüdü mü, usta yürüdü mü ve zafere de ulaştı mı, alkış çalınacak adamdır. Başımın üstünde yeri vardır.

Özgürlük; derinliğine kendini gerçekleştirme olayıdır

Şimdi ben kimim, ben neyim? Acaba ne olmak istiyorum? İşin tuhaf tarafı kimsenin beni tanımaya çalıştığına inanmıyorum. Gelen herkesin kendisini mi, beni mi kandırdığı belli değil.

Şunu söyledim: Bakın adım duyulmuş ve bayağı otoritem de gelişiyor. Ama bana değer vermiyorsunuz. İnanılmaz bir şey, ama bir gerçek. "*Keçi yellenmesi kadar bir değeri bile vermiyor-*

sunuz. Sigara tüttürüyorsunuz, dumanı kadar değer vermiyorsunuz." Neden? Sadece yararlanıyor. Güç sahibiyim, gelip ondan bir şey almak istiyorlar. Bu çok tehlikeli ve işte bunu görebiliyorum.

Bazıları "*kral*" diyor, "*Krallar nasıl düşünür?*" Oysa kral kulları mükemmel bağlar ve bu Ortadoğu'da müthiştir. Kendilerini allarlar, pullarlar böyle bir otorite gelişmişse, on türlü de üzerine baskı yaparlar ve kimse yanına varamaz. Zaten buraya gelenler de öyle bir büyüklükle karşılaşacaklarını sanıyorlar ki, tiril tiril titriyorlar. Kendim de öyleyim. Bazı otoritelerin yanına gidiyorum. İliklerime kadar titrerim.

Bir saygı geliştirmek istiyorlar, ama inanılmaz ölçüde ikiyüzlüdürler. "*Geldim*" diyor. Saygı adı altında niyetini hemen tespit ediyorum. Saygıdan anladığı biraz güç alıp koparmaktır. Şu anda parti içinde merkezimizden tutalım en yeni yetme katılıma kadar, önderlik hayranlıkları tamamen ya güce tapınma, ya o güçten bir şeyler almak peşindedirler.

Mevcut otoriteye göre ve güç tapınmasına kendimi kaptırdım mı, iyi bir kral olabilirim. Şunu söylüyorum: "*Krallar gibi bir etkim var*" diyorum. Fakat diğer yandan da adam olacak halim yok, diyorum. Çelişkiyi böyle dile getiriyorum. Kürt olayında adamı fazla kral yapmazlar. Kürt olayında kral olmaya yetecek potansiyel yoktur. Toplumun bu gücü göstermesi zordur. Çünkü o güç elinden alınmıştır.

Türk toplumunda belki olabilir. Başkan yaratmaya uygundur, yeterlidirler. Bizim toplumda öyle bir güç bahşetme olayı da yoktur. Daha çok gücü çalma belirleyicidir. Nitekim merkezimizde veya parti içinde bunu fazlasıyla görüyorum. Uzandıkça "*biraz da ben alayım*" diyor. Veriş tarzı da doğru değil. Veriş tarzı demokrasiye, sosyalizme göre olursa bu çok iyi olur. Demokrasi gelişir, sosyalizm gelişir. Ama verirken bir kul gibi veriyor. Bir hamal gibi deveyi haliyle yutmak istiyor.

Düşmanın etkilemek istediği tipler de var. Çok net görebiliyorum. Gözümün içine içine bakıyor ve "*Başkanım, sen olmazsan ben yaşayamam.*" Doğru bir tespit, ama bu sözün altında ne giz-

li? Az çok Başkan belli bir gücü yoğunlaştırmış, artık kendi ustalığına göre, kendi yönetme eylemine göre onu çok iyi görüyor. Bizim bu adamın ismini "*x*" koyalım. Hayatta kırk takla atsa kimse ona "*merhaba, filan bay ve bayan nasılsın?*" demez. Fakat PKK içinde kendine göre bazı basamakları tırmanmış ve belli bir noktayı yakalamış ve şu sevdayı kendinde görüyor: "*Ne marifetler var bende? Hele dünün kimsenin, bilmem metelik yerine koymadığı, onbinler üzerinde nasıl hükmediyor. Hele hele insanları nasıl ölümüne bağlayabiliyor.*" İşte bu korkunç bir karasevdayı geliştiriyor. Fakat "*acaba tam beni bu konumdan kim engelliyor*" diyor. Şimdi burada artık yavaş yavaş benim kendisi önünde bir engel durumu olmam sözkonusu. Ortadoğu'daki kanunların biri daha ortaya çıkıyor. Kral olacaksın, ama önündekini devireceksin. Halbuki biraz daha demokratça olsa, rica ediyorum, "*size ben hizmet etmek istiyorum, seninle örgütü paylaşayım. Seninle ortak karar, tarz, tempoyu tartışalım. Birlikte yapalım. Yetkinin olanakların büyüğü size olsun*" diyorum. Hayır! Ya kralın müthiş bir kulu olursun, ya kralı devirirsin. Müthiş bir Ortadoğu tarzı; antidemokratik ve zalimce. Bunu kendi pratiğinde yapmış. Şimdi bana ne zamana kadar bağlı? Ortadoğu diyalektiğini çok iyi biliyorum, inanılmaz ölçüde incelikler göstereceksin. Hürmeti müthiş, "*Başkanım sonsuz sevgiler, sonsuz saygılar, sonsuz bağlılıklar.*" İnanarak da bunları söylüyor.

Kral olmak istiyor. Basıl bir kral? Komedi kralı! Benim yürüttüğüm siyasette bu mümkün değil. Fakat kültür bu. Türk'ten öğrenmiş, Ortadoğu toplumsal gerçekliğinden öğrenmiş, başka bir şey aklına gelmiyor. Yüreği, beyni tamamen bununla dolu. En büyük zorluğu ben bu tipler karşısında yaşıyorum. Kendi emeğine göre sosyalisttir, sosyalist teoriyi müthiş konuşur. Sözümona halktan geliyor, bir zavallıdır, bir öksüzdür, öyle büyümüştür. Bu gerçekliği hatırlasa mutlak demokrat-sosyalist olması gerekir. Ama siyasi merdivenleri kendine göre tırmandı mı, tutamıyorsun. "*Kapitalizm kültürü, demokrasi kültürü yok*" diyeceksiniz. Bütün bunlar doğru. "*İşte Ortadoğu gerçeği böyle*", bu da doğru. Fakat buna rağmen, biz başaramaz mıyız? Ya da çağı atlatacak mıyım?

Beni kimi Selahaddin yerine koyuyor, kimi bilmem ne... İşte bir gazetede gördüm; "*Mao ile islamiyeti birleştirirse bilmem müthiş olur. Batı'nın en teknik füzeleri de bir şey yapamaz*" diyorlar. Benim öyle iddialı olmama hiç gerek yok. Ama belli bir pratiğin, belli bir yoğunlaşmanın bireyi olarak direniyorum tabii.

Çok ilginç bir sosyalist direnme tarzı içinde olduğumu belirtmeliyim. Bu, öyle kral olup olmamanın da çok ötesinde bir durumdur. Mevcut klasik toplumsal ölçülere boyun eğmemek bana göre çok daha önemli. Sıradan kulluklardan da müthiş nefret ediyorum. Hiç kral öyle olmaya niyetim yok.

Peki ne olabilirim? "*Gerçeklik bu*" diyeceksiniz. En süper büyüklük budur. Yüzde doksandokuz hakim olan da budur. Bu gözönüne getirilmesi gereken bir gerçeklik, ama bana göre yine özgürlük önemli bir şey. Tarzım bu konuda oldukça dikkate alınmalıdır.

Sizleri asla küçümsemek istemiyorum. Özgürlükçüleri ciddiye alıyorum ve bunlara saygı duyuyorum. Ama buna rağmen, özgürlük ve sosyalizm olayında durumlarınızı yürekler acısı buluyorum.

Bu konuda hepinizi küçümsüyorum, adeta kendimi tek sayıyorum. Bu tekliği bir krallık olarak değerlendirmemek gerekir. "*Özgürlük ve sosyalizm yürüyüşünün tek kalmış müthiş emekçisi de*" diyebilirsiniz. Çünkü, bütün hayatımı nereden araştırırsanız araştırın kendi kendisini yürüten bir kişilik. Ama kral böyle değildir. Kral başkalarının omuzunda yükselir. Veya bir halkın, veya dine göre olur, veya onu kaldırtan kuvvetler vardır. Bende milim kadar böyle bir kuvvet yoktur. Yedi yaşımdan tutun bugüne kadar, inanılmaz ölçüde bir cambaz inceliği ile, veya en uçurumlarda yürüyen birisinin yürüyüşçülüğü ile kendi dengesini kendisi yaratmış ve yürütmüş birisinin konumuna daha çok benziyor. Sosyalist emek kesin var; hem düşünsel hem pratiksel ustalık var. Büyük hassasiyetler var, tutkular, arzular, kinler, öfkeler, sevgiler, hemen hepsi var.

Sıradan insanla olmaya bayılıyorum, ama büyük insanları da anlamaya çalışıyorum, yabancı değilim onlara. Bütün bunlar ben de tam bir yaşam tarzı biçimindedir.

Siyaseti sınırlı başarılar için, ad-ün için hiç yapmıyorum. Partiyi

de, orduyu da bunun için kurmuyorum. Kendimi sosyalist ölçülere göre özgürleştirmek benim için dayanılmaz bir gerçekleştirmedir.

Özgürlüğü nasıl anlıyorum?

Bazı doğrular diyorum. Kimine göre siyasi çizgidir, kimisine göre bu çizginin şöyle demokrasi özelliğidir, şöyle sosyalist özelliğidir, şu ekonomik, şu kültür özelliğidir filan. Şimdi bunlar da o kadar önemli değil.

Özgürlük derinliğine kendini gerçekleştirme olayıdır. Kendini alışagelmiş yüzyıllardan beridir kurumsallaşmış ne varsa onlara karşı ifadelendirmek ve bir irade haline getirme olayı olarak tanımlanabilir. Buna emperyalizm boyutunu da ekleyebilirsiniz. Sömürgecilik, ağalık vb. kurumlaşmaların da ne kadar tepkiye yol açtığını ve onlara karşı da ideolojik, siyasal ve örgütsel mücadeleyi hiç eksik etmediğimizi herkes biliyor.

Çok iyi bir teorisyenim, çok iyi bir siyasal çizgi uygulayıcısıyım. Yeterli bir örgütlenme, az çok üslubuna, hitabına dikkat etme, hepsi var. Ama benim için bunlar sadece görüntüyü kurtarmak ya da etrafımızdakilere cevap vermektir, hatta onları oyalamak içindir.

Asıl iş biraz daha farklıdır. Kendimi gerçekleştirirken; yoğunlaşma, kendini doğruların sınavından geçirme bambaşka bir olay. Örneğin, Türk solunun siyaset yapma tarzı çok genellemeci, çok şemalarla ilgili. Öze ilişkin bir itiraf yok. Bunu hemen hemen bütün yapımız için de söylüyorum. İtiraflar çok sahtekarca, kendini biraz daha gizlemek içindir. Halbuki böyle olmamalı. Kendine yaklaşamıyor bile. Yaklaşırsa harap, çoktan bitmiş tükenmiş. Korktuğu için eski tipi müthiş savunmaya geçiyor. Bütün bunlar benim için anlaşılıyor ve çözüyorum.

Bütün bunları bu kadar ele alan birisinin klasik anlamda kral olmasının mümkün olması şurada kalsın, böyle kralların devrilmesi onun günlük işlerindendir. İradesizlere karşı, kullara karşı...

İlk savaşımı ben bu durumlara karşı başlattım ve korktum kurumlardan ve bu geleneklere göre yaşama, yetişmelerden. Bana o zamanlar köy ortamında "*çöllerin delisi*" dediler. Böyle bir sürü isim taktılar. Hoşuma gitmedi. Onların kul toplantılarının kenarın-

dan geçmedim. Düşünün; böyle ortada teori, militanlık yok. Sıradan bir köylü çocuğu istemiyor o topluluğa girmeyi. Girince, farklı şeyler için gidiyor, ilgi çekici bir söz var mı? Kesinlikle bir şey bulabileceksem giderim.

Bütün hareketlerim bireyin özgürlük istemlerine göredir.

Geleneksel kul, köle anlayışlarına karşı müthiş bir savaş var. Bunlar beni nereye götürür? Görülebildiği kadarıyla Kürt somutunda bir halkı dillendirmiştir ki; en köle halk, herkeslerin hayretler içinde kaldığı, ama şu anda dünya ölçülerine göre savaşan bir halk durumuna gelmiştir. Sadece sömürge ilişkilerini değil, ruhundaki sömürgeleşme durumu da ancak bu tarzla kırabilir.

Benim tarzım ulaşırsa, kırar. Ulaşamazsa da, kesinlikle herhangi bir şeyi başaramaz. Bana göre bu Ortadoğu gerçekliğinde bir modeldir.

Özgürlük istiyorsunuz? Biraz benim gibi yapar mısınız? Kendi içimde sistem kurmuşum. Bilime göre, moral, felsefeye göre, sosyalizme göre bir sistemdir bu.

Sık sık kamuoyuna ve yapımıza ciddiye alın diyorum. Ama ciddiye alamıyorlar. Neden alamıyorlar? Çünkü yetiştikleri ortam tutsak almış. İşte, "*sen yaşamı bizden çalıyorsun*" dediler. Düzen de, "*baştan çıkardı hepinizi*" dedi. Aslında hem içimiz, hem dışımız aynı dili konuşuyor. Ama buna rağmen çok etkiliyim. Sanırım bu bir sistemi bulduğumuzu biraz kanıtlıyor.

Kemalist model ve Ortadoğu'da çok yaygın olan otorite modeller tenezzül etmediğim modellerdir. Öyle iktidar olmaktan ise hiç yanına bile yaklaşmam.

Aslında birey olarak yaşamak istiyorum. Kimse bireyi inkar ettiğimi düşünmemeli. Bireyin kabul edebileceği toplum tam bir savaş nedeni. Ama bireyin yaşaması için de bir toplumun kurulması kesinlikle bir savaş nedeni. Toplum kendi bireyini tatmin etmelidir veya kendi bireyini gözönüne getirmelidir. Reel sosyalizmde bu tamamen gözardı edildi. Öyle bir şey yapıldı ki, birey, adeta toplumun içinde helak edildi. Buna anti-demokrasi de diyebiliriz. Kesinlikle bunu kabul edemeyiz. Toplum benim için kabul edebileceğim, en iyi soluk alabileceğim bir toplumdur.

Bir anımı hatırlatmak istiyorum: Sosyalist bir ülkeye gitmiştim,

baktım ruhum daralıyor. Hiç teoriyi, reel sosyalizm eleştirisini de yapma durumunda değildim. Ruhum sıkıldı o kadar. Bunda bir bit yeniği var dedim. Ruhumun iyi teneffüs etmediği yer bana göre sosyalizm olamaz. Çelişkimi ortaya koydum.

Toplum bireye kesinlikle nefes alabileceği bir gerçekliği ifade etmelidir. Tabii birey de belli bir noktadan sonra özgürlüğün toplumsal şekillenmeyle bağlantılı olduğunu bilmeli. Toplumsal gelişmeye toplumsallığı kolektiviteye karşı, bireyi aşırı abartılı kılmak çok tehlikeli. Anti-demokratizmin bu kadar gelişmesi bireyin topluma karşı aşırı yaklaşımından ötürüdür.

Şu anda emperyalist tekeller insanlık üzerinde en büyük tehlikedir. Neden? Öyle bireysel bir güç elde etmişler ve teknikle onu o kadar güçlenmişler ki, en kutsal toplumsal değeri, yani insanı insan yapan değerleri ve doğa ilişkisini, toplum ve doğa ilişkisini yıkmanın eşiğine getirmişlerdir.

Toplumun bu tümüyle tekelci uyumluluğunu bozduğu için çelişkilerin karakteri tamamen değişmiştir. Sınıfsal çelişki, ulusal çelişki ikinci plana gitmiştir. Bu aynı zamanda bireyin canavarlaşmasıdır. İnsanı toplum yapan dolayısıyla bugüne kadar getiren, bütün değerleri yıkan, toplumu çözdüren, doğayla ilişkisini parçalayan... Sonuç, tam bir hayvanlaşma. Aslında reel sosyalizmde biraz da toplum canavarı gelişti, buna devlet canavarı da diyebiliriz. Amerika'da ise bireysel canavarlar gelişti.

Bireyi toplum adına ne inkar etme doğrudur, ne de her şey toplumsallık devlet için demek doğru. Türk'te de birey sıfırdır. "*Her şey devlet için*" ideolojisi egemendir. Nitekim bu birey kesinlikle dünyanın saygısını toplamadığı gibi herkes horgörüyor. Bunların aşılması bireyi yeniden ele almak kadar, bireyin sağlıklı gelişmesine yol açacak toplumu da göz önüne getirmek gerekir. Birey toplum ilişkisini kesinlikle bu çerçevede bir programatik örgütsel, savaşsal yaklaşımla düzenlemek gerekir. Bu konuda hem bilinçli hem de tecrübeli olduğuma inanıyorum.

İnsana, insanın da en iyisine güvenirim. Daha doğrusu yaratmak bende bir tutku düzeyindedir. Gece gündüz işim insanlar ile uğraşmaktır. Nedir en özlü işler? İdeolojisi ile uğraşmak. Bunun

örgütsel düzeyi ile uğraşmak. Dünya kahramanı, güzeli de olsa ideolojik-örgütsel ve bir de uygulamacı yönü olmadı mı, beş para etmez derim ve büyük öfke duyarım. Sosyalist insan yetiştirme tarzı ilkeli olacağı kadar, pratik ustalığı da olmak zorunda. Başaran insan böyle ortaya çıkar. Başaran insanı ortaya çıkardın mı, başaran ulusal kurtuluş hareketini de, bilimsel sosyalizmi de ortaya çıkarırsın.

Sosyalizmde ısrar insan olmakta ısrardır

ABDULLAH ÖCALAN

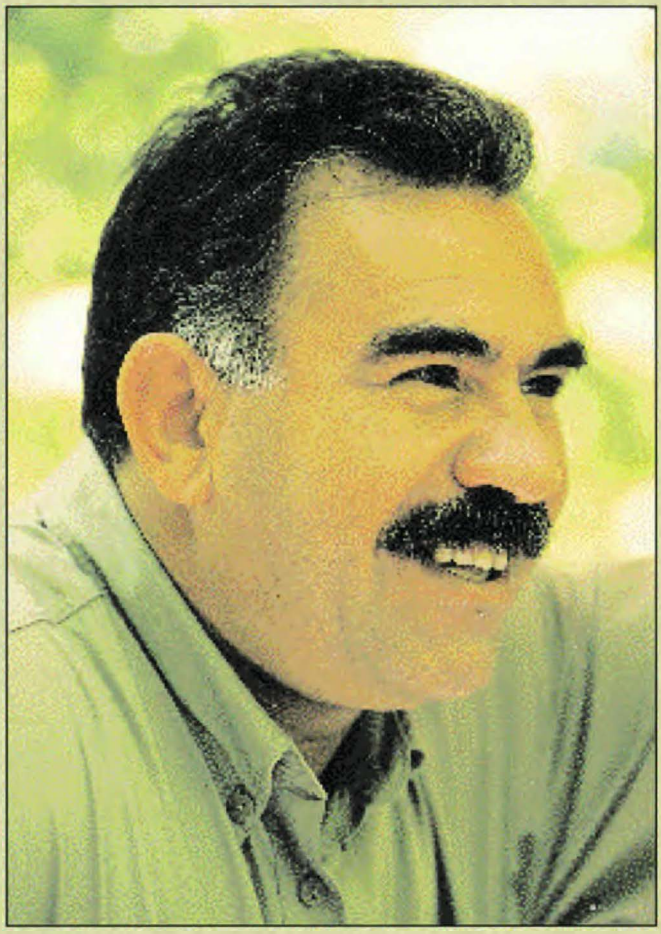

"Hemen herkesin PKK benimdir, ama hiç kimsenin PKK benimdir demediği bir durumu yaratıyorum. Ama PKK tümüyle senindir. Bütün PKK benimdir, ama aynı zamanda hiçbir şey benim değildir. Bu, PKK'yi özel aygıt olarak görmemektir. Ve bu sosyalizmin kendisidir."